

T.C.

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İCRA HUKUKUNDA SÜRESİZ ŞİKAYET SEBEPLERİ

ESMA HANDE BOZTOSUN

ÖZEL HUKUK TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN

PROF. DR. SERDAR KALE

İSTANBUL-2020

ÖZET

Cüz’i icradaki takiplerin tamamında ve neredeyse her aşamasında icra dairesinin yapmış olduğu işlemlerin düzeltilmesi, iptali, yapılmayan veya sebepsiz sürüncemede bırakılan bir işlemin tesis edilmesi için karşımıza çıkan şikayet müessesesi icra ve iflas hukukuna özgü bir hukuki çaredir. İcra dairesinin yapmış olduğu işlemin Kanuna muhalif veya hadiseye uygun olmaması halinde şikayet İİK m. 16/I uyarınca yedi günlük süreye tabiidir. Bunun yanı sıra İİK m. 16/II uyarınca bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürünceme bırakılması sebebiyle şikayet süreye tabii değildir. Bu süresiz şikayet hallerinin yanı sıra doktrin ve yargı içtihatları ile benimsenmiş olan bir diğer süresiz şikayet hali ise kamu düzenine aykırılıktır. Bir işlemin süresiz şikayete tabi olup olmadığının önceden tespit edilmesi ve Kanunda tahdidi bir şekilde sayılması mümkün değildir. Her olayın özelinde tesis edilen veya talep edildiği halde yapılmayan işlemin ağırlığına göre değerlendirme yapılarak halinin var olup olmadığına ilişkin karar verilmesi mümkündür. Bu noktada özellikle kamu düzenine aykırılık halleri özellik arz etmektedir. Kamu düzeni kavramı zamana, kanun koyucuya, uygulayıcıya ve ülkeye yani mekana göre farklılık arz eden bir kavramdır. Bu sebeple geçmişte kamu düzenine aykırı olmadığı düşünülen bir işlem günümüzde aykırılık kapsamında değerlendirilebilir. Buna bağlı olarak süresiz şikayet hallerinin tamamını önceden tespit etmenin zor olduğunu söyleyebilir. Bir olayın süresiz şikayete tabii olup olmadığının tespitinde vicdani kanaatler dahi devreye girmektedir.

ABSTRACT

The institution of complaints which arises for correction, cancellation of any proceedings performed by the debt enforcement office and establishment of any proceeding that has not been performed or has been impeded without any reason in the case of all enforcements proceedings and almost in all stages thereof is a legal remedy specific to enforcement and bankruptcy law. If the proceedings performed by the enforcement office are against the law or are not in conformance with the matter, the complaint will be subject to a period of seven days as per article 16/I of the code of enforcement and bankruptcy (the CEB). In addition, as per article 16/II of the CEB, complaint made due to failure to fulfill a right or impeding it without any reason is not subject to time limit. In addition to these complaint instances without any time limit, another complaint instance without any time limit, which has been adopted through doctrine and court practices, is offenses against public order. It's not possible to identify whether a proceeding is subject to complaint without time limit or not and to consider it as a conclusive way in the Law. It's possible to decide whether that is the case by making an evaluation based on the weight of the proceeding established specific to a case or one which has not been performed despite requested. At this point, the offenses against public order are particularly characteristic. The concept of public order is a concept that varies according to time, lawmaker, practitioner and country, i.e. location. Therefore, a proceeding that has not been considered to be against public order in the past can be considered as against today. Accordingly, cases of complaints without a time limit can be said to be hard to identify in advance. Even conscientious convictions come into play in identifying whether an incident is subject to a complaint without a time limit.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM.....	3
GENEL BÖLÜM	3
I. ŞİKAYETİN TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	3
A. Tanımı	3
B. Hukuki Niteliği.....	5
II. ŞİKAYET YOLUNA GÖTÜRÜLEBİLECEK İŞLEMLER.....	13
III. SÜRESİZ ŞİKAYETE İLİŞKİN KAVRAMLAR	22
A. KAMU DÜZENİ.....	22
B. BİR HAKKIN YERİNE GETİRİLMEMESİ.....	26
C. BİR HAKKIN SEBEPSİZ SÜRÜNCEME BIRAKILMASI.....	29
IV. SÜRESİZ ŞİKAYETİN SÜRESİ.....	32
II. BÖLÜM.....	39
ÖZEL BÖLÜM	39
I. KAMU DÜZENİ SEBEBİYLE SÜRESİZ ŞİKAYET HALLERİ.....	39
A. Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takipte	39
1. Takibe Giriş Aşamasında Kamu Düzeni Sebepiyle Ortaya Çıkan Süresiz Şikayet Halleri.....	39
a. İlamsız İcraya Konu Edilemeyecek Hususlarda Takip Başlatılmış Olması	39
b. Yabancı Para Üzerinden Takip Başlatılması.....	43
c. Borçluya Ödeme Emri Tebliğ Edilmeden İcra İşlemleri Yapılması....	45
d. Takip Talebinde Hangi Takip Yolunun Seçildiğinin Belirtilmemesi ..	46

e. Teminat Gösterme Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemiş Olması	47
f. Borçlunun Ölümü Sebebiyle İcra Takibinin Talikine İlişkin Prosedürün İhlali.....	49
g. Takipte Taraf Ehliyeti, Takip Ehliyeti ve İcra Takip Yetkisi Noksanlığı	50
h. Alacaklının Mükerrer Takip Başlatmış Olması	55
i. Usulsüz Tebligat Şikayetine İlişkin İnceleme Devam Ederken Ödeme Emrine İtiraz Doğrultusunda İşlem Yapılması.....	58
2. Haciz Aşamasında Kamu Düzeni Sebebiyle Ortaya Çıkan Süresiz Şikayet Halleri.....	60
a. Devlet Mallarının Haczi	60
b. Devri Yasak Olan Mal veya Hakların Haczi.....	60
c. Bütünleyici Parça ve İpotek Akit Tablosundaki Eklentinin Müstakilen Haczi.....	62
B. İlamlı İcrada Kamu Düzenine Aykırılık Sebebiyle Ortaya Çıkan Süresiz Şikayet Halleri	63
1. Takibe Giriş Aşaması.....	63
a. Kesinleşmeden İcra Edilemeyecek İlamların Kurala Aykırı Bir Şekilde Takibe Konu Edilmesi	63
b. İlam Niteliğini Haiz Olmayan Belgeye Dayanarak Takip Başlatılmış Olması	67
c. Temlik Edilmiş Alacak İçin Temlik Edenin İlamlı Takip Yoluna Başvurması	68
d. İlam veya İlam Niteliğindeki Belgeye Aykırı İcra Emri Tebliğ Edilmesi	72
C. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu İle Takipte.....	75
1. Takibe Giriş Aşaması.....	75
a. Önce Rehne Mürakat Kuralına Aykırı Hareket Edilmiş Olması.....	75
b. Rehni Aşan Şekilde Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu ile Takip Yapılmış Olması	77
c. İİK m. 149'a aykırılık	77
d. Limit İpoteğinde Limiti Aşan Şekilde Takip Başlatılmış Olması.....	82

e. 150/I maddesine Aykırılık.....	86
f. İpotekli Takibin Düşmesine Rağmen Takibe Devam Edilmesi.....	92
II. BİR HAKKIN YERİNE GETİRİLMEMESİ SEBEBİYLE SÜRESİZ	
ŞİKAYET	94
A. İlamsız İcrada	94
1. Takibe Giriş	94
a. İcra Dosyasında Ödeme Emri Nüshasının Bulunmaması	94
b. Takip Talebine Aykırı Bir Şekilde Ödeme Emri Düzenlenmiş Olması...	95
c. Ödeme Emrine Süresi İçerisinde İtiraz Edilmiş Olmasına Rağmen Takibe Devam Edilmesi	100
d. Ödeme Emrine İtiraz Süresi Kaçırılmış Olmasına Karşın Takibin Durması Yönünde Karar Verilmesi.....	101
e. Bankanın Teminat Mektubu Bedelini Ödememesine Rağmen Takip Başlatmış Olması.....	102
f. İtirazın Kaldırılmasının Süresinde İstenmemesi Sebebiyle İhtiyati Haczin Hükümsüz Kalması	103
2. Haciz Safhası	105
a. Usulüne Uygun Yapılmış Haciz Talebinin Reddi.....	105
b. İstihkak Prosedürünün Hatalı Bir Şekilde İşletilmesi	106
c. Satış Talep Etme Süresinin Kaçırılması Sebebiyle Düşen Hacze Devam Edilmesi.....	109
d. Taşınmaz Hacine İlişkin Sebepler	111
(1) Üçüncü Kişiye Ait Taşınmazın Haczi	111
(2) Kişisel Hak Şerhine Karşın Taşınmaz Haczi.....	112
e. Haciz İhbarnamesine İlişkin Sebepler.....	113
(1) İİK 89 Aykırı Surette Haciz İhbarnamesi Düzenlenmesi	113
(2) Haciz İhbarnamesi Gönderilemeyecek Bir Kişiye Haciz İhbarnamesi Gönderilmesi.....	114
(3) İtiraza Rağmen Haciz İhbarnamesi Gönderilmeye Devam Edilmesi 115	
3. Satış- Paraların Paylaştırılması Safhası	116

a.	Sıra Cetveline İlişkin Süresiz Şikayet Halleri.....	116
b.	İhalenin Süresiz Şikayet Yoluyla Feshi	118
c.	İhale Bedeline İlişkin Süresiz Şikayet Halleri	121
(1)	İhale Bedelinin Kanununun Aradığı Şartları İhtiva Etmemesine Rağmen İhalenin Yapılması.....	121
(2)	İhale Bedelinin Süresinde Ödenmemesi ve İlgililerin İhalenin Feshedilmesini Talep Etmelerine Karşın İhalenin Feshedilememesi....	122
(3)	Alacağına Mahsuben İhaleyi Kazanan Kişiyeye İhale Bedelini Ödemesi İçin Süre Verilmesi.....	123
B.	Kambiyo Senetlerine Mahsus Takipte.....	124
1.	Takibe Giriş	124
a.	Takibin Dayanağı Olan Belgenin/Senedin Kambiyo Senedi Vasfını Haiz Olmamasına Rağmen Kambiyo Takibi Başlatılmış Olması	124
b.	Takibin Dayanağı Olan Kambiyo Senedinin Sahteliğinin İddia Edilmesi.....	125
III.	BİR HAKKIN SEBEPSİZ SÜRÜNCEMEDE BIRAKILMASI SEBEBİYLE SÜRESİZ ŞİKAYET	126
A.	İlamsız İcra	126
1.	Takibe Giriş Aşaması.....	126
a.	Ödeme Emrinin Süresinde Hazırlanıp Gönderilmemesi.....	126
b.	İcra Müdürünün Takibin İptaline Karar Vermesi	127
c.	Geçerli Bir Sebep Yokken Takibin Durması Yönünde Karar Vermesi...	127
d.	Borçlunun İcra Dosyasına Yatırdığı Paranın Alacaklıya Ödenmemesi...	128
2.	Haciz Aşaması	129
a.	Haciz Talebin Süresinde Yerine Getirilmemesi.....	129

3. Satış ve Paraların Paylaştırılması Aşaması.....	130
a. Talebe Rağmen Süresinde Satış Yapılmaması.....	130
b. İhale Kesinleştiği Halde Taşınmazın Alıcı Adına Tescil Edilmemesi.....	130
SONUÇ	131
KAYNAKÇA.....	133

KISALTMALAR

BAM	Bölge Adliye Mahkemesi
BATİDER	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
bkz.	Bakınız
C	Cilt
CD	Ceza Dairesi
dn	Dipnot
DM	Deutsche Mark
ET	Erişim Tarihi
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Hukuk Genel Kurulu
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İBD	İstanbul Barosu Dergisi
İBK	İçtihadı Birleştirme Kararı
İİD	İcra İflas Dairesi
İİK	İcra İflas Kanunu
İsv.İİK	İsviçre İcra ve İflas Kanunu
İÜHFM	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
m.	Madde
MÖHUK	Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
RG	Resmi Gazete
S	Sayı

s.	Sayfa
SayK	Sayıştay Kanunu
T	Tarih
TBBD	Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TBK	Türk Borçlar Kanunu
Teb. K	Tebliğat Kanunu
TMK	Türk Medeni Kanunu
vd.	Ve devamı
yuk.	Yukarıda

GİRİŞ

Şikayet icra ve iflas dairesinin tesis ettiği ve ilgililerin menfaatlerine hanel getiren muamelelerin olumsuz etkilerini icra mahkemesi vasıtasıyla ortadan kaldırmaya hizmet eden icra ve iflas hukukuna özgü bir hukuki çaredir. İİK m. 16/I'de icra dairesinin tesis ettiği işlemlerin Kanuna muhalif olması veya hadiseye uygun olmaması halinde şikayetin yedi günlük süreye tabi olduğu belirtilmiştir. Buna karşın İİK m. 16/II'de icra dairesinin bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğinde olan işlemlerine karşı süresiz şikayet yoluna başvurulabileceği düzenlenmiştir. Bunlara ek olarak, doktrin ve yargı içtihatlarıyla benimsenmiş olan bir diğer süresiz şikayet hali ise kamu düzenine aykırılıktır. Çalışmamız dahilinde İİK m. 16/I'de düzenlenmiş ve yedi günlük süreye tabii kılınmış şikayet hallerine konumuzun dışında kalması sebebiyle yer verilmeyecektir.

Çalışmanın genel bölümünde şikayetin tanımı ve hukuki niteliği, şikayet yoluna götürülebilecek işlemler, genel olarak süresiz şikayet halleri ve süresiz şikayetin süresine yer verilecektir. Süresiz şikayet yoluna götürülebilecek işlemler dahilinde özellikle İsviçre hukukunda süresiz şikayet yoluna götürülebileceği kabul edilen hükümsüz işlemler ile hukukumuzda kabul gören kamu düzenine aykırılık hali kıyaslanacaktır. Süresiz şikayet halleri dahilinde yer alan, kesin ve net bir tanımının verilmesi zor olan kamu düzenin kavram açıklanacaktır. Bunun yanı sıra ise Kanunda yer alan bir hakkın yerine getirilmemesi ve sebepsiz sürüncemede bırakılması deyimleriyle neyin anlatılmak istendiği üzerinde durulacaktır. Bunlara ek olarak süresiz şikayetin süresi dahilinde, süresiz şikayet kavramı ile neyin ifade edilmeye çalışıldığı, bir üst sınırının olup olmadığı bu konuda ileri sürülmüş farklı görüşler çerçevesinde değerlendirilecektir.

Çalışmamızın özel bölümünde ise süresiz şikayet hallerine yer verilecektir. Bu bölümde yapacağımız incelemede her bir süresiz şikayet hali, takip türlerine ve o takibin aşamalarına göre sınıflandırılarak detaylı bir şekilde incelenecektir.

İcra hukukunda her takip türünde ve bu takiplerin neredeyse her aşamasında karşımıza bir süresiz şikayet halinin çıkmasının mümkün olması sebebiyle çalışmamız dahilinde konkordato ve iflasta süresiz şikayet hallerine yer verilmemiştir. Her ne kadar İİK m.

16'da icra dairesinin tesis ettiği işlemler için şikayet yoluna başvurulabileceği düzenlenmişse sadece icra dairelerinin değil, diğer icra organlarının işlemlerine karşı da şikayet yoluna başvurulabileceği gerek doktrinde¹ gerekse yargı içtihatlarında kabul edilmektedir². Konkordato dahilinde süresiz şikayet yoluna başvurulabilecek hallere bir örnek vermek gerekirse; İİK m. 294 uyarınca konkordato mühleti boyunca borçlu aleyhine herhangi bir takip başlatılamaz³. Bu kurala aykırı bir şekilde başlatılan takipler süresiz şikayet yoluyla iptal edilecektir⁴.

Yukarıda izah ettiğimiz şekilde konkordato ve iflasta karşımıza çıkabilecek süresiz şikayet hallerine konunun kapsamının çok geniş olması sebebiyle bu çalışma dahilinde yer yerilmemiştir.

---

¹ **Pekcanitez, Hakan/ Simil, Cemil**, İcra-İflas Hukukunda Şikayet , 2. Baskı, Vedat Yayınları, İstanbul, 2017, s.70, örneğin, Yargıtay 19 HD, 2005/657 E, 2005/7714 K, 7.7.2005 T, <https://app.e-uyar.com>, ET, 18.06.2020.

² Yargıtay 23 HD, 2016/9661E, 2018/4883 K, 25.11.2019 T, www.kazanci.com, ET 01.07. 2020, Yargıtay 12 HD, 2019/10831 E, 2019/14886 K, 15.10.2019 T, www.kazanci.com, ET 01.07.2020.

³ **Öztek, Selçuk/ Budak, Ali Cem/ Tunç Yücel, Müjgan/ Kale, Serdar/ Yeşilova, Bilgehan**, Yeni Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2019, s.294, **Tunç Yücel, Müjgan**, Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2020, s. 130, **Kale, Serdar**, Sorularla Konkordato, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2017, s. 19.

⁴ İstanbul BAM 17 HD, 2018/2281 E, 2018/1968 K, 22.11.2018 T, "...294.maddeye göre kesin mühletin sonuçlarından biri borçlu aleyhine yeni takip yapılamaması ve yapılan icra takiplerinin durmasıdır. Kanun hükmü gereğince ortaya çıkacak takip yasağının "icra ve iflas takiplerinin başlatılmaması değil, başlatılıp yürütülmemesi, örn; ödeme emri gönderilmemesi olarak anlaşılması" mümkün değildir. İcra dairelerinin geçici mühlet kararından haberdar olması, borçlunun geçici mühlet kararını icra dairelerine ibraz etmesiyle gerçekleşebilecektir. Her halükarda eğer geçici mühlet kararından sonra takip başlatılmış ve borçluya ödeme emri gönderilmiş ise, bu takip geçici mühlet kararını veren Asliye Ticaret Mahkemesi nezdinde (süresiz) şikayet yoluyla iptal edilebilecektir. Gerekçede ki ifadenin bu ihtimali öngördüğü kabul edilmelidir (Yeni Konkordato Hukuku - S.ÖZTEK-A.C.BUDAK - M.TUNÇ YÜCEL-S.KALE-B.YEŞİLOVA, Adalet, Ankara-2018,age.Sh.152)..." <https://app.e-uyar.com>, ET 18.06.2020.

I. BÖLÜM

GENEL BÖLÜM

I. ŞİKAYETİN TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

A. Tanımı

Şikayet, 2004 sayılı İcra İflas Kanununun 16. maddesinde düzenlenmiştir. Ancak belirtmek gerekir ki Kanun'da şikayetin tanımına yer verilmemiş, hangi hallerde şikayet yoluna başvurulabileceği düzenlenmemiştir. Doktrinde ise şikayet farklı şekillerde tanımlanmıştır. Buna göre;

Kuru'a göre, *“İcra ve iflas dairelerinin, kanuna aykırı olan ve hadiseye uygun bulunmayan işlemlerinin iptali veya düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen veya sebepsiz sürüncemede bırakılan bir hakkın yerine getirilmesi için başvuru kendine özgü bir kanun yoludur”*⁵,

Postacıoğlu/Altay'a göre, *“Şikayet, icra müdürünün uymakla yükümlü olduğu yasal koşullara ya da işin gereklerine aykırı olarak yaptığı işlemlerin iptalini veya düzeltilmesini sağlamak üzere işlemde zarar gören kişi tarafından icra müdürünün bağlı olduğu icra mahkemesine belirli bir süre içinde yapılan başvurudur”*⁶.

Pekcanitez/Simil'e; *“Şikayeti icra takibinin taraflarına veya hukuki yararı bulunan kişilere tanınmış ve bu yolla icra ve iflas dairelerinin (ve diğer icra organlarının) kanuna ve olaya uygun olmayan işlemlerinin düzeltilmesi ya da yapmadıkları veya geciktirdikleri işlemlerin yapılmasını sağlayan hukuki çaredir”*⁷,

Muşul'a göre; *“Cüz'i icrada şikayet, icra dairesinin işlemleri aleyhine, kanunda öngörülen sebeplere dayanarak işlemin iptal edilmesi veya düzeltilmesi ya da*

---

⁵ Kuru, Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s.103.

⁶ Postacıoğlu, İlhan E., Altay, Sümer, İcra Hukuku Esasları, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010, s.57.

⁷ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s.49.

yapılmayan işlemin yapılmasının sağlanması için, o icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine (icra hukuk mahkemesine) belirli şartlarla başvurabilme imkanının takibin taraflarına ve/veya hukuki menfaati bulunan ilgililerine tanındığı, kendine has özellikleri olan bir takip hukuku müessesidir”⁸.

Kanaatimizce şikayet icra ve iflas dairelerinin ve Kanun’da işlemlerine karşı şikayet yoluna başvurulabileceği düzenlenmiş diğer icra ve iflas organlarının, Kanun’a aykırı, hadiseye uygun olmayan, kamu düzenine aykırı veya bir hakkın yerine getirilmemesi ya da sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğinde olan muamelelerine karşı bu işlemlerin iptali, düzeltilmesi veya tesis edilmeyen işlemlerin tesis edilmesi için başvuru olan bir hukuki çaredir.

Kanunda şikayetin tanımına yer verilmediği gibi hukuki niteliğine ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Doktrinde şikayetin dava olmadığına ilişkin görüş birliği mevcut olmakla beraber şikayetin hukuki niteliğine ilişkin görüş birliği mevcut değildir. Şikayetin hukuki niteliğine ilişkin dört farklı görüş ileri sürülmüştür.

Bunlar şikayetin bir kanun yolu olduğu görüşü, idari bir yol olduğu görüşü, kendine özgü bir yol olduğu görüşü ve kendine özgü bir hukuki çare olduğu görüşüdür.

Türk doktrinde ağırlıklı görüşler şikayetin bir kanun yolu olduğu veya şikayetin kendine özgü bir hukuki çare olduğu yönündedir.

---

⁸ **Muşul**, Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda; Şikayet, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s. 55.

B. Hukuki Niteliği

Şikayetin hukuki niteliğine ilişkin doktrinde görüş birliği mevcut değildir⁹. Bunun yanı sıra belirtmek gerekir ki şikayetin bir dava olmadığı hususunda herhangi bir tartışma bulunmamaktadır¹⁰. Ancak Anayasa Mahkemesi AY m.152 kapsamında Anayasaya aykırılık iddiası ile önüne gelen dosyalarda şikayeti bir dava olarak kabul etmiş ve Anayasa aykırılık iddiasını değerlendirmiştir¹¹. Anayasa mahkemesi bu kararı ile dava kavramını geniş yorumlayarak, icra mahkemelerinin de anayasaya aykırılık iddiasında bulunmasını sağlamıştır. Anayasa mahkemesinin bu kararı şikayete medeni usul hukuku anlamında bir dava niteliği kazandırmamıştır¹².

Kanun'da açıkça şikayetin hukuki niteliğine yer verilmemiştir. Bunun sonucunda şikayetin hukuki niteliğine ilişkin dört farklı görüş ortaya çıkmıştır. Bunlar; şikayetin bir kanun yolu olduğu görüşü, idari bir yol olduğu görüşü, kendine özgü bir yol olduğu görüşü ve hukuki çare olduğu görüşüdür.

İlk olarak bir kanun yolu olduğu görüşünü incelemek gerekirse; bu görüşü benimseyen yazarlardan bazıları kendine özgü bir kanun yolu olduğunu¹³ söylerken bazıları ise icra ve iflas hukukuna özgü bir kanun yolu olduğu görüşündedirler¹⁴. Şikayetin kendine

---

⁹ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s.12.

¹⁰ Bkz, Muşul, Şikayet, s. 57, Kuru, El Kitabı, s. 104, Tikveş, Özkan, İçtihatlarla Açıklamalı İcra ve İflas Kanunu (Şerh), 1. Baskı, Acar Matbaacılık Tesisleri, İstanbul,1990, s.38.

¹¹25/57 S , 26.10.1965 T., R.G. 8.12.1965, s.1533, “İcra tetkik mercii görevini yapanlar hâkim sıfatını taşımaktadırlar. B u nitelikleri İcra ve İflâs Kanununun çeşitli maddelerinde ve özellikle 4 üncü maddesinde açıklanmıştır. Bu maddede «icra ve iflâs dairelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların tetkik mercii bulunan yerlerde müstakil icra hâkimleri ile muavinleridir.» denilmektedir. İcra hâkimleri kendilerine sunulan şikâyet ve itirazları, belli usule uyarak yargulamakta ve objektif hukuk kurallarını bu şikâyet ve itirazlara uygulamak suretiyle bunları kesin hükme bağlamaktadırlar. Bu fonksiyonu gören icra tetkik merciiilerinin mahkeme olarak kabul edilmeleri gerekir. Sözü geçen 6183 sayılı kanunun, 251 sayılı kanunla değişik 60ncı maddesi uyarınca icra tetkik mercilerine sevk edilen işler de, şikâyet ve itirazlar gibi, yargı yolu ile çözümlenmekte olduklarından, bakılmakta olan birer dâvadır, Bu nedenlerle olaydaki itirazın, Anayasa'nın 151 ve 44 sayılı kanunun 27nci maddelerine uygun olarak yapıldığına oy çokluğu ile karar verildikten sonra işin esasının incelenmesine geçildi...” 22.11.2012 T., 2012/68 E.,2012/182 K., RG 28.03.2013,s. 28601, Kuru, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, C. VI, Demir Yayınları, İstanbul, 2001, s.6305.

¹² Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 31.

¹³ Kuru, El Kitabı, s.103

¹⁴Üstündağ, s.44,52, Muşul, Şikayet, s. 57; Muşul da şikayetin icra iflas hukukuna özgü özellikleri haiz olan bir kanun yolu olduğu görüşündedir, benzer yönde bkz, Yılmaz, Ejder, İcra ve İflas Kanunu Şerhi,

özgü bir kanun yolu olduğu görüşünün savunucularından biri Kuru'dur¹⁵. Kuru'a göre şikayet bir kanun yoludur ancak medeni usul hukuku boyutunda anladığımız ve bildiğimiz temyiz, istinaf gibi kanun yollarından değildir¹⁶. Yargıtay da Kuru'nun bu görüşünü destekler şekilde, bazı kararlarında, şikayetin icra ve iflas hukukuna özgü bir kanun yolu olduğu görüşündedir¹⁷.

Şikayetin kendine özgü bir kanun yolu olduğu görüşüne, icra ve iflas dairesinin şikayete konu muameleleri yaparken maddi gerçeğin ortaya çıkması için araştırma yapmadığı ve yargılamanın en önemli özelliklerinden biri olan savunma hakkını taraflara vermediği bu sebeple şikayetin bir kanun yolu olduğunun görüşünün kabulü mümkün olmadığı yönünde eleştiri getirilmiştir.¹⁸.

Kanaatimizce şikayetin kendine özgü bir kanun yolu olduğu görüşüne katılmak mümkün değildir. Bu hususa ilişkin yapılacak değerlendirmede öncelikle kanun yolu kavramı üzerinde durmakta yarar olduğunu düşünüyoruz. Kanun yolu alt derece mahkemesinin vermiş olduğu nihai kararın kesinleşmesini geciktirici ve bir üst derece mahkemesine aktarıcı etkisi olan bir hukuki yoldur¹⁹. Esasen kanun yolunun amacı alt

---

“İcra Şerh”, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, s. 93, **Deren- Yıldırım**, Nevhis/ **Yıldırım**, Kamil, İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016, s.31.

¹⁵ **Kuru**, El Kitabı, s.103.

¹⁶ **Kuru**, El Kitabı, s.103.

¹⁷ Yargıtay 8 HD, 25.03.2013 T., 3678 E, 4219 K, “...Şikayet, İcra (ve İflas) Daireleri'nin kanuna aykırı olan veya hadiseye uygun bulunmayan işlemlerinin düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen ya da sebepsiz sürüncemede bırakılan bir hakkın yerine getirilmesi için başvuru bir kanun yoludur. Şikayet ve şartları İİK'nun 16. maddesinde düzenlenmiştir. Şikayet icra ve iflas dairelerinin işlemlerine karşı başvuru kendine özgü bir kanun yolu olup, bir dava değildir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET, 19.02.2020.benzer yönde bkz., Yargıtay 12. HD, 04.06.2012 T., 1691 E., 19034 K., Yargıtay 12. HD, 29.5.2008 T., 8424 E, 10874 K., <https://app.e-uyar.com>E.T. 19.02.2020.

¹⁸ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s.17, Pekcanitez/Simil, bu görüşünün devamında şikayete konu işlemleri yaparken icra ve iflas memurlarının takdir yetkisini haiz olmalarının bir yargılama faaliyetinin içerisinde oldukları anlamını taşımadığını idare hukukunda da memurların pek çok alanda idari işlem tesis ederken takdir hakkına sahip olduğunu gerekçe göstermektedir. Pekcanitez/Simil ayrıca, şikayetin bir kanun yolu olduğu görüşünü savunanların bu görüşü temellendirirken ileri sürdükleri icra iflas hukukunun usul hukukunun bir bölümü olduğu düşüncesini de böylesi bir durumun kabulünün şikayete kanun yolunun niteliği kazandırmayacağı gibi onu bir usul hukuku müessesesi de yapmayacağı görüşü ile eleştirmektedir.

¹⁹ **Üstündağ**, Saim, Medeni Usul Hukuku, 7. Baskı, Nesil Matbaacılık, C I-II, İstanbul, 2000, s.816, **Kuru**, Baki, “Altı Cilt”, s.4483, **Arslan**, Ramazan / **Yılmaz**, Ejder/ **Taşpınar Ayvaz**, Sema/ **Hanağası**, Emel, Medeni Usul Hukuku, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s.587, **Karlı**, Abdurrahim, Medeni Muhakeme Hukuku, 3. Baskı, Alternatif Düşünce Yayınevi, İstanbul, 2012, S. 774, **Korkmaz**, Fırat, “İstinaf'ın Diğer Kanun Yolları İle Karşılaştırılması” KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi

derece mahkemelerinin vermiş olduğu ve ilgilisince hatalı olduğu düşünölen kararların kesinleşmesinin önüne geçmek ve bunun yanı sıra şayet kanun koyucunun koyduğu kurallar hatalı uygulandı ise bunların doğru uygulanmasını sağlamaktır²⁰. Kanun yolu ancak alt derece mahkemelerinin vermiş olduğu nihai kararlara karşı başvurulabilecek bir hukuki yoldur²¹. Bu kapsamda icra dairelerinin yapmış olduğu işlemleri, mahkemelerin yapmış olduğu yargılama ile kıyaslamamız gerekirse; icra daireleri özetle icra takibinin başından sonuna kadar ilerlemesini sağlayacak işlemler yapar. İcra dairesi bu işlemleri yaparken tarafları karşılıklı olarak dinleyerek bir sonuca varmaz. Örnek vermek gerekirse şayet alacaklı takip kesinleştikten sonra haciz talep etmiş ve gerekli masrafları ödemişse, icra dairesi haciz talebinden sonra en geç üç gün içinde haciz işlemini gerçekleştirmelidir²². Burada dikkat edilmesi gereken husus icra dairesi haciz kararı almak için borçluya savunma hakkı vermeyeceğidir. İcra dairesi takip kesinleştiğinde alacaklının haciz talebi üzerine haciz işlemini gerçekleştirir. Mahkemelerde yapılan yargılamada ise hangi yargılama usulüne tabi olursa olsun davanın taraflarının dava konusu uyuşmazlığa ilişkin iddia ve savunmalarının alınması suretiyle yapılan yargılama neticesinde uyuşmazlık hakkında bir karar verilir. Özetle, icra dairesinin yapmış olduğu işlemler yargılama mahiyetinde olmayıp bu kararların iptali, düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen hakkın yerine getirilmesi için başvuruşan şikayetin kanun yolu niteliğini haiz olmadığı kanaatindeyiz.

Şikayetin hukuki niteliğine ilişkin ileri sürölmüş ikinci görüş ise şikayetin bir idari yol olduğu görüşüdür. Şikayetin idari bir yol olduğu görüşü Türk doktrininde benimsenmiş ve savunulan bir görüş değildir. İcra hukukumuzda temel teşkil eden mehaz İsviçre takip hukukunda şikayetin esasen idari yargı temelli olduğu görüşü

Dergisi, C.I, S.I, Ocak, 2016, s. 199-211, ayrıca bkz., **Akil**, Cenk, İstinaf Kavramı, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010, s.50.

²⁰ **Erdoğan**, Ersin, Medeni Usul Hukuku, “Usul”, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 593, **Görgün**, Şanal/ **Börü**, Levent/ **Toraman**, Barış/ **Kodakoğlu**, Mehmet, Medeni Usul Hukuku, 8. Baskı, Ankara, 2019, s.660, **Kuru**, Baki, “Altı Cilt”, s.4483, **Arslan**, Ramazan / **Yılmaz**, Ejder/ **Taşpınar** **Ayvaz**, Sema/ **Hanağası**, “Usul”, s.587, **Karlı**, s. 774.

²¹ **Kuru**, Baki, “Altı Cilt”, s.4484.

²² **Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz /**Sungurtekin Özkan**, Meral/ **Özekes**, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul,2019, s.155.

hakimdir²³. Buna bağılı olarak Şikayetin idari bir yol olduğu g6rüşü de İsviçre doktrininde bazı yazarlarca kabul g6rmektedir²⁴. Mehaz İsviçre hukukunda bu g6rüşü savunan yazarlara g6re; icra daireleri icra tetkik merciine bağılıdır bununla birlikte Şikayeti ç6zümlemeye yetkili kurum olan icra tetkik mercileri de normal mahkemeler gibi bağımsız organlar olmayıp onların da bağılı olduğu bir üst tetkik mercii vardır. Bu kapsamda tetkik mercilerinin yaptıkları işlemlerin de idaridir ve buna bağılı olarak Şikayet de idari bir denetim yoludur²⁵.

Ancak bu g6rüşe gerek hukukumuzda icra dairelerinin icra mahkemelerine bağılı olmaması yalnızca onların hukuki denetimi (İİK m.13) altında bulunması gerek Şikayeti g6rmeye yetkili olan icra mahkemesinin bağımsız olması sebebiyle kabulünün m6mk6n olmadığı y6n6nde eleştiri getirilmiřtir²⁶.

Şikayetin idari bir yol olduğu g6rüşüne ilişkin değerlendirme yapabilmek için 6ncelikle idari işlemin unsurlarını incelemek ve icra dairelerinin yapmış oldukları işlemleri bu kapsamda değerlendirmek gerekmektedir.

İdari işlemin beş unsuru vardır. Bunlar sırasıyla yetki, Şekil, sebep, konu ve amaçtır. İdari işlemin ilk unsuru yetki unsurudur. İdari işlemi tesis edecek olan kamu g6revlisinin yetkisinin Kanundan vs mevzuattan kaynaklanmasına yetki unsuru denir. İkinci unsuru ise Şekil unsurudur. Şekil unsuru²⁷ ise kamu g6revlisince tesis edilecek işlemin tamamlanabilmesi için izlenecek y6ntemdir²⁸. 6rneğin işlemin sonuç doğurabilmesi için yazılı yapılmasının zaruri olması gibi. Bir diğer unsur ise sebep

---

²³ **Deren- Yıldırım/ Yıldırım**, s.34.

²⁴ **Sorg**, H., Das Beschwerdeverfahren in Schuldbetreibung- und Konkursachen im Kanton Z6rich, Diss, Winterhurt, 1954, s.2, **N6tzli**, P.: Die Analoge Anwendung zivilprozessualer Normen auf das Beschwerdeverfahren nach SchKG, Z6rich, 1980, aktaran, **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 18.

²⁵ **Berkin**, Necmettin, “Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk”, İÜHFM, C 37, S 1-4, s. 219, İstanbul, 1972, **Berkin**, Necmettin, “İcra Memurlarının İş G6rmekten Memnuiyeti “, İÜHFM, s. 1-4, İstanbul, 1970, s. 289.

²⁶ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 20.

²⁷ **G6z6b6y6k**, A. Şeref/ **Tan**, Turgut, İdare Hukuku, 13. Baskı, Turhan Kitabevi, C I, Ankara, 2019, s.364.

²⁸ **Yıldırım**, Turan/ **Yasin**, Melikşah/ **Kaman**, Nur/ **6zdemir**, Halit Ey6p/ **6st6n**, G6l/ **Okay Tekinsoy**, 6zge, İdare Hukuku, 7. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2018, s. 380.

unsurudur. Sebep unsuru idari işlemin muhakkak ki haklı bir nedene dayanması, işlemin tesis edilmesinin bir gerekçesi olmasını ifade eder²⁹. Bir diğer unsur ise konu unsurudur. Konu unsuru idari işlemin yapıldıktan sonra hukuk dünyasında doğurduğu neticedir. Son unsur ise amaç unsurudur. Amaç unsuru idari işlemde umulan netice yani kamu yararını ifade eder.³⁰

Buna göre idari işlemin unsurlarını icra dairesinin yapmış olduğu işlemlere tatbik etmek gerekirse; yetki unsuru bakımında icra memurlarının yapmış oldukları her işlem temelini mevzuattan almaktadır bu sebeple yetki unsurunu sağlamaktadır. İkinci unsur olan şekil unsurunu ele aldığımızda ise icra dairesinin yapacağı işlemlerin şekli Kanunda, yönetmelikte, nizamnamede düzenlenmiştir. Bu sebeple şekil unsurunu da sağladığını söyleyebiliriz. Sebep unsuru açısından incelediğimizde ise icra memurlarının yaptıkları her işlem ya icra takibini ilerletmeye yönelik olması veya taraflar arasında menfaat dengesini sağlamaya hizmet etmesi nedeniyle sebep unsurunu da sağladığını söyleyebilir. İcra dairelerinin yaptığı her işlem takip hukuku içerisinde bir sonuç doğurmaktadır bu sebeple bir diğer unsur olan konu unsurunu da sağladığını söyleyebilir. Son unsur olan amaç unsurunu ele aldığımızda ise icra dairelerinin yaptıkları işlemlerin ilk etapta ilgilileri alakadar etmesinin yanı sıra her işlem sonuç olarak kamu yararına hizmet etmektedir. Bu sebeple amaç unsurunun da sağlandığını söyleyebiliriz.

Bu değerlendirme nihayetinde icra dairelerinin tesis ettikleri işlemlerin idari işlem olduğunu söylemek mümkündür. Ancak idari bir yol olduğuna kanaat getirmemiz için ikinci incelememiz gereken husus icra dairesinin ve icra mahkemesinin idare hukukunda olduğu gibi hiyerarşik bağ ile bir üst makama bağlı olup olmadıklarının tespitidir. İcra dairelerinin idare hukukunda olduğu gibi hiyerarşik olarak bağlı oldukları emir ve talimat aldıkları bir makam yoktur³¹. İcra dairelerinin yaptıkları işlemlere ancak mahkemede yapılan yargılama neticesinde etki edilebilir. Emir ve

---

²⁹ Yıldırım/ Yasin/ Kaman/ Özdemir/ Üstün/ Okay Tekinsoy, s.388.

³⁰ Demirkol, Selami, “İptal Davasında İdari İşlemin Beş Unsuru”, Sayıştay Dergisi, C 9, S 29, Nisan,1998, s.65-89.

³¹ Berkin, İş Görmekten Memnuiyet s. 289.

talimat yoluyla işlemlere müdahale edilemez. Bunun yanı sıra icra mahkemesi de bağımsız bir mahkemedir. Hiyerarşik olarak bağlı olduğu herhangi bir üst makam mevcut değildir.

Bu bilgiler ışığında kanaatimizce, icra dairelerinin tesis ettikleri işlemlerin idari işlem niteliğinde olması şikayetin idari bir yol olarak nitelendirilmesi için yeterli değildir. Açıklamak gerekirse, her ne kadar icra dairelerinin tesis ettiği işlemler idari olmasına karşın icra dairesi ve icra mahkemesi bağımsızdırlar³². Yani idari hukukunda olduğu gibi hiyerarşik bağları yoktur³³. Bu sebeple de şikayetin idari bir yol olarak nitelendirilmesi mümkün değildir.

Şikayetin hukuki niteliğine ilişkin bir diğer görüş ise şikayetin kendine özgü bir yol olduğudur. Bu görüşü savunan yazarlara göre şikayet ne tam anlamıyla yargısal ne de idari bir yoldur, şikayet İİK'da düzenlenmiş kendine özgü bir yoldur³⁴. Şikayete bu surette bir hukuki nitelik atfeden yazarlara göre icra dairesi hem idari hem de yargısal nitelikte işlemler yapmaktadırlar.³⁵

Bu görüşü savunan yazarlara göre, icra mahkemesi şikayet kapsamında icra memurunun yaptığı işlemlerin hem kanuna uygunluğunu hem de hadiseye uygunluğunu incelemektedir. Özellikle hadiseye uygunluğuna ilişkin yapmış olduğu inceleme şikayeti idari bir müessese olmaya yakın kılmaktadır. Bu görüşe sahip olan yazarlar şikayetin kendine özgü bir hukuki yol olduğunu vurgulamak için, şikayet incelemesi kapsamındaki bazı ön sorunları örnek vermektedirler. Buna göre şikayeti çözüme kavuşturmak için yapılan inceleme kapsamında borçlunun ikametgahı gibi bazı özel hukuka ilişkin ön sorunların da aydınlatılması gerekmektedir. İşte bu sebepledir ki şikayet ne tam olarak bir idari yoldur ne de özel hukuk yoludur şikayet kendine özgü bir yoldur.³⁶

---

³² **Berkin**, İş Görmekten Memnuiyet s. 289.

³³ **Yıldırım/ Yasin/ Kaman/ Özdemir/ Üstün/ Okay Tekinsoy**, s.24.

³⁴ **Akın/Akın**, s. 30, **Naegeli**, Die Entwicklung der Bundesrechtspflege seit 1815, Zürich, 1920, s. 95, aktaran **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 20.

³⁵ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 20

³⁶ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 20.

Yargıtay da bazı kararlarında bu görüşü benimseyerek şikayetin icra iflas hukukuna özgü bir yol olduğu yönünde kararlar vermiştir³⁷.

Bizim de katıldığımız görüşe göre, şikayetin kendine özgür bir yol olduğu görüşünü savunan yazarların bu görüşlerini gerekçelendirmek için ileri sürdükleri şikayetin hem yargısal ve hem de idari yönü olduğuna dair düşüncelerini benimsemek mümkün değildir. Kaldı ki bu görüşü savunan yazarlar şikayetin hangi yönü ile yargısal niteliği haiz olduğunu açıklayamamaktadırlar³⁸.

Şikayetin hukuki niteliğine ilişkin ileri sürülen bizim de katıldığımız son görüş ise şikayetin icra iflas hukukunda düzenlenmiş kendine özgü bir hukuki çare olduğu yönündedir³⁹.

Şikayetin kendine özgü bir hukuki çare olduğu görüşü Türk doktrininde ilk defa Pekcanitez tarafından ileri sürülmüştür⁴⁰. Yazar bu görüşün temellendirirken öncelikle icra dairesinin yapmış olduğu işlemlerini idari nitelikte olduğunu ancak bu işlemlerin idari nitelikte olmasını şikayete idari bir yol olma mahiyeti kazandırmayacağını vurgulamıştır. Ayrıca şikayetin hukuki niteliğine karar verilebilmesi için yalnızca icra dairesinin yapmış olduğu işlemlerin niteliğine bakılmasının yeterli olmadığını, doğru bir tespit yapılabilmesi için icra mahkemesinin organizasyonuna bakılması ve şikayetin diğer hukuki yollar ile kıyaslanması gerektiğini vurgulamıştır. Yazar öncelikle şikayeti dava ile kıyaslamıştır. Davanın amacının tarafları arasındaki uyuşmazlığın maddi gerçeğin ortaya çıkarılması suretiyle çözümlenmesi olduğunu ancak şikayette tarafları arasında bir uyuşmazlığın söz konusu olmadığını ve şikayette maddi gerçeğin ortaya

---

³⁷ Yargıtay 12 HD, 2011/12885 E.,2011/16782 K.,27.09.2011 T “...Şikayet, medeni usul hukuku anlamında bir dava değil, takip hukukuna özgü bir yoldur. Şikayet yoluna icra müdürünün işleminden zarar gördüğünü ileri süren herkes başvurabilir. Şikayet yoluna başvurabilmesi için şikayette bulunanın, şikayet konusu işlemin iptali veya düzeltilmesinde korunmaya değer hukuki bir yararının bulunması, o işlemin doğrudan doğruya hukuki durumuna ilişkin olması ve zararının bulunması gerekir. Bir başka deyişle şikayet edebilmek için hukuken himaye edilmiş olan menfaatleri ihlal edilen kişi durumunda bulunmak gerekir....”, <https://app.e-uyar.com>, E.T., 15.02.2020.

³⁸ Pekcanitez, Simil, Şikayet, s. 48.

³⁹ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder/Taşpınar- Ayaz, Sema/ Hanağası, Emel, İcra ve İflas Hukuku, Yetkin Yayınları, 5. Baskı, Ankara, 2019, s.78.

⁴⁰ Pekcanitez, Hakan, İcra- İflas Hukukunda Şikayet, 1. Baskı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1986, s.34.

ıkarılması gibi bir amacında söz konusu olmadığını vurgulamıştır. Yazara göre Şikayet bir icra iflas hukukunda düzenlenmiş kendine özgü bir hukuki çaredir. Hukuki çareyi de; bir hakkın gerçekleŐmemesi durumunda baŐvurulan her türlü usulü araç demek suretiyle tanımlamıştır⁴¹.

Kanaatimizce Şikayet, icra dairelerinin mahkemeler gibi bir yargılama yapmaması kanun yolunun aktarıcı ve geciktirici etkisine sahip olmaması sebebiyle kanun yolu olarak nitelendirilemez. Bunun yanında her ne kadar icra dairelerinin yapmış oldukları işlemler idari işlem niteliğinde olsa da icra daireleri ve icra mahkemeleri arasında idari hukuku anlamında bir hiyerarşik bağ olmaması sebebiyle idari bir yol da değildir. Ayrıca Şikayetin hem yargısal hem de idari bir yol olduğu görüşünün kabulünün mümkün olmaması sebebiyle Şikayet kendine özgü bir yol da değildir. Şikayet icra ve iflas hukukunun kendi sistematiki içerisinde yer alan tamamen icra ve iflas hukukuna özgü bir hukuki çaredir.

---

⁴¹ **Pekcanitez**, Pekcanitez Şikayet, s. 34.

II. ŞİKAYET YOLUNA GÖTÜRÜLEBİLECEK İŞLEMLER

İcra iflas Kanununun 16. maddesinin lafzından açıkça anlaşıldığı üzere ancak icra ve iflas dairelerinin yapmış olduğu işlemler için şikayet yoluna gidilebilir⁴². Bu noktada öncelikle bir icra takibinde tarafların yapmış olduğu işlemlerin ve ayrıca icra dairesinin yapmış olduğu işlemlerin neler olduğunun incelenmesi gerekmektedir. Bu incelemeyi müteakip icra ve iflas dairelerinin her işleminin şikayete konu edilip edilemeyeceği hususunun irdelenmesi gerekmektedir.

Cüz'i icrada işlemler taraf takip işlemleri ve icra takip işlemleri olarak ikiye ayrılmaktadır. İcra takip işlemi kavramı gerek İcra ve İflas Kanununda gerekse diğer kanunlarda tanımlanmamıştır⁴³. Yargı içtihatlarında da icra takip işleminin net bir tanımı ortaya konulmamış, genel anlamda ihtiyati haczin bir icra takip işlemi olup olmadığına ilişkin mesele aydınlatılmaya çalışılmıştır⁴⁴. Ancak şikayet yoluna götürülebilecek işlemlerin tespit edilebilmesi için icra takip işlemlerinin tanımlanması ve icra dairesinin hangi işlemlerinin icra takip işlemi niteliğini haiz olduğunun ortaya konulması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda sırasıyla taraf takip işlemi ve icra takip işlemi kavramlarını incelemek gerekmektedir.

Bir icra takibinin taraflarınca yapılan ve takibin ilerlemesine yardımcı olan işlemler taraf takip işlemleridir⁴⁵. Esasen taraf takip işlemlerinin temel amaçlarından birinin icra takip işlemlerinin yapılmasını sağlamak olduğunu söylemek mümkündür⁴⁶.

---

⁴² **Simil- Pekcanitez**, Şikayet, s.57, Burada ayrıca vurgulanması gereken bir husus vardır ki her ne kadar İİK m. 16'da şikayet yoluna icra dairelerinin işlemleri için başvurulabileceği düzenlenmiş olsa da bu kuralın istinası niteliğini haiz hükümler de yine İİK'da yer almaktadır. Buna bağlı olarak, İİK m. 221 uyarınca İflas Bürosu, İİK m.225 uyarınca alacaklılar toplanması, İİK m. 227 uyarınca iflas idaresi, İİK m. 287 uyarınca konkordato komiserinin işlemlerine karşı da şikayet yoluna başvurulabilmektedir. İflas ve konkordato konumuzun kapsamı dışındadır bu sebeple bu konuya ilişkin detaylı inceleme yapılmayacaktır.

⁴³ **Arslan**, Aziz Serkan, İcra Takip İşlemleri, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018, s.23

⁴⁴ Yargıtay 12 HD 2014/336 E, 2014/3388 K, 11.2.2014 T, www.lexpera.com, ET 15.03.2020.

⁴⁵ **Boran Güneysu**, Nilüfer, "İcra Takip İşlemleri", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C 25, S, 101, Temmuz, 2012, s. 35.

⁴⁶ **Arslan**, s. 28, Taraf takip işlemlerine örnek vermek gerekirse; genel haciz yolu ile takipte takip talebinin hazırlanarak icra dairesine verilmesi veya takip borçlusu tarafından kendisine gönderilen

Açıklamak gerekirse icra takibinde talep esastır alacaklı olduğunu iddia eden kişinin talebi ile takip başlar ve takibin ilerlemesi de alacaklı veya borçlunun talepleriyle doğrudan ilişkilidir. İcra dairesinin kendiliğinden icra takip işlemlerini yapmak gibi bir yükümlülüğü yoktur. Her icra takip işleminin öncesinde, takibin taraflarınca yapılmış bir işlem vardır.

Cebri icra hukukunda bu durum medeni usul hukukuna hakim olan ve aynı zamanda cebri icra hukukunda da mevcut olan tasarruf ilkesinden kaynaklanmaktadır⁴⁷. Bu noktada genel olarak şayet taraf takip işlemi mevcut değilse icra takip işlemlerinin istisnalar hariç olmak üzere mevcut olmayacağını belirtmek gerekir. Taraf takip işlemleri her ne kadar icra takip işlemlerinin yapılmasını, takibin ilerlemesini sağlıyor olsalar dahi işlemi yapan icra organı olmadığı için şikayet yoluna götürülmeleri mümkün değildir⁴⁸.

Bunun yanı sıra taraf takip işlemlerinden ari olarak yine takibin taraflarınca yapılan ancak takibin ilerlemesine katkı sunmayan işlemler de şikayete konu edilemezler. Borçlunun mal beyanında bulunması bu duruma örnek olarak verilebilir⁴⁹.

Takibin taraflarınca yapılabilecek bir diğer işlem türü ise, icra organına karşı yapılmayan ancak takibe yön ve şekil veren işlemlerdir. Örneğin, icra dairesi dışında borçlunun doğrudan alacaklıya yaptığı ödeme veya alacaklının borçluya mehil vermesi bu mahiyettedir. Bu işlemlerin de şikayete konu edilebilmesi mümkün değildir.⁵⁰

Cebri icrada takibe yön veren bir diğer işlem türü ise icra takip işlemidir. Doktrinde var olan kabule göre bir işlemin icra takip işlemi sayılabilmesi için üç unsur haiz olması gerekmektedir. Buna göre bir işlemin icra takip işlemi sayılabilmesi için

---

ödeme emrine itiraz edilmesi, alacaklı tarafından itirazın bertaraf edilmesi amacıyla itirazın kaldırılması yoluna başvurulması, itiraz bertaraf edildikten sonra haciz istenmesi, haciz kesinleştikten sonra alacaklı tarafından satış istenmesidir.

⁴⁷ **Özekes**, Muhammed, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009, s.71.

⁴⁸ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s.58.

⁴⁹ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s.59.

⁵⁰ **Özekes**, İlkeler, s. 41.

öncelikle bir icra organı tarafından yapılması⁵¹, ikinci olarak bu işlemin takibin borçlusuna karşı yapılması ve son olarak da yapılan işlemin takibin ilerlemesini sağlayıcı etkiyi haiz olması gerekmektedir⁵². Bir icra takibinde ilk icra takip işlemi ilamsız takipte ödeme emrinin, ilamlı takipte ise icra emrinin tebliği⁵³ iken son icra takip işlemi ise satıştır⁵⁴. İcra dairesince yapılan icra takip işlemlerinin hukuka aykırı olması halinde başvurulacak olan yol İİK m. 16'da düzenlenmiş olan şikayettir.

Bu noktada vurgulamak gerekir ki, İİK m. 16'da yer alan icra dairesinin yapmış olduğu muameleler tabirinden yalnızca icra takip işlemlerinin anlaşılması gerekmektedir. Başka bir deyişle, muamele terimi yalnızca icra dairesinin aktif olarak yapmış olduğu işlemleri ihtiva etmemektedir. Örneğin, yalnızca ödeme emri gönderilmesi veya haciz yapması, satış yapması şikayete konu olmaz aynı zamanda icra dairesinin eylemsizlikleri de şikayete konu olur. Usulüne uygun hazırlanmış takip talebine rağmen süresinde ödeme emri göndermemesi ya da şartları olduğu ve talep edildiği halde haciz yapmaması veya talebe rağmen süresi içerisinde satışı gerçekleştirmemesi bu konuya örnek teşkil eder ve şikayetin konusunu oluşturur.

TDK'ya göre işlem kelime anlamı olarak “*Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi, muamele, muamelat*”⁵⁵ olarak nitelendirilmektedir. Bunun yanı sıra Kanunda yer alan muamele kelimesi ise “*davranma, davranış*” anlamına gelmektedir⁵⁶. Buna bağlı olarak esasen İİK m. 16'da yer alan muamele terimi her ne kadar işlem kelimesinin sözlükte karşılığı olarak yer alsada da tam olarak işlemle aynı anlamda değildir. Muamele işlemden daha geniş bir anlam içermekte davranış anlamına gelmektedir. Yani icra dairesinin bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması suretindeki davranışları aktif olarak yapılan bir

---

⁵¹ Bu noktada önemli olan husus alacaklı, borçlu veya üçüncü kişinin yapmış olduğu işlemlerin icra takip işlemi olarak değerlendirilemeyeceğidir.

⁵² **Kuru**, El kitabı, s.147-148, **Üstündağ**, s.32, **Deren-Yıldırım/Yıldırım**, s.25, **Arslan/Yılmaz/Taşpınar- Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s.111.

⁵³ **Muşul**, Şikayet, s. 70.

⁵⁴ **Arslan**, s.85.

⁵⁵ <https://sozluk.gov.tr/>, ET, 06.04.2020.

⁵⁶ <https://sozluk.gov.tr/>, ET, 06.04.2020.

eylem, bu manada işlem mahiyetinde değildirler. Ancak, kişinin haklı talebinin yerine getirilmemesi suretinde bir muameledir, bu sebeple de şikayete konu edilebilirler.

Bir işlemin şikayet konu olabilmesi için icra dairesinde yapılmış, düzeltilebilir, yerine getirilebilir veya iptal edilebilir nitelikte olması yeterlidir. İşlemi icra dairesinin müdürünün, müdür yardımcısının veya zabıt katibinin yapıp yapmaması önemli değildir. Yani icra müdürü de yapsa zabıt katibi de yapsa işlem İİK m. 16 kapsamında şikayet konu edilebilir nitelikteyse şikayet yoluna başvurulabilir. Burada önemli nokta işlemi yapan icra dairesi memurunun kim olduğu ve unvanından ziyade işlemin kendisidir. Bir işlemin şikayete konu edilebilmesi hususu işlemi yapan memurdan mücerrettir. İşlemi yapan memurun istifa etmiş olması veya tayininin çıkmış olması, şikayet yoluna başvurmaya engel değildir.⁵⁷

Bir işlemin şikayete konu edilip edilemeyeceği hususunda başka bir önemli nokta da işlemin dayanağıdır. Açıklamak gerekirse yapılan işlem İcra ve İflas Kanunu'un2, icra memurunu yapmakla yükümlü kıldığı ve memurun işlemi yaparken icra ve iflas memuru sıfatını taşıdığı bir işlem değilse şikayete konu edilemez. Bu noktada özellikle mahkemenin vermiş olduğu ihtiyati tedbir kararının tatbiki için icra dairesinin yapmış olduğu işlemlerin şikayete konu teşkil edip etmeyeceği hususu karşımıza çıkmaktadır.⁵⁸

HMK m.393 uyarınca ihtiyati tedbir kararının uygulanması ya kararı veren mahkemenin yargı çevresi içerisinde bulunan veya tedbir konusu mal veya hakkın bulunduğu yer icra dairesi ya da mahkemenin yazı işleri müdürlüğünce yerine getirilir⁵⁹. İhtiyati tedbir kararının tatbikinin icra dairesince yapılması halinde, uygulamanın hangi takip hukuku hükümleri çerçevesinde yerine getirileceğine ilişkin

---

⁵⁷ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.60,61.

⁵⁸ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.62.

⁵⁹ Kuru, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017, s. 462.

bir düzenleme yoktur. Başka bir ifadeyle ihtiyati tedbir kararının icrası ilamlı icraya ilişkin hükümler çerçevesinde yapılmaz⁶⁰.

İhtiyati tedbir kararının icra dairesince icrasına yönelik şikayet yoluna başvurulup başvurulamayacağına ilişkin farklı görüşler mevcuttur. Bu konuda ileri sürülen ilk görüşe göre, ihtiyati tedbir kararının icrasının herhangi bir İİK hükmüne dayanmaması sebebiyle, bu konuda görevli olan memurun bir icra memuru gibi değil de mahkemenin memuru gibi hareket ettiğini söylemekte herhangi bir beis yoktur. Nasıl ki ihtiyati tedbir kararının yazı işleri müdürlüğünce yerine getirilmesi halinde icra mahkemesinde şikayet yoluna başvurulması mümkün değilse icra memuru da ihtiyati tedbir kararını uygularken İİK'dan aldığı yetkiyle hareket etmediği için bu noktada da icra mahkemesinde şikayet yoluna başvurulabilmesi mümkün gözükmemektedir.⁶¹

Bu konuda ileri sürülen bir diğer görüşe göre, ihtiyati tedbir kararının uygulanmasının icra dairesince yapılması halinde yapılan işlemler hakkında şikayet yoluna gidilebileceği ancak şikayet için görevli mahkemenin ihtiyati tedbir kararını veren mahkeme olduğu yönündedir⁶².

Yargıtay da bu görüşe paralel olarak bu konuda, icra dairesinin ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin görevlendirilmesi halinde, bu görev kapsamında icra memuru değil infaz memuru sıfatını haiz olduğunu bu sebeple de bu konuda yapılacak

---

⁶⁰ **Umar**, Bilge, Hukuk Muhakemeleri Kanununun Şerhi, Yetkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2014, s.1153.

⁶¹ **Yılmaz**, Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, C 3, Ankara, 2017, s. 3570, **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s.62.

⁶² **Kuru**, Baki, Altı Cilt, s. 4339,4340.

şikayetlerde icra mahkemesinin değil ihtiyati tedbir kararını veren mahkemenin görevli olacağını karara bağlamıştır⁶³ ⁶⁴.

İleri sürülen son görüş ise, şayet ihtiyati tedbir kararının uygulanması icra dairesince yerine getiriliyorsa bu durumun ilamların icrasındaki gibi bir mahkeme kararının icrası mahiyetinde ve icra işlemi olduğu bu sebeple bu noktada şikayet icra mahkemesine yapılmalı gerektiğini savunmaktadır. Ancak ihtiyati tedbir kararını icra eden yazı işleri müdürü ise, yazı işleri müdürünün bu konuda yapmış oldukları işlemleri şikayet kararı veren mahkemeye yapılmasının lüzumlu olduğu yönündedir⁶⁵.

---

⁶³ Yargıtay 8 HD, 2015/15129 E, 2015/18735 K, 21.12.2015 T "...İhtiyati haciz kararının ilgili tenfiz kararı hakkında hüküm kesinleşinceye kadar devam edeceğinin tespitine" ilişkin hükmün 2. bendi, tedbir niteliği taşımakta olduğundan İcra Müdürü ihtiyati tedbirin gerçekleştirilmesinde infaz memuru sıfatı taşımaktadır. 6100 sayılı HMK'nun 394. madde (HUMK m. 101) ve bunu izleyen maddeler uyarınca mahkemece verilen ihtiyati tedbir kararlarının esasına ve infazına yönelik şikayetlere de tedbir kararını veren mahkemece bakılması zorunludur. İstanbul 46. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 18.06.2012 tarih 2012/89 Esas-2012/165 Karar sayılı kararı ile ihtiyati haciz kararının ilgili tenfiz kararı hakkında hüküm kesinleşinceye kadar devam edeceğinin tespitine karar verildiği, İcra Müdürlüğü'nün karar çerçevesinde ihtiyati haciz işlemi sürdürdüğü gerekçesiyle Mahkemece hacizlerin fekkine dair şikayet hakkında ret kararı verilmiş ise de; bu husus Asliye Ticaret Mahkemesi'nce verilen tedbirin infazına ilişkin olup, haczin kalkıp kalkmadığına ilişkin şikayetin ihtiyati tedbir kararını veren İstanbul 46. Asliye Ticaret Mahkemesi'nce incelenmesi gerektiğinden, red kararı verilmesi yerine Mahkemece işin esasına girilerek hüküm kurulması isabetsizdir..", www.kazanci.com, ET 14.04.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 8 HD, 2016/132 E, 2016/2273 K, 11.2.2016 T, www.kazanci.com, ET 14.04.2020, Yargıtay 8 HD 2014/3026 E, 2015/902 K, 19.1.2015 T, www.kazanci.com, ET 14.04.2020.

⁶⁴Bu noktada ayrıca vurgulanması gereken bir husus vardır ki Yargıtay TMK m. 169 uyarınca hükmedilen tedbir nafakasının ihtiyati tedbir niteliğini haiz olmadığını, tedbir nafakasının alınabilmesi için başlatılan ilamsız takipte icra memurunun yapmış olduğu işleme karşı icra mahkemesinde şikayet yoluna başvurulması gerektiğini karara bağlamıştır, Yargıtay 8 HD, 2014/ 20996 E, 2016/2570, 17.2.2016 "...Maddi olayları ileri sürmek taraflara, hukuki nitelendirme yapmak ve uygulanacak kanun maddelerini belirlemek hakime aittir (6100 s.lı HMK 33 m). İddianın ileri sürülüş şekline göre talep, taraflar arasında boşanma davası devam ederken TMK 169 maddesi uyarınca geçici önlem niteliğinde olmak üzere ara karar ile hükmedilen tedbir nafakasının tahsili için yapılan ilamsız icra takibinde, ödeme iddiası üzerine gerçekleştirilen memur işlemine karşı şikayet niteliğinde olup; icra hukuk mahkemesince İİK 16. vd maddesinde gösterilen usulde incelenmesi gerekir. Dava, icra hukuk mahkemesinden görevsizlik kararının kesinleşmesi ile Aile mahkemesinin esasına kaydolunmuş ise de Yargıtay denetiminden geçmeden kesinleşen görevsizlik kararları bağlayıcı değildir. Diğer yandan, TMK'nın 169. maddesi gereğince mahkemenin ara kararıyla hükmedilen tedbir nafakası kendine özgü bir önlem niteliğinde olup; HMK 389 vd. maddelerinde düzenlenen ihtiyati tedbirlerden değildir..." www.kazanci.com, ET 14.04.2020.

⁶⁵ Umar, Şerh, s.1154.

İhtiyati haczin uygulanması da icra dairesince yerine getirilmektedir⁶⁶.İhtiyati tedbirden farklı olarak ihtiyati haczin uygulanmasına ilişkin detaylı düzenleme İİK’da yapılmıştır. Buna ek olarak da İİK m. 261, son fıkrada ihtiyati haciz kararının tatbikinde ortaya çıkan problemlerle ilgili şikayet yoluna başvurma gerekliliği hasıl olduğunda görevli mercinin işlemi yapan icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesi olduğu da düzenlenmiştir⁶⁷. Bir başka anlatımla, ihtiyati haciz İİK’da düzenlenmiş olan ve uygulamasının icra dairesine bırakıldığı yani ihtiyati haczi uygulayan memurun tamamen İİK’den aldığı yetki ile icra memuru olarak hareket ettiği bir geçici hukuki korumadır. Yani burada ihtiyati tedbirden farklı olarak icra memurunun takdir hakkı vardır. İhtiyati tedbir konulacak mal veya hak bellidir. İcra memuru herhangi bir suretle takdir yetkisine sahip olmaksızın mahkemenin ilamının yerine getirmektedir. İhtiyati haciz de ise kural olarak muaccel bir alacak vardır ve alacaklının alacağına kavuşmasının tehlikeye girmemesi için verilen bir karar vardır. Ancak mahkemece verilen bu kararın kapsamında borçlunun hangi malvarlığı değerlerinin ihtiyaten haczedileceğine ilişkin bir bilgi yoktur. Bu sebeple ihtiyati haczi uygulayan icra memuru takdir hakkını kullanmaktadır ve bu hakkı kullanırken de şikayete konu bir işlem yapması söz konusu olabilmektedir.

İcra dairelerinin şikayete konu edilebilecek işlemleri başlığı altında incelenmesi gereken bir diğer işlem türü ise hükümsüz işlemlerdir⁶⁸. İsviçre İcra ve İflas Kanununda 1997 yılında yapılan değişiklik kapsamında Kanunun 22. maddesinde hükümsüz işlemlere yer verilmiştir. Buna göre; “Kamunun ve takibin tarafı olmayan kimselerin yararına olan hükümleri ihlal eden işlemler geçersiz ve hükümsüzdür. İcra tetkik mercii, şikayet yoluna başvurulmamış olsa bile hükümsüzlüğü re’sen gözetir. İcra dairesi hükümsüz işlemi yeni bir işlemle değiştirebilir. Şayet şikayet yoluna başvurulmuşsa icra dairesi, icra tetkik mercii işlem hakkında dinleme yapıncaya kadar

---

⁶⁶ **Atalı, Murat/ Ermenek, İbrahim/ Erdoğan, Ersin**, İcra ve İflas Hukuku, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s.497, **Akyazan, Sıtkı**, İhtiyati Hacizler ve Hacze İştirak Dereceleri, Kurtuluş Matbaası, İstanbul, 1958, s.34.

⁶⁷ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar, Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s.430.

⁶⁸ **Taşpınar Ayvaz, Sema**, “İcra ve İflas Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C II, Ankara, 2015, s. 1537-1550.

bu yetkiyi haizdir”⁶⁹. Belirtmek gerekir ki mehz İsvİİK 22. maddesinde yer alan düzenleme Türk İİK’da da yer almaktadır. Türk Hukukunda uygulama alanı bulan kamu düzenine aykırılık kavramı hükümsüz işlem kavramını karşılamaktadır⁷⁰. Bu noktada izaha muhtaç olan mesele hükümsüz işlem kavramı ile ne anlaşılması gerektiği ve bunun icra ve iflas hukukuna yansımalarıdır. Hükümsüz işlem, kanunun amir hükümlerine aykırı olan ve yapıldığı andan itibaren hiçbir hüküm ve sonuç doğurmayan işlemlerdir⁷¹. Bu sebeple hükümsüz işlemlerin iptal edilmesine de gerek yoktur; yalnızca hükümsüzlüğün tespiti işlemin ortadan kalkması için yeterlidir⁷². Vurgulamak gerekir ki hükümsüz işlemin söz konusu olduğu hallerde başlangıçtan itibaren ortada bir işlem olmadığı ve sonuç doğurmadığı kabul edildiği için iptal edilmesini gerektirecek bir durum da yoktur. Hükümsüz işlemlere örnek olarak icra dairesinin kendi yetkisi dışında bir işlemi yapması verilebilir. Örneğin istihkak iddiasını karara bağlama yetkisi icra mahkemesine aittir buna rağmen icra dairesi kendisi istihkak iddiasını karara bağlarsa burada hükümsüz işlem söz konusu olacaktır. Görüldüğü üzere bu örnek de hükümsüz işlemin baştan itibaren hiçbir sonuç doğurmadığı hususunu izaha son derece elverişlidir. Açıklamak gerekirse, İcra dairesince karara bağlanan istihkak iddiası hiçbir suretle sonuç doğurmayacaktır çünkü icra dairesinin böyle bir yetkisi yoktur bu sebeple burada iptal edilmeyi gerektirecek bir durum da söz konusu değildir. İptal edilebilir işlemler esasen geçerlidirler bir hüküm ve sonuç doğururlar bu sebeple iptal edilebilir işleme karşı ilgililerin iptal kararı alması gerekir oysaki burada baştan itibaren geçerlilik arz eden bir işlem vardır⁷³. Kaldı ki hükümsüz işlemlerin Türk hukukunda karşılığı olarak kabul edilen kamu düzenine aykırı işlemlerin baştan itibaren herhangi bir sonuç doğurmuyor

---

⁶⁹ **Berti**, Stephen V, Swiss Debt Enforcement and Bankruptcy Law English Translation of Amended Federal Statute on Debt Enforcement and Bankruptcy (SchKG) with an Introduction to Swiss Debt Enforcement and Bankruptcy Law, Zürich, 1997, s.9.

⁷⁰ **Taşpınar Ayvaz**, Hükümsüz İşlemler, s.1547.

⁷¹ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 221.

⁷² **Taşpınar Ayvaz**, Hükümsüz İşlemler, s.1547.

⁷³ **Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özkes**, “İcra Ders Kitabı”, s.67

olmaları sebebiyle iptal edilmesine lüzum olmadığı, kamu düzenine aykırılığın tespitinin yeterli olduğu doktrinde kimi yazarlarca belirtilmiştir⁷⁴.

Sonuç olarak belirtmek isteriz ki icra dairesinin yapmış olduğu bir işlemin şikayete konu teşkil edebilmesi için öncelikle ya bir icra takip işlemi veyahut İİK m. 16 kapsamında değerlendirilebilecek bir muamelenin var olması gerekmektedir. İşlemi yapan memurun icra memuru sıfatıyla ve İİK hükümlerine dayanarak takdir hakkını kullanmış olması elzemdir. Yapılan işlem düzeltilebilir veya iptal edilebilir nitelikte olmalıdır. Yani şikayet yoluna başvurulduğunda işlemin yarattığı olumsuz sonuçlar bir nebze de olsa ortadan kaldırılabilir. İşlemin iptali veya düzeltilmesi mümkün değilse ancak uğranılan zarar sebebiyle idare aleyhine tazminat davası açılması söz konusu olacaktır, şikayet yoluna başvurulması mümkün olmayacaktır.⁷⁵

---

⁷⁴ Taşpınar Ayvaz, s.1548, Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes, “İcra Ders Kitabı”, s.67.

⁷⁵Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.68.

III. SÜRESİZ ŞİKAYETE İLİŞKİN KAVRAMLAR

A. KAMU DÜZENİ

Kamu düzeni, hukukun her dalında önem arz eden ve aykırı işlem ve fiillerin sonuç doğurmadığı önemli bir kavram olmakla beraber kesin ve net tanımını ortaya koyması zordur⁷⁶. Her ne kadar hukuk suni olarak bölümlere ayrılmış olsa dahi bir bütündür ve ortak bazı kavramlar ihtiva etmektedir. Bu sebeptendir ki bazı hukuk dallarının kamu hukuku alanına mı yoksa özel hukuku alanına mı dahil olduğu dahi halen tartışmalıdır⁷⁷. Esasen kamu düzeni, özel hukuk-kamu hukuku ayrımının üzerinde bir kavramdır.

Kamu düzeni kavramı insanların en temel ihtiyaçlarından biri olan güvenliğin temini için devlet kurmalarına ve devletin çatısı altında güvenliğin ve toplumsal huzurun sağlanabilmesi için bazı özgürlüklerinden feragat etmelerine dayanmaktadır⁷⁸. Bu noktada şunu söylemekte herhangi bir beis yoktur; devletler toplumda genel huzurun ve güvenliğin temini için belirli kurallar koymakta ve hatta kimi zaman bu amaç için kişilerin haklarına dahi sınırlamalar getirmektedir⁷⁹. Ancak kamu düzenini ve güvenliği sağlanmaya çalışırken koyulan kuralların mümkün olduğunca kişilerin temel hak ve hürriyetlerine sınırlamalar getirmemesi elzemdir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, toplum genelinin temel hak ve hürriyetlerinin korunması da kamu düzeni kurallarının koyulması ve uygulanması ile mümkündür⁸⁰. Medeni usul hukukundan bir örnek vermek gerekirse görev kuralları kamu düzenindedir yani toplumdaki bireylerin

---

⁷⁶ **Atakan**, Arda, “Kamu Düzeni Kavramı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 13, S 1-2, s. 59-136, <http://dosya.marmara.edu.tr/>, ET, 19.04.2020.

⁷⁷ Örneğin, medeni usul hukuku.

⁷⁸ **Bayra**, Adem Ersin, Güvenlik Devleti, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2019, s.85, **Şeşen Çelik**, Hülya, Kamu Düzeni Kavramının Dirlik ve Esenlik Unsuru, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018, s.15

⁷⁹ Esasen Hobbes’un düşüncesine dayanan bu anlayışa göre insanlar güvenliklerinin temini için haklarından feragat ettiler ve akdettikleri sözleşme kapsamında bu haklarını Leviathan denen bir canavara teslim ettiler, Ayrıntılı bilgi için bkz., **Bayra**, s. 85. **Göze**, Ayferi, Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, 15. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2015, s.223.

⁸⁰ **Kutlu**, Mustafa, “Yargıç Kamu Düzeni ve Konformizim”, Bursa Barosu Dergisi, C 29, S 78, Temmuz, 2005, s.99-124.

haklarının temini ve korunması için mahkemeye başvurma hakları vardır ancak bu hak onlara diledikleri mahkemeye başvurma, diledikleri hakimin dosyalarını görüp çözümlemesini talep etme hakkı vermez. Aynı amaç doğrultusunda yargılama usulü hususunda da tarafların tercih hakkının bulunmadığı söylenebilir⁸¹. Devletin bir teşkilatı vardır ve bu da düzenin korunmasına hizmet eder hangi davanın hangi mahkeme önünde, hangi usulle görülüp çözümleneceği önceden bilinmelidir. Bu durum kişilerin kendisine güvende hissetmesine katkı sağlayacağı gibi kararların yeknesaklaşmasına da hizmet edecektir. Ancak kişilerin hakim seçmesi mahkeme seçmesi mümkün değildir bu durum da kamu düzeninin sağlanmasına hizmet etmektedir.

Adalet Bakanlığının hukuk sözlüğünde yer alan kamu düzeni tanımı şu şekildedir; “Bir ülkedeki kurum ve kuralların, devletin güvenliğini, kamu hizmetlerinin iyi işlenmesini ve bireyler arasındaki ilişkilerde huzuru, hukuk ve ahlak kurallarına uygunluğu sağlamasıyla oluşan düzen”⁸². Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere kamu düzeni geniş bir kavram olup önceden tam ve katı bir şekilde hangi hukuk kuralının kamu düzeninden olduğunun tespiti mümkün değildir⁸³. Kamu düzeni zamana, ülkelere, kanun koyucuya göre değişiklik arz edebilecek, mücerret bir kavramdır⁸⁴. Anayasa Mahkemesi de kamu düzenini toplumun her alanda sükûnetini temin etmeye yarayan bir kavram suretinde 1963 yılında vermiş olduğu bir kararda tanımlamıştır⁸⁵.

---

⁸¹ **Aktepe Artık**, Sezin, “İstinaf Kanun Yolunda Kamu Düzeni Kavramı”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C 30, S 134, Ocak, 2018, s. 257-292.

⁸² <http://www.sozluk.adalet.gov.tr/>, ET 17.04.2020.

⁸³ **Çelik Şeşen**, s.17.

⁸⁴ **Dayınlarlı**, Kemal, Milli-Milletlerarası Kamu Düzeni Tahkime Etkileri ve Sonuçları, 2. Baskı, Dayınlarlı Hukuk Yayınları, Ankara, 2011, s.6.

⁸⁵ AYM, 1963/128 E, 1964/8 K, 28.01.1964 T, “...Aynı suretle, bu konuda bir diğer sınır olmak üzere kabul edilmiş bulunan (Kamu düzeni) deyimini ise, belli edilmesi daha güç bir anlamı kapsamaktadır. Nitekim yerli ve yabancı bir çok hukuk eserlerinde, çeşitli alanlardaki kişi haklarını sınırlayan bu terim sık sık görülmekte, fakat tarifine pek az rastlanmaktadır. Yapılan açıklamalarda ise, bunun tarifinin güç olduğu kabul edildikten sonra çeşitli açılardan izahına çalışıldığı görülmektedir. Bu suretle yapılmış olan tariflerin incelenmesi sonucunda (Kamu düzeni) deyiminin; toplumun huzur ve sükûnunun sağlanmasını, devletin ve devlet teşkilâtının muhafazasını hedef tutan her şeyi ifade ettiği, bir başka deyimle cemiyetin her sahadaki düzeninin temelini teşkil eden bütün kuralları kapsadığı sonucuna varılmaktadır. Nitekim bu madde ile ilgili olmamakla birlikte Anayasa'nın bir diğer maddesinde sözü edilen (Kamu düzeni) deyiminden neyin kastedildiği konusunda Temsilciler Meclisinde geçen görüşmeler de bu yönde cereyan etmiş bulunmaktadır. .... Fert hürriyetlerinin sağlandığı bir Türkiye

Anayasa Mahkemesi bir başka kararında ise kamu düzeni kavramını açıklarken sübjektifliğin üzerinde durmuřtur⁸⁶.

Yargıtay ise bir kararında kamu zenini; “*Toplumun çıkarlarını koruyan hükümlerle ortaya çıkan hukuk zeninin bütünü kamu özeni olarak ifade edilebilir*” şeklinde tanımlamıřtır⁸⁷.

İcra takipleri açısından kamu zenine aykırılık şu şekilde tanımlanabilir; icra dairesinin yapmış olduğu bir işlemin takibin taraflarının rızasına rağmen hüküm ve sonuç dođurmamasıdır⁸⁸. Kamu özeni, amme menfaatinin söz konusu olduğu hallerde vardır⁸⁹ ve aykırı bir işlem yapıldıktan sonra üzerinden bir zaman geçse ve işlemin karşı tarafınca da buna muhalefet edecek herhangi bir eylem yapılmasa dahi geçerli olmayacaktır⁹⁰. Kamu zenine aykırı işlemler karşı tarafın rızası ile dahi sonuç doğurmadığı için her ne kadar İİK m. 16’da zenlenmemiş olsa dahi doktrin ve yargı içtihatları ile benimsenmiş bir süresiz şikayet halidir⁹¹.

---

yaratmak baş amaçtır. Fakat bu gayeye giderken iktidarın, memleket emniyeti için zaruri tedbirleri almasını imknsız hale getiremeyiz. O zaman başka istikamette yine huzursuzluk yaratmış oluruz. Hürriyet, amma memleketin emniyetini sağlyabilen bir nizam içinde hürriyet. Hedef budur ve bundan sonraki maddeler de hep bu yolda zenlenmiştir) (Temsilciler Meclisi Tutanak dergisi Cilt: 3 sağife : 71 ve 73)Görülüyorki Anayasa Komisyonu sözcüsü de kamu özeni deyimi, ile, ilk bakışta doğrudan doğruya bir ilgisi görülmeyen bir çok konularla birlikte ve memleket güveni de dhil olmak üzere toplumun her alanda zenini sağlayan kuralların hedef tutulduğunu belirterek bu kuralların bozulması halinde kamu özeni de bozulacağından bunların korunması için kişi hrriyetlerinde gerekli sınırlama yapılmasının caiz olduğunu savunmuş ve Anayasa Koyucusu da bu düşüncelerin işiği altında söz konusu hükümleri kabul etmiştir ...”, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/>, ET 19.04 2020.

⁸⁶ AYM, 1973/41 E, 1974/13 K, 25.04.1974 T, “*Oysa "milli güvenlik" ve "kamu özeni" uygulayıcıların kişisel görüş ve anlayışlarına göre genişleyebilecek, öznel yorumlara elverişli, bu nedenle de keyfiliğe dek varabilir çeşitli ve aşamalı uygulamalara yol aacak genel kavramlardır. "Gecikmede sakınca bulunan haller" de en az o kavramlar kadar kesin ve keskin çizgilerle belli edilmesi, sınırlanması zorunlu bulunan bir deyimdir*” <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/>, ET 19.04 2020.

⁸⁷ Yargıtay 15 HD, 2014/2183 E , 2014/3226 K, 12.05.2014 T, www.kazanci.com, ET 19.04.2020.

⁸⁸ **Pekcanitez**, Hakan, İcra-İflas Hukukunda şikayet “Pekcanitez şikayet”, 1. Baskı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1986, s.84.

⁸⁹ **Kuru**, Elkitabı, s.109.

⁹⁰ **Pekcanitez**, Pekcanitez şikayet, s. 85.

⁹¹ Yargıtay 12 HD, 2014/33885 E, 2015/8866 K, 07.04.2015 T “*...İcra memurunun işleminin yasaya veya olaya uygun bulunmaması nedeniyle icra mahkemesine başvurularak şikayet yolu ile kaldırılmasının istenmesi kural olarak 7 günlük süreye tâbidir. şikayet süresi, şikayet konusu işlemin öğrenildiği günden başlar (İİK'nun 16/1). Bu kuralın iki önemli istisnası vardır.1-Bir hakkın yerine*

Özetlemek gerekirse kamu düzeni, hukukun genel ilkelerinden olup hem kamu hukuku hem de özel hukuk için geçerli olan bir kavramdır. Kesin ve net tanımının ortaya konulması zordur. Bu sebeple kamu düzeni kavramı ve buna aykırılığın önemi herkesçe bilinmekle beraber yeknesaklaşmış ve kavramı duyar duymaz akla gelen bir tanımı bulunmamaktadır. Kamu düzeni temel de zamana, toplumun ortak değerlerine, kanun koyucuya ve uygulayıcıya göre değişiklik arz etmekle beraber toplumun ortak menfaatini korumayı amaçlayan ve ayrıca aykırı işlemlerin kamu düzeni algısı değişmediği müddetçe hüküm ve sonuç doğurma imkanını haiz olmadığı bir kavramdır.

---

getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir (m.16/2). Bu hükmün amacı, ilgilileri icra memurunun bir hakkı yerine getirmekten kaçınmasına karşı korumaktır.2-Kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı da süresiz şikayet yoluna gidilebilir. Anılan ilke doktrinde benimsenmiş ve Yargıtay uygulamalarında da kabul edilmiştir.Borçlunun, üçüncü kişilerin ve kamunun menfaatini korumak için konulmuş "amir hükümlere" aykırı olarak yapılmış işlemler kamu düzenine aykırıdır. Bu işlemler için her zaman şikayet yoluna gidilebilir..."
<https://www.e-uyar.com/>, ET 3.05.2020.

B. BİR HAKKIN YERİNE GETİRİLMEMESİ

Hakkın yerine getirilmemesi ve bir sonraki başlığımız olan bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması kavramlarının açıklanabilmesi için öncelikle hak terimi üzerinde durmak gerekmektedir. Adalet Bakanlığının hukuk terimleri sözlüğü uyarınca hak; *“Hukuk düzeni tarafından şahıslara tanınmış olan yetkilerdir”*⁹². Esasen hak Arapça kökenli bir kelime olup, Arapçada hukukun tekil halidir⁹³. Hak kelimesinin etimolojisine baktığımızda ise karşımıza şöyle bir tanım çıkmaktadır *“yasaya, hakikate veya bilgeliğe uygun olma; doğruluk, hakikat, yasallık”*⁹⁴.

Konuya icra ve iflas hukuku özelinde baktığımızda ise takibin taraflarının İİK’da tanınmış ve koruma altına alınmış karşılıklı hakları mevcuttur. İşte icra dairesinin kanunun taraflara tanıdığı bu hakların mevcudiyetine rağmen, yapmakla yükümlü olduğu bir işlemi yapmaması hakkın yerine getirilmemesi niteliğindedir⁹⁵. Genel haciz yolu ile takipten bir örnek vermek gerekirse; takip alacaklının icra dairesine vereceği bir takip talebi ile başlar⁹⁶, alacaklının alacağının devlet organlarınca temini için icra dairesine takip talebi vermek pek tabii hakkıdır. Bu hak İİK m.58 ile güvence altına alınmıştır. İcra dairesi usulüne uygun doldurulmuş bir takip talebini kabulle mükelleftir. Her ne kadar uygulamada basılı takip talebi örnekleri olsa da alacaklı illaki bu takip talebini doldurmak zorunda değildir, dilerse bir kağıda İİK m. 58’de yer alan geçerlilik şartlarının ihtiva eden bir takip talebi hazırlayabilir, icra dairesi bu suretle hazırlanmış takip talebini de kabul etmek zorundadır⁹⁷. Aksi davranış hakkın yerine

⁹² <http://www.sozluk.adalet.gov.tr/>, ET 19.04.2020.

⁹³ **Gözler**, Kemal, “Hukuk Kelimesi Kaç Yaşında? Etimoloji Bize Ne Söyler?” <http://www.anayasa.gen.tr/>, ET, 20.04.2020, Ancak Gözler burada ayrıca, hak kelimesinin çoğulu olan hukuk ile günümüzdeki anlamıyla bağlayıcı kurallar bütünü olan hukukun aynı olmadığını vurgulamıştır. Hukuk kelimesi Arapçadan Türkçeye yerleştikten sonra Türkiye’de Hukuk için bağlayıcı kurallar bütünü tanımı atfedilmiştir.

⁹⁴ <https://www.etimolojiturkce.com/>, ET 20.04.2020.

⁹⁵ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 101.

⁹⁶ **Kuru**, El kitabı, s.195.

⁹⁷ **Kuru**, El kitabı, s.195.

getirilmemesi sonucunu doğurur⁹⁸. Ayrıca burada belirtmek isteriz ki takip talebinin muhakkak yazılı olması gerekmemektedir⁹⁹. Hatta İİK m. 58’de takip talebinin yazılı veya sözlü yapılabileceği düzenlenmiştir. Bu bağlamda alacaklının icra dairesine giderek sözlü takip talebinde bulunması halinde icra dairesinin bunu kabul etmemesi de hakkın yerine getirilmemesi halini teşkil eder. Bir örnek de takibin diğer tarafı olan borçlu açısından vermek gerekirse; yine genel haciz yolu ile takipte, takip talebi üzerine icra dairesi tarafından düzenlenen ödeme emrini tebliğ alan borçlunun tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içerisinde takibe itiraz etmek ve takibin durmasını sağlamak haklarıdır (İİK m.62)¹⁰⁰. Bu haklara dayanarak usulüne uygun bir şekilde, süresinde itiraz dilekçesi veren borçlunun bu dilekçesinin icra dairesince kabul edilmemesi de hakkın yerine getirilmemesi niteliğindedir.

Hakkın yerine getirilmemesi açık bir irade beyanı ile söz konusu olabileceği gibi zımni olarak ortaya çıkmış olabilir. İcra memuru söz konusu işlemi yapmamakla kanun tarafından işlemin muhatabına tanınan hakkı yok saymaktadır.¹⁰¹

Hakkın yerine getirilmesinden bahsedebilmemiz için ortada yapılmış herhangi bir işlem olmaması gerekmektedir. Yapılmış bir işlem varsa ve fakat bu işlem kanundaki şartlara ve olaya uygun değilse bu durumda karşımıza başka kavramlar çıkacaktır ki o kavramlar; kanuna uygun olmaması ve hadiseye uygun olmamasıdır¹⁰².

Hakkın yerine getirilmemesi bir icra takibinde çok farklı şekillerde karşımıza çıkabilir. Bu sebeple her durumun kendi özelinde değerlendirilerek bu kavram içine dahil edilebilir olup olmadığı hususunda karar verilmesi gerekmektedir. Başka bir deyişle, Kanun’da tahdidi olarak hangi hallerin hakkın yerine getirilmemesi niteliğinde olduğu sayılmamıştır.

---

⁹⁸ Uyar, Talih, Uyar, Alper, Uyar, Cüneyt, (İcra Hukukunda) Şikayet, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara,2019, s.292.

⁹⁹ Postacıoğlu/ Altay, s.151.

¹⁰⁰ Yılmaz, Şerh, s. 335.

¹⁰¹ Üstündağ, İcra, s.48.

¹⁰² Arslan/ Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, s.78.

Hakkın yerine getirilmemesi İİK m. 16'da düzenlenmiş olan bir süresiz şikayet sebebidir. Hakkın yerine getirilmemesine dayalı olarak süresiz şikayet yolunun öngörölmüş olmasının sebebi, icra dairesinin yapmakla yükümlü olduğu bir işlem karşısında eylemsiz kalmasının sürekli yeni bir eylem teşkil etmesidir¹⁰³. Yani icra dairesi işlemi yapmamaya devam ettiği müddetçe şikayet süresi her yeni eylem karşısında baştan başlayarak bir döngü içerisinde süreksizlik niteliğini kazanmaktadır.

Bu noktada özetle bir hakkın yerine getirilmemesi kavramının, Kanunda taraflara tanınmış olan hakların yerine getirilmesi için icra dairesinin yapmakla mükellef olduğu işlemleri herhangi bir sebeple icra etmemesi olduğunu söylemekle yetiniyoruz.

---

¹⁰³ Postacıoğlu/ Altay, s.73.

C. BİR HAKKIN SEBEPSİZ SÜRÜNCEME BIRAKILMASI

Bir hakkın sebepsiz sürünceme bırakılması ile bir hakkın yerine getirilmemesi kavramları birbirlerine son derece yakın kavramlardır¹⁰⁴. Bu sebeple esasen bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması kavramı da öncelikli olarak hak terimini açıklanmasıyla daha sistematik anlatılabilir. Bu noktada hakkın tanımını yeniden vermek yerine yukarıda bir hakkın yerine getirilmemesi başlığı altında yaptığımız izahatları atıfla yetiniyoruz¹⁰⁵.

Hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılmasından söz edebilmemiz için de hakkın yerine getirilmemesine paralel olarak tarafların talebi üzerine süresinde yapılmamış bir işlem söz konusu olabileceği gibi icra dairesinin kendiliğinden yapması gereken bir işlemin de sürüncemede bırakılması söz konusu olabilir¹⁰⁶.

Bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması icra dairesinin, Kanunun icra takibinin taraflarına tanıdığı hakkın temini kapsamında yapılması lüzumlu olan işlemi, gerekli hal ve şartlar mevcut olduğu halde, herhangi bir sebep olmaksızın süresinde icra etmemesidir¹⁰⁷. Örneğin, alacaklının usulüne uygun takip talebini icra dairesine verilmesinden itibaren üç gün içinde icra dairesi bir ödeme emri düzenleyerek, borçluya tebliğe çıkarmakla mükelleftir. Ancak bu süre geçmesine rağmen icra dairesi

---

¹⁰⁴ Simil/Pekcantez, Şikayet, s.101.

¹⁰⁵ Yuk. bkz. s.26.

¹⁰⁶ Arslan/ Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, s.78, Yargıtay 12 HD, 2006/4239 E, 2006/5906 K, 23.03.2006 T, "...Borçlu şirketin 23.12.2005 tarihli icra müdürü kararında belirtilen borcun temlik edildiğinden bahisle temlik alacaklılarına borç ödendiğinden İİK'nun 150/c maddesi gereğince taşınmaz üzerindeki satış şerhinin kaldırılmasını talep etmesi üzerine icra müdürlüğüne de talebe uygun olarak karar verilmiştir. İcra müdürünün 23.12.2005 tarihli kararının temlik alacaklılarına açıkça tebliğ edildiğine ilişkin dosyada bir tebliğ işlemine rastlanılmamıştır. Kaldı ki, icra müdürü işlemi İİK'nun 16/2. maddesinde belirtilen bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakma kavramı içinde mütalaa edileceğinden süresiz şikayete tabiidir. Mahkemece yapılması gereken iş; özellikle ipoteklerin nev'i irdelenerek (kesin veya teminat ipoteği olup olmadığı) ödemelerin ipotek konusu borcu karşılayıp karşılamadığı, gerektiğinde bilirkişi mütalaaasına başvurmak suretiyle tespit edildikten sonra oluşacak sonuca göre bir karar vermekten ibaretken istemin süre aşımından reddi isabetsizdir...", <https://www.lexpera.com.tr/>

¹⁰⁷, Muşul, Şikayet, s.461.

ödeme emrini tanzim ederek borçluya göndermezse, hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması söz konusu olur¹⁰⁸.

Yukarıda belirttiğimiz gibi bir hakkın yerine getirilmesi ve bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması birbirine çok yakın kavramlardır. Bu sebeple kimi zaman ilk bakışta olayda hangi halin söz konusu olduğunun tespit edilmesi zordur. Örneğin işlemi yapmakla yükümlü olan memurun işlemi sebepsiz geciktirme amacıyla mı olduğu yoksa işlemi süresi içinde veya sonrasın yapmamak yönünde mi karar aldığı her zaman anlaşılabilir¹⁰⁹. Şayet icra memuru işlemi yapmayacağını talebi reddetmek suretiyle beyan etmişse bu noktada herhangi bir sorun yoktur. Ancak herhangi bir beyanda bulunmamışsa bu durumda az önce belirttiğimiz problem ortaya çıkacaktır¹¹⁰. Daha açık bir anlatımla olayda bir hakkın yerine getirilmemesi mi yoksa sebepsiz sürüncemede bırakılması mı olduğunu tespit etmek zorlaşacaktır. Örnekle somutlaştırmak gerekirse; taşınır malların satışının alacaklı tarafından talep edilmesi üzerine icra dairesi talepten itibaren iki ay içerisinde malları satmalıdır¹¹¹. Bu süre geçmesine rağmen icra memuru herhangi bir irade açıklamasında bulunmamış ve işlemi de yapmamışsa burada hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması hali mi yoksa hakkın yerine getirilmemesi durumunun mu söz konusu olduğunun tespiti zor olacaktır. Böylesi bir belirsizlik hali var olduğunda genellikle bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet yoluna gidilmektedir¹¹².

Hem hakkın yerine getirilmemesi hem de sebepsiz sürüncemede bırakılması hallerinde icra dairesi, taraflar şikayet yoluna başvurmadan önce yapmadığı, geciktirdiği işi yapabilir. Bu durumda şikayet yoluna başvurulmasını gerektirecek bir muamele kalmayacağı için şikayetten söz etmemiz mümkün olmayacaktır. Ancak bu halde dahi

---

¹⁰⁸ Kuru, El kitabı, s.106, Arslan/ Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s.78.

¹⁰⁹ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.109.

¹¹⁰ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.109.

¹¹¹ Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes, İcra Ders Kitabı, s. 206.

¹¹² Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.109.

hala memurun işlemi yapmadan önceki davranışı disiplin cezası gerektiren bir davranıştır¹¹³.

---

¹¹³Üstündağ, İcra s.48.

IV. SÜRESİZ ŞİKAYETİN SÜRESİ

İİK m. 16'da bir hakkın yerine getirilmemesi ve sebepsiz sürüncemede bırakılması süresiz şikayet halleri olarak düzenlenmiştir¹¹⁴. Bunların birinin varlığı halinde her zaman şikayet yoluna başvurulabileceği belirtilmiştir.

Bunun yanı sıra yargı içtihatları ve doktrinde kabul edilen bir başka süresiz şikayet hali ise kamu düzenidir¹¹⁵. Buna bağlı olarak kamu düzenine aykırı işlemlere karşı da süresiz şikayet yoluna başvurulabileceğini söylemek mümkündür. Kamu düzenine aykırı bir işlem var ise karşı taraf rıza gösterse dahi işlem sonuç doğurmayacaktır¹¹⁶. Bundan yola çıkarak işlemin üzerinden belirli bir zaman geçtiğinde de aykırılığın ortadan kalkmayacağını ve şikayetin bu sebeple herhangi bir süreye tabi olmayacağını söyleyebiliriz¹¹⁷.

Ancak süresiz şikayet hallerinde Kanunda yer alan “her zaman” deyişiyle ne anlamamız gerektiği önem arz etmektedir. Bu noktada bir sonsuzluktan bahsedilemeyeceği için doktrinde, süresiz şikayet hallerinin varlığı halinde, hangi anda şikayet yoluna başvurma hakkının ortadan kalkacağına ilişkin farklı görüşler ortaya atılmıştır. Bunlar; takibin sonuna kadar, iyi niyetli üçüncü kişi hak iktisap edinceye kadar ve takibin sona ermesinden itibaren bir yıl içerisinde şikayet yoluna başvurulabileceği yönündedir¹¹⁸.

İlk görüş uyarınca, süresiz şikayetin söz konusu olduğu hallerden birinin varlığında dahi şikayet yoluna ancak takip sona erene kadar başvurulabilmektedir. Takip sona erdikten sonra şikayet yoluna başvurulabilmesi mümkün değildir¹¹⁹. Yargıtay'ın da

---

¹¹⁴ Postacıoğlu/Altay, s. 73.

¹¹⁵ Kuru, El kitabı, s. 109, Arslan, s. 199.

¹¹⁶ Postacıoğlu/Altay, s. 75.

¹¹⁷ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.149.

¹¹⁸ Arslan, s. 199.

¹¹⁹ Kuru, El kitabı, s. 110, Uyar, Talih, Uyar, Alper, Uyar, Cüneyt, İcra Hukukunda Şikayet,2. Baskı, Bilge Yayınları, Ankara, 2019, s.379.

süresiz şikayet yoluna başvurma hakkının sona erme zamanına ilişkin görüşü bu yöndedir¹²⁰.

Ancak tabii burada hükümsüz işlemler meselesi karşımıza çıkmaktadır. İcra dairesince yapılan işlem hükümsüz işlem niteliğindeyse takip sona erdikten sonra bu işlem için de şikayet hakkı ortadan kalkacak mıdır? Şayet şikayet hakkının ortadan kalkacağını kabul edersek hükümsüz işlemin akıbeti ne olacaktır? Hükümsüz işlemler yapıldığı andan itibaren herhangi bir hüküm ve sonuç doğurmadıkları ve ayrıca hiçbir suretle sıhhatli hale gelemeyecekleri için takip sona erse dahi hükümsüzlük sona ermeyecektir¹²¹. Buna bağlı olarak da süresiz şikayet yoluna başvurma hakkının takibin sona ermesi ile otomatik olarak son bulmayacağı yönünde bir diğer görüş ortaya çıkmıştır¹²². Bu görüş iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etme anına kadar süresi şikayet yoluna başvurulabileceğine yönünde süresiz şikayetin süresine ilişkin ikinci görüşün ortaya çıkarmıştır¹²³. Bu görüşe göre, süresiz şikayet yoluna başvurma hakkına ilişkin sürenin tayininde kriter takibin sona ermesi olamaz¹²⁴. Burada iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etme anı kıstas alınmalıdır. Ayrıca belirtmek gerekir ki iyi niyetli üçüncü kişi takip devam ederken hak iktisap edebileceği gibi takipten sonra da edebilir¹²⁵. Bu görüşün temelini takipten sonra bir işlemin iptal edilip edilemeyeceği sorusundan almaktadır. Bu soru hükümsüz işlemlerin takipten sonra akıbetinin tayininde karşımıza çıkmıştır. Bu görüşü benimseyen yazarlara göre, takipten sonra hükümsüz bir işlemin etkisiz kılınması ancak geri alınmasının mümkün

---

¹²⁰ Yargıtay 12 HD, 2018/5181 E, 2019/622 K, 21.01.2019 T, “.....Somut olayda, şikayetin konusu, ilama aykırılık ile ilgili olup bir hakkın yerine getirilmemesine ilişkin olduğundan, İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca şikayet süreye tâbi değildir. Diğer taraftan gerek süreli, gerek süresiz şikayet, ancak icra takibi sonuçlanıncaya kadar, yani ilâm infaz oluncaya kadar mümkündür. Takip sonuçlandıktan sonra, o takibe ilişkin bir işleme karşı süresiz şikayet yoluna başvurulamaz....” <https://app.e-uyar.com/>, ET 6.05.2020, benzer yönde kararlar için bkz.: Yargıtay 12 HD 2006/3622 E, 2006/6217 K, 28.03.2006 T, <https://app.e-uyar.com/>, ET 6.05.2020.

¹²¹ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.149.

¹²² Taşpınar Ayvaz, Hükümsüz İşlem, s. 1550.

¹²³ Arslan, s.200.

¹²⁴ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.149.

¹²⁵ Taşpınar Ayvaz, Hükümsüz İşlem, s. 1550.

olması halinde söz konusu olabilir¹²⁶. Bu bağlamda hükümsüz bir işlemin geri alınmasına ancak neyin engel olabileceği düşünüldüğünde cevap olarak karşımıza iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etmesi çıkmaktadır.

Takip sona erdikten sonra ve fakat iyi niyetli üçüncü kişi hak iktisap edinceye kadar süresiz şikayet yoluna başvurulabileceği görüşünden sonra başka bir soru gündeme gelmiştir. İyi niyetli üçüncü kişi hak iktisap etmezse bu durumda sonsuza kadar süresiz şikayet yoluna başvurmak mümkün hale mi gelecektir? Bu hususta bir tahdit konulabilir mi¹²⁷? İİK'da bazı hallerde hak sahibinin hakkını araması bir üst limite bağlanmıştır. Örneğin İİK m 134/7 uyarınca ihalenin feshi şikayet yolu ile istenir. Şikayet süresi hukuka aykırı işlemin öğrenilmesi ile başlar ancak şikayet müddeti ihaleden itibaren bir yılı geçemez. Bu hükümden hareketle süresiz şikayetin süresine ilişkin son görüş ortaya çıkmıştır. Buna göre; takip sonucunda hak iktisap eden üçüncü kişilerin hakları da en az alacaklının hakları kadar korumaya değerdir¹²⁸. Nasıl ki ihalenin belirli bir süre sonra kesinleşmiş kabul edilmesi menfaat dengesini sağlamaya yönelikse yani ihalenin feshini talep etme yetkisini haiz ilgililer bir yıl daha feshi talep etme konusunda korunuyorlarsa, ihale alacaklısının da bir noktadan sonra korunması gerekmektedir. Benzer düşünce bu görüşü savunan yazarlarda da var olup iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etme anına kadar süresiz şikayet yoluna başvurulabilir görüşünün takibin sona ermesinden itibaren bir yıl süre sınırlandırılması gerektiğini ileri sürmektedirler¹²⁹. Özetle bu yazarlara göre süresiz şikayet yoluna başvurma hakkı takip sona erdikten sonra bir yıl süre ile devam eder. Yargıtay ise bu ayrımları gözetmeksizin takibin sona ermesinden sonra şikayet yoluna başvurulamayacağı yönünde karar vermektedir¹³⁰.

---

¹²⁶ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 151.

¹²⁷ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 151, Arslan, s.200,

¹²⁸ Postacioğlu/ Altay, s.71.

¹²⁹ Arslan, s. 200, Postacioğlu/ Altay, s.72, Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 152.

¹³⁰ Yargıtay 12 HD, 2006/3622 E, 2006/ 6217 K, 28.03.2006 T, "...Şikayet konusu işlem, İİK'nun 58/3. ve 60/1. maddelerine dayalı Devletin hükümranlık hakları ile ve kamu düzeni ile ilgili olması nedeniyle, mahkemece de kabul edildiği gibi süresiz şikayete tabidir. Ancak gerek süreli, gerek süresiz şikayet icra takibi sonuçlanuncaya kadar mümkündür. Takip sonuçlandıktan sonra o takibe ilişkin bir işleme karşı süresiz şikayet yoluna başvurulamaz..." <https://app.e-uyar.com>, ET 6.05.2020.

Bu bilgiler ışığında biz de süresiz şikayete konu edilebilecek ağırlıkta bir işlemin etkisinin şikayetin sonra ermesi ile son bulmayacağı kanaatindeyiz. Buna bağlı olarak da, takip sona erse dahi süresiz şikayete başvuru hakkının baki kalacağı görüşündeyiz. Ancak tabii ki bu devamlılık işlemin geri alınması veya iptalinin mümkün olduğu durumlarda söz konusu olabilecektir¹³¹. Aksi bir durumda başvuru hukuki çareden bir sonuç elde edilemeyeceği için fuzuli zaman kaybı söz konusu olacaktır. Bu bağlamda iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etme anının süresiz şikayete başvuru hususunda bir sınır olarak tayin edilmesi kanaatimizce de isabetli olandır. Ancak bu konuda alacaklı dışında menfaat sahiplerinin de gözetilmesinin gerekli olduğu düşüncesinden hareketle iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etme anına kadar şikayet yoluna başvurulabileceğine ilişkin görüşe bir üst sınır tayininin lüzumlu olduğu görüşüne de katılıyoruz. Bu sebeple de İİK m 134/7'den esinlenerek ortaya atılan takibin sona ermesinden itibaren bir yıl süre ile süresiz şikayet yoluna başvurulabileceği görüşüne katıldığımızı belirtmek isteriz.

Süresiz şikayetin süresi kapsamında incelemek istediğimiz son husus ise şikayet süresi içinde icra dairesinin ilgili işlemi geri almasının mümkün olup olmadığıdır. Mevzuatımızda İsviçre İcra ve İflas Kanununun 17. maddesinin 4. fıkrası uyarınca icra dairesi yapmış olduğu işlemi icra tetkik merciince görüşü alınana, dinlenene kadar tekrar gözden geçirebilir, yeni işlem tesis edebilir¹³². Görüldüğü üzere mevzuatımızda yeni işlem tesis edilebileceğine ilişkin bir düzenleme mevcut olmakla beraber burada sınır işlemi yapan icra dairesinin icra tetkik merciince dinlenmesine kadar geçen süresidir. İcra dairesi, icra tetkik merciince işlem hakkında dinlendikten sonra artık işlemi geri alamayacak yeni işlem tesis edemeyecektir. Şikayetin aktarıcı etkisi bu hüküm çerçevesinde usul ekonomisi ilkesi gözetilerek yumuşatılmıştır¹³³.

İİK'da ise böylesi bir düzenleme mevcut değildir. Buna bağlı olarak da doktrinde iki farklı görüş ileri sürülmüştür.

---

¹³¹ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 151.

¹³² Berti, s. 8.

¹³³ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s.137.

İlk görüşe göre, icra dairesinin yapmış olduğu hatalı işlemlerin taraflarca öğrenilmesinden sonra düzeltilmesi için öngörülen yol şikayettir. Bu sebeple bir işlem muhataplarınca öğrenilmişse bu durumda icra dairesi işleminin hatalı olduğunu fark etse dahi bunu düzeltmez. İşlem ancak tarafların şikayet yoluna başvurulması ile iptal edilebilir ve yerine yeni bir işlem tesis edilebilir. Bu kapsamda icra dairesi yalnızca işlemi yaptıktan sonra ve fakat taraflar henüz işleminden haberdar olmadan önce geçen sürede yanlışlığı fark ederse yeni bir işlem tesis edebilir. Aksi takdirde İİK m. 16'da yer alan şikayete ilişkin düzenlemenin bir anlamı kalmayacaktır.¹³⁴

Yargıtay'ın da bu görüşü destekler mahiyette kararları mevcuttur¹³⁵.

İkinci görüş ise, taraflar söz konusu işlemi şikayete konu edinceye yani işlem icra dairesinin önüne gelinceye kadar şikayet süresi içerisinde olursa dahi icra dairesinin söz konusu işlem yerine yeni bir işlem tesis edebileceği yönündedir¹³⁶. Nitekim Yargıtay'ın da bu yönde kararları mevcuttur¹³⁷. Bu noktada ayrıca belirtmek isteriz ki

---

¹³⁴ **Muşul**, Şikayet, s.77, Muşul bu görüşünün usul ekonomisi ilkesine de uygun olduğunu belirtmiştir. Ayrıca şikayet süresi başlamadan yaptığı işlemim hatalı olduğunu fark eden ver yeni bir işlem tesis etmek isteyen icra dairesinin eski işlemi dosyada bırakması, yeni işlem tesis edildiğinin dosyadan anlaşılması gerektiğini vurgulamıştır.

¹³⁵ Yargıtay HGK, 2007/12-601 E, 2007/605 K, 3.10.2007 T, "...İcra müdürlüğünce, verilmiş bir karardan daha sonra kendiliğinden dönülerek, ilk kararın aksine olan ikinci bir karar verilemez. Bu husus şikayete konu edildiği takdirde hakim denetiminden geçerek, sonuçta doğru olan kararın onaylanması halinde icra müdürünün rücu kararı sonuca etkili olmayacağından bu eksiklik Dairemizin süregelen içtihatlarından da açıklandığı üzere bozma nedeni yapılmamaktadır. Bu durumda mahkemece icra müdürünün şikayete konu kararının esası incelenerek oluşacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken konusu kalmayan şikayet hakkında karar verilmesine yer olmadığına şeklinde karar verilmesi isabetsiz olduğundan mahkeme kararının bozulması gerekmiştir...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir..."", <https://app.e-uyar.com/>, 09.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2016/6019 E, 2016/23429 K, 14.11.2016 T, <https://app.e-uyar.com/>, 09.06.2020.

¹³⁶ **Kuru**, El kitabı, s.107, **Pekcanitez/Simil**, şikayet, s.138.

¹³⁷ Yargıtay 11 CD, 2011/4738 E, 2012/1675 K, 16.02.2012 T, "...Yasa icra ve iflas dairelerine kendi işlemi aleyhine şikâyet yoluna başvurma hakkı tanımamıştır. Ancak genel kabule göre icra dairesi yapmış olduğu bir işlemin sonradan yanlış olduğu kanısına varırsa şikâyet süresi içinde yapmış olduğu işlemi değiştirebilir veya iptal edebilir. (Baki Kuru İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Türkmen Yayınları 2006, Shf. 99) Haksızlığın bir an önce giderilmesini sağlayacak yorum da budur. Bu açıklamalar doğrultusunda; icra müdür yardımcısı olan sanığın İcra ve İflas Kanunu'nun 66. maddesi uyarınca sadece itiraz olunan kısmı bakımından takibin durdurulmasına karar vermesi gerekirken yasal olmayan biçimde tamamının durdurulmasına dair verdiği kararı, karar resmen taraflara tebliğ olunmadan, şikâyet süresi içinde iptal edip, usulüne uygun yeni bir tutanak düzenlemesi eyleminde haksız olarak resmi belgeyi yok etme ve hak sahibinin belgeyi kullanma imkânını ortadan kaldırma kastının bulunduğu söz edilemeyeceği ancak iptal edilen işlemin dosyada aynen muhafaza edilmeyerek kanuna aykırı biçimde yok edilmesinin görevde yetkiyi kötüye kullanmak suçunu oluşturup oluşturmayacağına karar yerinde tartışılıp sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini

yukarıda belirttiğimiz gibi mehz Kanunda icra dairesi şikayete konu işlem hakkında dinleninceye kadar yeni bir işlem tesis edebilmektedir¹³⁸. Ancak Türk doktrininde mehz Kanunda yer alan bu düzenlemeyi destekler şekilde görüş açıklanmamıştır. Açıklamak gerekirse, bir işlem şikayet yolu ile icra mahkemesinin önüne gelmişse artık icra dairesinin geri almasının mümkün olmadığı, aksi davranışın icra mahkemesinin yargılamasına müdahale teşkil edeceği belirtilmiştir¹³⁹.

Kronolojik olarak değerlendirmek gerekirse, icra dairesi bir işlemi tesis ettikten sonra ve fakat taraflar henüz öğrenmeden önce kanaatimizce işlemi geri alıp yeni işlem tesis edebilir. Bu noktada taraflar henüz işlemi öğrenmedikleri için şikayet süresi de başlamamıştır yani icra dairesi hiçbir suretle mahkemenin alanına girmemektedir.

İkinci aşamada ise, şikayete konu edilebilecek işlem taraflarca öğrenilmiş ve şikayet süresi başlamış olsa dahi taraflar şikayet yoluna başvurmadan önce de icra dairesinin hatalı işlemi geri alıp yeni işlem tesis edebileceği kanaatindeyiz. Aksi düşünce usul ekonomisi ilkesi ile bağdaşmayacaktır. Açıklamak gerekirse, kendi kendine hak alma hukukumuzda yasaklandığı için yargı organları aracılığı ile ve menfaat dengesi gözetilerek kişilerin en ivedi şekilde kişilerin haklarını elde etmelerini sağlamak amaçtır. Bu kapsamda hatalı bir işlem tespit edildiği halde şikayet süresi başladığı için, işlemin iptali ancak icra mahkemesine şikayet yolu ile başvurulması halinde mümkün olur demenin hakkın teminini geciktireceği ve ayrıca usul ekonomisi ilkesine de aykırı olacağı kanaatindeyiz.

Üçüncü aşamada ise, taraflar şikayet yoluna başvurmuş ve artık işlem icra mahkemesinin önüne gelmişse bu durumda artık icra dairesinin kendiliğinden işlemi düzeltemeyeceği kanaatindeyiz. Aksi davranış artık icra mahkemesinin yargılamasına

---

gerektiği gözetilmeden "resmi belgeyi yok etmek suçundan" yazılı şekilde mahkûmiyetine karar verilmesi...", <https://app.e-uyar.com>, ET 6.05.2020.

¹³⁸ **Berti**, s. 8.

¹³⁹ **Pekcanitez/Simil**, s.138, bu görüşü ileri sürerken de esasen mehz kanun uygulamasının usul ekonomisi ilkesine daha uygun olduğunu ancak Türk doktrinince kabul edilen görüşün daha isabetli olduğunu vurgulamışlardır.

müdahale teşkil edecektir. Bu durumda icra mahkemesinin vereceği karar beklenmeli ve o karar doğrultusunda hareket edilmelidir.

II. BÖLÜM

ÖZEL BÖLÜM

I. KAMU DÜZENİ SEBEBİYLE SÜRESİZ ŞİKAYET HALLERİ

A. Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takipte

1. Takibe Giriş Aşamasında Kamu Düzeni Sebebiyle Ortaya Çıkan Süresiz Şikayet Halleri

a. İlamsız İcra Konu Edilemeyecek Hususlarda Takip Başlatılmış Olması

İİK m. 42 uyarınca ilamsız icra takibi ancak para ve teminat alacakları için başlatılabilmektedir¹⁴⁰. Para ve teminat alacağı dışında bir alacağın cebri icra organlarınınca temini ancak ilamlı icra (İİK m 24 vd.) yolu ile mümkün olacaktır¹⁴¹. Aksi durum kamu düzenine aykırılık teşkil edeceğinde süresiz şikayet sebebi teşkil edecektir¹⁴².

İİK m.42 düzenlemesinde yer alan para kavramı, yalnızca Türk parasını ihtiva etmektedir. Bunun dışında altın, gümüş gibi değerli madenler bu kapsamda yer almamaktadır¹⁴³. Altın taşınır mal niteliğindedir ve bir takibe konu edilebilmesi mahkemenin ilamına muhtaçtır¹⁴⁴. Alacaklının, altının verilmesine ilişkin talebinin ilamlı icraya konu edilmesi bir süresiz şikayet sebebidir¹⁴⁵. Ancak belirtmek gerekir ki

---

¹⁴⁰ **Belgesay**, Mustafa Reşit, İcra ve İflas Kanunu Şerhi,2. Baskı, Şaka Matbaası, İstanbul, 1949, **Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes**, s.87, **Postacıoğlu/ Altay**, s.123.

¹⁴¹ **Yılmaz**, Şerh, s.237.

¹⁴² **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 153.

¹⁴³ Ayrıntılı bilgi için bkz., Yargıtay İBK, 1941/32 E, 1941/28 K, 9.7.1941 T, RG 28.7.1941,S 48 71, <https://app.e-uyar.com>, ET 6.05.2020, Yargıtay İBK,1940/45 E, 1941/1 K, 29.01.1941 T, <https://www.lexpera.com.tr/>, ET 6.05.2020.

¹⁴⁴ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s. 134.

¹⁴⁵ Yargıtay HGK, 2010/12-724 E, 2011/289 K, 11.05.2011 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 08.07.2019.

Yargıtay, altının bizzat verilmesi yerine, Türk parası olarak karşılığının ödenmesi talepli ilamsız icra takibi başlatılabileceği yönünde kararlar vermektedir¹⁴⁶. Ancak burada vurgulamamız gereken husus bu kararlar da İİK m.42'ye muhalefet niteliğinde değildir. Açıklamak gerekirse, burada Yargıtay'ın icazet verdiği husus altının ilamsız icra yolu ile talep edilmesi değildir. Türk parası olarak karşılığının yani bir para alacağının ilamsız icraya konu edilmesidir.

Teminat alacakları için ilamsız takip başlatılabilmesi için ise teminatın konusunun muhakkak para olması gerekmektedir. Konusu para olan teminat alacağı için takip başlatılması halinde takip talebinde istenen şeyin para değil, teminat olduğunun mutlaka yazılması gerekmektedir¹⁴⁷. Buna ek olarak teminatın konusu para olmasa dahi bir teminat için takip başlatılırken talep edilen teminatın nevi ve Türk parası karşılığı ile değeri takip talebine yazılmalıdır¹⁴⁸.

İİK m. 42/2 uyarınca yabancı devlet aleyhine başlatılan takiplerin de ilamsız icra takibi olarak başlatılması mümkün değildir¹⁴⁹. Yabancı devletin borcu, para veya teminat alacağı olsa dahi ilamsız icraya konu edilemez¹⁵⁰. Alacaklı yabancı devletten olan alacağını ilamlı takip yaparak temin edebilir¹⁵¹. Açıklamak gerekirse, ilamsız icra takibi başlatılabilmesi için alacaklının elinde herhangi bir belge olması

---

¹⁴⁶ Yargıtay 12 HD, 2014/4346 E, 2014/7087 K, 12.03.2014 T “*Konusu altın olan alacaklar için ilamsız takibe girilemez. Şayet, alacaklı takip talebinde altın alacağının aynen verilmesini istemiş ise, bu bir menkul mal teslimi olduğundan genel haciz yoluyla adi takip olanaklı değildir ve bu halde, altın alacağının icra dairesince tahsili yoluna gidilemeyeceğine ilişkin 09.07.1941 tarih 32/28 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararındaki görüş yerinde olacaktır. Buna karşılık, alacaklı takip talebinde altın alacağı karşılığı olan parayı istemekte ise; bu halde sonuç itibariyle talep edilen Türk parası olduğundan, genel haciz yoluyla ilamsız takip olanaklıdır. İcra İflas Kanunu'nun 42. maddesindeki “Bir paranın ödenmesine...” deyimini ile, ancak para alacakları için adi takibe başvurulabileceği açıkça belirtildiğinden; altın alacağının aynen verilmesi gibi, konusu para ödenmesinden başka bir şey olan alacak ilamsız takibe konu edildiğinde, borçlunun süresiz şikayet yoluna başvurabileceği kuşkusuzdur...” <https://www.lexpera.com.tr/>, ET 6.05.2020, Yargıtay HGK, 2010/724 E, 2011/289 K 11.05.2011 T, <https://www.lexpera.com.tr/>, ET 6.05.2020.*

¹⁴⁷ **Kuru**, Baki, “Teminat Alacakları İçin İlamsız İcra Takibi Yapılması”, BATİDER C 8, S 3, Haziran, 1976, s. 33-40, <https://www.jurix.com.tr/>, ET 8.05.2020.

¹⁴⁸ **Kuru**, Teminat Alacağı, s. 37.

¹⁴⁹ **Yılmaz**, İcra Şerh, s. 240.

¹⁵⁰ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 153.

¹⁵¹ **Yılmaz**, İcra Şerh, s. 240.

gerekmemektedir¹⁵². Buna ek olarak ilamsız icra takibinde itiraz süresi yedi gün gibi oldukça kısa bir süredir ve bu süresinin kaçırılması halinde hiçbir belgeye dayanmadan başlatılan takip kesinleşmektedir¹⁵³. Bu durumun ülkeler arası diplomatik krizlere sebep olmaması için böylesi bir kanuni düzenleme yapılmıştır. Bu kanun hükmüne rağmen yabancı devlet aleyhine ilamsız icra takibi başlatılması, süresiz şikayet sebebidir¹⁵⁴.

İdari yargının görev alanına giren meselelerde de ilamsız icra takibi yoluna başvurulamamaktadır¹⁵⁵. Bu düzenleme, 25 Ağustos 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 694 sayılı KHK’nın 8. maddesi ile İİK m. 42’ye üçüncü fıkra olarak eklenmiştir¹⁵⁶. 2017 yılında yapılan bu düzenlemeden önce İİK’da ve sair mevzuatta idari yargının görev alanına giren meselelerin ilamsız takibe konu edilememesine ilişkin bir hüküm mevcut değildi¹⁵⁷. İİK 42/3 emredici niteliği haiz olduğu için söz konusu hükme aykırılık süresiz şikayet sebebi teşkil edecektir¹⁵⁸.

Bunlara ek olarak, ilama bağlı bir para ve teminat alacağına ilişkin ilamsız icra takibi başlatılamayacağı, başlatılması halinde bunun bir süresiz şikayet sebebi teşkil edeceği

---

¹⁵² **Kuru**, El kitabı, s.175.

¹⁵³ **Uyar**, Talih, “Genel Haciz Yolu İle Takiplerde İtiraz Süresi”, TBBD, C 2, S 2, Nisan, 1990, s.229-238, **Deren- Yıldırım, Yıldırım**, s.79.

¹⁵⁴ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 153, Yargıtay 4 HD, 2019/ 1477 E, 2019/4914 K, 24.10.2019 T, **www.kazanci.com**, ET 04.04.2020, Yargıtay 12 HD, 2016/21466 E, 2017/13425 K, 1.11.2017 T, **www.kazanci.com**, ET 04.04.2020.

¹⁵⁵ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s.136.

¹⁵⁶ RG S 30165.

¹⁵⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz., **Hanağası, Emel/ Öztürk, Burak**,” İdari İşlem ve Eylemlerden Doğan Zararın Giderilmesinde İlamsız İcra Yolu”, BATİDER, C 29, S 1, Mart, 2013, s. 81-113.

¹⁵⁸ **Simil/ Pekcanitez**, Şikayet, s. 154, Yargıtay 12 HD, 2013/17965 E, 2013/25621 K, 8.7.2013 T, “...Alacaklı K... Belediye Başkanlığı tarafından K... Belediye Encümenin 08.03.2011 tarih ve 294 karar nolu idari para cezasına istinaden genel haciz yoluyla ilamsız icra takibine başlandığı, borçluların icra mahkemesine yaptıkları başvuruda takip dayanağı belge aslı veya tasdikli suretinin takip talebine eklenmediğini ileri sürerek takibin iptali talep edildiği anlaşılmıştır.İİK. nun 47.maddesinde "Para cezası ile diğer hukuku amme borçlarının takibi hakkındaki kanunlar hükmü mahfuzdur. Şu kadar ki, Devletin bir akitten veya haksız bir fiilden doğan alacakları hakkında bu kanunun hükümleri cerayan eder" düzenlemesi yer almaktadır.Bu hükme göre, para cezası ve kamu alacaklarının tahsili hakkında İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanamaz. Bu konudaki şikayet icra dairesinin görevi ile ilgili olduğundan kamu düzenine ilişkin olduğu gibi bir hakkın yerine getirilmesi ile de ilgili olduğundan İİK. nun 16/2.maddesi gereğince süreye tabi değildir...”, **www.kazanci.com**, ET,05.04.2020.

Yargıtayca içtihadı birleştirme kararı ile benimsenmiştir¹⁵⁹. Bu karar temelini İİK m. 32’de yer alan mahkeme ilamının icra dairesine verilmesi üzerine “icra emri” gönderileceği emredici hükmünden almaktadır¹⁶⁰. Böylesi bir takip başlatılması halinde bu durum kamu düzenine aykırılık teşkil edeceği için süresiz şikayete konu teşkil edecektir¹⁶¹.

¹⁵⁹ Yargıtay İBGK, 2017/2 E, 2017/3 K, 26.5.2017 T, “...Uygulamada alacağı ilama bağlanmış olan alacaklının genel haciz yolu ile ilamsız takibe tevessül ettiği sıklıkla görülmektedir. Bu durum kanunun öngördüğü menfaatler dengesini bozmakta ve özellikle borçlunun hukuki durumunu zayıflatmaktadır. Borçlu, aleyhine verilmiş mahkeme kararının hukuka uygun olmadığını ve istinaf ya da temyiz incelemesi sonucunda bu kararın ortadan kaldırılarak hakkının teslim edileceğini düşünerek, ilam konusu borcu daha sonra ödemek isteğinde olabilir. Borcun derhal ödenmesi ve akabinde mahkeme kararının bozulması halinde, bu kez haksız ödemenin alacaklıdan geri alınması ilave masraf, emek ve zaman gerektirebilecektir. İcranın geri bırakılması usulü borçluyu bu endişelerden kurtarmaktadır. Alacağı ilama bağlanmış alacaklının genel haciz yolu ile ilamsız takip yapması durumunda her şeyden önce borçlunun takibi durdurabilmek ve haciz baskısının önüne geçebilmek için İcra ve İflas Kanunu'nun 36 ncı maddesinde düzenlenen "icranın geri bırakılması" yoluna başvurmak imkanı elinden alınmaktadır. İlamlı takip bakımından icranın geri bırakılması suretiyle dava sonuna kadar borcu ödemeyi ertelemek ve haciz baskısından kurtulmak isteyen borçlu için ilamsız takip bakımından başvurulabilecek tek yol, ödeme emrine itirazdır. Bunun teorik sakıncası yukarıda 111, B, 3. "Yargılama usulü açısından" başlığı altında ele alınmıştır. Ödeme emrine itirazın pratik sakıncaları borçlunun icranın geri bırakılması (tehir-i icra) imkanından yararlanamaması ve açılacak itirazın kaldırılması veya itirazın iptali davaları sonucunda hükme bağlanacak icra inkar tazminatının haksızlığı noktalarında toplanmaktadır. Her şeyden önce borçlunun zaten bir mahkeme kararı ile borçluluğunun sabit olduğu ve aleyhindeki takibe itiraz etmemesi gerektiği fikri ileri sürülebilir. Bu durumda borçlu borcu ödemek zorunda kalacak ve haciz gibi icrai işlemlere muhatap olacak, bunun dışında ilave icra giderleri ile yükümlü hale gelecektir. Diğer taraftan mahkeme kararının hatalı olduğu, aslında borçlu görünen kimsenin hiç ya da gösterilen tutarda borçlu olmadığı istinaf veya temyiz incelemesi üzerine anlaşılırsa bu kez hem borçlu için ödediği meblağı geri alma çabası gündeme gelecek hem de icra organı bu kez haksız çıkan alacaklıdan para tahsili ile meşgul olacaktır. İkinci sorun sırf alacağın dayandığı kararın şekli anlamda kesinleşmesi sürecinde haciz baskısından korunmak ve olası ödemenin geri alınmasındaki güçlükten kurtulmak isteyen borçlunun itirazı nedeniyle (itirazın iptali veya kaldırılması yargılaması sonunda) yüzde yirmi oranında icra inkar tazminatı ile sorumlu tutulmasının (İİK.m. 67-68) yarattığı haksızlık duygusudur. Alacaklının bu yöntemi seçmesinin hakkın kötüye kullanılması yasağı (TMK.m.2) kapsamında kaldığı tartışmalıdır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 29 uncu maddesi hukuk yargılaması usulünde de dürüstlük kuralının uygulanacağını hüküm altına almıştır; bu ilkenin icra ve iflas hukukunda da cari olduğu her türlü tereddüitten uzaktır. Açıklanan tüm bu olgular karşısında ilamların genel haciz yolu ile ilamsız takibe konu edilmesinin icra hukukuna ve yargılama tekniğine uygun düşmediği, bu yola başvurmakta alacaklının hukuki yararının bulunmadığı gibi borçlunun hukuki durumunun ağırlaştırıldığı ve taraflar arasındaki menfaatler dengesinin bozulduğu sonucuna varılmış ve içtihatların "ilama dayalı bir alacağın ilamsız takip konusu yapılamayacağı" yönünde birleştirilmesine karar verilmiştir..." www.kazanci.com, ET,05.04.2020.

¹⁶⁰ **Muşul**, Şikayet, s.158, **Aslan**, Kudret/**Akyol Aslan**, Leyla, “İlama Bağlı Para Alacağı İçin İlamsız İcra Takibi Yapılması, Dürüstlük Kuralına ve Hayatın Olağan Akışına Aykırı mıdır?”, Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C.I, Ankara 2015, s.206.

¹⁶¹ Yargıtay 12 HD, 2013/16405 E, 2013/25098 K, 04.07.2013 T, “...İcra İflas Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca, alacaklı tarafından para borcuna veya teminat verilmesine dair ilam icra dairesine verilince icra memuru borçluya bir icra emri tebliğ eder. Yasanın bu hükmü emredici nitelikte olup, icra memurunun aksi yöndeki işlemleri kamu düzenine aykırılık oluşturacağından, süresiz şikayete tabi olacağı gibi hakim tarafından da re'sen gözetilmelidir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 08.07.2019.

b. Yabancı Para Üzerinden Takip Başlatılması

İİK m. 58/III ve İİK m. 60/I uyarınca ilamsız icra takibi ancak Türk parası üzerinden başlatılabilir. Şayet borcun konusu yabancı para ise bu durumda takip talebine alacağın Türk Lirası olarak karşılığı yazılmalı ve ödeme emri de bu doğrultuda Türk parası üzerinden gönderilmelidir¹⁶². Bu düzenleme temelini 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Korunması Hakkında Kanundan ve devletin hükümlerlik haklarından almaktadır.

Bu kanunun yanı sıra TBK m. 99 uyarınca “konusu para olan bir borç ülke parası ile ödenir”. Ancak yabancı para ile ödeme yapılması üzerinde mutabakata varılmış buna rağmen borç vadesi geldiğinde ödenmemişse alacaklı alacağının vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden ödenmesini isteyebilir. Bu düzenleme doğrultusunda, bir takip başlatıldığında alacaklı yabancı para alacağının ödemesini vade tarihindeki kur üzerinden mi yoksa fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden mi takip talebinde belirtmekle yükümlüdür¹⁶³. Alacaklı vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden tercih yaptığında icra dairesi alacaklının bu tercihi doğrultusunda işlemlerini yapmakla mükelleftir. Örneğin alacaklı vade tarihindeki kuru seçmesine rağmen icra dairesi kapak hesabını fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden yaparsa bu durum da bir şikayet sebebidir. Ancak bu süresiz şikayet sebebi değildir, İİK m. 16/1 kapsamında süreye tabidir¹⁶⁴.

Bunun dışında yabancı paranın söz konusu olduğu bir durumda alacaklı takip talebine alacağını o günkü kur üzerinden Türk parasına çevrilerek yazmakla mükelleftir. İcra dairesi de bu şekilde doldurulmuş bir takip talebine dayanarak İİK m. 58 hükmü uyarınca ödeme emrini de aynı şekilde Türk parası üzerinden göndermek zorundadır¹⁶⁵. Bu yükümlülüğe aykırı hareket edilmiş olması süresiz şikayete konu

---

¹⁶² Kuru, El Kitabı, s. 203.

¹⁶³ Kuru, El Kitabı, s. 209.

¹⁶⁴ Yargıtay HGK, 2012/1072 E, 2013/496 K, 10.04.2013 T, www.kazanci.com, ET 05.05.2020.

¹⁶⁵ Yargıtay 6 HD, 2008/11191 E, 2008/12718 K, 17.11.2008 T, www.kazanci.com, ET 07.05.2020.

olur. Belirtmek gerekir ki her ne kadar bu kural ilamsız icra takibi başlığı altında anlatılmış olsa da İİK m. 41 hükmü uyarınca ilamlı icra takipleri için de geçerlidir¹⁶⁶.

Bu durumda süresiz şikayet yoluna başvurulması ve bunun yaptırımını farklı olasılıklar çerçevesinde iki grupta incelemek gerekmektedir. Şayet takip talebinde yabancı paranın Türk parası karşılığı yazılmış buna rağmen icra dairesi ödeme emrini yabancı para üzerinden göndermişse bu durumda icra mahkemesinde süresiz şikayet yolu ile ödeme emrinin iptali istenir¹⁶⁷. Ancak hem takip talebi hem de ödeme emrinde alacak yabancı para cinsinden yazılmışsa bu durumda süresiz şikayet yolu ile icra mahkemesinden takibin iptali istenir.¹⁶⁸ Yargıtay bu kuralın emredici olması sebebiyle takip talebinde ve ödeme emrinde yabancı para alacağının Türk parası karşılığının gösterilmemesinin kamu düzenine aykırılık ve devletin hükümlerlik haklarına muhalefet teşkil etmesinden dolayı takibin her aşamasında, icra mahkemesince re'sen iptal edilmesi gerektiği yönünde kararlar vermektedir¹⁶⁹.

---

¹⁶⁶ **Muşul**, Şikayet, s. 297, Yargıtay 8 HD, 2012/4792 E, 2012/4937 K, 29.5.2012 T, "...BK.nun 83.maddesine 3678 sayılı Kanunla eklenen son fıkraya göre "Yabancı Para borcunun vadesinde ödenmemesi halinde alacaklı bu borcun vade veya fiili ödeme günündeki rayice göre Türk Parası ile ödenmesini isteyebilir." Ancak İİK.nun 58/3.maddesine göre alacağın Türk Parası ile tutarının takip taleplerinde gösterilmesi zorunludur. Aynı zorunluluk, İİK.nun 60/1.maddesi gereğince ödeme emri için de söz konusudur.İİK.nun 41.maddesi delaletiyle anılan hüküm ilamlı icra takiplerinde de uygulanır.Somut olayda örnek 6 nolu icra emrinde anılan husus yerine getirilmediğinden icra emrinin iptali talep edilmiş olup, mahkemece bu nedenle icra emrinin iptaline karar verilmesi gerekirken istemin reddi isabetsizdir..." **www.kazanci.com**, 07.05.2020.

¹⁶⁷ Yargıtay 12 HD, 2016/22721 E, 2014/14124 K, 14.11.2017 T, "... Takip talebinde, yabancı para alacağının Türk parası karşılığının ve kur tarihinin belirtildiği, ancak takip talebinde yer alan bu hususların ödeme emrinde bulunmadığı görülmüştür. Ödeme emrindeki bu noksanlık kamu düzeni ve devletin hükümlerlik hakları ile ilgili olup, süresiz şikayet nedeni olduğu gibi, mahkemece de, takibin her safhasında doğrudan doğruya göz önünde tutulmalıdır. Ancak, ödeme emrindeki bu eksiklik takibin değil, ödeme emrinin iptalini gerektirir...", **www.kazanci.com**, ET, 07.05.2020, aynı yönde bkz, Yargıtay 12 HD, 2006/23598 E, 2007/1399 K, 30.01.2007 T, **www.kazanci.com**, ET 07.05.2020.

¹⁶⁸ Yargıtay 12 HD, 2005/1698 E, 2005/20665 K, 24.10.2005 T, "...İİK.nun 58/3. maddesine göre alacağın Türk parası ile tutarının takip taleplerinde gösterilmesi zorunludur. İncelenen takip taleplerinde alacak miktarı yabancı para birimine göre belirlenmiş, Türk parası karşılığı gösterilmemiştir. Takip taleplerine uygun olarak tanzim edilen İcra emrinde de aynı eksikliğin mevcut olduğu görülmektedir. Bu noksanlık kamu düzeni ve Devletin hükümlerlik hakları ile ilgili olup, takibin her safhasında re'sen göz önünde tutulmalı ve takibin iptaline karar verilmelidir..." **www.kazanci.com**, ET 07.05.2020.

¹⁶⁹ Yargıtay HGK, 1999/12-271 E,1999/301 K, 12.5.199 T, "...İcra takibi yabancı para alacağına ilişkindir. Takip talebinde ve ödeme emrinde alacak DM olarak gösterilmiş; alacağın karşılığı TL olarak belirtilmemiştir. Bu husus İİK'nin 58/3. Maddesine aykırı olup, kamu düzeni ile ilgili bulunduğundan, mercice re'sen dikkate alınması gerekir. Bu nedenle takibin re'sen iptaline karar

c. Borçluya Ödeme Emri Tebliğ Edilmeden İcra İşlemleri Yapılması

Ödeme emri, alacaklı tarafından İİK m. 58 hükmü uyarınca, usulüne uygun verilen takip talebini müteakip, takip talebine münasip şekilde icra dairesince düzenlenir¹⁷⁰. Yine ödeme emrinin borçluya tebliğine ilişkin mükellefiyet de icra dairesine aittir¹⁷¹. İİK m. 61 uyarınca ödeme emri, alacaklı tarafından takip talebinin icra dairesine verilmesinden itibaren üç gün içerisinde borçluya tebliğe çıkarılır¹⁷². Kanunun sistematığıne baktığımızda İİK m. 58’de takip talebi ve muhtevası düzenlenmiş bunu takiben İİK m. 60’da ödeme emri ve muhtevası, İİK m. 61’de ödeme emrinin tebliği ve İİK m 62’de itiraz düzenlenmiştir. Bu sistematikten anlaşılacağı üzere kanun koyucunun ilamsız icra takibinde amacı alacaklının para ve teminat alacağı söz konusu olduğunda elinde herhangi bir belge olmaksızın takip başlatılmasını sağlamaktır. Bunun yanında menfaat dengesinin teminine hizmet etmek amacıyla borçluya da takipten haberdar olması için sırası ile ödeme emrinin tebliğ ve buna itiraz hakları tanınmıştır. Tüm bu sistematığın aksine borçluya ödeme emri tebliğ edilmeksizin icra takip işlemlerinin yapılması gerek silahların eşitliği ilkesine gerekse gözetilmesi gereken menfaat dengesine aykırıdır ve süresiz şikayete konu olmaktadır. Ödeme emri tebliğe hiç çıkarılmamış olabileceği gibi tebliğe çıkarılmış, tebliğ edilememiş buna rağmen İİK m. 57 uyarınca Tebligat Kanunu hükümlerine göre yeniden tebliğe

---

verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile itirazın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır...”
www.kazanci.com, ET 07.05.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2008/12818 E, 2008/16115 K, 24.10.2008 T, **www.kazanci.com**, ET 07.05.2020, Yargıtay 12 HD, 2008/6905 E, 2008/9441 K, 5.5.2008 T, **www.kazanci.com**, ET 07.5.2020, Yargıtay 12 HD, 2007/3410 E,2007/5779 K, 27.3.2007 T, **www.kazanci.com**, ET 07.5.2020.

¹⁷⁰ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s.151.

¹⁷¹ Atalı/ Ermenek/ Erdoğan, İcra, s. 125.

¹⁷² **Kuru**, El Kitabı, s. 218, bu noktada belirtmek gerekir ki alacaklının bu seçim hakkını kullanmamış olması bir şikayet sebebi değildir. Söz konusu noksanlık alacaklıya her zaman tamamlattırılabilir niteliktedir. Yargıtay’ın da bu konuda kanaati, ilgili eksikliğin takibin iptalini gerektirmediğini, alacaklıya tamamlattırılabilirliğini bu sebeple şikayete konu edilmesine lüzum olmadığı yönündedir.

çıkarılmaksızın icra işlemleri yapılmış olabilir¹⁷³. Her iki hal de süresiz şikayet sebebi teşkil edecektir¹⁷⁴.

d. Takip Talebinde Hangi Takip Yolunun Seçildiğinin Belirtilmemesi

İİK m. 58/5 uyarınca alacaklı takip talebinde, takip yollarından hangisini seçtiğini belirtmekle mükelleftir. Alacaklının bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde icra müdürlüğü kendiliğinden takip yolu tayin edemez¹⁷⁵. Bu halde icra müdürlüğünün yapması gereken alacaklı takip yolu hakkındaki seçimini sormak ve bildirene kadar da ödeme emri göndermemektir¹⁷⁶. Aksi durum süresiz şikayete konu teşkil edecektir¹⁷⁷.

---

¹⁷³ Bunların yanı sıra şayet ödeme emri usulsüz ise bu durumda Tebligat Kanunu m. 32 uyarınca öğrenme tarihi tebliğ tarihi sayılır.

¹⁷⁴ Yargıtay 12 HD, 2015/19497 E, 2015/29941 K, 1.12.2015 T, "...Somut olayda, borçluya gönderilen örnek 10 ödeme emri tebligatının tebliğ edilmeden 12.06.2014 tarihinde iade edildiği, borçlunun 12.06.2014 tarihinde takip dosyasından fotokopi alması üzerine 24.06.2014 tarihli icra müdürlüğü kararı ile borçlunun takibi öğrendiği kabul edilerek, borçlu hakkındaki takibin kesinleştirildiği, alacaklının 24.06.2014 tarihli talebiyle kıymet takdiri yapıldığı, 28.10.2014 tarihli talebiyle taşınmazın satışına dair 100. madde yarar bilgilerinin toplanmasına karar verildiği görülmüştür. Borçluya ödeme emri tebliğ edilip takip kesinleştirilmeden yapılan işlemler doğru değildir. Çünkü İİK'nun 61. maddesine göre ödeme emri tebliği ile borçlu itiraz ve şikayet hakkını kullanabilir. Bu husus kamu düzenine dair olup süresiz şikayete tabidir. Borçluya usulsüz de olsa daha önce yapılmış bir ödeme emri tebligatı olmadığından olayda 7201 Sayılı Kanun'un 32. maddesinin uygulanma imkanı da bulunmamaktadır" www.kazanci.com, ET 11.05.2020.

¹⁷⁵ **Kuru**, El Kitabı, s.204.

¹⁷⁶ Yargıtay 12 HD, 2000/529 E, 2000/1350 K, 1.02.2000 T, "...Alacaklının hangi takip yolunu seçtiğini bildirmemiş olduğu hallerde, icra memuru kendiliğinden takip yolunu tayin edemez. İcra memuru hangi takip yolunu seçtiğini alacaklıdan sormalı ve onun cevabına kadar ödeme emri göndermeyip takibi durdurmalıdır..." <https://app.e-uyar.com>, 06.05.2020.

¹⁷⁷ Yargıtay 12 HD, 2014/29383 E, 2015/4805 K, 5.3.2015 T, "...2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun Takip talebi ve muhtevası başlıklı 58. maddesinin 5. bendinde "Takip yollarından hangisinin seçildiği" hükmü yer almaktadır. İİK'nun 58/5. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca takip talebinde takip yollarından hangisinin seçildiğinin açıkça belirtilmesi gerekir. Bu konudaki yasal düzenlemeye aykırı takip talebi düzenlendiğine dair icra mahkemesine yapılan başvuru İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir..." , www.kazanci.com, ET 08.08.2019.

e. Teminat Gösterme Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemiş Olması

MÖHUK m. 48 uyarınca Türk mahkemeleri huzurunda dava açan, davaya katılan, icra takibi başlatan yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişiler karşı tarafın zararını ve ayrıca yargılama giderlerini temin etmek üzere teminat yatırmakla mükellef kılınmışlardır¹⁷⁸. Bu şart ancak MÖHUK m. 48’de yer alan yargı işlemlerini yapmak isteyen yabancının ülkesi ile ülkemiz arasında teminattan muafiyet konulu bir anlaşma veyahut mütekabiliyet varsa uygulanmayacaktır¹⁷⁹. Örneğin, çok taraflı bir sözleşme olan 1954 tarihli Lahey Sözleşmesinin¹⁸⁰ 17. maddesi uyarınca, bu sözleşmeye taraf olan devletlerden birisinde ikamet eden bir kimse taraf bir başka devletin yargı makamlarına başvururken yabancı olmaları veya başka bir sebeple teminat ödemez.¹⁸¹ Bu istisnanın mevcut olmadığı hallerde teminat yükümlüsü olan yabancı uyruklu kişi bu zorunluluğu yerine getirmediği halde takibe devam edilmişse borçlu süresiz şikayet yoluna başvurabileceği gibi, icra dosyası herhangi bir sebeple önüne gelen icra mahkemesi de bu hususu kendiliğinden dikkate alacaktır¹⁸². MÖHUK m. 48’de yer alan düzenleme yabancı gerçek ve tüzel kişilere ilişkindir.

Bunun yanı sıra, HMK m. 84’de Türkiye’de mutad meskeni bulunmayan Türk vatandaşlarının da dava açarken, icra takibi başlatılırken, fer’i müdahil olarak bir davaya katılırken teminat gösterilmekle mükellef olduğu düzenlenmiştir. HMK m.

---

¹⁷⁸ Muşul, Şikayet, s.294.

¹⁷⁹ Şanlı, Cemal/Esen, Emre/ Ataman-Figanmeşe, İnci, Milletlerarası Özel Hukuk, 4. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015, s.325.

¹⁸⁰ RG, 14.3.1972 T, 14137 S.

¹⁸¹ 23.10.2017 tarihinde Adalet Bakanlığının sitesinde yapılan güncellemeye göre şuan 48 ülke bu sözleşmeye taraftır, ayrıntılı bilgi için bkz.,<http://www.diabgm.adalet.gov.tr>, ET 08.05.2020, bu konuda bkz., Yargıtay 12 HD, 2014/12188 E, 2014/15555 K, 29.05.2014 T, , “...Türk mahkemesinde dava açan, davaya katılan veya icra takibinde bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişiler, yargılama ve takip giderleriyle karşı tarafın zarar ve ziyanını karşılamak üzere mahkemenin belirleyeceği teminatı göstermek zorundadır. Türk hâkimi, yabancı davacının, davaya katılanın veya icra takibinde bulunanın vatandaşı olduğu ülke ile Türkiye arasında karşılıklılık (mütekabiliyet) var ise, bu kişiyi teminattan muaf tutacaktır. Teminat hususu takip yapmanın ön koşulu olup, mahkemece re’sen gözetilmelidir...” www.kazanci.com, ET 08.05.2020, Yargıtay 12 HD, 2013/17436 E, 2013/24686 K, 2.7.2013 T, www.kazanci.com, ET 08.05.2020.

¹⁸² Muşul, Şikayet, s. 295.

84’de mevcut olan düzenleme MÖHUK m. 48’in aksine yalnızca gerçek kişiler için geçerlidir. Kanunun gerekçesinde bu durum vatandaşlık ve mutad mesken kavramlarının yalnızca gerçek kişiler için söz konusu olabileceği şeklinde açıklanmıştır¹⁸³. Açıklamak gerekirse, icra takibi bakımından HMK m. 85’de hususiyetle yapılan düzenleme, takibin ilama dayanarak yapılıyor olmasına ilişkindir. Kanunun gerekçesinde bu durum ilama bağlı alacağın hiçbir şüpheye mahal vermemesi kapsamında açıklanmıştır¹⁸⁴.

İcra dairesi, icra takibi başlatılırken HMK m. 84 veya MÖHUK m. 48 uyarınca teminat yatırma yükümlülüğü altında olan alacaklıya karşı tarafın uğrama ihtimali olan zararı karşılamaya elverişli bir teminat takdir eder. Alacaklıya bu teminatı ödemesi için süre verir. Verilen süreye rağmen alacaklının teminat yatırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde icra dairesi de ödeme emri göndermemeli, herhangi bir işlem yapmamalıdır. Bu kurala rağmen icra dairesi ödeme emri gönderirse MÖHUK m. 48 ve HMK m. 84’ün emredici hükümler olmasına bağlı olarak bu durum kamu düzenine aykırılık teşkil edecektir ve süresiz şikayete konu olacaktır¹⁸⁵. Bu durumda süresiz şikayet yolu ile icra mahkemesine, takibin iptali talebi ile başvurulacaktır¹⁸⁶.

---

¹⁸³ Pekcanitez, Hakan/ Taş Korkmaz, Hülya/ Meriç, Nedim, Gerekçeli Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 10. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2019, s.92.

¹⁸⁴ Pekcanitez/ Taş Korkmaz/ Meriç, Kanun, s.94.

¹⁸⁵Yargıtay 8 HD, 2013/12941 E, 2014/652 K, 20.01.2014 T, “...Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki 5718 sayılı Kanun’un 48. maddesinde; Türk Mahkemesi’nde dava açan, davaya katılan veya icra takibinde bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişiler, yargılama ve takip giderleriyle karşı tarafın zarar ve ziyanını karşılamak üzere mahkemenin belirleyeceği teminatı göstermek zorunda oldukları, yine 2.fıkrasında; Mahkemenin, davayı açanı, davaya katılanı veya icra takibi yapanı karşılıklılık esasına göre teminattan muaf tutacağı hükmü yer almaktadır.Bu durumda mahkemenin, yukarıda açıklandığı üzere takibin düşmediğine dair gerekçesi ve kararı yerinde ise de, takibi yapan alacaklının Yunanistan uyruklu yabancı tüzel kişi olduğu ve yabancılık teminatı hususunun resen ve süresiz olarak nazara alınıp incelenmesi gerektiği gözetilmeden, şikayetin süre yönünden reddine karar verilmesi isabetsizdir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 06.05.2020.

¹⁸⁶ Yargıtay 12 HD, 2011/8670 E, 2011/26348 K, 5.12.2011 T, “...Borçlu vekili genel haciz yoluyla yapılan taktipte, icra mahkemesine başvurarak; yabancı statüsünde olan alacaklının takibe başlamadan önce teminat göstermesi gerektiğini, teminat gösterilmediğini, icra takibine konu dayanak belgelerin yabancı dilde olduğunu tercüme edilmediğini belirterek ödeme emrinin ve takibin iptalini istemiştir. Borçlu vekilinin bu başvurusu açıklanan bu şekliyle icra memurunun işlemi şikayet niteliğindedir...”, www.kazanci.com, ET 08.05.2020.

f. Borçlunun Ölümü Sebebiyle İcra Takibinin Talikine İlişkin Prosedürün İhlali

İİK m. 53’de icra takibi sırasında borçlunun ölümü halinde takibin talikine ilişkin düzenleme yapmıştır. Esasen İİK m. 53’de yer alan düzenleme borçlunun gerçek manada ölümünün yanı sıra ölüm karanesi ve gaipliği de ihtiva etmektedir. Yani borçlunun somut manada ölümü bilinmediği halde öldüğünün düşünülmesi halleri olan ölüm karanesi ve gaiplik hallerine de İİK m. 53’de düzenlenmiş olan talik halleri uygulanacaktır¹⁸⁷.

Söz konusu düzenleme kapsamında mirasçıların, miras paylaşımı dahilinde iki ayrı talik süresinden bahsedilmiştir. İlk ihtimale göre şayet borçlunun mirasçıları sarih irade açıklamasıyla beklemeksizin mirası kabul ederlerse bu durumda borçlunun ölüm günü de dahil olmak üzere takip üç gün ertelenir¹⁸⁸. Talik süresi olan üç günün geçmesinden sonra ise takibe borçlunun mirasçılarına yani terekeye karşı devam edilir¹⁸⁹.

Bir diğer ihtimal ise, borçlunun ölümünden sonra mirasçılarının sarih bir irade beyanı ile mirası ret veya kabul ettiklerini bildirmemeleridir¹⁹⁰. Bu durumda TMK’nın mirasın reddi veya kabulüne ilişkin düzenlemelerine başvurmak gerekmektedir. TMK m. 606 uyarınca mirasçılar, borçlunun ölümünü öğrenmelerinden¹⁹¹ itibaren üç ay içinde miras reddedebilirler. Buna bağlı olarak mirasçılarının mirası ret veya kabule ilişkin açık irade beyanlarının mevcut olmadığı durumlarda takip üç ay süre ile ertelenir.

---

¹⁸⁷ **Baçoğlu**, Gizem, “İcra ve İflas Hukukunda Tatil ve Talik Halleri”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013, s. 17, <https://tez.yok.gov.tr/> , ET 08.05.2020.

¹⁸⁸ **Uyar**, Talih, “İcra Hukukunda Süreler” TBBD, C 17, S 55, Kasım, 2004, s. 239- 260, **Arslan/ Yılmaz / Taşınar Ayvaz / Hanağası**, s.114.

¹⁸⁹ **Kuru**, El Kitabı, s. 149.

¹⁹⁰ **Yılmaz**, İcra Şerh, s.285.

¹⁹¹ Mirasçılarının mirası daha geç öğrendiklerini ispat ettikleri durumlar ari olmak üzere , TMK m. 606 uyarınca, yasal mirasçılar miras bırakanın ölümünü öğrendikleri tarihte, atanmış mirasçılar ise murisin iradesinin kendilerine resmi olarak bildirildiği tarih üç aylık sürenin başlama tarihidir.

Yukarıdaki iki ihtimalin de varlığı halinde talik süreleri boyunca gerek terekeye gerekse mirasçılara karşı icra takibine devam edilemez¹⁹². İİK m. 53'de yer alan takibin ilgili süreler içinde talikine ilişkin düzenleme kamu düzenindedir ve aykırı işlemler süresiz şikayete konu teşkil etmektedirler¹⁹³. İcra mahkemesi İİK m. 53'e aykırılığı re'sen gözetmeli ve takibin iptali yönünde hüküm kurmalıdır¹⁹⁴.

g. Takipte Taraf Ehliyeti, Takip Ehliyeti ve İcra Takip Yetkisi Noksanlığı

Taraf ehliyeti, takip ehliyeti (dava ehliyeti), icra takip yetkisi (dava takip yetkisi), Hukuk Muhakemeleri Kanununda dava şartı (HMK m.114) olarak düzenlenmişken, icra takibinde de aynı ehemmiyeti arz etmektedirler ve takip şartı niteliğindedirler¹⁹⁵. Bu kapsamda belirtmemiz gerekir ki, dava ehliyeti ve davayı takip yetkisi usulü kavramlar olup, sırasıyla takip ehliyeti ve icra takip yetkisi bu kavramların İİK 'daki görünümüdür. Taraf ehliyet ise hem usul hem de icra ve iflas hukukunda ortak kullanılan bir kavramdır.

Bu kapsamda sırayla incelemek gerekirse; taraf ehliyetinin tespiti TMK'ya göre yapılmaktadır¹⁹⁶. Taraf ehliyeti, TMK m. 8'da düzenlenmiş olan hak ehliyetinin medeni usul hukuku ve icra ve iflas hukukundaki görünümüdür¹⁹⁷. Başka bir deyişle

---

¹⁹² **Kuru**, El Kitabı, s. 150.

¹⁹³ Yargıtay 12 HD, 2017/8341 E, 2017/15756 K, 18.12.2017 T, "... İİK'nun 53. maddesine göre; terekenin borçlarından dolayı ölüm günü ile beraber üç gün içinde takip geri bırakılır. Mirasçı, mirası kabul veya reddetmemişse, bu hususta Kanunu Medenide muayyen müddetler geçinceye kadar takip geri kalır.TMK'nun 606/1. maddesine göre ise, mirası ret süresi üç aydır. Buna göre, murisin ölümü üzerine üç gün ve devamında üç ay süre ile mirasçuları hakkında takip yapılamaz.Somut olayda, borçluların murisininin 24.10.2015 tarihinde vefat ettiği ve vefat eden murisin mirasçuları hakkında, 3 aylık süre dolmadan, 25.11.2015 tarihinde takibe başlandığı, bu hali ile yapılan takibin İİK'nun 53. maddesine aykırılık teşkil ettiği anlaşılmaktadır.İİK'nun 53. maddesine aykırılık ise, kamu düzeni ile ilgili olduğu gibi, İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca da süresiz şikayete tâbidir.O halde, mahkemece, kamu düzenine aykırılık teşkil eden bu husus re'sen dikkate alınarak, takibin iptaline karar verilmesi gerekirken, yanılıgılı değerlendirme ve yazılı gerekçe ile istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...", www.kazanci.com, ET 08.05.2020.

¹⁹⁴ Yargıtay 12 HD, 2016/22559 E, 2017/13747 K, 7.11.2017 T, www.kazanci.com, ET 08.05.2020.

¹⁹⁵ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz / Hanağası**, İcra, s.118.

¹⁹⁶ **Kale**, Serdar, Medeni Yargılamada Taraf Ehliyeti, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2010, s.13.

¹⁹⁷ **Kuru**, El Kitabı, s. 155.

hak ehliyetini haiz herkes taraf ehliyetine de sahiptir¹⁹⁸. Bu kapsamda hak ehliyeti her gerçek ve tüzel kişinin haiz olduğu¹⁹⁹ medeni haklardan yararlanma ve borç altına girme serbestisini ifade eder²⁰⁰. İcra ve iflas hukuku dahilinde taraf ehliyeti ise, takibin öznesi olabilme ehliyetidir²⁰¹.

Her gerçek ve tüzel kişi hak ehliyetine sahiptir ancak tüzel kişiliği bulunmayan kişi ve mal topluluklarının taraf ehliyeti de yoktur²⁰². Adi ortaklık²⁰³ gibi tüzel kişiliği bulunmayan topluluklardır buna bağlı olarak taraf ehliyetleri de yoktur; bu sebeple takibe taraf olmaları da mümkün değildir.

Bunun yanında, gerçek kişilerin taraf ehliyetine sahip olmaları sağ olmaları şartına bağlıdır. Bu kapsamda belirtmek gerekir ki ölü bir kişiye karşı takip başlatılması mümkün değildir²⁰⁴. Ölen kişinin alacaklı veya borçlu olması halinde miras ortaklığının takibe taraf olması gündeme gelecektir. Bu durumda kendi içinde bazı hususiyetler barındırmaktadır. Miras ortaklığı alacaklı konumunda ise elbirliği ile mülkiyet hükümleri çerçevesinde hep birlikte veya miras ortaklığının bir temsilcisi varsa onun aracılığı ile takip yapılabilir ve murisin sağlığında başlattığı takibe devam edebilirler²⁰⁵. Bunun yanı sıra, miras ortaklığı borçlu konumunda ise takibin murisin sağlığında başlatılmış olup olmamasına göre ayırım yapmak gerekmektedir. Açıklamak gerekirse, borçlu sağlıklı iken başlatılan takibe miras ortaklığına karşı devam edilir ancak burada İİK m. 53/II, III'de yer alan talik süreleri hal ve şartlar dahilinde beklenmelidir. Talik sürelerinden sonra ise miras ortaklığının tüzel kişiliği olmaması

---

¹⁹⁸ **Kuru**, Elkitabı, s. 156.

¹⁹⁹ **Üstündağ**, s.63.

²⁰⁰ **Uzun**, Fatih Burak, “Gerçek Kişilerin Hak Ehliyeti ve Hak Ehliyetine Uygulanacak Hukukun Tespiti”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C 6, S 2, Aralık, 2016, s.13.

²⁰¹ **Kale**, Taraf Ehliyeti, s. 13.

²⁰² **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 164.

²⁰³ **Kale**, Taraf Ehliyeti, s.176, **Peksöz**, Vildan, Medeni Usul Hukuku Açısından Adi Ortaklık İlişkileri, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2020, s.144.

²⁰⁴ **Üstündağ**, İcra, s. 61.

²⁰⁵ **Kuru**, El Kitabı, s.158.

sebebiyle takibe ya tüm mirasçılara karşı ya da varsa miras ortaklığı temsilcisine karşı devam edilmelidir²⁰⁶. Borçlunun ölümünden sonra başlatılacak olan takipler ise miras ortaklığına karşı başlatılamaz ancak mirası kabul etmiş mirasçılar takibe taraf olabilirler²⁰⁷.

Mevcut bilgiler dahilinde, vurgulamak gerekirse takibin taraflarının taraf ehliyetinin bulunmaması halinde icra dairesinin bunu re'sen gözetmesi gerekmektedir; aksi durum kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır²⁰⁸. Bu durumda süresiz şikayet yolu ile icra mahkemesinden takibin iptali talep edilecektir.

Ayrıca belirtmemiz gerekir ki, yalnızca takibin tarafları değil İİK m. 89 uyarınca haciz ihbarnamesi gönderilen üçüncü kişinin de taraf ehliyetini haiz olması gerekmektedir. Aksi durum kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu teşkil edecektir²⁰⁹.

Ancak burada süresiz şikayet sebebine ilişkin bir husustan bahsetmemiz gerekmektedir. Yargıtay bazı kararlarında²¹⁰ her ne kadar taraf ehliyetinin kamu düzeninden olduğunu söylese de buna aykırı bir şekilde başlatılan takiplerde süresiz

---

²⁰⁶ Üstündağ, s. 62.

²⁰⁷ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz / Hanağası, s.117.

²⁰⁸ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 165.

²⁰⁹ Yargıtay 12 HD, 2008/18540 E, 2008/22130 K, 16.12.2008 T, "...Hukuk davalarında olduğu gibi, icra takibinin taraflarının da taraf ehliyetine sahip olmaları gerekir. Yalnız gerçek ve tüzel kişilerin taraf ehliyeti vardır.Somut olayda İİK. num 89/1. maddesi uyarınca düzenlenen 1.haciz ihbarnamesinde muhatabın "Konya İl Sağlık Müdürlüğü" olarak gösterilerek anılan müdürlüğe tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. 3.şahıs olarak kendisine haciz ihbarı gönderilen Konya İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık Bakanlığına bağlı bir birim olup, anılan Bakanlıktan ayrı bir tüzel kişiliği bulunmadığından taraf (pasif husumet) ehliyeti yoktur. Bu husus kamu düzenine ilişkin olup süresiz şikayete tabidir. Mahkemece taraf (pasif husumet) ehliyeti yokluğu nedeniyle şikayetin kabulüne ve 1 .haciz ihbarının iptaline karar verilmesi gerekirken istemin süre aşımı nedeniyle reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...",<https://app.e-uyar.com>, ET 06.05.2020, aynı yönde bkz, Yargıtay 12 HD, 2002/13727 E, 2002/14196 K, 1.7.2002 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 06.05.2020.

²¹⁰ Yargıtay 12 HD, 2016/27433 E, 2018/802 K, 6.2.2018 T, "...Adi ortaklığın aktif ve pasif dava ehliyeti bulunmadığından, takibin veya davanın bütün ortaklar aleyhinde açılması zorunludur. Taraf ehliyeti kamu düzeninden olup mahkemece kendiliğinden göz önüne alınmalıdır. Öte yandan, Kanun'un emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili bulunan bu husus hakkında ortaklardan her birinin İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayet hakkı olduğu gibi, bu husus mahkemece de re'sen gözetilmelidir..." www.kazanci.com, ET 04.09.2019, Yargıtay 12 HD, 2016/23008 E, 2017/6521 K, 26.4.2017 T, www.kazanci.com, ET 04.09.2019.

şikayet nedeninin bir hakkın yerine getirilmemesi olduğunu belirtmektedir²¹¹. Buna karşın bazı karalarında²¹² ve doktrinde²¹³ bu durum kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet olarak kabul edilmektedir. Bu noktada belirtmek isteriz ki taraf ehliyeti bir takip şartıdır ve buna ilişkin kanuni düzenlemeler emredici mahiyettedir. Buna bağlı olarak, taraf ehliyeti şartına aykırı yapılacak işlemler herhangi bir hüküm ve sonuç doğurmayacaktır ve taraf ehliyeti noksan bir kimseye karşı başlatılacak takip doğrudan kamunun menfaatiyle alakalıdır. Sonuç olarak kanaatimizce de bu durum bir hakkın yerine getirilmemesinden ziyade, kamu düzenine ilişkin süresiz şikayet halidir.

Takip ehliyeti, icra takibinin taraflarında varlığı aranan bir diğer takip şartıdır²¹⁴. Yargılama hukukundaki (HMK m. 51) dava ehliyetinin icra hukukundaki görünümü, takip ehliyetidir²¹⁵. Gerek takip ehliyeti ve dava ehliyeti, TMK m. 9’da düzenlenmiş olan fiil ehliyetinin bağlı buldukları hukuk dalına göre adlandırılmış halleridir. Fiil ehliyeti, medeni hakları kullanma ehliyetidir²¹⁶. Fiil ehliyeti sahip olmayan kimselere

---

²¹¹ Yargıtay 12 HD, 2011/15307 E, 2012/1184 K, 23.01.2012 T, “...*Bu durumda adi ortaklığı oluşturan şirketlerden şikayetçi şirket hakkında ayrı takip yapıldığının kabulü mümkün değildir. Borçlar Kanununun 520.maddesine göre adi ortaklığın hükmü şahsiyeti bulunmadığından taraf ehliyeti yoktur. Bu nedenle icra takibinde adi ortakların ayrı ayrı gösterilmesi ve ayrı ayrı ödeme emri tebliği gerekmekte olup, taraf ehliyeti olmayan adi ortaklık adına tek bir ödeme emri tebliğe çıkarılarak takip yapılması usulsüzdür. Yasanın emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili bulunan bu husus hakkında adi ortaklardan birisi olup olayda hukuki yararı olan şikayetçi şirketin İİK'nun 16/2.maddesi gereğince süresiz şikayet hakkı bulunmaktadır. Dolayısıyla yukarıda belirtildiği şekilde adi ortaklık adına çıkarılan ödeme emrinin geçerliliği yoktur...*”, www.kazanci.com, ET 11.09.2019, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2016/12292 E, 2017/3755 K, 13.03.2017 T, www.kazanci.com, ET 11.09.2019, Yargıtay 12 HD, 2016/27433 E, 2018/802 K, 06.02.2018 T, www.kazanci.com, ET 11.09.2019.

²¹² Yargıtay 12 HD, 2017/4200 E, 2017/13076 K, 26.10.2017 T, “...*Somut olayda, borçluların murisi olan ...'un 14.12.2015 tarihinde vefat ettiği ve vefat eden muris hakkında 17.12.2015 günü takibe başlandığı, borçlunun takip öncesinde vefat ettiğinin anlaşılması ile mahkemeye alacaklıya verilen süre neticesinde, 3 aylık süre dolmadan 07.01.2016 tarihinde, mirasçılar hakkında ek takip talebinde bulunulduğu, bu hali ile yapılan talebin İİK'nun 53. maddesine aykırılık teşkil ettiği anlaşılmaktadır. İİK'nun 53. maddesine aykırılık ise, kamu düzeni ile ilgili olduğu gibi İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tâbidir...*” <https://app.e-uyar.com>, ET 15.05.2020, benzer yönde bkz. , Yargıtay 12 HD, 2016/8471 E, 2017/496 K, 17.01.2017 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.05.2020.

²¹³ **Kuru**, El Kitabı, s. 109, **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 165.

²¹⁴ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 167.

²¹⁵ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz / Hanağası**, İcra, s.118.

²¹⁶ **Postacıoğlu/ Altay**, s.144.

karşı takip kanuni temsilcileri aracılığı ile açılır, alacaklı konumunda olmaları halinde de ancak kanuni temsilcileri aracılığı ile takip başlatabilirler²¹⁷.

Takip ehliyeti olmayan bir kimsenin takip başlatması veyahut ona karşı takip başlatılması halinde takip şartında eksiklik mevcut olur. Bu durum kamu düzenine aykırıdır ve süresiz şikayet yoluyla takibin iptali istenebilir²¹⁸. Kamu düzenine aykırı bu durum icra müdürünce de icra mahkemesince de kendiliğinden dikkate alınmalıdır²¹⁹.

Takibin taraflarına ilişkin bir diğer şart ise, takip yetkisidir. Takip yetkisi de temelini yargılama hukukundan almaktadır. Davanın taraflarında mevcut olması gereken davayı takip yetkisinin (HMK m. 53) icra hukukundaki görünümü icra takip yetkisidir. Esasen hem davayı takip yetkisi hem de icra takip yetkisi maddi hukuktaki tasarruf yetkisi kapsamında tespit edilir²²⁰. Takibin taraflarında bu yetkinin bulunması şarttır ve kamu düzenine ilişkindir. Buna aykırılık ise icra müdürü ve icra mahkemesince re'sen dikkate alınır. Taraflardan birinin takip yetkisi bulunmamasına rağmen takibe devam edilmesi halinde, takip süresiz şikayet yoluyla iptal edilir²²¹.

---

²¹⁷ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 167.

²¹⁸ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz / Hanağası, s.118, Kuru, El Kitabı, s.109, Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 167, Yargıtay 12 HD, 2014/12730 E, 2014/18468 K, 24.06.2014 T, "...Somut olayda, hakkında takip yapılan O...'ın takip tarihi itibarıyla 18 yaşından küçük olduğu ve dolayısıyla takip ehliyetinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu husus yerleşik Yargıtay İçtihatlarına göre kamu düzenine ilişkin olduğundan her zaman (süresiz) şikayet yolu ile ileri sürülebilir. Ayrıca borçlunun 18 yaşını ikmalinden sonra hakkında açılan takibe karşı bir muvafakatı da bulunmamaktadır..." <https://app.e-uyar.com>, ET 15.05.2020.

²¹⁹ Yargıtay 12 HD, 2014/25793 E, 2015/1209 K, 20.01.2015 T, ".... Somut olayda, hakkında takip yapılan borçlunun ehliyetsiz olduğu hususu, yerleşik Yargıtay İçtihatlarına göre kamu düzenine ilişkin olduğundan İİK'nun 16/2 maddesi gereğince her zaman (süresiz) şikayet yolu ile ileri sürülebilir. İcra müdürü ve icra mahkemesi bu işlemlerin geçersizliğini kendiliğinden (re'sen) gözetmelidir..." <https://app.e-uyar.com>, ET 15.05.2020.

²²⁰ Postacıoğlu/ Altay, s. 145.

²²¹ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 168.

h. Alacaklının Mükerrer Takip Başlatmış Olması

Alacaklının aynı alacak için, aynı borçluya karşı birden fazla takip başlatması halinde buna karşı başvurulacak yolun itiraz mı, yoksa şikayet mi olduğu hususu doktrinde tartışmalıdır.

Derdestlik, HMK m. 114 uyarınca dava şartıdır. Buna bağlı olarak icra takibi açısından derdestlik de bir takip şartıdır ve kamu düzenindedir²²². Bu noktada tartışmaya mahal veren durum, mükerrerliğin icra dairesince re'sen dikkate alınıp alınmayacağıdır. Söz konusu soruya verilecek cevap, mükerrer takip başlatılmasına karşı şikayet mi yoksa itiraz mı yoluna gidileceği ayrımını doğurmaktadır.

İlk görüşe göre; icra müdürü usulüne uygun yapılmış takip talebi üzerine; aynı alacaklının, aynı borçluya karşı, aynı borç için başlattığı bir takip olsa dahi her biri için ayrı ayrı ödeme emri göndermek zorundadır. Bu düşünce ise icra müdürüne takip talebi üzerine ödeme emri göndermek yükümlülüğünü veren İİK m. 60'dan kaynaklanmaktadır. İİK m. 60 uyarınca icra müdürü usulüne uygun düzenlenmiş takip talebini aldıktan sonra ödeme emri düzenleyip göndermek zorundadır. İcra müdürünün aynı alacaklının aynı borçluya karşı aynı konuda daha önce takip başlatılıp başlatılmadığını re'sen inceme yükümlülüğü olmadığı belirtilmektedir. Buna bağlı olarak da icra müdürünün re'sen dikkate alması gerekmeyen hususlar için şikayet değil itiraz yoluna başvurulacağı ve bu sebeple de icra hukukunda takipte derdestliğin itiraz ile ileri sürülebileceği yönündeki düşünce savunulmaktadır²²³.

Bizim de katıldığımız ikinci görüşe göre ise, derdestlik bir dava şartı olduğu gibi icra takibi açısından da takip şartıdır. Nasıl ki dava şartları mahkemece re'sen dikkate alınıyorsa takip şartları da icra dairesince aynı şekilde kendiliğinden dikkate alınmalıdır. Alınmaması halinde şikayete konu edilir²²⁴. Bu şekilde değerlendirmenin

---

²²² **Pekantez/ Simil**, Şikayet, s. 38.

²²³ **Kuru**, El Kitabı, s. 205, **Deren Yıldırım/ Yıldırım**, s. 79, **Gören Ülkü**, Nazlı, İcra Hukukunda Ödeme Emri, Arıkan Yayınları, İstanbul, 2008, s.87, Gören Ülkü bu noktada, yapılan ilk takibin kesinleşmiş ve alacaklının haciz isteme hakkını elde etmiş olması halinde artık ikinci bir takip başlatılamayacağını belirtmiştir. Ancak bu durum dışında, takip kesinleşmeden önce alacaklı birden fazla takip başlatsa dahi icra dairesinin ödeme emri göndermesi gerektiğini, borçlunun bu duruma ancak itiraz yolu ile karşı koyabileceğini açıklamıştır.

²²⁴ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz / Hanağası**, İcra, s.170.

usul ekonomisine de daha uygun olacağı ileri sürülmektedir²²⁵. Bu görüş dahilinde takipte mükerrerlik halinde icra mahkemesine, ikinci takibin iptali talebiyle süresiz şikayet yoluna başvurulacaktır²²⁶.

Bu iki görüşün yanı sıra derdestliğe karşı izlenecek yol hususunda tereddüt olması halinde hem itiraz hem de şikayet yoluna başvurulabileceği de belirtilmiştir.²²⁷

Yargıtay güncel kararlarında icra dairesinin re'sen dikkate alması gereken bir husus olması sebebiyle süresiz şikayete konu teşkil edeceği yönünde hüküm kurmaktadır²²⁸. Belirtmemiz gerekir ki takipte mükerrerliğe ilişkin yasağa her ne kadar ilamsız takip başlığı altında yer veriyor olsak dahi tüm takip türleri için geçerli bir durumdur. Aynı alacak için birden fazla aynı takipten başlatılması halinde söz konusu olabileceği gibi aynı alacak için farklı takip türlerine başvurulması da mümkündür ki bu da takipte mükerrerlik kapsamında yer alır. Örneğin Yargıtay aynı ilama dayanarak birden fazla ilamlı icra takibi başlatılmasının ilama aykırılık teşkil edeceğini bu sebeple ilk başlatılan takip dışındaki takiplerin süresiz şikayet yolu ile iptal edilmesi gerektiği

---

²²⁵ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 38.

²²⁶ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 39.

²²⁷ Üstündağ, İcra, s. 46.

²²⁸Yargıtay 12 HD, 2018/14389 E, 2020/27 K, 13.1.2020,“...Alacaklı banka tarafından borçlu hakkında genel kredi sözleşmesine dayalı olarak genel haciz yolu ile (7 örnek) ilamsız icra takibi başlatıldığı, borçlunun, sair şikayetlerinin yanı sıra alacağın ipotekle temin edildiğini, ipotek miktarının alacak miktarından fazla olduğunu, ipoteğin paraya çevrilmesi için başlatılan takibin sonucunun beklenmesi gerektiğini ileri sürerek takibin iptali istemi ile icra mahkemesine başvurduğu, ilk derece mahkemesi kararı ile şikayetin kabulüyle takibin iptaline karar verildiği, alacaklı tarafından ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine, bölge adliye mahkemesince, borçlunun mükerrer takip yapıldığına yönelik iddiasının borca itiraz niteliğinde olduğu ve takibin şekline göre icra müdürlüğüne yapılması gerektiği gerekçesi ile alacaklının istinaf talebinin kabulüyle mahkeme kararının kaldırılmasına, şikayetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır. Borçlunun, icra takibinin İİK'nun 45. maddesine aykırı olduğu nedenine dayalı başvurusu, İİK'nun 16. maddesi kapsamında şikayet olup inceleme mercii icra mahkemesidir. Öte yandan bu husus kamu düzeninden olup İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süreye tabi değildir...”,www.kazanci.com, ET 15.04.2020.

yönünde karar vermiştir²²⁹. Aynı alacak için iki ayrı türde takip başlatılması halinde de ikinci takibin süresiz şikayet yolu ile iptali söz konusu olacaktır²³⁰.

Ancak burada yeri gelmişken hususiyetle belirtmek istediğimiz nokta, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte karşımıza çıkan önce rehne müracaat kuralı ve bunun bir istisnası olan kambiyo takibidir. Alacağı kambiyo senedi ile güvence altında olan alacaklı, alacağı rehinle temin edilmiş olsa dahi öncelikle kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip başlatabilir. Yargıtay eski kararlarında aynı anda hem kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yoluna hem de rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yoluna tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla başvurulabileceği yönünde karar vermekteydi²³¹. Ancak güncel kararlarında her iki takip yoluna aynı anda başvurulmasının kamu düzenine aykırılık teşkil edeceğini ve bu sebeple ikinci takibin süresiz şikayet yolu ile iptal edilmesi gerektiği yönünde karar vermektedir²³².

---

²²⁹ Yargıtay 8 HD, 2016/1495 E, 2016/8746 K, 12.05.2016 T, “...Borçlu vekili, müvekkili aleyhine aynı ilama dayalı olarak mükerrer takip yapıldığını ileri sürerek takibin iptalini talep etmiştir. Mahkemece şikayetin 7 günlük sürede yapılmadığı gerekçesiyle, şikayetin reddine karar verilmesi üzerine, hüküm borçlu vekili tarafından temyiz edilmiştir. Takibin mükerrer olduğu yönündeki şikayet ilamlı icra takibinde ilama aykırılık nedeni içinde değerlendirilmelidir. Bu nedenle anılan başvuru İİK'nun 16/2. maddesine göre süresiz şikayete tabidir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.04.2020, Yargıtay HGK, 2000/12-1002 E, 2000/12-1002 sayılı kararı, <https://www.lexpera.com.tr/>, ET 18.05.2020.

²³⁰ **Muşul**, Şikayet, s. 307.

²³¹ Yargıtay 12 HD, 2000/9052 E, 2000/9495 K, 8.6.2000 T, “... İİK'nun 45. maddesinde rehin ve ipotekle temin edilmiş alacaklar için aynı kanunun 167. maddesinin saklı olduğu belirtilmiş olup, sözü edilen maddede alacak rehinle temin edilmiş olsa bile alacaklıya kambiyo senetlerine mahsus yolla takip yapma hakkı vermiştir. Alacaklı, diğer yaptığı takiplerde tahsilde tekerrür olmama kaydını da koyduğuna göre, bu takibi yapmasında yasal bir engel yoktur. «İtirazın reddi » gerekirken yazılı gerekçe ile kabulü isabetsizdir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.04.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 1990/11401 E, 1991/4403 K, 4.4.1991 T, , <https://app.e-uyar.com>, ET 13.04.2020, Yargıtay 11 HD, 2014/458 E, 2014/1954 K, 05.02.2014 T, , <https://app.e-uyar.com>, ET 13.04.2020.

²³²Yargıtay 12 HD, 2018/9112 E, 2019/337 K, 16.01.2019 T, “...İİK 45. maddesinde; rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusunun iflasa tabi şahıslardan olsa bile alacaklının yalnız rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabileceği, poliçe ve emre muharrer senetlerle çekler hakkındaki 167. madde hükmünün mahfuz olduğu, aynı kanunun 167. maddesinde ise; alacağı çek, poliçe veya emre muharrer senede müstenit olan alacaklının, alacak rehinle temin edilmiş olsa bile kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takipte bulunabileceği düzenlenmiştir. Somut olayın incelenmesinde;2014/7731 Esas sayılı takip dosyasında; alacaklı tarafından dava dışı..... ve muteriz borçlular hakkında kredi borcunu teminen bonoya dayalı olarak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile icra takibinde bulunulduğu, yine .....2014/7756 Esas sayılı takip dosyasında; alacaklı tarafından aynı kredi borcu nedeniyle muteriz borçlular hakkında ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi başlatıldığı, takip talebinde ve ödeme emrinde; “tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla” kaydına yer verildiği ve hatta anılan ipoteğe dayalı ilamlı takibin ödeme emrinde; ayrıca ‘.....'nün 2014/7731 Sayılı icra takip dosyası alacağı ile tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla tahsili talebidir..’ ibaresinin yazılı olduğu görülmüş olup, her ne kadar anılan takip dosyalarında yer alan alacak miktarları kesin olarak birbirleri ile uyuşmasa da, alacaklı vekili tarafından sunulan 29.09.2014 havale tarihli cevap dilekçesinde; ‘..

**i. Usulsüz Tebligat Şikayetine İlişkin İnceleme Devam
Ederken Ödeme Emrine İtiraz Doğrultusunda İşlem
Yapılması**

İİK m. 21 uyarınca icra dairesince yapılacak tebligatlar, Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu kapsamda şayet icra dairesince Tebligat Kanunu hükümlerine aykırı cihette usulsüz bir tebligat yapılmışsa bu tebligat muhatabınca öğrenildiği tarihte tebliğ edilmiş sayılır (Teb. K m. 32)²³³. Usulsüz tebligatın varlığı halinde borçlu ödeme emrini, söz konusu tebligatı öğrendiği tarihte tebellüğ etmiş sayılacağı²³⁴ için ödeme emrine itiraz süresi olan yedi günlük süre de bu tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır.

Tebligat icra dairesince yapılan işlemlerden sayılmaktadır. Bu sebeple usulsüz tebligat İİK m. 16/I kapsamında ödeme emrinin tebliğinin usulsüzlüğü gerekçesiyle süreli şikayete konu olacaktır²³⁵. Usulsüz tebligatın öğrenilmesinden itibaren borçlu hem yedi gün içerisinde icra mahkemesinde şikayet yoluna başvurmalıdır hem de yedi gün içerisinde ödeme emrine itiraz etmelidir²³⁶. Şayet yalnızca şikayet yoluna başvurmakla yetinir ayrıca ödeme emrine karşı itiraz yoluna başvurmazsa takip kesinleşecektir²³⁷.

İcra mahkemesi usulsüz tebligat şikayeti hakkında karar vermeden icra dairesinin borçlunun ödeme emrine itirazını süresinde sayarak işlem yapması mümkün değildir.

---

anılan kredi borcunun tahsili amacıyla borçlular aleyhine tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla..... 2014/7731 Esas sayılı dosyası ile kambiyo takibi, 2014/7756 Esas sayılı dosyası ile de ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatıldığı..." şeklindeki beyan karşısında ve sair belirtilen hususlar gereği, her iki takip dosyasına konu borcun aynı borç olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıda anılan kanun hükümleri uyarınca borç ipotek ile temin edilmiş olsa bile elinde kambiyo senedi bulunan alacaklı, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yapabilir. Somut olayda da, öncelikle bonoya dayalı olarak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile 12.08.2014 tarihinde takibe geçildiğinden, alacaklı tercih hakkını bu takip türünden yana kullanmış olup aynı borca ilişkin olarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi yapamaz. Bu husus kamu düzeni ile ilgili olup süresiz şikayete tabidir..."<https://app.e-uyar.com>, ET 13.04.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2018/11417 E, 2019/16344 K, 12.11.2019 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.04.2020.

²³³ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 103.

²³⁴ Kuru, El Kitabı, s. 138.

²³⁵ Kuru, El Kitabı, s. 139.

²³⁶ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 104.

²³⁷ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 104.

Aksi durum icra dairesinin yetki aşımı sonucunu doğuracağı için kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır²³⁸.

---

²³⁸ Yargıtay 12 HD, 2005/957 E, 2005/3934 K, 1.3.2005 T, “...Alacaklı tarafından genel haciz yolu ile ilamsız icra takibi yapılmış, örnek 49 nolu ödeme emri 28.08.2004 tarihinde borçluya tebliğ edilmiş borçlu ise 09.09.2004 tarihinde İcra Müdürlüğüne verdiği dilekçe ile borca itirazlarını bildirmiştir. Borçlu vekili aynı tarihte İcra Mahkemesine başvurarak ödeme emri tebliğ işleminin usulsüz olduğunu belirterek tebliğ tarihinin öğrenme tarihi olarak düzeltilmesini talep etmiştir. Borçlunun itirazı İİK. nun 62/1 maddesinde öngörülen yasal 7 günlük süreden sonra olup icra Mahkemesince tebliğ tarihinin düzeltilmesi yönünde bir karar verilmediği sürece İcra Müdürlüğüne yetki aşımı suretiyle ve yasaya aykırı olarak itirazın sürede kabul edilmiş olması sonuç doğurmaz. Kamu düzenine aykırılık teşkil eden bu yöndeki memurluk kararına karşı alacaklının süresiz şikayet hakkı vardır. O halde, mahkemece şikayetin esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde sonuca gidilmesi isabetsizdir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 16.04.2020.

2. Haciz Aşamasında Kamu Düzeni Sebebiyle Ortaya Çıkan Süresiz Şikayet Halleri

a. Devlet Mallarının Haczi

Devlete karşı icra takibi başlatılmasından herhangi bir beis yoktur. Buna karşın devletin borçlarını rızası ile ödeyeceği kabul edildiği için devlete ait mallar haczedilemez.²³⁹ İİK m. 82 emredici niteliği haizdir bu sebeple buna aykırı bir şekilde devlet mallarına haciz konulması kamu düzenine aykırılık teşkil edecektir ve süresiz şikayete²⁴⁰ konu teşkil edecektir²⁴¹.

b. Devri Yasak Olan Mal veya Hakların Haczi

Maddi hukuk dahilinde sahibince başkasına devri yasak olan haklar haczedilemez²⁴². Bir malın veya hakkın devredilemez olduğu ancak kanununla tespit edilir²⁴³.

Kişiyeye sıkı sıkıya bağlı olduğu kanunla tespit edilmiş olan haklara birkaç örnek vermek gerekirse;

---

²³⁹ **Kuru**, Elkitabı, s. 503.

²⁴⁰ Yargıtay 12 HD, 2016/33089 E, 2016/9111 T, 29.03.2016 T, "...442 sayılı Köy Kanunu'nun 8. maddesinde, köyün orta mallarının, devlet malı gibi korunacağı hüküm altına alınmış olduğundan, köy orta malları haczedilemez. Köy orta malı, köy tüzel kişiliğinin taşınır ve taşınmaz tüm mallarını kapsayan bir kavramdır. Anılan yasaya da başka bir yasa da, özgülendikleri amaca veya başka bir ölçüye göre (yasada kamuya tahsis kararı gerektiği öngörülmemiştir) bir ayırım yapılmadığından köy tüzel kişiliğinin malları, İİK'nun 82/1-1. maddesi gereği haczedilemez. Bu düşünce ve sonuç, 30/05/1940 tarih ve 21/36 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında da açıkça belirtilmiştir. Somut olayda, şikayete konu taşınmazların, borçlu köy tüzel kişiliği adına çayır vasfı ile kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu durumda, yukarıda açıklandığı üzere, köy orta malı kavramı, köy tüzel kişiliğinin fark gözetilmeksizin bütün taşınmaz mallarını içine aldığından mahcuz taşınmazlar da, köyün orta malı olup; haczi mümkün değildir. Bu kapsamda yapılan şikayet ise kamu düzeni ile ilgili olduğundan İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz olacaktır...", <https://app.e-uyar.com>, ET 16.04.2020, Yargıtay 12 HD, 20073536 E, 2007/5800,27.03.2007 T, "4.3.2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 3. maddesine göre İl özel idaresi, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olup, aynı konunun 7. maddesinin son fıkrası uyarınca ise; "İl özel idaresinin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, vergi, resim ve harçları, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.", <https://app.e-uyar.com>, ET 16.04.2020.

²⁴¹ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 175.

²⁴² **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 177.

²⁴³ **Kuru**, El Kitabı, s. 502.

TMK m. 25 uyarınca manevi tazminat talepleri kişiye sıkı sıkıya bağlıdır devredilemezler ve buna bağlı olarak da haczedilemezler. Ancak manevi tazminat talebi uyuşmazlığın karşı tarafınca kabul edildiği takdir de devredilebilir buna bağlı olarak da haczedilebilir. Bunun yanı sıra şayet manevi tazminat talebi muris tarafından ileri sürülmüşse bu durumda mirasçılara bu hak intikal edebilecektir, buna bağlı olarak da haczedilebilecektir.²⁴⁴

Hayvanları Korunma Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca herhangi bir ticari amaçla bakılıp beslenmeyen, kişinin kendi evinde, bahçesinde vesair mekanda baktığı evcil hayvanlar sahiplerinin borçları sebebiyle haczedilemezler.²⁴⁵

Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 34. maddesi uyarınca kişilerin abonelik sözleşmesi dahilinde sahip oldukları frekans, numara, alan adları gibi haklar haczedilemez.²⁴⁶

Oturma hakkı devri kabil olmayan bir hak olması sebebiyle haciz de edilemez²⁴⁷.

Yukarıda verilen örneklerin yanı sıra kanunlarda kişiye sıkı sıkıya bağlı olduğu belirtilmiş haklar haczedilemezler. Bu kurala aykırı surette yapılan hacizler kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete tabidirler²⁴⁸.

---

²⁴⁴ **Kuru**, El Kitabı, s. 502.

²⁴⁵ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 178.

²⁴⁶ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 178.

²⁴⁷ **Kuru**, El Kitabı, s. 502.

²⁴⁸ Yargıtay 12 HD, 2014/31092 E, 2014/29761 K, 9.12.2014 T, "...MK. nun 684. maddesi hükmüne göre mütemmim cüz niteliğindeki şeyler, bütünden ayrı haczedilemez. Kural olarak eklentinin taşınmazdan ayrı olarak haczi mümkündür. Zira, eklentinin taşınmaz yok edilmeden, zarara uğratılmadan veya yapısı değiştirilmeden ondan ayrılması mümkündür. Ancak İİK'nun 83/c hükmüne göre taşınmaz rehni ipotek akit tablosunda sayılı bulunan eklentiler de, taşınmazdan ayrı olarak haczedilemez. Türk Medeni Kanununun 686. maddesine göre teferruat niteliğinde olduğu anlaşılan mahcuzlar rehni kapsamında kaldığından ipotek akit tablosunda yazılı olmasalar dahi İİK'nun 83/c hükmü uyarınca haczedilemezler. Bu şikayet İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süreye tabi değildir. Anılan haczedilmezlik şikayetini taşınmaz üzerinde lehine ipotek tesis edilen alacaklı veya mahcuzların mülkiyetine sahip bulunan borçlu icra mahkemesine yapabilir..." ,<https://www.lexpera.com.tr/>, ET, 24.09.2019.

c. Bütünleyici Parça ve İpotek Akit Tablosundaki Eklentinin Müstakilen Haczi

Bir taşınmazın bütünleyici parçaları taşınmazdan ayrı bir şekilde mülkiyet konusu teşkil edemeyeceği için taşınmazdan ayrı bir şekilde haczedilemez²⁴⁹. Bununla birlikte İİK m. 83/c uyarınca bir taşınmazın ipotek akit tablosundan²⁵⁰ yer alan eklentiler de taşınmazdan ayrı bir şekilde haczedilemezler²⁵¹. Yargıtay ipotek akit tablosunda yer almayan eklentilerin müstakilen haczedilebileceği yönünde karar vermektedir²⁵². Bu durum ayrıca TMK m. 684 ve TMK m. 686'da da hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hükümler emredici niteliği haizdir. Bu hükümlere aykırı yapılan işlemle kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olur²⁵³.

²⁴⁹ **Muşul**, Şikayet, s. 330.

²⁵⁰ **Tunç Yücel**, Müjgan, Banka Alacaklarının İpotegün Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibi, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2010, s.190, **Çelikoğlu**, Cengiz Topel, "Rehimli Gayrimenkul Eklentisinin Münferiden Haczi Yasağı (İİK m. 83-C)", Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C 1, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 554.

²⁵¹ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 177, **Muşul**, Şikayet, s. 331.

²⁵² Yargıtay 12 HD, 2015/33184 E, 2016/13847 K, 11.5.2016 T, "...İrdelenmesi gereken bir başka husus da, gerçekte eklenti niteliğinde olduğu tespit edilen mahcuzların, İİK'nun 83/c maddesi gereğince ipotek akit tablosunda yer alması halinde taşınmazdan ayrı hacizlerinin mümkün olmadığıdır. Bir başka anlatımla bu maddenin uygulanabilmesi için, mahcuzun ipotek akit tablosunda yazılı olması yetmez. TMK'nun 686. maddesinde tarif edilen şekilde eklenti niteliğini taşıması da zorunludur...",www.kazanci.com, ET, 21.04.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2016/9515www.kazanci.com, ET, 3.06.202

²⁵³ Yargıtay 12 HD, 2013/34953 E, 2014/140 K, 13.1.2014, "...Şikayet edenin icra mahkemesine başvurusu; mahcuzların ipotekli fabrikanın mütemmim cüz'ü ve teferruatı olup İ.İ.K.nun 83/c maddesi uyarınca taşınmazdan ayrı haczedilemeyeceği şikayetidir.Kural olarak eklentilerin taşınmazdan ayrı olarak haczi mümkündür. Ancak İ.İ.K.nun 83/c hükmüne göre taşınmaz rehni ipotek akit tablosunda sayılı bulunan eklenti, taşınmazdan ayrı olarak haczedilemez. Yine 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 686. maddesi uyarınca teferruat niteliğinde olduğu anlaşılan mahcuzlar rehin kapsamında kaldığından ipotek akit tablosunda yazılı olmasalar dahi İ.İ.K.nun 83/c hükmü uyarınca haczi mümkün değildir.Somut olayda, mahcuzların fabrikanın mütemmim cüz'ü ve teferruatı olması sebebiyle haczedilemeyeceği yönündeki şikayet, İ.İ.K.nun 16/2. maddesi gereğince süreye tabi değildir. Söz konusu şikayetin taşınmaz üzerinde lehine ipotek tesis edilen alacaklı veya mahcuzların mülkiyetine sahip bulunan borçlu tarafından icra mahkemesi nezdinde ileri sürülmesi mümkündür...",www.kazanci.com, ET, 21.04.2020, Yargıtay 12 HD, 2004/13080 E, 2004/17146 K, 29.06.2004 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 21.04. 2020, **Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 179.

B. İlamlı İcrada Kamu Düzenine Aykırılık Sebebiyle Ortaya Çıkan Süresiz Şikayet Halleri

1. Takibe Giriş Aşaması

a. Kesinleşmeden İcra Edilemeyecek İlamların Kurala Aykırı Bir Şekilde Takibe Konu Edilmesi

Kural olarak bir ilamın ilamlı icraya konulması için kesinleşmesi aranmaz²⁵⁴. Başka bir deyişle ilama karşı kanun yoluna başvurulmuş olsa dahi, üst derece mahkemesinin vereceği kararı bekleme mükellefiyeti olmaksızın ilamın icraya konulması mümkündür²⁵⁵. Ancak belirtmemiz gerekir ki bazı ilamların kesinleşmeden icraya konulmaları değildir. Kanuni düzenlemeler uyarınca taşınmazın aynına ilişkin ilamlar (HMK m. 367/II)²⁵⁶, kişiler²⁵⁷ ve aile hukukuna müstenit ilamlar (HMK m. 367/II, TMK m. 8)²⁵⁸, Sayıştay ilamları (SayK m. 53/I), yabancı mahkeme kararlarının tenfizine ilişkin verilen karar karşı kanun yoluna başvurulması halinde bu başvuru icrayı engeller (MÖHUK m. 57/II), Ceza mahkemesi kararlarının yargılama giderlerine ilişkin bölümleri (CMK m. 324/IV), menfi tespit davaları neticesinde verilen kararlar (İİK m. 72/4,5)²⁵⁹, hizmet tespit davaları (İş Mahkemeleri Kanunu m. 7/4), gemiler ve gemilerin aynına ilişkin ilamlar, Kooperatif ortaklığından çıkarmaya

²⁵⁴ Üstündağ, İcra, s. 354, Arslan/Yılmaz/ Taşpınar Ayyavaz/ Hanağası, İcra, s. 391, Kuru, El Kitabı, s. 913.

²⁵⁵ Kuru, El Kitabı, s. 913.

²⁵⁶ Yargıtay 8 HD, 2015/8773 E, 2017/11679 K, 27.9.2017 “...Takibe dayanak olan İzmir 1.Tüketici Mahkemesi'nin 29.12.2014 tarih ve 2013/1629 Esas, 2014/3693 Karar sayılı ilamı ile davanın kabulüne 45125 ada 1 parseldeki 15 numaralı bağımsız bölümün davacı adına olan tapunun iptali ile 150.000,00 TL tazminat tutarının yasal faizi ile davalılardan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir. Bu haliyle ilam tapu sicilinde değişiklik yaratacak mahiyette ve taşınmazın aynına dair olup, kesinleşmeden takibe konu edilemez. Alacaklı vekili, ilamın takip tarihinde kesinleşmiş olduğunu iddia etmediği gibi ilamın kesinleşmeden takibe konulabileceği yönünde beyanda bulunmuştur.O halde kesinleşmemiş ilama dayalı olarak başlatılan takibin iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde şikayetin reddine karar verilmesi isabetsizdir...”, www.kazanci.com, ET 15.05.2020,Yargıtay 8 HD, 2015/19446 E, 2015/20796 K, 19.11.2015 T, www.kazanci.com, ET 15.05.2020.

²⁵⁷ Yargıtay 8 HD, 2015/23088 E, 2016/2507 K, 16.2.2016 T, www.kazanci.com, ET 15.05.2020.

²⁵⁸ Yargıtay 8 HD, 2016/13627 E, 2016/14844 K, 1.12.2016 T, www.kazanci.com, ET 15.05.2020.

²⁵⁹ Yargıtay 8 HD, 2016/1179 E, 2016/2693 K, 18.2.2016 T, www.kazanci.com, ET 17.05.2020.

ilişkin kararlar (Kooperatifler Kanunu m. 16/IV) ²⁶⁰, marka tecavüzünün menine ilişkin kararlar²⁶¹, kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamlardır.²⁶²

Bunlara ek olarak taşınmazın aynına ilişkin olmamakla beraber kira tespit davaları nihayetinde verilen ilamların da kesinleşmeden icra edilemeyeceği Yargıtay içtihadı birleştirme kararı ile sabittir²⁶³.

Yukarıda yer alan kesinleşmesi zaruri olan ilamların henüz kesinleşmeden ilamlı icraya konu edilmesi halinde söz konusu kuralın kamu düzeninden olması sebebiyle icra dairesi bunu kendiliğinden nazara almalıdır²⁶⁴. Bu noktada belirtmek gerekir ki kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamların takibin başlatılma anında kesin olmaları gerekmektedir, takip başlatıldıktan çok kısa bir süre sonra kesinleşse dahi bu takibi geçerli, süresiz şikayete tabi olmayacak bir takip haline getirmeyecektir²⁶⁵. Buna ek olarak şayet icra dairesi bu kurala aykırı bir şekilde kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamı, icra ederse kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olur²⁶⁶.

---

²⁶⁰Yargıtay 8 HD, 2012/12417 E, 2012/12822 K, 21.12.2012 T, “...İlamda bahsi geçen terditli talebin “kooperatifin 78 nolu üyesine ait ½ hissenin davalı üzerinden iptali ile müvekkili adına tesciline” denilmekle kooperatif üyeliğinin iptaline ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 3476 sayılı Kanunla Değişik 16/son maddesine göre (hakkındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların yerine yeni ortak alınmaz. Bu kişilerin ortaklık hak ve yükümlülükleri çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.) Ayrıca HUMK.nun 443/4. maddesi hükmü gereği şahsın hukukuna ilişkin hükümler kesinleşmedikçe icra olunamaz. İlamda her ne kadar bedele hükmedilmiş ise de terditli talep şahsın hukukuna ilişkin olduğundan, bu ilam kesinleşmeden infaz edilemeyecek niteliktedir. O halde mahkemece şikayetin kabulü gerekirken yazılı gerekçe ile reddi isabetsizdir...”, www.kazanci.com, ET 08.05.2020.

²⁶¹ **Kale**, Serdar, Marka Davalarında Yargılama Usulü,1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020, s.303.

²⁶² **Ermenek**, İbrahim, “İlam ve İlam Mahiyetini Haiz Belgelere İlişkin Düzenleme Uygulamalara Eleştirel Bir Bakış”,Türk Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçular Birliği 14. Toplantı (15-16 Nisan/ABANT) İlamlı İcra, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Daire Başkanlığı, Ankara, 2018, s. 15-49.

²⁶³ Yargıtay İBK, 1979/1 E, 1979/3 K, 12.11.1979 T sayılı karar için bkz., 13.01.1980 T , 16868 sayılı RG, ayrıca bkz., **Umar**, Şerh, s.1060.

²⁶⁴ **Ermenek**, s.29.

²⁶⁵ **Ermenek**, s.30.

²⁶⁶**Özbek**, s.69, **Kale**, Marka, s.303, Yargıtay 8 HD, 2013/4737 E, 2013/8424 K, 4.6.2013 T, “...6100 Sayılı H.M.K.nun Geçici 3. maddesi yollamasıyla yürürlükte bulunan H.U.M.K.nun 443/4. maddesine (6100 s. H.M.K. m. 367/2) göre aile ve şahsın hukukuna dair ilamlar kesinleşmedikçe infaz edilemez. Bu ilamlara dair kesinleşmeden takip yapılamayacağı yönündeki şikayetler, kamu düzeninden olup

Süresiz şikayet incelemesi neticesinde icra emrinin değil takibin iptaline karar verilmesi gerekmektedir²⁶⁷.

Ancak Yargıtay bazı kararlarında taşınmaz malın aynına ilişkin, aile ve kişiler hukukuna ilişkin kararlar dışında kesinleşmeden icra edilemeyecek kararların icraya konulması halinde süresiz şikayete konu edilmeyecekleri, İİK m. 16/I uyarınca şikayete konu işlemin öğrenilmesinden itibaren 7 gün içerisinde şikayet yoluna başvurulması gerektiği yönünde karar vermektedir²⁶⁸. Bu noktada belirtmemiz gerekir ki, kanaatimizce söz konusu düzenlemelerin tamamı kamu düzenine ilişkindir ve kararın kesinleşmeden icra edilmesi halinde ortaya çıkacak büyük ve telafisi güç zararları önlemeye hizmet etmektedir²⁶⁹. Kanun koyucunun kesinleşme şartını hususiyetle belirttiği bu durumlarda, Yargıtayca bu kurala aykırı şikayetin yedi gün gibi kısa bir süreye tabi olduğunun belirtilmesi ve bunun kaçırılması halinde kesinleşmeden icraya konu edilmiş bir ilama dayanarak ilamlı takibe devam edilebileceğinin kabulü mümkün görülmemektedir. Bu durumda kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamlar arasında bir ehemmiyet sırasına gidilmektedir ki böylesi bir durum Kanun koyucunun amacına da uygun değildir. Açıklamak gerekirse gerek İİK’da gerekse diğer kanunlarda yer alan kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamlara ilişkin düzenlemelerin her biri aynı öneme sahiptir. Yani, taşınmazın aynına ilişkin bir ilam kesinleşmeden icra edilirse süresiz şikayet ve fakat Sayıştay ilamları kesinleşmeden icra edilirse süreli şikayete tabidir şeklinde bir ayrıma gitmek

---

süresiz şikayet olarak incelenmelidir...”, www.kazanci.com, ET 15.05.2020, Yargıtay 8 HD, 2012/12802 E, 2013/291 K, 17.1.2013 T, www.kazanci.com, ET 15.05.2020

²⁶⁷ **Kuru**, El Kitabı, s.927, **Muşul**, Şikayet, s. 346, Yargıtay 8 HD, 2015/14961 E, 2015/159662 K, 9.9.2015 T, www.kazanci.com, ET 15.05.2020.

²⁶⁸ Yargıtay 12 HD, 2011/32535 E, 2012/17127 K, 16.05.2012, “...Takip dayanağı ilamın kesinleşmeden takibe konulamayacağına ilişkin şikayet, İİK’nun 16/1 maddesi gereğince yedi günlük süreye tabidir ve yasal süresi içerisinde ileri sürülmemesi halinde mahkemece re’sen dikkate alınamaz...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05.2020, Yargıtay 12 HD, 2012/908 E, 2012/18462 K, 30.05.2012 T, *Taşınmazın aynı ile ilgili ilamlar ile şahsın ve aile hukukuna ilişkin ilamlar dışındaki sair ilamlara yönelik olarak ilamın kesinleşmeden infaz edilemeyeceği şikayeti İİK’nun 16. maddesi gereğince 7 günlük süreye tabidir. Bu nedenle süresinde yapılmayan şikayetin reddi gerekirken mahkemece farklı bir gerekçe ile şikayetin reddine karar verilmesi isabetsiz ise de, sonuçta istem reddedildiğinden anılan yanılıgılı değerlendirme bozma nedeni yapılmamıştır...*”<https://app.e-uyar.com>, ET 13.05.2020.

²⁶⁹ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 198.

kanaatimizce uygun değildir. Ayrıca bu kararları destekleyecek yasal düzenlemeler de bulunmadığını belirtmemiz gerekmektedir. Tüm bu sebeplerle kesinleşmeden icra edilemeyecek her ilamın kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu edilmesi gerektiği kanaatinde olduğumuzu belirtmek isteriz.

Ayrıca belirtmek gerekir ki şayet bir ilamın icrası kesinleşmesi şartına bağlı ise ilamın fer'ileri de ancak kesinleştikten sonra icra edilebilir²⁷⁰. Açıklamak gerekirse, şayet bir davanın konusu yukarıda yer alan kesinleşmeden icra edilemeyecek kararlardan birinin varlığı halinde ilamın tamamı kesinleştikten sonra icra edilebilir. Yargıtay, boşanma davası neticesinde verilen ilamın icrasına ilişkin bir kararın da boşanmaya ilişkin ilamın kesinleşmeden icra edilemeyeceği; buna bağlı olarak da bu ilamın fer'i niteliğini haiz olan tazminat, vekalet ücreti ve yargılama giderlerinin de kesinleşmeden icra edilemeyeceği yönünde karar vermiştir²⁷¹. Ancak belirtmemiz gerekir ki kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamların fer'ileri, dava sonuçlandıktan sonra ayrı bir davaya konu edilmişlerse bu durumda davanın asıl konusu niteliğini haiz olacakları için kesinleşmeden icra edilmeleri mümkün olacaktır²⁷². Yani bir ilamın icraya konulacak kısmı, hükmün icra edilebilir nitelikte olan her bölümü olduğu için ayrı ayrı değerlendirilmeye tabi tutulamaz. Kaldı ki sınırlı bir inceleme yetkisine sahip olan icra mahkemesinin ve ayrıca icra dairesinin de böylesi bir tasnife gitmesi mümkün değildir²⁷³. Örneğin; taşınmazın aynına ilişkin bir ilamın yargılama giderlerine ilişkin kısmı da ilam kesinleşmedikçe icra edilemez²⁷⁴. Yargılama giderlerine ilişkin bu duruma istisna niteliğinde bir hal Yargıtayda duruşmalı yapılan temyiz incelemesi

---

²⁷⁰ **Muşul**, s. 349.

²⁷¹ Yargıtay 8 HD, 2016/13627 E, 2016/14844 K, 1.12.2016 T www.kazanci.com, ET 15.05.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 8 HD, 2016/1701 E, 2016/8339 K, 5.5.2016 T, www.kazanci.com, ET 15.05.2020

²⁷² **Özbek**, Mustafa Serdar, "Kesinleşmeden İcra Edilemeyecek İlamların Kesinleşmeden İcraya Konulması", Başken Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 2, S 1, Ocak, 2016, s. 61, Yargıtay HGK, 2001/12-206 E, 2001/217 K, 28.2.2001 T, "*..Kural olarak boşanma ilamı ile birlikte hükmedilen manevi tazminatın boşanma kararının eklentisi olması nedeniyle boşanma ilamı kesinleşmeden takip yapılması mümkün değildir. Ancak; somut olayın özelliğine göre takibe konu ilamın boşanma kararının kesinleşmesinden sonra hüküm altına alınması karşısında kesinleşmesi gerekmediğinden usul ve yasaya uygun bulunan direnme kararının onanması gerekir...*", www.kazanci.com, ET 15.05.2020.

²⁷³ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 187.

²⁷⁴ **Kuru**, El Kitabı, s.922.

dahilinde katılan taraf lehine hükmedilen vekalet ücretidir. Bu vekalet ücreti tamamen Yargıtayda yapılan duruşma için hükmedilen vekalet ücreti olup icra edilebilmesi için, dava konusu uyuşmazlığın çözümünü ihtiva eden ilamın kesinleşmesi gerekmektedir²⁷⁵. Netice itibariyle kesinleşmeden icra edilemeyecek bir ilamın fer'ileri henüz ilam kesinleşmeden takibe konulursa bu durum da süresiz şikayete konu teşkil edecektir.

b. İlam Niteliğini Haiz Olmayan Belgeye Dayanarak Takip Başlatılmış Olması

İlamlı icra takibi bir ilama dayanılarak başlatılabileceği gibi kanunlarda ilam niteliği atfedilmiş olan belgelere dayanılarak da başlatılabilir²⁷⁶. Burada hususiyetle belirtmek gerekir ki bir belgenin resmi belge olması onu ilam niteliğinde belge yapmaz ancak kanunda ilam niteliğinde kabul edilen belgeler bu niteliği haizdir²⁷⁷.

İcra müdürü ilamlı icra takibi başlatmak için alacaklı tarafından takip talebine eklenen belgenin ilam niteliğinde belge olup olmadığını re'sen gözetmek mükellefiyetindedir²⁷⁸.

İlam niteliğini haiz olmayan bir belgeye dayanılarak icra emri düzenlenmesi Kanunun emredici nitelikteki hükmüne aykırılık teşkil edeceği için kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır²⁷⁹. İcra mahkemesi yapacağı inceleme neticesinde şikayeti haklı görürse icra emrinin iptaline karar verecektir.

---

²⁷⁵ **Muşul**, s. 350.

²⁷⁶ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s.385.

²⁷⁷ **Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 285.

²⁷⁸ **Yılmaz**, İcra Şerh, s.211.

²⁷⁹ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, 184, **Muşul**, Şikayet, s. 356.

Buna karşın Yargıtay, ilam niteliğini haiz olmayan bir belgeye dayanılarak başlatılan takibe karşı süresiz şikayet yoluna bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle başvurulabileceği yönünde karar vermektedir²⁸⁰.

Kanaatimizce burada emredici Kanun hükmünün ihlal edilmesi sebebiyle bir hakkın yerine getirilmemesinden ziyade kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet hali söz konusudur.

c. Temlik Edilmiş Alacak İçin Temlik Edenin İlamlı Takip Yoluna Başvurması

İlama dayanan alacağını takipten önce tüm fer'ileri ile devreden alacaklıının (TBK m. 183-194) devrettiği alacak üzerinden herhangi bir hakkı kalmamıştır.

İlama veya ilam niteliğindeki belgeye dayanarak takipte alacaklı ifa etmeye yeterececek kişi alacağı temlik alan yeni alacaklıdır²⁸¹. Temlik alan borçlunun alacağına ifa etmemesi alacaklıya ifa etmele yükümlüdür²⁸². Temlik alan alacaklıının alacağını ilamla dayanan ilamla temlik edilmiş alacaklıının alacağına ifa etmemesi alacaklıya ifa etmele yükümlüdür²⁸³.

²⁸⁰ Yargıtay 12 HD, 2014/16804 E, 27.06.2014 T, "...İlam niteliğinde olmayan bir belgeye dayanılarak başlatılan alacaklıının alacağını ifa etmeye yeterececek kişi alacağı temlik alan yeni alacaklıdır²⁸¹. Temlik alan borçlunun alacağına ifa etmemesi alacaklıya ifa etmele yükümlüdür²⁸². Temlik alan alacaklıının alacağını ilamla dayanan ilamla temlik edilmiş alacaklıının alacağına ifa etmemesi alacaklıya ifa etmele yükümlüdür²⁸³."
²⁸¹ Meriç, Nedim, "Takibe Konu Alacağın Temlikinin İcraya Etkisi ve Yol Açtığı Taraf Sorunu", Prof. Dr. Ejder YILMAZ'a Armağan, C 2, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014 s.1393-1417, **Kuru**, Elkitabı, s. 904.
²⁸² **Oğuzman**, M. Kemal/ **Öz**, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C 2, 10. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013, s. 567.

taraflarında bulunması gereken sıfat şartını taşımadığı için kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu edileceği yönünde karar vermiştir²⁸³.

Esasen bir takip başlatılırken, takibin taraflarından birinin taraf sıfatını haiz olmaması halinde bunun itiraz yolu ileri sürülebileceği, icra müdürünün ise bu durumu re'sen gözetme zarureti olmadığı malumdur²⁸⁴. Bilindiği üzere icra dairesinde yapılan bir işlemin şikayete konu edilebilmesi için icra dairesince re'sen gözetilmesi gereken bir hususun var olması gerekmektedir. Aksi takdirde işlemler itiraza konu edilecektir²⁸⁵. Ayrıca belirtmek gerekir ki itiraz genellikle maddi hukuka ilişkin sebeplerden ötürü başvurulmuş bir yol iken şikayet takip hukukuna ilişkin uyuşmazlıkların çözümü için başvurulmuş bir yoldur²⁸⁶. Bu sebeplerle Yargıtay'ın temlik eden alacaklının temlikten sonra ilamlı takip başlatması süresiz şikayete başvurulması yönünde verdiği kararın tartışılması gerekir.

İlk olarak sıfatın şikayete konu edilebilir olup olmadığının açıklanması ve tartışılması gerektiğini düşünmekteyiz çünkü yukarıda da belirttiğimiz üzere sıfat icra memurunun re'sen dikkate alması gereken bir husus değildir ve bir takip şartı da değildir. Ancak tabii ki bunun yanında değerlendirmemiz gereken bir diğer mesele ilamlı icranın kendi dinamiği içerisinde itirazın mümkün olup olmadığıdır ki buna vereceğimiz cevap da açıktır; ilamlı icrada takibi durdurmaya yarayan ilamsız icrada mevcut olan itiraz müessesesi mevcut değildir²⁸⁷. Ancak icra mahkemesinden belirli durumların varlığı

---

²⁸³ Yargıtay 12 HD, 2005/950 E, 2005/4209 K, 1.3.2005 T, "... Somut olayda, icra takibinin dayanağı olan Sultanbeyli Asliye Hukuk Mahkemesinin 2002/663 esas, 2002/997 karar sayılı kamulaştırma bedelinin artırılmasına ilişkin ilamda yazılı alacağın, ilam alacaklısı tarafından 28.4.2004 tarihinde takip konusu yapıldığı, oysa ki bu alacağın tüm ferileri ile birlikte takipten önce alacaklılar tarafından Noterden düzenlenen 20.8.2003 ve 30.10.2003 tarihli iki ayrı temlikname ile 3. şahıs'a temlik edildiği anlaşılmaktadır. Yukarıda açıkladığı üzere, takipten önce alacağını temlik eden kimsenin, alacak üzerinde bir tasarruf yetkisi kalmayacağından, bu alacağını takip konusu yapamaz. Bu husus kamu düzeni ile ilgili olduğundan şikayet süreye tabi değildir. Mahkemece şikayetin kabulü ile açılan takipte alacaklının (alacaklı) sıfatı bulunmadığından aktif husumet sebebi ile re'sen "takibin iptaline" karar vermek gerekirken, "başvurunun süreye tabi olduğundan şikayetin reddine" karar verilmesi isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

²⁸⁴ Arslan/Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 119, Kuru El Kitabı, s. 246.

²⁸⁵ Kuru, El Kitabı, s. 246.

²⁸⁶ Kuru, El Kitabı, s. 246.

²⁸⁷ Yazıcı Tıktık, Çiğdem, "Bir İşin Yapılmasına veya Yapılmamasına İlişkin İlamların İcrası, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, C III, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 16, Özel Sayı, İzmir, 2015, s.2727, Arslan/Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 390.

halinde istenebilen icranın geri bırakılması ve kanun yoluna başvurulması halinde üst derece mahkemesinden talep edilen icranın geri bırakılması müesseseleri vardır ki onların da bu duruma tatbiki pek mümkün gözükmemektedir. Bu konuda doktrinde derinlemesine tartışmalara gidilmemiştir. Bu sebeptendir ki Yargıtayın olaya getirdiği süresiz şikayet çözümüne alternatif bir çözüm bulmak kolay olmadığı gibi icra mahkemelerinin inceleme alanları ve icra dairelerinin görev ve sorumlulukları çerçevesine de süresiz şikayet müessesini bu probleme uyarlamak mümkün gözükmemektedir. Açıklamak gerekirse, esasen burada mevcut olan problem bir maddi hukuk meselesidir ve icra dairesinin gerçekte kimin alacaklı olduğunu tespit etmek gibi bir yükümlülüğü olmadığı gibi icra mahkemesinin de sınırlı birkaç kararı dışındaki kararları maddi anlamda kesin hüküm ihtiva etmezken²⁸⁸ doğrudan maddi hukuka ilişkin bir meselenin çözümünü ne kadar üstlenebileceği düşünülmelidir. Bu noktada ayrıca birkaç farklı hukuki problem karşımıza çıkmaktadır ki bunlarda maddi hukukla ortak çözüme muhtaç meselelerdir. Açıklamak gerekirse, alacağını temlik etmiş alacaklının icra takibi başlatması halinde bir problem ortaya çıkabileceği gibi alacağı takipten önce temlik alan alacaklının takip başlatması halinde de alacağın temlikinin hüküm ve sonuç doğurması için borçluya bildirilmesi mecburiyeti olmadığı için²⁸⁹ borçlunun temliknameye, devir temlik ilişkisine muhalefeti olabilir. Tüm bunlara ilamlı icra takibinin yapısı içerisinde cevap vermek oldukça güçtür. Postacıoğlu/ Altay, borçlunun devir temlik ilişkisine itiraz etmesi halinde bu hususun ilamlı icra çerçevesinde mi yoksa ilamsız icra içerisinde mi çözümlenmesi gerektiğinin öncelikle cevaplanması gereken soru olduğunu belirtmiştir²⁹⁰. Yargıtay 1955 tarihli bir kararında böylesi bir muhalefetin olması halinde uyuşmazlığın artık mahkemeye intikal etmesi gerektiği ancak bu şekilde çözümlenebileceği yönünde karar

---

²⁸⁸ **Atalı**, Murat/ **Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin, Medeni Usul Hukuku “Usul”, 2.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s.142.

²⁸⁹ **Oğuzman/ Öz**, s. 567, **Özdemir**, Fatih, “Alacağın Temlik Halinde Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılması” İBD, C 92, S 2, Mart, 2018, s.106, **Gümüş**, Mustafa Alper, “Alacağın Temlik Sözleşmesinin Şekli”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 10, S 2, Temmuz, 2011, s. 27.

²⁹⁰ **Postacıoğlu/ Altay**, s. 781, dn. 6.

vermiştir²⁹¹. Üstündağ ise bu noktada, takip alacaklısının elinde bulunun ilamın böylesi muhalefetler varken icra kabiliyetinin zedelendiğini belirtmiştir²⁹². Bunun yanı sıra Yargıtay 1988 yılında verdiği bir kararda alacağı temlik alan kişinin takip başlatması halinde icra mahkemesinin duruşma açarak inceleme yapması gerektiği yönünde karar vermiştir²⁹³. Bu sebeple Üstündağ'a göre alacaklı böylesi muhalefetlerin varlığı halinde yukarıda bahsi geçen Yargıtay'ın 1955 tarihli kararında belirtildiği üzere mahkemeye başvurarak öncelikle bu muhalefetlerin çözüme kavuşturulmasını sağlamalıdır²⁹⁴.

Bu bilgiler ışığında belirtmek isteriz ki bu problem tartışmaya ve çözüme muhtaçtır. Yargıtay güncel kararlarında bu konuya getirdiği çözüm kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet müessesidir. Bu noktada yukarıda kamu düzeni kavramını açıklarken belirttiğimiz gibi kamu düzeni kavramının kesin sınırlarının olmaması ve zamana mekana, yorumlayıcıya göre farklılık arz etmesi özelliklerinden hareketle, sıfat kamu düzenindedir bu sebeple süresiz şikayete konu edilir, denebilirse de ilamsız takipte kamu düzeni nitelendirilmesi yapılmaksızın sığata aykırılık itiraz sebebidir. İlamlı icrada da sıfat yokluğunun itiraza konu edilmesinin mümkün olup olmayacağı düşünölmelidir. Burada Üstündağ'ın ve Postacıoğlu/Altay'ın görüşlerinden hareketle bu şekilde itirazlarla karşılaşılan bir ilamın icrasının mümkün olup olmadığı tartışılmalıdır. Bununla birlikte elimizde icraya elverişli bir ilam

---

²⁹¹ Yargıtay İİD, 1955/5421 E, 1955/5481 K, 20.10.1955 T, “ Müşteki borçlu tarafından ibraz edilen ve Beyoğlu 3. Noterliğince tasdikli bulunan 29.11.1954 tarihli temlikname ile alacaklının icraya koyduğu ilâmda yazılı mahkumunbih ile faiz ve mahkeme masraflarının üçüncü şahıs .... Bankasına temlik ve bu keyfiyeti borçluya tebliğ ettirmiş olmasına göre, BK. 'nun 166 ve müteakip maddeleri ile TTK. 'nun 771 ve müteakip maddeleri muvacehesinde mütalebe hakkı mevcut olup olmadığının ve buna göre temellük eden ile temlik edenden hangisinin borçluyu edaya icbar etmeye hakkı olduğunun tetkiki ve bu yoldaki münazaa ve ihtilafın halli mahkemeye ait bulunmuş ve temlikin hükümsüzlüğü hakkında aynı mahiyette bir vesika veya bir mahkeme kararı ibraz edilmedikçe filhal hükmün temlik eden namına infazına kanuni imkân bulunmamış olduğundan borçlunun şikâyetinin kabulü ile icranın olduğu yerde durdurulmasına dair merci kararı tasdik edilmiştir... ”, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

²⁹² Üstündağ, İcra, s.359.

²⁹³ Yargıtay 12 HD, 1987/7780, 1988/5137, 19.4.1988 T, “...Takip ilâma dayanmaktadır. Takip yapan kişi «bu yeri ilâm alacaklısından satın aldığı» öne sürmüştür. Alacaklı gerçekten kanuni yolla halef durumunu geçmişse, ilâmın infazını istemekte haklı sayılabilir. Merciin duruşma açarak, ortada kabule şayan bir halefiyet bulunup bulunmadığını araştırarak sonucuna göre bir karar vermesi lâzımdır... ”<https://app.e-uyar.com>, ET 28.05.2020.

²⁹⁴ Üstündağ, İcra, s.359.

olamamasına sebep olan itirazların ise, ilamsız takibe ilişkin hükümler dahilinde çözümlenip çözümlenemeyeceği düşünülmelidir.

Bu problemlerden hareketle yukarıda da izah ettiğimiz üzere alacaklıya, temlik ilişkisine ilişkin böylesi itirazların varlığı halinde artık icra kabiliyeti zedelenmiş bir ilamın varlığından söz edilecektir. Böylesi bir durumda ilamlı icra yoluna başvurulmak istenirse kanaatimizce öncelikle çekişmeli olan söz konusu hususların çözümlendiği yeni bir ilam alınması bu doğrultuda ilamlı icra takibi yapılması gerekmektedir.

d. İlam veya İlam Niteliğindeki Belgeye Aykırı İcra Emri Tebliğ Edilmesi

İlamlı icra takibi ilama veya ilam niteliğindeki belgeye dayanılarak başlatılabilir. İlam niteliğinde belge resmi belge demek olmayıp ancak kanunlarda ilam niteliğini haiz olduğu belirtilen belgeler ilam niteliğinde belge sayılmaktadır²⁹⁵.

İlamlı takip başlatılırken ilamın veya ilam niteliğindeki belgenin bir örneğinin takip talebine eklenmesi gerekmektedir²⁹⁶. İcra dairesi de öncelikle ilamın icra edilebilir mahiyette olup olmadığını ve alacaklı tarafından sunulan belgenin ilam niteliğini haiz belgelerden biri olup olmadığını incelemesi gerekmektedir²⁹⁷. Bu incelemeden sonra düzenleyeceği icra emrini ise ilama veya ilam niteliğindeki belgeye uygun surette hazırlamalıdır²⁹⁸.

Bu noktada konuyu, ilama aykırılık ve ilam niteliğindeki belgeye aykırılık olarak ayırmakta yarar vardır. İlama aykırılık hususunda öncelikle belirtmeliyiz ki bir ilamın icra edilebilmesi için eda hükmü içermesi gerekmektedir²⁹⁹. İnşai ilamlar veya tespit ilamlarının kesinleştikleri anda etkileri ortaya çıkacaktır bu sebeptendir ki bu ilamların

---

²⁹⁵ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 183.

²⁹⁶ Kuru, El Kitabı, s.907.

²⁹⁷ Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes, İcra Ders Kitabı, s. 292.

²⁹⁸ Kuru, El Kitabı, s. 906.

²⁹⁹ Muşul, Şikayet, s. 361.

yalnızca eda hükmü içeren yargılama giderlerine ilişkin kısımları icraya elverişlidir³⁰⁰. Bu kurala aykırı bir şekilde tespit hükmünün veya inşai hükmün icraya konulması halinde Yargıtay'a göre bu durum ilama aykırılık olarak değerlendirilecektir ve süresiz şikayete konu olacaktır³⁰¹.

Ayrıca belirtmemiz gerekir ki bir ilamın icra edilecek kısmı hüküm bölümüdür³⁰². Bu bölümün icraya elverişli olan kısmı aynen icra edilmelidir. Açıklamak gerekirse gerek icra dairesinin gerekse sınırlı yetkiyi haiz icra mahkemesinin hükmü yorum yoluyla genişletmek, değiştirmek, bir kısmını icra edip bir kısmını etmemek gibi bir yetkisi yoktur³⁰³. İlamlı icra takibi başlatmak için icra dairesine sunulan ilam tanzih gerektiriyorsa, icraya elverişli değilse, eksiklikler barındırıyor veya yoruma ihtiyaç duyuyorsa bu durumda icra dairesi mahkeme yerine geçerek hükmü tanzih edemez, yorumlayamaz, eksikliği gideremez³⁰⁴. İcra dairesi, ilamlı icra takibi başlatmak isteyen alacaklıya hükmü mahkemeye tanzih ettirmesi gerektiğini bildirmekle yetinir³⁰⁵. Bu suretle yapılan işlemler kamu düzenine aykırılık nitelendirmesi tabi olup ilama aykırılık gerekçesi ile süresiz şikayete konu olurlar³⁰⁶. Yargıtay ayrıca bir ilama dayanarak mükerrer takip yapılması halini de ilama aykırılık olarak

---

³⁰⁰ **Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 284, Yargıtay HGK, 1997/12-517 E, 1997/776 K, 8.10.1997 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

³⁰¹ Yargıtay 12 HD, 2018/3472 E, 2018/8015 K, 13.09.2018 T, “...İlamların infaz edilecek kısmı, hüküm bölümü olup bu kısmın aynen infazı zorunludur. İcra mahkemesince hükmün (infaz edilecek kısmının) yorum yolu ile değiştirilmesi mümkün olmadığı gibi yeniden belirlenmesi de mümkün değildir (HGK 8.10.1997 tarih 1997/12-517 E, 1997/776 K sayılı kararı).Bu kabule aykırı talepler içeren takipler ilama aykırılık yaratacağından icra mahkemesinde süresiz şikayet konusu yapılabilir (HGK 21.6.2000 Tarih, 2000/12-1002 E)...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

³⁰² **Kuru**, El Kitabı, s.892, **Üstündağ**, Usul, s. 797, Yargıtay 8 HD, 2012/13390 E, 2013/ 761 K, 24.01.2013 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

³⁰³ Yargıtay 12 HD, 2000/14790 E, 2000/15988 K, 25.10.2000T, “İcra takibinin dayanağı olan ilamda, hükmedilen tazminatın borçlulardan «müteselsilen tahsiline» ilişkin bir hüküm bulunmadığına göre, adı geçenlerin tazminat ve eklentilerinden 1/2 oranında sorumlu olduklarının kabulü gerekir. Şikayetçiye, alacağın tamamı için icra emri gönderilmesi ilama aykırılık teşkil edip, memurun anılan işlemi süresiz şikayete tâbidir...” <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

³⁰⁴ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 188.

³⁰⁵ **Umar**, Şerh, s.897.

³⁰⁶ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 629.

değerlendirmektedir ve kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete tabi olduğu yönünde karar vermektedir³⁰⁷.

Bunun yanında icra emri ilamda olduğu gibi ilam niteliğinde belgeye de uygun düzenlenmek ve borçluya bu şekilde tebliğ edilmek zorundadır³⁰⁸. İlam niteliğinde belgeler İİK m. 38'de sayılmış olup yalnızca bunlarla sınırlı değildir özel kanunlarda ilam niteliğinde olduğu belirtilen belgeler de bu kapsamdadırlar³⁰⁹. İlam niteliğinde belgeler İİK m 38 uyarınca ilamlar gibi icra edilirlerse de ilam olmadıkları için maddi anlamda kesin hüküm etkisi ihtiva etmezler³¹⁰. İlam niteliğindeki belgeye dayanarak ilamlı takip başlatılması halinde de icra emrinin ilam niteliğindeki belgeye uygun şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi durum kamu düzeninin aykırı kabul edilmiştir ve ilama aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu edilmektedir³¹¹.

---

³⁰⁷ Yargıtay 8 HD, 2015/2671 E, 2015/5699 K, 10.03.2015 T, "...Borçlu vekili şikayetinde; takip konusu ilamın daha önce icra takibine konu edildiğini bu takibin mükerrer olduğunu belirterek takibin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.Alacaklı vekili cevap dilekçesinde; şikayetin yasal süresi içerisinde yapılmadığını bu nedenle davanın reddi gerektiğini savunmuştur.Mahkemeye; mükerrer takip şikayetinin icra emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde yapılmadığı gerekçesi ile şikayetin süre yönünden reddine karar verilmiştir.İlama aykırılık süresiz şikayete tabi olup, her zaman ileri sürülebilir (HGK'nun 21.06.2000 tarih, 2000/12-1002 sayılı kararı). Borçlunun ilama aykırılık niteliğinde olan mükerrer takip şikayetinin süresiz şikayet olduğu düşünülerek işin esasının incelenip oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken istemin süreden reddine karar verilmesi isabetsizdir..."<https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2008/163 E, 2008/2638 K, 18.2.2008 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

³⁰⁸ Muşul, Şikayet, s. 361.

³⁰⁹ Kuru, El Kitabı s, 898, Üstündağ, İcra, 357, Postacıoğlu/Altay, s. 797.

³¹⁰ Muşul, Şikayet, s. 384.

³¹¹ Yargıtay 12 HD, 2002/1778 E, 2002/2974 K, 12.2.2002 T, "...Sözü edilen itiraz ilam niteliğinde belgeye aykırı takip yapıldığına ilişkin olduğundan, «süresiz şikayet»e tâbidir. Bu nedenle mercice itirazın esastan incelenmesi gerekirken, «süre aşımı nedeniyle itirazın reddine» karar verilmesi isabetsizdir..." <https://app.e-uyar.com>, ET 13.05. 2020.

³¹¹ Muşul, Şikayet, s. 361.

C. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu İle Takipte

1. Takibe Giriş Aşaması

a. Önce Rehne Müracat Kuralına Aykırı Hareket Edilmiş Olması

İİK m. 45 uyarınca, alacağı rehin ile teminat altına alınmış alacaklı, alacağı için takip başlatmak isterse borçlu iflasa tabii olsa dahi başlatabileceği takip rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takiptir. Yani alacaklı, alacağını öncelikle rehnin paraya çevrilmesi yolu ile temin etmeye çalışmak mecburiyetindedir³¹².

Söz konusu kural İsviçre İİK m. 41’de düzenlenmiş olup bu kurala aykırı takip başlatılması halinde borçlunun İsviçre İİK m. 17’de düzenlenmiş olan şikayet yoluna başvurarak, öncelikle rehne müracaat edilmesini talep edebileceği belirtilmiştir³¹³.

İİK m. 45’de ise önce rehne müracat kuralına aykırılığa karşı başvurulacak yol düzenlenmemiş olmakla beraber Yargıtay söz konusu kuralın kamu düzenine ilişkin olması sebebiyle icra dairesince re’sen dikkate alması gerektiği ve aykırı yapılan işlemlerin, başlatılan takiplerin süresiz şikayet yoluyla iptal edileceği görüşündedir³¹⁴.

³¹² Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 204.

³¹³ Berti, s.16.

³¹⁴ Yargıtay 12 HD, 2018/14389 E, 2020/27 K, 13.1.2020 T, “...Alacaklı banka tarafından borçlu hakkında genel kredi sözleşmesine dayalı olarak genel haciz yolu ile (7 örnek) ilamsız icra takibi başlatıldığı, borçlunun, sair şikayetlerinin yanı sıra alacağın ipotekle temin edildiğini, ipotek miktarının alacak miktarından fazla olduğunu, ipoteğin paraya çevrilmesi için başlatılan takibin sonucunun beklenmesi gerektiğini ileri sürerek takibin iptali istemi ile icra mahkemesine başvurduğu, ilk derece mahkemesi kararı ile şikayetin kabulüyle takibin iptaline karar verildiği, alacaklı tarafından ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine, bölge adliye mahkemesince, borçlunun mükerrer takip yapıldığına yönelik iddiasının borca itiraz niteliğinde olduğu ve takibin şekline göre icra müdürlüğüne yapılması gerektiği gerekçesi ile alacaklının istinaf talebinin kabulüyle mahkeme kararının kaldırılmasına, şikayetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır. Borçlunun, icra takibinin İİK'nun 45. maddesine aykırı olduğu nedenine dayalı başvurusu, İİK'nun 16. maddesi kapsamında şikayet olup inceleme mercii icra mahkemesidir...”www.kazanci.com, ET 17.05.2020, Yargıtay 12 HD, 2015/32415 E, 2016/9597 K, 31.3.2016 T, “...Alacaklı tarafından genel haciz yoluyla başlatılan ilamsız icra takibinde örnek (7) numaralı ödeme emrinin tebliği üzerine borçlu şikayet yoluyla icra mahkemesine yaptığı başvuruda, alacağın rehinle teminat altına alındığını, öncelikle ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılması gerektiği halde, genel haciz yoluyla ilamsız takip yapılmasının ve ödeme emri gönderilmesinin doğru olmadığını ileri sürerek ödeme emrinin iptalini ve hacizlerin kaldırılmasını istediği, mahkemece istemin süre aşımından reddine karar verildiği görülmektedir. İİK'nun 45. maddesinde; "Rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusu iflasa tâbi şahıslardan olsa bile alacaklı yalnız rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir. Ancak rehnin tutarı borcu ödemeğe yetmezse alacaklı kalan alacağını iflas veya haciz yoluyla takip edebilir" hükmü yer almaktadır .Bu

Doktrinde ağırlıklı görüş de Yargıtay'ın bu görüşü doğrultusundadır³¹⁵. Ancak belirtmek gerekir ki doktrinde, önce rehne müracaat kuralına aykırılığın İİK m. 16/I uyarınca süreli şikayet yoluna götürülmesi gerektiği yönünde kanaatte olan yazarlar da mevcuttur³¹⁶.

Ayrıca belirtmek gerekir ki rehin üçüncü kişi tarafından gösterilmişse borçlu ve rehin borçlusu zorunlu takip arkadaşlarıdır³¹⁷. Bu sebeple takibin ikisine birlikte başlatılması gerekmektedir. Bu kuralın aksine yapılan işlemler de süresiz şikayete konu olmaktadır³¹⁸. Şikayet incelemesi neticesinde burada hemen takibin iptaline karar verilmeyecektir. HMK m 124'de yer alan iradi taraf değişikliği müessesesinden yararlanılarak takip başlatılırken taraf olarak gösterilmeyen zorunlu takip arkadaşının teşkilinin sağlanmaya çalışılacaktır³¹⁹.

---

düzenleme kamu düzenine dair olup, İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir. O halde mahkemece şikayetin esası yönünden inceleme yapılarak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde istemin süre yönünden reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...”, www.kazanci.com, ET 17.05.2020, benzer yönde bkz, Yargıtay 12 HD, 2016/13360 E, 2017/5270 K, 3.4.2017 T, www.kazanci.com, ET 17.05.2020.

³¹⁵ **Kuru**, El Kitabı, s. 986, **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 205, **Pekcanitez/ Atalay/ Surgutekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 304, **Arslan/Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s. 414, **Yılmaz**, Şerh, s. 252, **Muşul**, Şikayet, s. 309, **Muşul**, Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi, 1. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2017, s.22.

³¹⁶ **Budak**, Ali Cem, İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip “İpotek”, 3. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2010, s.48, **Deren-Yıldırım/ Yıldırım**, s. 286.

³¹⁷ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 206.

³¹⁸ Yargıtay 12 HD, 2011/31819 E, 2012/19261 K, 05.06.2012 T, “*Somut olayda icra takibi sadece kredi borçlusu hakkında başlatılmıştır. Yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre asıl borçlu hakkında takip yapıldığından ipotek veren yönünden yukarıda yazılı madde hükmü yerine getirilerek üçüncü kişi hakkında da takip yapılması ve kredi borçlusu hakkındaki takiple birleştirilmesi mümkündür. Mahkemece; alacaklı tarafından Medeni Kanun'un 802. maddesi uyarınca ipotek borçlusuna ihtar tebliği ve borç muaccel hale geldikten sonra adı geçen hakkında yeniden takip yapılması ve daha sonra da bu dosya ile birleştirilmesi konusunda alacaklı tarafa mehil verilmesi ve bu işlemlerin yerine getirilmemesi halinde takibin iptal edilmesi gerekir. Kamu düzenine ilişkin bu hususun süresiz şikayete tabi olduğu ve mahkemece resen göz önüne alınması gerekirken, aksine düşüncelerle kendisine icra emri tebliği edilmediği halde takipten haberdar olduğu gerekçesiyle borçlunun şikayetinin süreden reddine karar verilmesi isabetsizdir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.*

³¹⁹ **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 207.

b. Rehni Aşan Şekilde Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu ile Takip Yapılmış Olması

Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip ancak bir alacağın rehinle temin edilmiş olan kısmı için başlatılabilir. Bir alacağın yalnızca belirli bir kısmı aynı teminat olan rehinle temin edilmiş diğer kısmı ise teminat altına alınmamış veya şahsi teminat altına alınmış olabilir. Bu durumda alacağın bir kısmının rehinle temin edilmiş olması alacaklıya alacağın tamamı için rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip başlatma hakkı vermeyecektir. Rehinden artan kalan kısım başkaca bir takip yolu ile tanzim edilmeye çalışmalıdır. Aksine yapılan işlemler kamu düzenine aykırılık teşkil edecektir ve süresiz şikayete konu edilecektir³²⁰.

c. İİK m. 149'a aykırılık

İİK m. 149 uyarınca elinde kayıtsız şartsız para borcu ihtiva eden bir ipotek akit tablosu olan alacaklı icra dairesine vereceği takip talebi ile ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip başlatılmasını isteyebilir. Alacaklı söz konusu takip talebine kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içeren ipotek akit tablosunun tapu dairesince düzenlenmiş onaylı bir örneğini eklemek mecburiyetindedir³²¹. Kayıtsız şartsız para borcu içeren ipotek akit tablosu ilam niteliğinde belge sayılmaktadır³²². Böyle bir takip

³²⁰ **Muşul**, Şikayet, s. 321, Yargıtay 12 HD, 2009/21972 E, 2010/3972 K, 12.01.2010 T, "İİK.nun 145. maddesi hükmüne göre rehnin Paraya çevrilmesi yolu ile takip yapılabilmesi için alacağın rehinle temin edilmiş bir alacak olması gerekir. Alacağın rehinle temin edilmemiş kısmına yönelik şikayet kamu düzenine ilişkin olup, süresiz şikayete tabidir. İİK.nun 147/1. maddesi gereğince ödeme emrine itiraz hakkında aynı kanununun 62'den 72.maddeye kadar olan hükümler uygulanır. Somut olayda borçlunun, alacaklı banka ile imzaladığı 13.11.2007 tarihli ticari taşıt kredisi ve rehin sözleşmesi ile 25.300.YTL kredi kullandığı, aynı sözleşmenin 21 . maddesi ile 33 DH 608 plaka nolu aracını rehin verdiği, bu kredi ile ilgili olarak ...Noterliğinin30.1.2009 tarih ve 52263 yevmiye nolu ihtarnamesi içeriğine göre, taşıt kredisinden doğan ve rehinle temin edilen 19.281,86 TL borcu olduğu anlaşılmaktadır. Alacaklının sadece bu alacak için rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapması gerekirken, borçlunun bankadan kullandığı 20.6.2008 tarihli tüketici kredisi sözleşmesinden doğan ve borçluya gönderdiği ...Noterliğinin 18.3.2009 tarih ve 7496 yevmiye nolu ihtarnamesinde yazılı borç miktarı olan 10.124,57.TL'yi de takibe dahil ettiği görülmektedir. Takip talebinde hem ticari taşıt kredisi ve rehin sözleşmesi hem de tüketici kredisi sözleşmesine dayanılmış olup, her iki sözleşmeden doğan toplam alacak miktarı olan 30.787,96.TL talep edilmektedir. Mahkemece, alacağın rehinle temin edilmemiş ve tüketici kredisinden kaynaklanan 10.124,57.TL.lik kısmı yönünden takibin iptal edilmesi gerekirken, bu talebin İİK.nun 147. maddesi gereğince icra müdürlüğüne yapılması gerektiğinden bahisle şikayetin reddine karar verilmesi isabetsizdir...",<https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2009/29108 E, 2010/192 T, 12.01.2010 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.

³²¹ **Kuru**, El Kitabı, s.1009.

³²² **Pekcanitez/ Atalay/ Surgutekin Özkan/ Özkes**, İcra Ders Kitabı, s. 313.

talebini alan icra müdürü ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içerip içermediğini ve alacağın muaccel olup olmadığını inceler³²³. Şayet bu şartlar mevcutsa icra emri düzenler, borçluya ve ipotekli mal üçüncü kişiye aitse malın malikine icra emri gönderir³²⁴. İİK m. 149 hükmünde düzenlenmiş olan bu şartlar kamu düzenindedir icra dairesi ve icra mahkemesi bunları re'sen dikkate alır³²⁵.

Sırayla şartların incelemek gerekirse, öncelikle ipotek akit tablosunun ilam niteliğinde belge olarak kabul edilebilmesi için kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içermesi gerekir aksi durumda her ne kadar tapu müdürlüğüne yani resmi bir kurum tarafından yetkisi dahilinde düzenleniyor olsa da bu niteliği kazanmayacaktır. Dolayısıyla kayıtsız şartsız para borcu ihtiva etmeyen ipotek akit tablosuna dayanılarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takipte başlatılamayacaktır. İpotek doğmuş bir alacak için tesis edilebileceği gibi doğmamış ancak doğması muhtemel bir alacak için de tesis edilebilir. İlk durumda ana para ipoteği söz konusu olacaktır ikinci halde yani doğmamış bir alacak için ipotek tesis edilmesi halinde ise üst sınır ipoteği mevcut olacaktır³²⁶. Üst sınır ipoteğinin söz konusu olduğu hallerde henüz borç doğmadığı için ipotek akit tablosu da kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içermeyecektir. Bu sebeple üst sınır ipoteğinin mevcut olduğu hallerde İİK 149 uyarınca ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takip başlatılamayacaktır³²⁷. Bu noktada Yargıtay üst sınır ipoteğine dayanılarak İİK 149 kapsamında rehlin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi başlatılması halinde şikayet yolu ile icra emrinin iptal edilmesinin yeterli olduğu takibin iptal edilmesine gerek olmadığı yönünde karar vermiştir³²⁸. Bu kararını

---

³²³ Arslan/Ejder/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 420.

³²⁴ Tunç Yücel, İpotek, s.274.

³²⁵ Yılmaz, İcra Şerh, s. 793.

³²⁶ Yılmaz, İcra Şerh, s. 793.

³²⁷ Deren- Yıldırım/ Yıldırım, s. 294, Yılmaz, İcra Şerh, s. 793.

³²⁸ Yargıtay 12 HD, 2018/9240 E, 2019/12038 K, 4.7.2019 T, “Somut olayda; şikayetçi borçlu ve aynı zamanda taşınmaz maliki olan ... tarafından taşınmaz üzerine 1.500.000,00 TL bedelle, birinci derecede limit (üst sınır) ipoteği tesis olduğu, bir başka anlatımla, ipoteğin, kesin borç (ana para) ipoteği niteliğinde olmadığı, bu nedenle İİK'nun 149. maddesinin uygulanmasının mümkün bulunmadığı anlaşılmaktadır. İİK'nun 150/ı maddesindeki düzenleme ise, banka ve kredi veren kuruluşlar yönünden olup, diğer gerçek ya da tüzel kişilerin, anılan maddeye dayalı olarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi yapmaları mümkün olmadığından, Bölge Adliye Mahkemesi'nin de kabulünde olduğu gibi, özel hukuk tüzel kişisi alacaklının, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı icra takibi

gerekçelendirirken de kişi üst sınır ipoteğine dayanarak İİK 149 kapsamında rehlin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takip başlatamayacak olsa da ilamsız takip başlatılabileceği, bu sebeple de takibin iptaline lüzum olmadığı belirtilmiştir³²⁹. Ayrıca Yargıtay güncel bazı kararlarında ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız para borcu ihtiva etmediği halde üst sınır ipoteğine dayanılarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takip başlatılması durumunda süresiz şikayet yoluna başvurulabileceği kanaatindedir³³⁰.

İİK m. 149 kapsamında bir de icra müdürünün alacağın muaccel olup olmadığını incelemesi gerektiğine yer verilmiş³³¹ olmakla beraber şayet incelemez veya hatalı inceleyerek müeccel bir alacak için icra emri düzenlerse yaptırımının ne olacağını düzenlenmemiştir. Yargıtay, müeccel bir alacak için icra emri düzenlenerek ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takip başlatılması halinde bu durumun kamu düzenine

---

yapması usulsüz ise de; ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermemesi alacaklı tarafından ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takip yapılmasına engel değildir ve bu durumda borçluya örnek 9 ödeme emri gönderilmesi gerekir. O halde; ilk derece mahkemesi tarafından şikayetin kabul edilerek icra emrinin iptali ile yetinilmesi gerekirken, yazılı şekilde takibin iptali yönünde hüküm tesisi isabetsiz olup, Bölge Adliye Mahkemesince; kararın, icra emrinin iptali yönünde düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulması gerekirken, bu hususta karar verilmediği anlaşılmalı, ilk derece mahkemesi kararının belirtilen nedenle bozulması gerekir ise de, anılan yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını zorunlu kılmadığından, ilk derece mahkemesi kararının düzeltilerek onanması gerekmiştir...”, www.kazanci.com, ET, 22.05.2020.

³²⁹Yargıtay 12 HD, 2016/32300 E, 2017/3480 K, 9.3.2017 T, www.kazanci.com, ET, 22.05.2020.

³³⁰ Yargıtay 12 HD, 2016/22758 E, 2017/561 K, 18.1.2017 T, “...İİK'nun 149. maddesi; ipotek akit tablosunun kayıtsız ve şartsız para borcu ikrarını ihtiva etmesi ve alacağın muaccel olması halinde borçluya icra emri gönderileceğini öngörmektedir. Yine İİK'nun 150/ı maddesinde; "Borçlu cari hesap veya kısa orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi veya gayrinakdi bir krediyi kullandıran tarafın ibraz ettiği ipotek akit tablosu kayıtsız ve şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva etmese dahi,..." krediyi kullandıran tarafın başvurusu üzerine ve anılan maddede yazılı koşulların oluşması halinde "...icra müdürü 149. madde uyarınca işlem yapar..." hükmüne yer verilmiştir. Takip dayanağı ipotek, limit (üst sınır) ipoteği niteliğinde olup, alacaklılar ve borçlu arasında cari hesap veya kısa, orta ve uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi veya gayrinakdi bir kredi ilişkisi bulunmadığı gibi, alacaklının da kredi veren kuruluş(banka) niteliğini haiz olmadığı açıktır. Dolayısıyla, taraflar arasında İİK'nun 150/ı maddesinde açıklanan koşullarda cari hesap ve kredi ilişkisi söz konusu olmadığından icra emri gönderilmesine olanak tanıyan anılan maddenin olayda uygulanma yeri bulunmamaktadır. Diğer taraftan, takip konusu ipoteğin, İİK'nun 149. maddesinde düzenlenen kesin borç ipoteği mahiyetinde olmadığı da kuşkusuzdur. Öyleyse, alacaklı tarafından sözü edilen maddelere dayanılarak ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı icra takibi yapılması mümkün olmayıp, yapılan takip usulsüzdür. Bu husus İİK'nun 16/2. maddesine göre süresiz şikayete tâbi olup, mahkemece re'sen gözetilmesi gerekir...”, www.kazanci.com, ET, 18.05.2020.

³³¹ **Tunç Yücel**, İpotek, s.274.

aykırılık teşkil edeceği bu sebeple de süresiz şikayete konu edileceği kanaatindedir³³². Doktrinde de benzer görüş de olan yazarlar mevcuttur³³³. Burada hususiyetle belirtmemiz gerekir ki muacceliyet şartı hem borçlu hem de ipotekli taşınmazın maliki olan üçüncü kişi için söz konusudur³³⁴. Şayet ipotekli taşınmazın maliki üçüncü kişi için muacceliyet şartı yerine getirilmeden İİK 149 kapsamında ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip başlatılırsa bu durum da kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır³³⁵.

---

³³² Yargıtay 12 HD, 2009/29108 E, 2010/192 K, 12.1.2010 T, “...Borçlu hakkında başlatılan ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takipte, ihtar tebligatının usulsüz olması nedeni ile ihtardan haberdar olup itiraz edemedikleri, takipte ödeme emri yerine icra emri gönderilmesinin usulsüz olduğu iddiası ile takibin iptali istenmiştir. Mahkemece, icra emri tebliğinden itibaren yasal sürede başvurulmadığı, ihtar itiraz da olunmadığı, İİK 150/ı maddesine göre icra emri gönderilmesinde de usulsüzlük bulunmadığından istemin reddine karar verildiği görülmüştür.İİK'nun 149. maddesi gereğince İcra Müdürü, ibraz edilen akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva ettiğini ve alacağın muaccel olduğunu anlarsa, borçluya ve taşınmaz "üçüncü şahıs" tarafından rehnedilmiş veya taşınmazın mülkiyeti 3. şahsa geçmiş ise ayrıca bunlara birer icra emri gönderir. Takip dayanağı 30.07.2009 tarih ve 8224 yevmiye numaralı ipotek akit tablosunun incelenmesinde, ipoteğin, 128.995.20 TL için düzenlendiği ve karz ipoteği (kesin borç ipoteği) olduğu anlaşılmaktadır. İpoteğin, kesin borç ipoteği olması nedeniyle borçluya İİK'nun 149. maddesi gereğince icra emri gönderilebilmesi için İİK'nun 150/ı maddesinde öngörülen koşulların oluşmasına gerek yoktur. Bu nedenle, borçluya icra emri tebliğ edilmesinde yasaya aykırılık bulunmamaktadır. Ancak, takibe dayanak ipotek akit tablosundan, ipoteğin konut finansman kredisi nedeni ile alınan kredi borcuna ilişkin olarak kurulduğu görülmektedir. Bu durumda, borçluların temerrüde düşüp düşmedikleri, borcun muaccel olup olmadığı, muaccel olan borcun miktarı ve faizi yapılan özel sözleşmelerin koşullarında değerlendirilmeden ipotek ilam niteliği kazanmaz. İlam niteliği bulunmayan belgeye yönelik şikayetin süresiz şikayete konu edilebileceğinin kabulü gerekirwww.kazanci.com, ET, 3.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2016/8180 E, 2016/13705 K, 10.05.2016 T, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020.

Yargıtay 12 HD, 2006/14214 E, 2006/17455 K, 26.9.2006 K, “...Somut olayda incelenen akit tablosu içeriğine göre (...akit tarihinden «16.02.2005» itibaren beş yıl müddetle alacaklı lehine ipotek edildiği) kararlaştırıldığından, takip tarihinde alacağın muaccel olmadığı görülmektedir. Bu duruma rağmen icra müdürünün, muaccel olmayan ipotek nedeniyle icra emri göndermesi, takip ilam niteliğindeki belgeye dayandığından, süresiz şikayete tâbidir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.

³³³ Muşul, Şikayet, s.323, Yılmaz, İcra Şerh, s. 794, Postacıoğlu/ Altay, s. 707.

³³⁴ Yılmaz, İcra Şerh, s. 794.

³³⁵Yargıtay 12 HD, 2011/9362 E, 2011/26801 K, 06.11.2011 T, “...Öte yandan, Türk Medeni Kanununun 887. maddesi hükmüne göre, ipotekli taşınmazın maliki borçtan şahsen sorumlu değil ise de, alacaklının ödeme isteminin ona karşı etkili olması, bu istemin hem asıl borçluya, hem de kendisine yapılmış olmasına bağlıdır. Bu durumda asıl borçlu hakkında koşullarına uygun olarak takip başlatıldığından ipotek veren üçüncü kişiye MK. nun 887.maddesi gereğince ihtar tebliğ ettirilmesi, borç muaccel hale geldikten sonra adı geçen hakkında ayrı bir takip yapılması daha sonra bu takibin ilk takip ile birleştirilmesi konusunda alacaklı vekiline mehil verilmesi, bu istemlerin yerine getirilmemesi halinde ise takibin tümüyle iptaline karar verilmesi gerekir.Somut olayda, şikayetçi hakkında bir muacceliyet ihbarı gönderilmeksizin, süren bir takipte borçlu sıfatıyla icra emri tebliğ

Bu konuda son olarak belirtmemiz gerekir ki ipotekli taşınmazın malikinin üçüncü kişi olması halinde borçlu ile taşınmaz maliki üçüncü kişi başlatılacak olan takipte zorunlu takip arkadaşı konumunda olacaklardır³³⁶. Bu sebeple gönderilecek olan icra emrinin her ikisine de ayrı ayrı tebliğ edilmiş olması gerekmektedir. Bu duruma aykırı yapılan işlemler kamu düzenine aykırılık teşkil edeceği için süresiz şikayete konu olacaktır³³⁷. Yargıtay kararlarında da bu durumun kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olacağı belirtilmiştir³³⁸.

---

edilmek suretiyle takibe dahil edilmesi kamu düzenine aykırı bir durum olduğundan bu husus süreye tabi olmaksızın şikayet konusu yapılabilir. Mahkemece eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir... ”, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.

³³⁶ Yılmaz, İcra Şerh, s. 793.

³³⁷ Yılmaz, İcra Şerh, s. 794.

³³⁸ Yargıtay 12 HD, 2017/4475 E, 2017/13943 K, 9.11.2017 T, “...Alacaklı tarafından başlatılan ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takipte ipotek borçlusunun; takip dayanağı ipoteğin limit ipoteği olması sebebiyle icra emri gönderilemeyeceği ve sair şikayet sebeplerini ileri sürerek takibin iptali istemi ile icra mahkemesine başvurduğu mahkemece, istemin süreden reddine karar verildiği, kararın borçlu tarafından temyizi üzerine Dairemizce onandığı anlaşılmaktadır. İİK'nun 149. maddesinde; "İcra memuru, ibraz edilen akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva ettiğini ve alacağın muaccel olduğunu anlarsa, borçluya ve taşınmaz üçüncü kişi tarafından rehnedilmiş veya taşınmazın mülkiyeti üçüncü şahsa geçmişse ayrıca bunlara birer icra emri gönderir" düzenlemesi mevcut olup, madde içeriğinden, borçlu ile ipotek veren arasında zorunlu takip arkadaşlığının bulunması sebebiyle haklarında birlikte takip yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Somut olayda, ipotek veren şikayetçi hakkında ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takip başlatıldığı, ancak İİK'nun 149. maddesine göre aralarında zorunlu takip arkadaşlığı bulunan asıl borçluya takibin yöneltildiği görülmektedir. Borçlunun, üçüncü kişilerin ve kamunun menfaatini korumak için konulmuş "amir hükümlere" aykırı olarak yapılmış işlemler, kamu düzenine aykırı olup, bu işlemler için her zaman şikayet yoluna gidilebilir (Prof. Dr. Baki Kuru İcra İflas Hukuku-1988 Baskı cilt:1, sh: 94-HGK. 22.01.2003 tarih ve 2003/12-17 E. 2003/29 K.). Bu suretle, Yasa hükmüne aykırı olan bu eksikliğin mahkemece re'sen nazara alınması gerekmekte olup İİK'nun 16/2. maddesi gereğince takibin her aşamasında ve süresiz olarak şikayet yoluyla ileri sürülebilir... ” www.kazanci.com, ET, 3.06.2020, benzer yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2016/22989 E, 2017/371 K, 16.1.2017 T, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 8 HD, 2012/12768 E, 2013/887 K, 28.01.2013 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.

d. Limit İpoteğinde Limiti Aşan Şekilde Takip Başlatılmış Olması

TMK m. 881/I uyarınca bir alacağın ipotekle temin edilebilmesi için muhakkak ipotek tesis edildiği anda doğmuş olması gerekmemektedir. Henüz doğmamış, doğması kesin veya muhtemel bir alacağın temini için de ipotek tesis edilebilir³³⁹. Bu ipoteğe üst sınır (limit) ipoteği denir³⁴⁰.

İcra müdürü ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içermediği hallerde ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takip başlatır³⁴¹. İpotek akit tablosunun kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içermemesi halinde icra müdürünün ödeme emri gönderirken muacceliyete ilişkin inceleme yapma zaruretinin olup olmadığı tartışmalıdır. İİK m 149/b maddesinin gerekçesinde³⁴² takip talebini alan icra müdürünün muacceliyete ilişkin inceleme yapması gerektiği belirtilmektedir. Buna karşın doktrinde ağırlıklı görüş; ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içermediği durumlarda icra müdürünün İİK m. 149’da yer alan düzenlemenin aksine, borcun muacceliyeti hususunda inceleme yapma zaruretinin olmadığı yönündedir. Bu görüşe göre, başlatılan takip rehlin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takiptir ve muacceliyet bir maddi hukuk meselesidir³⁴³. Bu sebeple muaccel olmayan bir alacak için rehlin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takip başlatılması halinde rehlin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takipte olduğu gibi süresiz şikayet yoluna gidilemeyecektir, alacaklı muaccel olmayan bir alacak için böylesi bir takip başlatılması halinde ödeme

³³⁹ **Deren-Yıldırım/ Yıldırım**, s. 291.

³⁴⁰ **Yılmaz**, İcra Şerh, s. 793, **Tunç Yücel**, İpotek, s.155.

³⁴¹ **Tunç Yücel**, İpotek, s.201, **Postacıoğlu/ Altay**, s. 693, **Deren-Yıldırım/ Yıldırım**, s. 291, **Kuru**, El Kitabı, s. 995.

³⁴² “Akit tablosu kayıtsız şartsız belli bir para borcu ikrarını havi değilse, ezcümle ipotek bir cari hesap veya kredi vesaire gibi bir mukavelenin teminatı olarak verilmişse, bu halde alacağın miktarını kesin olarak akit tablosundan anlamak mümkün olmayacağından bu gibi hallerde ilamlı takip usulünü kabul etmek uygun görülmemiştir. Bu takdirde icra memuru alacağın muaccel olup olmadığını tetkik edecek ve neticede borçluya ve varsa rehin maliki üçüncü şahsa birer ödeme emri gönderecektir”.

³⁴³ **Postacıoğlu/ Altay**, s. 693.

emrine karşı itiraz yoluna gidecektir³⁴⁴. Çünkü burada icra müdürünün re'sen inceleme zarureti altında olduğu bir mesele söz konusu değildir.

Bu konuda ileri sürülmüş bir diğer görüşe göre; icra müdürünün muacceliyet hususunda inceleme yapma zaruretinin olup olmadığı ancak icra dosyasının mahiyetinden anlaşılabilir. Açıklamak gerekirse, takip talebine ekli belgelerden alacağın vadesinin gelip gelmediğine dair herhangi bir sonuca varılamıyorsa bu durumda icra müdürü hususi bir araştırma yapmayacaktır ödeme emri tanzim ederek borçluya gönderecektir. Ödeme emrini tebliğ alan borçlu borcun muaccel olmadığına ilişkin muhalefetini itiraz yoluyla ileri sürecektir. Buna karşın şayet takip talebine eklenen belgelerden borcun muaccel olmadığı anlaşılabilirse ve buna rağmen icra müdürü ödeme emri tanzim ederek borçluya göndermişse, borçlu muacceliyete ilişkin muhalefetini söz konusu işleme karşı şikayet yoluyla ileri sürecektir. Anlaşılacağı üzere muhalefetin hukuki mahiyetinin tespiti ancak icra dosyasına bakılarak mümkün olacaktır.³⁴⁵

Bir diğer görüşe göre, borcun muaccel olup olmadığı takibe eklenen belgelerden anlaşılabilir. Ancak bu noktada borçlu muaccel olmayan takibe muhalefet için yükümlülük altına sokulmamalıdır. Açıklamak gerekirse borçluya şayet dosyaya eklenen belgelerden borcun muaccel olmadığı anlaşılıyorsa ve buna rağmen takip başlatılmışsa şikayet yoluna başvur. Buna karşın dosyaya eklenen belgelerden borcun muaccel olmadığı anlaşılmıyorsa itiraz yoluna başvur demenin doğru olmayacağı yönündedir. Yani borçlu böylesi bir durumda artık muacceliyetin dosyaya eklenen belgelerden anlaşılıp anlaşılmadığını araştırma yükümlülüğü altında olmamalıdır. Muaccel olmayan bir borç için takip başlatılmışsa itiraz yoluna da başvursa şikayet yoluna başvursa muhalefeti dinlenmelidir.³⁴⁶

Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takip bakımından muacceliyet hususu her ne kadar tartışmalı olsa da icra müdürünün ödeme emri düzenlerken limiti aşacak şekilde

---

³⁴⁴ Postacıoğlu/ Altay, s. 694.

³⁴⁵ Budak, İpotek, s.181,182.

³⁴⁶ Tunç Yücel, İpotek, s. 210,211.

takip başlatılıp başlatılmadığını re'sen incelemesi gerekmektedir³⁴⁷. Takip talebinde ileri sürülen ve üst sınır ipoteğinin tesis edildiği ipotek akit tablosundan mevcut olan üst limiti aşan kısım ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takibe konu edilemez³⁴⁸.

Bu kurala rağmen üst sınırı aşacak şekilde takip başlatılması halinde bu duruma nasıl muhalefet edileceği doktrinde tartışmalıdır.

Bu konuda ileri sürülmüş bir görüşe göre üst sınırı aşan şekilde takip başlatılması halinde borçlu bu duruma karşı muhalefetini ödeme emrine itiraz yolu ile ileri sürebilir³⁴⁹. Şayet borçlu 7 günlük ödeme emrine itiraz süresi içerisinde bu muhalefetini itiraz yolu ile ileri sürmezse ödeme emri üst sınırı aşan miktar dahilinde kesinleşir³⁵⁰.

Bizim de katıldığımız doktrinde ağırlıklı olan bir diğer görüşe göre ise, limiti aşan şekilde takip başlatılmış ve ödeme emrine itiraz yoluyla bu durum ileri sürülmemiş olsa dahi limiti aşan kısma ilişkin takip bu sebeple kesinleşmez. Aşan kısma ilişkin takip süresiz şikayet yoluyla iptal edilebilir³⁵¹. Teminatlı olan kısım üst limite kadar olan kısımdır³⁵². Limiti aşan kısım teminatlı olmadığı için rehnin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takip kapsamında talep edilmesi mümkün değildir. Aşan kısım teminatsız alacak niteliğine haizdir bu kapsamda önce rehne müracaat kuralına tabi olmaksızın İİK hükümleri çerçevesinde haciz veya şartları mevcutsa iflas yoluyla takibe konu edilir³⁵³. Limit ipoteğinde sorumluluk belirlenen üst miktarla sınırlı

---

³⁴⁷ **Muşul**, Şikayet, s. 324.

³⁴⁸ **Muşul**, Şikayet, s. 324.

³⁴⁹ **Tunç Yücel**, İpotek, s. 224.

³⁵⁰ **Kuru**, El Kitabı, s. 1003.

³⁵¹ **Pekcanitez/ Atalay/ Surgutekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 313, **Muşul**, Şikayet, s. 323, **Yılmaz**, İcra Şerh, s.799, **Postacıoğlu/ Altay**, s. 688, **Pekcanitez**, Hakan, "İpoteğin Paraya Çevrilmesi İle İlgili Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar" "İpotek", Bankacılar Dergisi, S 33, 2000, s. 40-58.

³⁵² **Muşul**, Şikayet, 324.

³⁵³ **Postacıoğlu/ Altay**, s. 689.

olduğu için bu miktarı aşan faiz ve başkaca fer'iler dahi bu kapsamın dışında kalmaktadırlar³⁵⁴.

Yargıtay'ın eski tarihli bazı kararlarında aşan kısım için süresiz itiraz³⁵⁵ yoluna başvurulabileceği belirtilmiştir ve doktrinde bu kararlar Kuru tarafından hukukumuzda süresiz itiraz³⁵⁶ diye bir başvuru yolu olmadığı gerekçesiyle haklı olarak eleştirilmiştir³⁵⁷.

Yargıtay'ın güncel kararları, limit ipoteğini aşan kısmın rehlin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takibe konu edilmesinin, kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete tabi olacağı yönündedir³⁵⁸.

---

³⁵⁴ **Muşul**, Şikayet, s. 324.

³⁵⁵ Yargıtay 12 HD, 1995/11128 E, 1995/11124 K, 12.9.1995 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.

³⁵⁶ Yargıtay ödeme emrine itiraz süresinin yazılmamasının borçluya süresiz itiraz hakkı vereceği yönünde kararlar vermiştir bkz; Yargıtay 6 HD, 2006/3691 E, 2006/5020 K, 25.5.2006 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020, Yargıtay 12 HD, 1995/12607 E, 1995/13320 K, 9.10.1995 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 22.05. 2020.

³⁵⁷ **Kuru**, El Kitabı, s. 1004.

³⁵⁸ **Tunç Yücel**, İpotek, s. 326, Yargıtay 12 HD, 2012/5153 E, 2012/22637 K, 27.06.2012 T, “...Ayrıca, ileride gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel olan bir alacağın teminatı olarak tesis edilen ve TMK.nun 851 ve 881. maddelerinde ifadesini bulan azami meblağ ipoteğinde (üst sınır ipoteği), borcun ulaşacağı miktar belirsiz olduğundan taşınmazların ne miktar için teminat teşkil edeceği ipotek akit tablosundaki limitle sınırlanabilir. TMK.nun 875. maddesinde belirtilen ve ipotekle teminat altına alınan ana borç, faiz, icra takip giderleri ve taraflarca kararlaştırılan eklentilerden oluşan toplam borç miktarının, bu limiti aşması mümkün değildir. HGK.nun 1989/11-294E. – 1989/378K. ve 24.05.1989 tarihli kararında da yukarıdaki kural benimsenmiştir. İpoteğin üst sınır ipoteği olması halinde borçlu, sadece ipotek akit tablosunda belirtilen miktar ile sınırlı olmak üzere sorumludur. İpotek aktinin niteliği gözönüne alındığında limitin aşıldığı yönündeki şikayetler süreye tabi değildir...” , <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020, Yargıtay 18 HD, 2012/7851 E, 2012/9057 K, 12.10.2012 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

e. 150/I maddesine Aykırılık

İİK m. 149 uyarınca ipotekle teminat altına alınmış bir alacak için ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takip başlatılabilmesi için ana para ipoteğinin (kesin borç ipoteği) söz konusu olması yani ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içermesi gerekmektedir. Buna karşın İİK m. 150/I'da kredi kuruluşlarına ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmiştir.³⁵⁹

Bu düzenleme uyarınca; kredi kuruluşunun alacağı; cari hesap, kısa, orta, uzun vadeli, nakdi veya gayri nakdi bir kredi ilişkisinden doğmuşsa, krediye kullanan taraf, kredi borçlusuna cari hesabını kesildiğine dair hesap kat özetini noter aracılığı ile borçlunun, ipotek akit tablosunda veyahut kredi sözleşmesinde yer alan adresine göndermesine karşın borçlu bu ihtarla tebliğden itibaren sekiz gün içerisinde itiraz etmezse, kredi kurumu söz konusu ihtarın İİK 68/b maddesine göre yapıldığını içeren noter tasdikli örneği ile, alacağı limit ipoteği ile teminat altına alınmış olsa dahi, ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takibe başvurabilir.³⁶⁰

Yargıtay eski kararlarında İİK m 150/I maddesinde yer alan kredi veren kavramının yalnızca bankaları ihtiva etmediği, maddenin lafzından bu anlam çıkmadığı yönünde karar vermektedir.³⁶¹.

---

³⁵⁹ Tunç Yücel, İpotek, s. 282.

³⁶⁰ Tunç Yücel, İpotek, s. 326.

³⁶¹ Yargıtay 12 HD, 2012/18021 E, 2012/23873 K, 09.07.2012 T, "...Alacaklı tarafından yurtiçi faktoring sözleşmesinden kaynaklanan alacağın tahsili amacıyla ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı icra takibine başlandığı, taşınmaz maliki olan borçluya örnek 6 numaralı icra emri tebliğ edildiği anlaşılmıştır. İcra takip dosyasının incelenmesinde, ipoteklerin alacaklı şirket ile asıl kredi borçlusu arasında doğmuş ve doğacak borçlarının teminatını teşkil etmek üzere tesis edildiği ve üst sınır (limit) ipoteği olduğu, alacaklı tarafından yurtiçi faktoring sözleşmesinden kaynaklanan alacağın ödenmesi için borçluya ihtarname gönderilerek, İİK.nun 150/ı maddesi uyarınca takibin başlatıldığı görülmüştür. İİK.nun 150/ı maddesinde "Borçlu cari hesap veya kısa orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi veya gayri nakdi bir krediyi kullandıran ... "başvurusu üzerine ve anılan maddede yazılı koşulların oluşması halinde "icra müdürünün aynı kanununun 149. maddesi uyarınca işlem yapacağı" yazılıdır. Bu maddede krediyi kullanan tarafın banka ya da finans kurumları veya hükmi şahıslar olması gerektiği yönünde bir kısıtlama getirilmemiştir. Taraflar arasında yasa maddesinde öngörüldüğü şekilde işleyen bir kredinin varlığı ön koşul olarak belirlenmiştir. İİK. nun 150/ı maddesi uyarınca taraflar arasında cari hesap, kısa orta, uzun vadeli şeklinde işleyen bir ilişki bulunmadığı takdirde borçlu hakkında ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapılamaz...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020, Yargıtay 8 HD, 2012/3751 E, 2012/3959 K, 08.05.2012 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

Ancak Yargıtay'ın güncel tarihli kararlarında İİK 150/I maddesindeki kredi kurumu kavramı dar yorumlanmaktadır ve yalnızca bankaların kredi alacaklısı olarak söz konusu madde kapsamında, alacak üst sınır ipoteği ile tesis edilmiş olmasına rağmen ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı takip yapabileceği yönünde karar vermektedir. Banka dışında herhangi bir kurumun veya kişinin kredi veren sıfatı ile 150/I maddesi kapsamında takip başlatması halinde bu durumun kamu düzenine aykırılık teşkil edeceği ve süresiz şikayete konu edileceği kanaatindedir³⁶². Böyle bir durumda süresiz şikayet yoluna başvurulması halinde takibin iptaline karar verilecektir³⁶³. Ayrıca Yargıtay, banka dışında bir kuruluşun bu takibi başlatması halinde icra mahkemesinin bu durumu re'sen dikkate alması gerektiği kanaatindedir³⁶⁴.

³⁶² Yargıtay 8 HD, 2013/24288 E, 2014/17305 K, 29.09.2014 T, "...Öte yandan, İİK'nun 150/ı ve buna bağlı olarak uygulanacak olan 68/b maddesi alacaklı banka lehine düzenlemeleri içermekte olup, kurumsal ve ciddi bir yapıya ve devletin sıkı denetimine tabi olan bankalar ve kredi veren kuruluşlar yönünden yapılan bu düzenlemelerin, herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi alacaklı için de uygulanacağı kabulü ağır sonuçlara yol açabilecektir. Bu nedenle anılan maddedeki düzenleme bankalar için olup, diğer gerçek ya da tüzel kişilerin bu maddeye dayalı olarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi yapmaları mümkün değildir. Bu durumda alacaklının bayilik sözleşmesi çerçevesinde teminat ipoteğinden dolayı genel mahkemelerde dava açıp alacağını miktar olarak belirlemeden, ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı icra takibi yapmasının mümkün olmadığı, alacağın tahsil edilip edilmeyeceğinin yargulamayı gerektirdiği, bu ipotek senedinin ilam niteliğinde kabul edilemeyeceği ve anılan takibe ilişkin icra emrinin iptali talebinin, ilamlı icra takibinde ilama aykırılık şikayeti niteliğinde olduğundan süresiz olarak icra mahkemesince inceleneceği (HGK'nun 21.06.2000 tarih, 2000/12-1002 sayılı kararı) nazara alınarak, mahkemece, şikayetçilerin isteminin kabulü ile talepleriyle bağlı kalınarak icra emrinin iptaline karar verilmesi yerine, yazılı şekilde istemlerinin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2016/17485 E, 2016/22218 K, 25.10.2016, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁶³ Yargıtay 12 HD, 2017/6786 E, 2018/8809 K, 27.09.2018 T, "Görüldüğü üzere ilgili hükümler bankalar ve kredi veren kuruluşlar lehine konulmuş olup, borçlunun durumunu ağırlaştırıcı niteliktedir. İtiraz edilmeyen bir ihtarname ile alacaklar İİK'nın 68. maddesi kapsamında belge veya ilam niteliği kazanmaktadır. Buraya kadar yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, İİK'nun 150/ı maddesinden yararlanarak takip yapabileme şartı olan alacaklının "banka veya kredi veren kuruluş olma" niteliğini taşıması zorunluluğu ile takip konusu "ipoteğin geçerliliği" için alacaklının bu tür bir kuruluş olmasına gerek bulunmadığı hususları tamamen farklı konular olup, mahkemece uyulmasına karar verilen bozma ilamına aykırı olacak şekilde, BDDK'nun cevabi yazısına itibar edilmeksizin bilirkişi raporundaki ipoteğin geçerli olup olmadığı yönündeki tespit hükme esas alınarak sonuca gidilmesi doğru bulunmamıştır. O halde mahkemece yapılan araştırma neticesinde alacaklının İİK'nun 150/ı maddesinde sayılan kuruluşlardan olmadığı belirlendiğine göre; icra emrinin iptaline karar verilmesi gerekirken yanılığılı değerlendirme ile istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁶⁴ **Yılmaz**, Ejder, "Kredi Kuruluşlarının İİK m. 68/b ve İİK m. 150/I Hükümlerinden Yararlanması" Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C II, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 1872, Yargıtay 12 HD, 2016/29752 E, 2017/2219 K, 20.02.2017 T, "Yine İİK'nun 150/ı maddesinde; "Borçlu cari hesap veya kısa orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi veya gayrinakdi bir krediyi kullandıran tarafın ibraz

Pekcanitez/Simil, Yargıtay'ın eski tarihli kararlarının daha isabetli olduğu kanaatinde idirler. Yazarın görüşünü, İİK m. 150/1'nin yalnızca bankalarla sınırlı olarak yorumlanması halinde alacağın temlikine ilişkin hukuka aykırı neticeler ortaya çıkacağı suretiyle gerekçelendirmektedir. Açıklamak gerekirse, TBK m 189 uyarınca alacağın temlik halinde şahsa bağlı haklar dışında alacağı bağlı tüm haklar ve fer'ileri temlik alan alacaklıya geçmektedir. Bu kapsamda bankanın bu suretle teminat altına alınmış alacaklarını temlik etmesi halinde İİK m 150/1 kapsamında takip yapma hakkı da temlik alan alacaklıya geçecektir.³⁶⁵

Bunun yanı sıra Yargıtay ipotekli taşınmazın malikinin üçüncü kişi olması halinde, üçüncü kişinin takibe taraf olarak dahil edilebilmesi için her ne kadar İİK 150/1 uyarınca hesap kat ihtarı gönderilmesi zorunluluğu olmasa da , üçüncü kişi açısından da muacceliyet şartının sağlanması gerektiği ve muacceliyetin İİK m 150/1 kapsamında gönderilecek hesap kat ihtarıyla sağlanabileceği, ihtar gönderilmediği takdirde ise kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu edileceği görüşündedir³⁶⁶.

---

ettiği ipotek akit tablosu kayıtsız ve şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva etmese dahi,..." krediyi kullandıran tarafın başvurusu üzerine ve anılan maddede yazılı koşulların oluşması halinde "...icra müdürü 149. madde uyarınca işlem yapar..." hükmüne yer verilmiştir. Takip dosyası incelendiğinde, takip alacaklısının kredi veren kuruluş (banka) olmadığı ve ipoteğin limit (üst sınır) ipoteği olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla anılan maddedeki düzenleme, kredi veren kuruluşlar yönünden olup, diğer gerçek ya da tüzel kişilerin anılan maddeye dayalı olarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi yapmaları mümkün olmadığından, İİK'nun 150/1 maddesinin olayda uygulama yeri bulunmamaktadır. Bu husus İİK'nun 16/2. maddesine göre süresiz şikayete tâbi olup, mahkemece re'sen gözetilmesi gerekir... ", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁶⁵ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s.211.

³⁶⁶Yargıtay 12 HD, 2018/14321 E, 2019/17486 K, 5.12.2019 T, "...Öte yandan, ipotek veren taşınmaz maliki üçüncü kişiye, İİK'nun 150/1 maddesi gereğince hesap özeti gönderilmesi zorunluluğu bulunmamakta ise de; ipotek veren üçüncü kişi hakkında takip yapılabilmesi için Türk Medeni Kanunu'nun 887. maddesi uyarınca, alacağın kendisinden istenilmesi, yani muacceliyet ihtarının gönderilmesi gerekmektedir. Bir başka ifadeyle, söz konusu düzenleme gereğince, ipotekli taşınmaz maliki üçüncü şahsa ihbar yapılmadıkça, onun yönünden borç muaccel olmayacağından hakkında icra takibi başlatılamaz. Ayrıca belirtmek gerekir ki, İİK'nun 150/1 maddesinin son cümlesi; "Hesap özeti, tazmin talebinin veya ihtarın ipotekli taşınmaz maliki üçüncü kişiye tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması, Türk Medeni Kanunu'nun 887. maddesinde öngörülen ödeme istemi yerine geçer" hükmünü içermektedir. Anılan madde hükmü gereğince, şikayetçi ipotek borçlusuna, icra emri gönderilebilmesi için, alacaklı tarafından, kredi sözleşmesinde yazılı ya da ipotek akit tablosunda belirtilen adreslerine, noter aracılığı ile hesap kat ihtarının gönderilmesi gerekir. Bu husus kamu düzeninden ve takip şartı olup, İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tâbidir ve mahkemece re'sen nazara alınmalıdır..." www.kazanci.com, ET, 3.06.2020.

Tüketici hukukunun arz ettiği özellikler sebebiyle, Yargıtay, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un tüketiciyi ve üçüncü kişiyi (kefil gibi) koruyan hükümlerine aykırı yapılan işlemler de kamu düzenine aykırıdır ve süresiz şikayet yoluyla iptal edilebilir³⁶⁷. Buna ek olarak Yargıtay İİK m. 150/1 ve 68/b hükümlerinin tüketici kredilerine tatbikinin mümkün olmadığı yönünde karar vermektedir. Buna aykırı olarak İİK m. 150/1 kapsamında üst sınır ipoteği dahilinde başlatılan takipler kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu olur ve takip iptal edilir, icra mahkemesi de bu durumu re'sen gözetmelidir³⁶⁸.

---

³⁶⁷ Yargıtay 12 HD, 2011/3851 E, 2011/2796 K, 08.03.2011 T, "... 4077 sayılı Kanununun 10. maddesinin ikinci fıkrasında yazılı olan "kredi veren asıl borçluya başvurmadan kefilden borcun ifasını isteyemez" hükmü, önce asıl borçlu aleyhinde icra takibi yapılması, bu takibin BK.nun 486/1. maddesi kapsamında semeresiz kalmasından sonra sözleşme kefil aleyhinde icra takibi yapılabilmesi olarak yorumlanmalıdır. Bu hüküm, 4077 sayılı Kanunu değiştiren 4822 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 14.3.2003 tarihinden sonra yapılan tüketici kredisi sözleşmeleri için geçerlidir. 4077 sayılı Kanununun 10. maddesi kapsamında olan tüketici kredisi sözleşmelerinin kefilleri yönünden İİK.nun 68/b maddesinin uygulanma kabiliyeti yoktur. 4077 sayılı Kanunun konuluş amacı dikkate alındığında kefilin bu hususu şikayeti süreye tabi değildir. Somut olayda alacaklı banka ile borçlu H.arasındaki 15/04/2007 tarihli genel kredi sözleşmesini, şikayetçi borçlu E. müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatı ile imzalamıştır. Alacaklı vekilinin, noter kanalı ile borçlulara 14/01/2009 tarihli hesap kat ihtarım gönderdiği ve her iki borçlu hakkında ilamsız takip başlatıp, örnek 7 ödeme emrini 16/02/2009 tarihinde tebliğ ettirdiği, ancak borçluların icra dairesinde ödeme emrine itiraz etmedikleri ve takibin kesinleştiği anlaşılmıştır. Yukarıda belirtilen ilkeler uyarınca, alacaklının asıl borçlu hakkında takip yapısı, bu takip semeresiz kalmadan kredi sözleşmesinin kefil hakkında takip yapması mümkün değildir. Anılan ilkelere uyulmaması kamu düzenine ilişkin bulunması nedeniyle süresiz şikayete tabidir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁶⁸ Yargıtay 12 HD, 2016/29554 E, 2018/2477 K, 13.03.2018 T, "...6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 22. maddesinde; "Tüketici kredisi sözleşmesi, kredi verenin tüketiciye faiz veya benzeri bir menfaat karşılığında ödemenin ertelenmesi, ödünç veya benzeri finansman şekilleri aracılığıyla kredi verdiği veya kredi vermeyi taahhüt ettiği sözleşmeyi ifade eder" şeklinde tanımlandıktan devam eden maddelerde bu tür sözleşmelerin yapılma koşulları ile borcun muaccel kılınabilmesi ve temerrüt koşulları gibi farklı ve özel şartlara yer verilmiştir. Buna göre Tüketicinin Korunması Hakkında, tüketici kredisi kullanan borçluları, diğer kredi borçlularından ayrı tutmak, tüketicinin koşullarını iyileştirmek ve kolaylaştırmak amacıyla düzenlenmiş özel bir kanun olup, bu kanun kapsamında verilen krediler nedeniyle borçluların temerrüde düşüp düşmedikleri, borcun muaccel olup olmadığı, muaccel olan borç miktarının ve faizinin, yapılan özel sözleşmelerin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun koşullarında değerlendirilmesi gerekir. İİK'nun 149. maddesi; ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva etmesi ve alacağın muaccel olması halinde borçluya icra emri gönderileceğini öngörmektedir. Yine İİK'nun 150/1 maddesinde; "Borçlu cari hesap veya kısa orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi veya gayrinakdi bir krediyi kullandıran tarafın ibraz ettiği ipotek akit tablosu kayıtsız ve şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva etmese dahi,..." krediyi kullandıran tarafın başvurusu üzerine ve anılan maddede yazılı koşulların oluşması halinde "...icra müdürü 149. madde uyarınca işlem yapar..." hükmüne yer verilmiştir. Somut olayda, takibe konu ipotek, tüketici kredisi alacağının teminatı olarak düzenlenmiş olup, alacağın tüketici kredisi olması ve ipotek alacağının varlığı, miktarı ve muaccel olup olmadığı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna tabi olmakla kayıtsız şartsız para borcu ikrarını içermediğinden, bu tür bir ipotek dayalı olarak ilamlı takip yapılamaz. Ancak ipotek paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takip yapılabilir ve borçluya İİK'nun 149/b maddesi uyarınca ödeme emri gönderilebilir. Buna ilişkin olarak icra mahkemesine yapılacak başvuru süresiz şikayete tabi olup mahkemece de re'sen dikkate alınması gerekir...", <https://app.e-uyar.com>,

İİK m. 150/1 kapsamında yapılan düzenleme dahilinde alacaklının takip başlatılabilmesinin şartlarından biri borçlunun cari hesap şeklinde işleyen bir kredi sözleşmesi akdetmiş olmasıdır. Bu noktada cari hesap şeklinde işleyen kredi sözleşmesi teriminin üzerinde durmakta yarar vardır. Cari hesap şeklinde işleyen kredi sözleşmesi, bankaların müşterileri ile belirledikleri bir limit dahilinde müşterilerine herhangi bir zaman kısıtlamasına tabi olmaksızın para yatırma ve para çekme imkanı sağlayan kredilerdir³⁶⁹. Yargıtay cari hesap şeklinde kredi sözleşmesinin ancak banka ile müşterisi arasında akdedilebilecek bir sözleşme olduğu kanaatindedir. Buna bağlı olarak banka dışında bir gerçek veya tüzel kişiyle akdedilen sözleşmenin cari hesap şeklinde kredi sözleşmesi olduğu taraflarca ileri sürülse dahi bunun kabulü mümkün değildir. Bu sözleşme kapsamında kurulan ipoteğin limit ipoteği olmasının, hesap kat ihtarı gönderilmiş ve borçlu tarafça buna itiraz edilmemiş olmasının alacaklıya İİK m.150/1 çerçevesinde takip başlatma hakkı vermeyeceği Yargıtayca kabul edilmektedir. Yargıtay bu durumun kamu düzenine ilişkin olduğu ve buna aykırı yapılan işlemlerin süresiz şikayete konu olacağı yönünde karar vermiştir³⁷⁰.

ET 04.06. 2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2016/9849 E, 2017/1255 K, 06.02.2017, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020, Yargıtay 12 HD, 2016/27906 E, 2017/2556 K, 23.02.2017 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁶⁹ Tunç Yücel, İpotek, s. 291, dn., 30.

³⁷⁰ Yargıtay 8 HD, 2013/23001 E, 2014/17301 K, 29.9.2014 T, "...Borçlu cari hesap veya kısa, orta, uzun vadeli nakdi veya gayri nakdi kredi şeklinde işleyen sözleşmelere bankaların dışında başka bir gerçek veya tüzel kişinin taraf olması yürürlükteki durum karşısında kural olarak söz konusu değildir. Bu nedenle maddedeki ayrıcalıktan sadece bankalar yararlanabilir ve İİK'nun 150/1 maddesinde yer verilen borçlu cari hesap şeklinde işleyen krediyi kullandıran tarafın ancak bir banka olabileceğinin kabulü gerekir. (Erdal Tercan-İpoteğin Paraya Çevrilmesinde Kredi Kurumlarının Özel Durumu sayfa 90).Somut olayda takip konusu ipotek akdi incelendiğinden; alacaklı şirket ile borçlu şirket arasında 30 Ağustos 2006 tarihinde imzalanan kredi anlaşmasıyla alacaklı tarafından, kredi şeklinde olmak üzere borçluya aynı kredi anlaşmasında yer alan koşul ve kurallar çerçevesinde 47.433.000 EURO miktarına kadar bir kredi kullandırma kabul edildiği ve bu kredinin teminatı olarak alacaklı lehine 66.000.000 EURO değerinde bir tutara karşılık gelmek üzere ipotek kurulduğu, ipoteğin bu haliyle üst sınır (limit) ipoteği olduğu anlaşılmaktadır. Yine alacaklının bu kredi sözleşmesinden kaynaklanan alacağın ödenmesi için borçluya ihtarnameler göndererek, İİK'nun 150/1 maddesi uyarınca takibi başlattığı ve borçluya ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamlı takiplere dair örnek 6 numaralı icra emrinin tebliğ ettirildiği görülmektedir.İcra takibine dayanak ihtarnamelerde sözü edilen kredi sözleşmesi bankaların kullandığı İİK'nun 150/1. maddesinde yazılı nitelikte "borçlu cari hesap şeklinde işleyen" bir kredi ilişkisi olmadığından ve alacağın varlığı ile muaccel olup olmadığı hususu yargılamayı gerektirdiğinden ilamlı icra yolu ile takibe konu edilemez. Ayrıca kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı süresiz şikayet yoluna gidilebilir. Anılan ilke doktrinde benimsenmiş ve Yargıtay uygulamalarında da kabul edilmiştir. Borçlunun, üçüncü kişilerin ve kamunun menfaatini korumak için konulmuş "amir hükümlere" aykırı olarak yapılmış işlemler kamu düzenine aykırıdır. Bu işlemler için her zaman şikayet yoluna gidilebilir (Prof. Dr. Baki Kuru İcra İflas Hukuku-1988 Baskı cilt:1, sh:94-

İİK m. 150/1'da nakdi ve gayri nakdi kredilerden bahsedilmektedir. Bu noktada gayrinakdi krediye ilişkin değerlendirme yapmamız gerekmektedir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 4. maddesinde bankaların nakdi ve gayri nakdi kredi verebileceği düzenlenmiştir. Gayrinakdi kredilere örnek olarak, teminat mektupları, kontrgarantiler, aval, ciro ve kefalet verilebilir³⁷¹. Gayrinakdi krediler için İİK m. 150/1 maddesinin uygulama alanı bulabilmesi için gayrinakdi riskin doğmuş olması gerekmektedir³⁷². Gayrinakdi riskin doğması ile kastedilen, gayrinakdi kredinin yerine getirilmiş olmasıdır. Örneğin bankanın vermiş olduğu teminat mektubunda yazan bedeli ödemesi gerekmektedir. Banka teminat mektubundaki risk gerçekleşmeyip herhangi bir ödeme yapmadığı takdirde teminat mektubuna dayanarak takip başlatamaz. Yargıtay böylesi bir durum mevcut değilken gerek İİK m. 150/1'ya³⁷³ dayanarak gerek ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip gerekse genel haciz yolu³⁷⁴

HGK. 22.01.2003 tarih, 2003/12-17 E. 2003/29 K.) ...", www.kazanci.com, ET, 3.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2015/23042 E, 2015/29023 K, 23.11.2015 T, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020.

³⁷¹ **Songur**, Damla G/ **Ceylan**, Çiğdem, "Banka Teminat Mektubu- Hukuki Niteliği ve Çeşitleri", Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 2, S 4, Aralık, 2014, s. 149-177.

³⁷² **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 216.

³⁷³ Yargıtay HGK, 2007/12-241 E, 2007/239 K, 2.5.2007 T, "Dava, "şikayet yoluyla icra emrinin iptali" istemine ilişkindir. Hemen belirtelim ki, banka teminat mektuplarından kaynaklanan risk doğmamışsa, diğer bir deyişle gayrinakdi kredinin ödenmemiş olması nedeniyle borcun tazmin edilmiş olması söz konusu değilse, bu durumda gerek ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla, gerekse genel haciz yoluyla icra takibi yapılması mümkün değildir. Bununla birlikte, somut olayda banka, komisyon alacaklarından kaynaklanan nakit krediler yönünden mahkemece verilen hüküm temyiz edilmeyerek kesinleştiğinden, taşınmazların başlatılan takip nedeniyle ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla satılması ve ipoteğin nakte çevrilmesi söz konusu olduğundan, taşınmazlar üzerindeki ipotekler kalkacaktır. Bu durumda, meri teminat mektuplarına ilişkin gayrinakdi kredilerin ödenmemesi ihtimalinden kaynaklanan rizikonun teminatı olması amacıyla; kesinleşen komisyon alacağı nedeniyle söz konusu olan "bankanın nakit alacağı" tahsil edildikten sonra, kalan paranın banka nezdindeki faizsiz bir hesaba depo edilmesi ve bu para üzerinde bankaya rehin hakkı tanınması gerekir. Öte yandan, takip konusu borcun ödenmesi halinde ise takibin düşeceği tartışmasızdır..."<https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020. .

³⁷⁴ Yargıtay 12 HD, 2014/34521 E, 2015/13602 K, 14.5.2015 T, "Alacaklı tarafından genel haciz yolu ile ilamsız icra takibine başlandığı, borçlunun teminat mektuplarına yönelik alacaklının herhangi bir riski kalmadığından ve teminat mektup bedellerinin depo edilmesine ilişkin talep yargılamayı gerektireceğinden ilamsız takibe konu edilemeyeceğini belirterek takibin gayrinakdi alacaklar bakımından iptalini talep etmiş, mahkemece şikayetin reddine karar verilmiştir. HGK'nun 02.05.2007 tarih ve 2007/12-24 Esas, 239 sayılı kararı ve yerleşik Yargıtay İçtihatları ile kabul edildiği üzere; alacaklı bankanın nakdi kredi alacağının tahsiline ilişkin olarak usulüne uygun olarak başlattığı ipotekli takipte, gayrinakdi kredi bedellerinin depo edilmesinin de istenebileceği kabul edilmiştir. Alacaklı tarafça borçluya gönderilen .... Noterliği'nin 25.01.2011 tarih ve 02302 yevmiye numaralı ihtarnamesi incelendiğinde; borçluya kullanılan genel kredi sözleşmesinin geri ödenmemesi nedeni ile kredi hesaplarının kat edildiği belirtilerek; hesap özetinde belirtilen alacak ile 1.317.644,94.-TL tutarındaki teminat mektupları bedelinin faizsiz bir hesapta depo edilmesinin istendiği görülmektedir.

ile takip başlatılması halinde süresiz şikayet yoluna gidilebileceği yönünde karar vermiştir.

f. İpotekli Takibin Düşmesine Rağmen Takibe Devam Edilmesi

Rehinle temin edilmiş bir alacak için başlatılan takipte alacaklı, takibin ilamlı veya ilamsız olması fark etmeksizin, icra emrinin veya ödeme emrinin borçluya tebliğinden itibaren altı ay için rehin olarak verilmiş taşınırın, bir yıl içinde ise ipotek tesis edilmiş taşınmazın satışını isteyebilir. Bu süreler içerisinde satış istenmemesi halinde başlatılan takip düşer³⁷⁵ (İİK m 150/e). Bu kural emredici nitelikte olup icra müdürlüğüne re'sen gözetilmesi gerekmektedir. Buna karşın satış isteme süresi geçtikten sonra alacaklı talepte bulunur ve takip düştüğü halde düşmemiş gibi muamele edilerek işlem tesis edilirse bu durum süresiz şikayet konu olacaktır.³⁷⁶ Yargıtay buradaki süresiz şikayet halini İİK m. 16/2 kapsamında yani bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürünceme bırakılması olarak nitelendirmektedir. Yılmaz'da Yargıtayın görüşü doğrultusunda burada icra dairesinin takibin düştüğü yönünde karar vermemesinin bir hakkın yerine getirilmemesi veyahut sebepsiz sürünceme bırakılması niteliğinde olduğu kanaatindedir³⁷⁷.

Tazmin edilmeyen teminat mektupları ile ilgili alacaklı bankanın genel haciz yolu ile takip yapma hakkı yoktur. Teminat mektubunun banka tarafından tazmin edilmesi sonrasında, tazmin edilen alacak yönünden ilamsız takip konusu yapılabilir .Bu konudaki başvuru İİK'nun 16/2.maddesi kapsamında şikayet niteliğinde olup, icra mahkemesine süresiz başvuru hakkı bulunmaktadır...”, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020.

³⁷⁵ Takip düştükten sonra alacaklının alacağını elde edebilmesi için yeni bir takip başlatması gerekmektedir. Eski takip üzerinden devam edilemez bu sebeple de başlatılan yeni takip için mükerrerlik söz konusu olmaz, ayrıntılı bilgi için bkz., **Yılmaz**, İcra Şerh, s. 812.

³⁷⁶ Yargıtay 12 HD, 2012/1423 E, 2012/19741 K, 7.6.2012 T, “...İİK.nun 150/e maddesi; "Alacaklı, taşınır rehninin satışını, ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren nihayet bir sene içinde, taşınmaz rehninin satışını da aynı tarihten itibaren nihayet iki sene içinde isteyebilir.Satış yukarıdaki fıkra da gösterilen müddetler içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddetler içinde yenilenmezse takip düşer.Yasanın bu hükmü emredici nitelikte olup icra müdürlüğüne re'sen uygulanması gerekir. İcra müdürlüğüne anılan madde hükümlerine göre takibin düşürülmesinin gerekip gerekmediği hususu, "bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması" niteliğinde olduğundan, İİK.nun 16/2.maddesi uyarınca süresiz olarak şikayet konusu edilebilir. Bu durumda mahkemece şikayetin esasını incelenerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde istemin süreden reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...”, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020.

³⁷⁷ **Yılmaz**, İcra Şerh, s. 812.

Bizim de katıldığımız Pekcanitez/Simil'in görüşüne göre burada Kanunun ağır bir şekilde ihlali söz konusudur bu sebeple kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet hali olduğunun kabulü daha yerindedir³⁷⁸.

Satış isteme süresinin geçmesinden sonra yapılan tüm işlemler geçersizdir. Satış isteme süresi geçmesine rağmen ihale yapılmışsa ihalenin feshedilmesi gerekmektedir³⁷⁹.

---

³⁷⁸ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 218.

³⁷⁹ **Yılmaz**, İcra Şerh, s. 812, **Pekcanitez/ Simil**, Şikayet, s. 218, Yargıtay 12 HD, 2013/15547 E, 2013/22259 K, 13.06.2013T,

II. BİR HAKKIN YERİNE GETİRİLMEMESİ SEBEBİYLE SÜRESİZ ŞİKAYET

A. İlamsız İcrada

1. Takibe Giriş

a. İcra Dosyasında Ödeme Emri Nüshasının Bulunmaması

İİK m. 58 uyarınca usulüne uygun takip talebini alan icra dairesi en geç üç gün içerisinde ödeme emri düzenler. İİK m. 60/3 uyarınca ödeme emri iki nüsha olarak düzenlenir³⁸⁰. Ödeme emrinin bir nüshası borçluya tebliğ edilir, bir diğer nüsha icra dosyasında saklanır ve şayet arzu ederse bir nüsha daha tanzim edilerek alacaklıya verilir.

Bu noktada belirtmemiz gerekir ki ödeme emrinin bir örneği muhakkak icra dosyasından yer almalıdır. Bu icra dairesinin yükümlülüğündedir. Buna aykırı yapılan işlemler, tanzim edilen dosyalar İİK m. 60/3'e aykırı olacağı için İİK m 16/II kapsamında bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olurlar³⁸¹.

³⁸⁰ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s.151, Kuru, El Kitabı, s.217, bu yazarlara göre ödeme emrinin borçlu sayısından iki adet fazla düzenlenmesi gerekmektedir.

³⁸¹ Yargıtay 12 HD, 2008/4349 E, 2008/7178 K, 08.04.2008 T, “Yetkisiz Beyoğlu 1. İcra Müdürlüğüne borçluya tebliğ edilen “örnek 7 ödeme emri” üzerine, borçlunun yetki itirazının alacaklı tarafından kabulü ile artık bu ödeme emri ve borçlunun yetki itirazları dışındaki itirazları geçersiz hale gelmiştir. Takip dosyası kendisine gelen yetkili Ankara İcra Müdürlüğüne, İİK.nun 60. maddesine göre, takip talebine uygun olarak yeniden ödeme emri düzenlenmesi ve borçluya tebliği zorunludur. Borçluya yetkili icra dairesince düzenlenen ödeme emri tebliği üzerine itiraz hakkı doğacaktır. Bu nedenle icra memurluğunun “borçlunun yetkisiz icra müdürlüğüne yaptığı önceki itirazın hüküm ifade etmeyeceğine” ilişkin verdiği karar doğrudur. Ancak; icra takip dosyasında, Ankara İcra Müdürlüğüne düzenlenmiş bir ödeme emrine rastlanmamıştır. Borçlu vekili de, “kendilerine Ankara İcra Müdürlüğüne düzenlenmiş bir ödeme emrinin değil, Beyoğlu İcra Müdürlüğüne düzenlenen önceki ödeme emrinin tebliğ edildiğini” ileri sürmektedir. İİK.nun 60/3. maddesi uyarınca “ödeme emri iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası borçluya gönderilir, diğeri icra dosyasına konur.” Her ne kadar borçluya gönderilen tebligat zarfının üzerinde “içinde, ödeme emri bulunduğu” yazılı ise de, icra dosyasında nüsha bulunmaması karşısında, bu ibarenin gerçeği yansıtmadığının kabulü gerekir. Kaldı ki, icra takip dosyasında ödeme emri nüshasının bulunmaması, zaten İİK.nun 60/3. maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Bu husus “bir hakkın yerine getirilmeme” nedenine dayalı olup, İİK.nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayet nedenidir. Bu açıklamalar ışığı altında yetkili Ankara İcra Müdürlüğüne yeni bir ödeme emri düzenlenmeyip, yetkisiz Beyoğlu 1. İcra Müdürlüğüne düzenlenen ödeme emrinin borçluya tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. Bu durum İİK.nun 60. maddesi hükmüne açıkça aykırılık teşkil etmekte, anılan madde hükmüne göre düzenlenmiş geçerli bir ödeme emri bulunmadığından, borçlu hakkında takibe devam imkanı bulunmamaktadır...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

b. Takip Talebine Aykırı Bir Şekilde Ödeme Emri Düzenlenmiş Olması

Takip talebini alan icra dairesi icra ve iflas hukukunda geçerli ilkelerden biri olan tasarruf ilkesi gereğince, takip talebine uygun olarak ödeme emri düzenlemek zorundadır³⁸². İcra takibinin amacı taraflar arasındaki menfaat dengesinin sağlanması suretiyle alacaklının alacağıнын teminidir. Buna bağlı olarak alacaklı ne suretle takip başlatmak istemişse, kanuna aykırı olmamak kaydıyla, icra müdürü o cihette ödeme emri tanzim etmelidir. Aksi durum kimi yazarlara³⁸³ göre İİK m. 16/II kapsamında bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet haliyken bazı yazarlara³⁸⁴ göre ise kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet halidir.

Kanaatimizce takip talebine aykırılığın söz konusu olduğu olaya göre kimi zaman bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet hali söz konusu olurken kimi zaman kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet hali söz konusu olmaktadır. Kaldı ki Yargıtay kararlarında da olayın muhtevasına göre süresiz şikayet hali tespit edilmektedir. Örneğin, yabancı para alacağının takip talebinde Türk Parası olarak karşılığı yazıldığı halde ödeme emrinin yabancı para üzerinden tanzim edilmesi, hatalı işlenmesi yalnızca takip talebine aykırılık niteliğinde değildir. Aynı zamanda devletin hükümlerlik haklarının da ihlali söz konusu olur bu sebeple kamu düzenine aykırıdır ve bu durumda kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet hali söz konusu olur kaldı ki Yargıtay da bu yönde karar vermektedir³⁸⁵. Buna karşın Yargıtay, alacaklının takip talebinde talep ettiği icra giderleri, vekalet ücreti gibi kalemlere ödeme emrinde yer verilmemesini bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet olarak

---

³⁸² **Özekes**, İlkeler, s. 72.

³⁸³ **Muşul**, Şikayet, s. 428, Kuru, El Kitabı, s. 217, dn. 22.

³⁸⁴ **Pekcanitez/Simil**, Şikayet, s. 171.

³⁸⁵ Yargıtay 12 HD, 2016/22721 E, 2017/14127 K, 14.11.2017 T, “Somut olayda, takip talebinde, yabancı para alacağının Türk parası karşılığının ve kur tarihinin belirtildiği, ancak takip talebinde yer alan bu hususların ödeme emrinde bulunmadığı görülmüştür. Ödeme emrindeki bu noksanlık kamu düzeni ve devletin hükümlerlik hakları ile ilgili olup, süresiz şikayet nedeni olduğu gibi, mahkemece de, takibin her safhasında doğrudan doğruya göz önünde tutulmalıdır (Hukuk Genel Kurulu'nun 12.05.1999 tarih ve 99/12-271 Esas, 99/301 Karar sayılı kararı). Ancak, ödeme emrindeki bu eksiklik takibin değil, ödeme emrinin iptalini gerektirmektedir...”, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2005/13460 E, 2005/17458 K, 19.9.2005 T, www.kazanci.com, ET, 3.06.2020.

nitelendirmektedir³⁸⁶. Bunların yanı sıra Yargıtay'ın kimi kararlarında bir hakkın yerine getirilmemesi ve kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete birlikte karar verdiği dahi olmuştur³⁸⁷. Aynı anda iki süresiz şikayet haline karar verilmesi kanaatimizce doğru olmamakla beraber yukarıda da değindiğimiz gibi çok genel bir başlık olan, takip talebine aykırı ödeme emri düzenlenmesi, içinde pek çok hususi hal barındırmaktadır. Bu sebeple her olayın kendi özelinde hangi süresiz şikayet hali dahilinde olduğunun değerlendirilmesi gerektiğini yinelemek isteriz.

İcra ve iflas hukukunda tasarruf ilkesi kapsamında alacaklıya tanınan serbesti çok geniştir³⁸⁸. Önce rehne müracaat kuralı gibi istisnai belirli sınırlamalar dışında alacaklı başlatacağı takibin türünü de özgürce seçebilmektedir. Buna bağlı olarak alacaklının takip talebi ile başlatmak istediği takip yolundan farklı bir takip yolu için ödeme emri düzenlenmiş olması da takip talebine aykırılık teşkil edecektir.

Pekcanitez/Simil'e göre icra dairesinin alacaklının seçtiği takip yolundan başka bir yol için ödeme emri tanzim edip göndermesi kanunun ağır bir şekilde ihlali neticesini

---

³⁸⁶ Yargıtay 12 HD, 2006/15440 E, 2006/18851 K, 10.10.2006 T, "... Alacaklı tarafından genel haciz yolu ile borçlu hakkında takibe geçildiği ve borçluya örnek 49 nolu ödeme emrinin tebliğ edildiği, alacaklı tarafından düzenlenen takip talebinde icra gideri, vekalet ücreti ve yasal faiz istendiği halde borçluya tebliğ edilen ödeme emrinde anılan taleplerin bulunmadığı anlaşılmıştır. İİK.nun 60. maddesi uyarınca ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili olduğundan İİK.nun süresiz şikayete tabidir. Takip talebinde ekleme yolu ile tahrifat yapıldığı hususunda bir mahkeme kararı ile sabit olmamıştır. Öte yandan İİK.nun 60/son maddesi uyarınca "nüshalar arasında fark bulunduğu takdirde borçludaki muteber sayılır...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁸⁷ Yargıtay 12 HD, 2014/26397 E, 2015/1039 T, 19.1.2015 T, "...Şikayetçi icra mahkemesine başvurusunda, alacaklı tarafından 31.12.2007 tarihinde bir kısım borçlular hakkında genel haciz yoluyla ilamsız icra takibine girişilmesinden sonra, 24.1.2008 tarihinde icra müdürlüğüne başvuran alacaklı vekilinin, ...A.Ş. ve ....'a da ödeme emri çıkarılması talebinin kabulüyle kendisine (7) örnek ödeme emri gönderildiğini ileri sürerek takibin iptalini talep etmiş, mahkemece, takip konusu kredi sözleşmesinde müteselsil borçlu sıfatıyla imzası bulunan şikayetçinin harç yatırılarak takibe dahil edilmesinin mümkün olduğu gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmiştir.İİK.nun 60. maddesi uyarınca, ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus mahkemece re'sen nazara alınması gerektiği gibi, bir hakkın yerine getirilmemesiyle ilgili olduğundan dolayı da İİK.nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir.O halde mahkemece, takip talebinde borçlu olarak gösterilmeyen şikayetçiye takip talebine aykırı olarak, borçlu sıfatıyla ödeme emri gönderilmek suretiyle anılan kişinin takibe dahil edilmek istenmesi, yukarıda açıklanan yasa hükmüne aykırı olup, kamu düzenine dair olan bu hususun mahkemece de re'sen gözetilerek şikayetçi hakkındaki takibin iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçeyle istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...", www.kazanci.com, ET, 4.06.2020.

³⁸⁸ Özekes, İlkeler, s. 72.

doğuracağı için kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet halini teşkil edecektir³⁸⁹.

Buna karşın Muşul'a göre alacaklının seçtiği yoldan farklı bir yol için ödeme emri tanzim edilmiş olması İİK m 16/2 dahilinde bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet halidir³⁹⁰.

Yargıtay da bu durumun bir İİK m. 16/II kapsamında bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet hali olduğu kanaatindedir³⁹¹.

Kanaatimizce burada kanunun ağır bir biçimde ihlali söz konusudur ve kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet halinin varlığından söz edilecektir³⁹². Açıklamak gerekirse yukarıda belirttiğimiz gibi belirli sınırlamalar dışında alacaklı takip türünü seçmekte serbesttir³⁹³. Alacaklı tasarruf ilkesi kapsamında kendisinin en menfaatine olacak takibi seçip başlatmaya çalışır. Şayet icra dairesi alacaklının başlattığı takipten başka bir takip için ödeme emri tanzim eder ve gönderirse takiplerin sonuçları birbirinden farklı olacağı için alacaklının alacağını elde etmesi zorlaşabilir. Kendisine

---

³⁸⁹ Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 173.

³⁹⁰ Muşul, Şikayet, s. 430.

³⁹¹ Yargıtay 12 HD, 2015/29686 E, 2016/7077 K, 10.03.2016 T, "Borçlu icra mahkemesine başvurusunda; alacaklının talebine uygun olarak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte ödeme emri (Örnek numara :10) gönderilmesi gerekir iken, kambiyo senetlerine mahsus iflas ödeme emri (Örnek no:12) gönderilmesi sebebiyle ödeme emrinin iptalini talep ettiği, mahkemece; icra müdürlüğünün haciz yoluyla girilen takipte, iflas yoluyla girilen takibe dair ödeme emri göndermesi hususu süresiz şikayete tabi olup, bu hususu süresiz olarak şikayet etme yetkisine alacaklının sahip olduğu, borçlunun böyle bir talepte bulunmaya yetkisi olmadığı gerekçesiyle şikayetin reddine karar verildiği görülmektedir.İİK.nun 168/1. maddesinde kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip için sunulan kambiyo senedi yönünden icra müdürüne sadece senedin kambiyo senedi olup olmadığını ve vadesinin gelip gelmediğini inceleme yetkisi verilmiştir. İcra Müdürü takip konusu edilen belgeyi denetledikten sonra borçluya bu yolla takip için hazırlanan örnek 10 numaralı ödeme emrini göndermek zorundadır. İcra müdürünün bu zorunluluğa aykırı işlemleri ise bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili olduğundan, İİK.nun 16/2.maddesi uyarınca süresiz şikayet konusu yapılabilir.Somut olayda, alacaklı tarafından 01.05.2003 vade tarihli 13.000,00 TL bedelli ve 15.03.2003 vade tarihli 13.000,00 TL bedelli senetlere dayanılarak genel haciz yolu ile takip talebinde bulunulmuş ve icra müdürlüğünce borçluya kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takipler için düzenlenen örnek 12 numaralı ödeme emri gönderilmiştir. Bu yöndeki işlem seçilen takibin şekline uygun değildir. Bu tür uygulama bir hakkın yerine getirilmemesine veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasına neden olacağından bundan zarar gören kişinin süresiz şikayet hakkı vardır...",www.kazanci.com, ET, 4.06.2020, isabetsizdir...", www.kazanci.com, ET, 4.06.2020.

³⁹² Pekcanitez/ Simil, Şikayet, s. 173.

³⁹³ Özekes, İlkeler, s. 72.

takip başlatılacağını bilmeyen borçlu takipten haberdar olup icra dairesinin bu yanlışlığı sebebiyle ödeme emrinin süresiz şikayet yoluna başvurularak iptali sağlanana kadar hileli bir takım davranışlarda bulunabilir. Bu sebeple söz konusu durumun kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayete konu teşkil edeceği kanaatindeyiz.

Takip talebine aykırı ödeme emri düzenlenmesi kapsamında karşımıza çıkan bir diğer durum alacaklının takip talebinde taraf olarak göstermediği bir kişiye karşı ödeme emri gönderilmesidir³⁹⁴. Yukarıda değindiğimiz gibi alacaklının takip başlatırken tasarruf ilkesi dahilinde geniş bir serbestisi vardır³⁹⁵. Alacaklının takip talebinde gösterdiği kişiden başka bir kişiye ödeme emri gönderilmesi süresiz şikayete konu olur. Bu hususta Pekcanitez/Simil kanunun ağır bir şekilde ihlalinin söz konusu olduğu gerekçesiyle kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayetin varlığını kabul etmektedirler³⁹⁶. Buna karşın Muşul, İİK m. 16/ II uyarınca bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayetin söz konusu olduğunu kabul etmektedir³⁹⁷. Yargıtay'ın bu konuda verdiği kararlar yeknesak değildir. Bazı kararlarında İİK m. 16/II uyarınca bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet³⁹⁸ olduğu kanaatindeyken kimi kararlarında süresiz şikayetin kamu düzenine aykırılığa³⁹⁹

---

³⁹⁴ Muşul, Şikayet, s. 431, Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 172.

³⁹⁵ Özekes, İlkeler, s. 72.

³⁹⁶ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 172.

³⁹⁷ Muşul, Şikayet s. 431.

³⁹⁸ Yargıtay 12 HD, 2014/34957 E, 2015/8793 K, 07.04.2015 T, "...Alacaklı icra mahkemesine başvurusunda, takip talebinde borçlulardan ...'nın sadece " ve Business Karttan kaynaklanan alacak kalemlerinden" sorumlu olduğunun belirtilmesine rağmen ödeme emrinde adı geçen borçlunun tüm alacak kalemlerinden sorumlu tutulduğunu belirterek ödeme emrinin takip talebine uygun olarak yeniden düzenlenip borçluya gönderilmesini talep etmiş, mahkemece istemin reddine karar verilmiştir. İİK'nun 60. maddesi uyarınca, ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus mahkemece re'sen nazara alınması gerektiği gibi, bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili olduğundan dolayı da İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir...",<https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020, aynı yönde bkz., Yargıtay12 HD, 2014/13208 E, 2014/15128 K, 27.05. 2014 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020, Yargıtay 12 HD, 2014/12601 E, 2014/15003 K, 26.05.2014 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

³⁹⁹ Yargıtay 12 HD, 2012/27479 E,2013/4016 K, 14.2.2013 T, "...Takibin tarafı olunmadığı ve bu şekilde borçlu sıfatını haiz olunmadığı halde kendisine ödeme emri tebliğ edildiğine ilişkin şikayet hak düşürücü süreye bağlı olmayıp şikayete konu işlem, kamu düzenine ve yasaya aykırılık oluşturması nedeni ile süresiz şikayete tabidir.Kendisine ödeme emri gönderilen P. İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, takip talebinde ... isimli kişinin borçlu gösterildiğini, şirketin ise borçlu gösterilen Y.'ın

dayandığı kanaatindedir. Bunların yanında Yargıtayın işlemi kamu düzenine aykırı olarak nitelendirdiği halde İİK m. 16'II uyarınca bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete tabi olduğu yönünde kararları da mevcuttur⁴⁰⁰.

Yukarıdaki hallerin yanı sıra ödeme emrinin takip talebine aykırı düzenlenmesi pek çok farklı halde karşımıza çıkabilir. Örneğin, alacak miktarının takip talebindekenden farklı bir şekilde ödeme emrine yazılması⁴⁰¹ veya takip talebinde yer alan faiz

---

adresi olarak yer aldığı ileri sürmüştür. Somut olayda takip talebinin ve ödeme emrinin incelenmesinde; alacaklı vekilinin Y. P. isimli kişi hakkında takipte bulunduğu görülmektedir. Şikayetçi şirket hakkında açıkça bir takip başlatılmamıştır. Zira takip talebinde ve ödeme emrinde, borçlular "1", "2" ve "3" sıra numaraları ile gösterilmiş, şikayetçi P....Ltd Şti'ne borçlu olarak sıra numarası verilmemiş, "1" numaralı borçlu olan Y. P.'in ismi yanında yer alan adres satırında yer verilmiştir. Bu hali ile şikayetçi P. ...Ltd Şti. Hakkında açıkça bir takip yoktur. O halde, mahkemece takip talebinde ve ödeme emrinde hakkında takip başlatılmayan ancak ödeme emri gönderilen şikayetçi hakkında takibin iptaline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde talebin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir... ", www.kazanci.com, ET, 4.06.2020.

⁴⁰⁰ Yargıtay 12 HD, 2015/26397 E, 2015/1039 K, 19.1.2015 T, "...Ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus mahkemece re'sen nazara alınması gerektiği gibi, bir hakkın yerine getirilmemesiyle ilgili olduğundan dolayı da süresiz şikayete tabidir. Takip talebinde borçlu olarak gösterilmeyen şikayetçiye takip talebine aykırı olarak, borçlu sıfatıyla ödeme emri gönderilmek suretiyle anılan kişinin takibe dahil edilmek istenmesi, yukarıda açıklanan yasa hükmüne aykırı olup, kamu düzenine dair olan bu hususun mahkemece de re'sen gözetilerek şikayetçi hakkındaki takibin iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçeyle istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir. Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizden tetkiki alacaklı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşüldü: Şikayetçi icra mahkemesine başvurusunda, alacaklı tarafından 31.12.2007 tarihinde bir kısım borçlular hakkında genel haciz yoluyla ilamsız icra takibine girilmesinden sonra, 24.1.2008 tarihinde icra müdürlüğüne başvuran alacaklı vekilinin, H. A., P... A.Ş. ve M. O.'a da ödeme emri çıkarılması talebinin kabulüyle kendisine (7) örnek ödeme emri gönderildiğini ileri sürerek takibin iptalini talep etmiş, mahkemece, takip konusu kredi sözleşmesinde müteselsil borçlu sıfatıyla imzası bulunan şikayetçinin harç yatırılarak takibe dahil edilmesinin mümkün olduğu gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmiştir. İ.İ.K.nun 60. maddesi uyarınca, ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus mahkemece re'sen nazara alınması gerektiği gibi, bir hakkın yerine getirilmemesiyle ilgili olduğundan dolayı da İ.İ.K.nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir... ", www.kazanci.com, ET, 4.06.2020.

⁴⁰¹ Yargıtay 12 HD, 2014/12175 E, 2014/14891 K, 26.05.2014 T, "...Alacaklı tarafından borçlular hakkında Kırıkkale İcra Müdürlüğünde başlatılan genel haciz yolu ile ilamsız takipte bir kısım borçluların yetki itirazı üzerine dosyanın Pınarhisar İcra Müdürlüğü'ne gönderildiği, borç miktarı takip taleplerinde 14.651,50 TL olduğu halde Pınarhisar İcra Müdürlüğü tarafından gönderilen ödeme emrinde borç miktarının 960,62 TL olarak yazıldığı, 14.651,50 TL tutar üzerinden yeniden ödeme emrinin gönderilmesine ilişkin alacaklı isteminin İcra Müdürlüğü tarafından borçlu C. K.'ın itiraz dilekçesi ve takibin durdurulduğu gerekçesiyle reddedildiği, bu işlemin iptali istemiyle alacaklının yaptığı şikayetin mahkemece aynı gerekçe ile reddedildiği anlaşılmaktadır. İİK'nun 60. maddesi uyarınca, ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili olup İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir. Takibin itiraz üzerine durmuş olması şikayetin incelenmesine engel değildir. Somut olayda, yetkili icra dairesi tarafından gönderilen ödeme emrinde borç miktarı takip talebine aykırı olacak şekilde belirtildiğinden düzenlenen ödeme emri yukarıda açıklanan yasa hükmüne aykırıdır. O halde takip talebine uygun

miktarının ödeme emrine yanlış yazılması⁴⁰², takip talebine borcun sebebi olan senet eklendiği halde ödeme emrinde buna yer verilmemesi⁴⁰³, Yargıtaya göre ödeme emrinin takip talebine aykırılık teşkil etmesi süresiz şikayete tabidir.

c. Ödeme Emrine Süresi İçerisinde İtiraz Edilmiş Olmasına Rağmen Takibe Devam Edilmesi

Usulüne uygun düzenlenmiş ödeme emrini tebliğ alan borçlunun, tebliğden itibaren yedi gün içerisinde takibin başlatıldığı icra dairesine itiraz etme hakkı vardır⁴⁰⁴. İlamsız takipte alacaklı elinde hiçbir belge olmaksızın takip başlatabildiği için borçlunun da yedi günlük itiraz süresi içerisinde yaptığı itirazdan sonra takip durmaktadır.

Bu noktada icra müdürünün takibin durması veya devam etmesi hususunda herhangi bir inisiyatif alma hakkı yoktur. İtiraz üzerine takip kendiliğinden durur (İİK m. 66).

ödeme emri düzenlenmesini teminen şikayetin kabulüne karar vermek gerekir iken yazılı şekilde şikayetin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

⁴⁰² Yargıtay 12 HD, 2012/26755 E, 2012/3006 K, 31.01.2013 T, "...İİK'nun 58. maddesine göre; Alacaklının takip talebini vermesinden sonra, aynı kanunun 60. maddesi gereğince icra dairesi buna uygun ödeme emri düzenlemek zorundadır. Yasanın emredici kuralına aykırı şekilde ödeme emri düzenlenmesi durumunda, bu husus bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili bulunduğundan İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tabidir. Somut olayda, takip taleplerinde, 17.060,35 TL işlemiş faiz gösterilmesine karşın, ödeme emrinde işlemiş faiz olarak toplam 53.717.33 TL gösterilmiştir. Ödeme emrinin takip taleplerine uygun olarak düzenlenmesini teminen borçlu şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde reddine dair hüküm tesisi isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

⁴⁰³ Yargıtay 12 HD, 2009/16574 E, 2009/25170 K, 15.12.2009 T, "...İİK'nun 58. maddesine göre; alacaklının takip talebini vermesinden sonra, aynı kanunun 60. maddesi gereğince, icra dairesi buna uygun ödeme emri düzenlemek zorundadır. Yasanın emredici kuralına aykırı şekilde ödeme emri düzenlenmesi durumunda, bu husus bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili bulunduğundan, İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tabidir. Somut olayda, takip taleplerinde borcun sebebi olarak, 15.11.2007 ve 30.12.2007 tarihli senetler gösterildiği halde, ödeme emrinde borcun sebebi gösterilmemiştir. Ödeme emrinin takip taleplerine uygun olarak düzenlenmesini teminen "şikayetin kabulüne" karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020.

⁴⁰⁴ Postacıoğlu, İlhan," Ödeme Emrine İtirazın Mahiyeti Üzerine Bir Deneme" İÜHFİM, 1948, S 1-2, S. 272-295, Yılmaz, İcra Şerh, s. 334,

Alacaklı tarafından itiraz Kanunda yer alan hallerden herhangi birisi ile bertaraf edilene kadar da herhangi bir icra takip işlemi yapılamaz ve takibe devam edilemez.

İcra müdürünün itiraza rağmen takibe devam etmesi, haciz yapması halinde bu durum bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır⁴⁰⁵. Yargıtay da bu yönde karar vermektedir⁴⁰⁶.

d. Ödeme Emrine İtiraz Süresi Kaçırılmış Olmasına Karşın Takibin Durması Yönünde Karar Verilmesi

İlamsız takipte borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde takibe itiraz etme hakkına sahiptir. Bu süreden sonra itiraz edilmesi halinde, gecikmiş itiraza başvurabilme imkanı da yoksa, takip herhangi bir suretle itirazdan etkilenmeyecektir. Başka bir deyişle yedi günlük itiraz süresinden sonra yapılan itiraz takibi durdurmayacaktır.

---

⁴⁰⁵ Muşul, Şikayet, s.431.

⁴⁰⁶Yargıtay 12 HD, 2016/6019 E, 2016/23429 K, 14.11.2016 T, “...İtirazın yazılı yapılması halinde, bu hususta sınırlayıcı yasal bir düzenleme olmadığından, belirli sözcüklerin kullanılması zorunlu değildir. Borçlunun; “borçlu değilim”, “borcum yoktur”, “alacaklının takibe yetkisi yoktur”, “senet sahtedir”, “itiraz ediyorum”, “borçtan sorumlu değilim” ve sair şekilde itiraz istemini dile getiren, itiraz iradesini ortaya koyan sözcüklerin kullanılması yeterlidir. Bu konuda, kullanılan sözcüklerin sözlük anlamına bakılmayıp, onu kullanan kişinin gerçek maksat ve isteği göz önünde tutulmalıdır. Borçlunun dilekçesinden genel olarak “itiraz iradesi” çıkarılabiliyorsa, bu geçerli bir itiraz olarak kabul edilmelidir. Bu konuda, kuşkuya düşülmesi halinde, borçlu lehine hareket edilmelidir. Zira, itirazın geçerli sayılmaması durumunda, borçlu borcu kabul etmiş sayılacağından, gerçek iradesine aykırı bir durumla karşı karşıya kalabilecektir. Kuşku bulunan hallerde, itiraz hakkı süreyle kısıtlanan borçlunun çıkarı, alacaklının göre daha çok korunmaya değer olduğundan, borçlunun pek açık olmayan bildirimlerinin, bu bildirimden çıkarılacak gerçek irade de gözetilerek geçerli bir itiraz bildirimi olarak kabul edilmesi yasanın düzenleniş biçimine ve amacına da uygun olacaktır. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2009/12-185 E., 2009/182 K. sayılı ilamı)İİK'nun 16/2. maddesi gereğince bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet yoluna başvurulabilir. Bu hükmün amacı, ilgilileri icra memurunun bir hakkı yerine getirmekten kaçınmasına karşı korumaktır. Somut olayda bir hakkın yerine getirilmemesi söz konusu olup İİK'nun 16/2. maddesinde belirtilen süresiz şikayet mümkündür. Borçlu vekilinin 12.10.2015 tarihli dilekçesine istinaden icra müdürlüğüne herhangi bir karar verilmemiş olmakla 02.12.2015 tarihli talep durdurma talebinin yinelenmesi mahiyetindedir. Buna göre icra müdürlüğünün 02.12.2015 tarihinde verdiği karar bu konudaki ilk karar olup önceki kararından dönmesi şeklinde bir durum mevzu bahis değildir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 04.06. 2020. Yargıtay 12 HD, 2013/17020 E, 2013/25279 K, 04.07.2013 T, Yargıtay 12 HD, 2016/6019 E, 2016/23429 K, 29.11.2016, www.kazanci.com, ET, 4.09.2019, Yargıtay 12 HD, 2009/22933 E, 2010/4477 K, 02.03.2010 T, <https://www.lexpera.com.tr/>, ET, 24.09.2019.

Bu duruma rağmen icra dairesi süresinden sonra yapılan itiraza dayanarak takibin durması yönünde karar verirse bu durum İİK m 16/II uyarınca bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete sebebidir⁴⁰⁷.

Yargıtay da süresinden sonra yapılan itiraza dayanarak takibin durması yönünde karar verilmesinin bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacağı kanaatindedir⁴⁰⁸.

e. Bankanın Teminat Mektubu Bedelini Ödememesine Rağmen Takip Başlatmış Olması

Bankalar müşterilerinin borçlarını teminen çoğunlukla gayrinakdi kredi çerçevesinde teminat mektubu tanzim ederler⁴⁰⁹. Üçüncü kişinin fiilini taahhüt niteliğini haiz teminat mektubu⁴¹⁰ ilişkisi çerçevesinde banka, teminat mektubundaki riskin gerçekleşmesini müteakip mektupta yazan bedeli muhataba (alacaklıya) öder ve müşterisine (lehtar) (borçluya) rücu eder. Esasen burada riskin gerçekleşmesi ile bahsettiğimiz üçüncü kişinin fiilini taahhüttür⁴¹¹. Banka teminat mektubu verir vermez, alacak hakkına sahip olmaz⁴¹². Banka ne zamanki teminat mektubunda yazan bedeli ödemek mecburiyetinde kalır işte o zaman bir alacak hakkını haiz olur⁴¹³. Bu

---

⁴⁰⁷ Muşul, Şikayet, s. 432.

⁴⁰⁸ Yargıtay 12 HD, 2009/5593 E, 2009/13837 K, 23.6.2009 T, “ Somut olayda itirazın yasal süreden sonra olması nedeniyle alacaklının takibi sürdürme imkanı vardır. İcra müdürlüğüne yasal süreden sonra yapılan itiraz üzerine takibin durdurulması doğru olmayıp, alacaklının şikayet yolunu seçmesi gerekirken icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını istemesi füzuli bir başvurudan ibarettir. Ancak H.U.M.K.'nin 76. maddesinde yer alan "hukuki tavsifin hakime ait olduğu" kuralı nazara alınarak mahkemece başvurunun memurluk kararma karşı şikayet olarak nitelenip, icra müdürlüğünün takibin durdurulmasına ilişkin 24.01.2008 tarihli kararının iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde istemin reddi isabetsizdir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.

⁴⁰⁹ Arıkan, Sabih, “Teminat Mektubu Verene Bankanın Hukuki Durumu”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C 16, S 4, Aralık, 1992, s. 59-84.

⁴¹⁰ Songur/ Ceylan, s. 166.

⁴¹¹ Songur/ Ceylan, s. 166, 167.

⁴¹² Muşul, Şikayet, s. 432.

⁴¹³ Tunç Yücel, Müjgan, “Banka Teminat Mektuplarının İhtiyati Tedbiri Konu Olması Üzerine Medeni Usul Hukuku Bakış Açısından Bir İnceleme” , Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 8, S 107, Temmuz, 2013, s. 8, Özboyacı, Alper, “Banka Teminat Mektuplarında Ödeme Talebi ve Buna Bağlı Sonuçlar”, Terazi Hukuk Dergisi, C 4, S 31, Mart, 2009, s. 47.

alacak da bir para alacağı olduğu için ilamsız icra takibine konu edilmesi mümkün olur.

Buna karşın riskin gerçekleşmemesine bağlı olarak banka da herhangi bir ödeme yapmamışsa bu durumda ilamsız takip yoluna başvurusu da mümkün değildir. Buna rağmen banka takip talebi ile icra dairesine başvurmuş ve icra dairesi de esasen başlatmaması gereken takibi başlatmış, borçluya ödeme emri tebliğ etmişse bu durumda bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet hali söz konusu olacaktır⁴¹⁴. Yargıtay da böyle bir durumun bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacağı ve icra mahkemesince yapılacak olan şikayet incelemesi neticesinde takibin iptaline karar verileceği kanaatindedir⁴¹⁵.

f. İtirazın Kaldırılmasının Süresinde İstenmemesi Sebebiyle İhtiyati Haciz Hükümsüz Kalması

Dava veya takipten önce verilmiş bir ihtiyati haciz kararını tamamlayan merasime İİK m. 264'yer verilmiştir. Bu kapsamda alacaklı ihtiyati haciz tutanağının kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde genel haciz yolu ile takip başlatmalıdır. Bu takibe karşı borçlunun yedi gün içerisinde itiraz etme hakkı vardır. Borçlu bu hakkı kullanarak itiraz ederse alacaklı bu durumda İİK m. 264/II uyarınca itirazın kendisine

---

⁴¹⁴ **Muşul**, Şikayet, s. 421.

⁴¹⁵ Yargıtay 12 HD, 2014/34521 E, 2015/13602 K, 14.5.2015 T, "...Alacaklı tarafından genel haciz yolu ile ilamsız icra takibine başlandığı, borçlunun teminat mektuplarına yönelik alacaklının herhangi bir riski kalmadığından ve teminat mektup bedellerinin depo edilmesine ilişkin talep yargılamayı gerektireceğinden ilamsız takibe konu edilemeyeceğini belirterek takibin gayrinakti alacaklar bakımından iptalini talep etmiş, mahkemece şikayetin reddine karar verilmiştir. HGK'nun 02.05.2007 tarih ve 2007/12-24 Esas, 239 sayılı kararı ve yerleşik Yargıtay İçtihatları ile kabul edildiği üzere; alacaklı bankanın nakdi kredi alacağının tahsiline ilişkin olarak usulüne uygun olarak başlattığı ipotekli takipte, gayrinakti kredi bedellerinin depo edilmesinin de istenebileceği kabul edilmiştir. Alacaklı tarafca borçluya gönderilen Beşiktaş 17. Noterliği'nin 25.01.2011 tarih ve 02302 yevmiye numaralı ihtarnamesi incelendiğinde; borçluya kullandırılan genel kredi sözleşmesinin geri ödenmemesi nedeni ile kredi hesaplarının kat edildiği belirtilerek; hesap özetinde belirtilen alacak ile 1.317.644,94.-TL tutarındaki teminat mektupları bedelinin faizsiz bir hesapta depo edilmesinin istendiği görülmektedir. Tazmin edilmeyen teminat mektupları ile ilgili alacaklı bankanın genel haciz yolu ile takip yapma hakkı yoktur. Teminat mektubunun banka tarafından tazmin edilmesi sonrasında, tazmin edilen alacak yönünden ilamsız takip konusu yapılabilir. Bu konudaki başvuru İİK'nun 16/2.maddesi kapsamında şikayet niteliğinde olup, icra mahkemesine süresiz başvuru hakkı bulunmaktadır..." , **www.kazanci.com**, ET, 4.09.2019.

tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde icra mahkemesinde itirazın kaldırılmasını istemesi veya itirazın iptali davası açması gerekmektedir. Alacaklı itirazı bertaraf etmek için bu yollara başvurmadığı takdirde ihtiyati haciz hükümsüz kalacaktır⁴¹⁶. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, takibin hükümsüz kalmayacağı, ihtiyati haczin hükümsüz kalacağıdır⁴¹⁷. Takip derdest kalmaya devam edecektir. Bu durumda alacaklı takibe devam edebilmek için altı ay içerisinde itirazın kaldırılması yoluna başvurabileceği gibi bir yıl içerisinde itirazın iptali davası da açabilir⁴¹⁸.

Yukarıda anlattığımız prosedür dahilinde ihtiyati haczi tamamlayan merasim suretinde başlatılan takibe borçlu süresi içerisinde itiraz eder ve alacaklı yedi gün içerisinde itirazı bertaraf edecek yollara başvurmazsa icra dairesi ihtiyati haczin hükümsüzlüğü doğrultusunda işlem yapmalıdır. Şayet yapmazsa bu durum bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet sebebidir.⁴¹⁹ İcra dairesi ihtiyati haczin hükümsüzlüğünü re'sen gözetmelidir⁴²⁰.

Yargıtay da ihtiyati haczin hükümsüzlüğüne rağmen bu doğrultuda işlem yapılmaması halinde borçlunun bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresi şikayet yoluna başvurabileceği kanaatindedir⁴²¹.

---

⁴¹⁶ Postacıoğlu/ Altay, s. 885.

⁴¹⁷ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 434.

⁴¹⁸ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 434.

⁴¹⁹ Muşul, Şikayet, s. 457.

⁴²⁰ Postacıoğlu/ Altay, s. 885.

⁴²¹ Yargıtay 12 HD, 2013/34582 E, 2014/122 K, 13.01.2014 T, "... İİK'nun 264. maddesi ihtiyati haczi tamamlayan merasimin koşullarını ve ihtiyati haczin düşmemesi için gerekli işlemlerin nelerden ibaret olduğunu düzenlemektedir. Borçlular hakkında genel haciz yolu ile başlatılan icra takibine itiraz edilmesi halinde, İİK'nun 264/2. maddesi gereğince bu itiraz alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını istemeye veya mahkemede dava açmaya mecburdur. Alacaklının bu müddetleri geçirmesi veya davasından veya talebinden vazgeçmesi veya takip talebinin yasal sürenin geçmesi nedeniyle düşmesi veya HMK'nun 150. maddesi gereğince davanın açılmamış sayılması yada davada haksız çıkması hallerinde ihtiyati haciz hükümsüz kalır (İİK'nun 264/4). Bu konudaki şikayet, İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili olup süresiz şikayete tabidir..."<https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2011/4010 E, 2011/2797 K, 8.3.2011 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.

2. Haciz Safhası

a. Usulüne Uygun Yapılmış Haciz Talebinin Reddi

Borçlunun ödeme emrine itiraz süresi içerisinde itiraz etmemesi veya itiraz etmesine rağmen itirazın alacaklı tarafından bertaraf edilmesi halinde takip kesinleşir⁴²². Takip kesinleştikten sonra alacaklı icra dairesinden haciz yapılmasını talep edebilir⁴²³. İcra dairesi takip kesinleştikten sonra dahi alacaklının talebi olmadan haciz yapamaz. Bunun yanı sıra alacaklının haciz istemesi borçlunun mal beyanında bulunmasına bağlı değildir yani borçlu mal beyanında bulunmasa dahi alacaklı haciz isteyebilir⁴²⁴. İİK m. 78 uyarınca haciz talebi süreye tabidir. Alacaklı, borçluya ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde haciz talep edebilir (İİK m. 78/I). Şayet borçlu ödeme emrine itiraz etmişse alacaklının itirazı bertaraf etmek için başvurduğu itirazın kaldırılması yolu veya itirazın iptali davasında harcadığı süre bu kapsamda dikkate alınmaz⁴²⁵.

Alacaklının yukarıda yer alan şartlar dahilinde usulüne uygun yapmış olduğu haciz talebine rağmen icra müdürü haciz talebini reddederse bu durum bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır⁴²⁶.

Esasen bu noktada şunu da vurgulamak gerekir icra dairesinin haciz talebinden itibaren üç gün içinde haczi yapması gerekmektedir. Bu noktada icra dairesi ilk etapta açık bir şekilde haciz talebini reddetmemişse, üç günlük süre geçirildiğinde süresiz şikayetin bir hakkın yerine getirilmemesi sebebine mi yoksa bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılmasına mı dayandığı anlaşılabilir. İcra müdürünün iradesi haczi hiç yapmamak yönündeysen bir hakkın yerine getirilmesi söz konusudur fakat icra müdürü

---

⁴²² Kuru, El Kitabı, s. 411.

⁴²³ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 237.

⁴²⁴ Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes/, İcra Ders Kitabı, s. 154, Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 237.

⁴²⁵ Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s. 237.

⁴²⁶ Muşul, Şikayet, s. 677.

haczi gerçekleştirecekse ancak sebepsiz bir şekilde işlemi yapmayı erteliyorsa bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır.

Yargıtay da icra dairesinin usulüne uygun haciz talebini reddetmesi halinde bu durumun bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet konu olacağı yönünde karar vermektedir⁴²⁷.

Ayrıca belirtmemiz gerekir ki icra müdürü alacaklının gösterdiği adreste haciz yapmakla mükelleftir⁴²⁸. Bu kapsamda bir malın üzerinde istihkak iddiasının bulunması veya hacze gidilen adresin borçlunun adresi olmadığına bildirilmesi icra müdürüne inisiyatif alma hakkı vermez. İcra müdürü haczi gerçekleştirmelidir aksi durum bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacaktır⁴²⁹.

b. İstihkak Prosedürünün Hatalı Bir Şekilde İşletilmesi

İİK m. 82 uyarınca icra müdürü alacaklının talebi üzerine haczi gerçekleştirmelidir. Hukukumuzda icra müdürünün haciz kapsamındaki yetkisi oldukça geniştir. Örneğin İİK m. 80 uyarınca borçlu haciz mahalinde olmasa dahi haciz yokluğundan yapılır bunun yanı sıra aynı madde dahilinde borçlu kilitli yerleri açmak zorundadır şayet açmazsa icra müdürü zorla açtırılmasına karar verebilir. İstihkak hususunda alacaklı lehine bir düzenleme mevcuttur. İİK m 97-99 uyarınca haciz mahalindeki bir malın üçüncü bir kişiye ait olduğunu iddia edilmesi halinde bu durum malın haczine mani olmaz söz konusu iddia haciz tutanağına geçirilir ve akabinde mal haczedilir. Bu

---

⁴²⁷ Yargıtay 12 HD, 2014/7334 E, 2014/9910 K, 03.04.2014 T, "...Alacaklının, haciz talebinin reddine ilişkin müdürlük kararının kaldırılması istemiyle icra mahkemesine yaptığı başvuru, bir hakkın yerine getirilmemesine ilişkin olduğundan İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca bu husustaki şikayet süreye tâbi değildir. O halde mahkemece şikayetin esasının incelenerek oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, istemin süre aşımı nedeniyle reddi isabetsizdir...",<https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020, aynı yönde bkz. Yargıtay 12 HD, 2012/6056 E, 2012/22573 K, 26.06.2012 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.

⁴²⁸ **Muşul**, Şikayet, s. 428.

⁴²⁹ Yargıtay 12 HD, 2015/1465 E, 2015/6740 K, 23.03.2015 T, "...02.07.2012 tarih ve 6352 Sayılı Kanununun 16. maddesi ile değişik İİK'nun 82/son maddesinde icra memuruna tanınan takdir hakkı, haciz talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığına ilişkindir. Buna göre; icra müdürü alacaklının gösterdiği adreste haciz yapmak zorundadır. Hacizden sonra üçüncü kişiler veya alacaklı icra mahkemesinde istihkak davası açabilirler. İcra memurunun haciz işlemi yapmaması, bir hakkın yerine getirilmemesine ilişkin olup, bu konudaki başvuru, İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tâbidir...",<https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2003/27448 E, 2003/1856 K, 3.2.2003 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.

noktada belirtmemiz gerekir ki, icra memurunun istihkak iddiası kapsamında değerlendirme yaparak malı haczetmemek gibi bir yetkisi de yoktur. İstihkak iddiası söz konusu olduğunda icra müdürünün yapması gereken, iddiayı tutanağa geçirdikten sonra malı haczetmektedir. Şayet icra müdürü bunu yapmaz istihkak iddiasının kendince haklılığını kanaat getirdiği için malı haczetmezse bu durum süresiz şikayete konu teşkil edecektir⁴³⁰.

Burada ayrıca belirtmemiz gerekir ki istihkak iddiasının ilgililerce usulüne uygun bir şekilde dile getirilmiş olması gerekmektedir, böyle bir durum olmadığı halde icra müdürü kendi gözlemleri doğrultusunda istihkak prosedürü işletirse bu işlem süresiz şikayete konu olacaktır⁴³¹.

İstihkak prosedürü malın haczedildiği anda kimin elinde olduğuna bağlı olarak iki farklı şekilde düzenlenmiştir. Buna göre İİK m. 96-97 kapsamında istihkak iddia edilen malların borçlunun elinde olması halinde uygulanacak prosedür

---

⁴³⁰ Yargıtay HGK, 2017/ 12-347 E, 2019/817 K, 02.07.2019 T” *Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler ve ilkeler uyarınca somut olayda haciz yapılmasına ilişkin alacaklı vekilinin isteminin yerine getirilmesi konusunda icra memurunun bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. İcra memurunun takdir yetkisi İİK'nin 82. maddesi kapsamında malın haczi kabil olup olmadığı ile sınırlı olup, icra memurunun bunun dışında, haczi istenen menkullerin üçüncü kişiye ait olduğu gerekçesiyle haciz talebini reddetme yetkisi yoktur. İcra memurunun yetkisini aşarak haciz işlemi yapmaması bir hakkın sebepsiz yere sürüncemede bırakılması niteliğinde olup süresiz şikâyete tabidir. İcra memurluğunca yapılması gereken iş haciz işlemi yaparak, üçüncü kişinin istihkak iddiasının tutanağa geçirilip İİK'nin 97 ve 99. maddeleri uyarınca istihkak prosedürünü işletmektir. Zira malın mülkiyetinin borçluya veya üçüncü kişiye ait olduğunun tespiti yargılama gerektirir. Somut olaydaki gibi menkuller mülkiyet iddia eden üçüncü kişi nezdinde haczedildiğinde İİK'nin 99. maddesi uyarınca alacaklıya istihkak davası açması için süre verilmesi gerekir. İstihkak davası açılması durumunda ispat yükü de alacaklı üzerinde olur. Ayrıca üçüncü kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde muhafaza işlemi de yapılamaz. Görüldüğü üzere anılan bu hükümlerle icra takibi sırasında üçüncü kişilerin mülkiyet hakkını kullanma ve koruma imkânı tanınmakta ve menfaatleri gözetilmektedir..”, <https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020, Yargıtay bu konuda her ne kadar bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikayet olarak nitelendirirse de kanaatimizce burada bir hakkın yerine getirilmeme sebebiyle süresiz şikayet söz konusudur, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2016/12983 E, 2017/6540 K, 26.04.2017 T, www.kazanci.com, ET, 10.06.2020, Yargıtay 12 HD, 31.01.2006 T, 2005/24569 E, 2006/1028 K, 31.01.2006 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.*

⁴³¹ Yargıtay 17 HD, 2010/517 E, 2010/5848 K, 22.06.2010 T, “...Öte yandan, icra müdürünün usule uygun istihkak iddiası bulunmadığı halde İİK'nun 99. maddesinin uygulaması işlemi İİK'nun 16. maddesi gereği süresiz şikayete tabi olduğundan, davacının bu işlemin iptaline yönelik talebinin kabulü gerekmektedir. Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular dikkate alınmadan davacının İİK'nun 99. maddesi gereğince açtığı istihkak davasının ön koşul yokluğundan reddine, icra müdürlüğünün İİK'nun 99. maddesini uygulama işleminin iptaline yönelik istemin kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.

düzenlenmişken İİK m. 99'da istihkak iddia edilen malın üçüncü kişinin elindeyken haczedilmesi halinde uygulanacak prosedür düzenlenmiştir⁴³².

İİK m. 96-97 uyarınca şayet mal borçlunun elindeyken haczedilir, istihkak iddia edilirse; icra müdürü ilk olarak istihkak iddiasını haciz tutanağına geçirir ve bu durumu alacaklı ve borçluya bildirir, bundan sonra icra müdürü alacaklı ve borçluya istihkak iddiasına ilişkin bir muhalefetleri olup olmadığını bildirmeleri için üç gün süre verir⁴³³. İcra müdürü istihkak iddiasının gerçekliğine ilişkin araştırma yapmaksızın istihkak iddiasını tutanağına geçirmek, alacaklı ve borçluya bildirmek ve itirazda bulunmaları için üç günlük süre vermek mecburiyetindedir. Aksi durum süresiz şikayete konu teşkil edecektir⁴³⁴.

Verilen bu üç günlük süre neticesinde alacaklı veya borçlu istihkak iddiasına herhangi bir itirazda bulunmazsa üçüncü kişi icra dairesinden istihkak iddia ettiği mal üzerindeki haczin kaldırılmasını talep edebilir. Bu talebe rağmen haczin kaldırılmaması süresiz şikayete konu olur⁴³⁵. İİK m. 96-97 kapsamındaki istihkak prosedürünü İİK m. 99'dan yani malın üçüncü kişiyi elindeyken haczedilmesinden ayıran bazı temel özellikler vardır. Örneğin; İİK m. 96-97 kapsamında haciz gerçekleştirildiğinde dava açması gereken üçüncü kişi iken⁴³⁶ İİK 99 kapsamında haciz gerçekleştirildiğinde istihkak davası açması gereken alacaklıdır⁴³⁷. Ayrıca İİK

---

⁴³² Postacıoğlu/ Altay, s. 467.

⁴³³ Pekcanitez/ Atalay/Sungurtekin Özkan/ Özkes, İcra Ders Kitabı, s. 191, Deren-Yıldırım /Yıldırım, s. 185.

⁴³⁴ Kuru, El Kitabı, s. 547, dn.14.

⁴³⁵ Yargıtay 17 HD, 2009/871 E, 2009/2961 K, 08.05.2009 T, "...Hacizden sonra yapılan istihkak iddiasına karşı itirazda bulunmayan alacaklı ve borçlunun istihkak iddiasını kabul etmiş sayılacakları yasa hükmü gereği olduğundan, 3. kişi tarafından istihkak davası açılmasında korunacak hukuki bir yarar da bulunmamaktadır. istihkak iddiasına yönelik bildirim tebliğinden itibaren 3 günlük sürenin itirazsız geçmesinden sonra 3. kişi haczin kaldırılmasını icra müdürlüğünden her zaman isteyebilir. Bu taleplere ilişkin kararlara karşı da İİK'nun 16. maddesi kapsamında süresiz şikayet yoluna gidilebilir. İcra müdürlüğünün sehven dosyayı icra hakimliğine göndermesi, mahkemece takibin ertelenmesi yönünde karar verilmesi, bu kararda 7 günlük süre içinde istihkak davası açılabileceğinin belirtilmesi bu sonucu değiştirmeyecektir. Davanın açılmasında hukuki yararın bulunması bir dava şartıdır ve öncelikle ele alınması gereken bir olgudur. Bu husus göz ardı edilerek yazılı biçimde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olmakla birlikte ; bu durum sonuca etkili görülmediğinden bozma nedeni yapılmamıştır..." ,<https://app.e-uyar.com>, ET 09.06.2020.

⁴³⁶ Yılmaz, İcra Şerh, s. 577.

⁴³⁷ Kuru, El Kitabı, s. 573.

m. 97 kapsamında mal haczedildiğinde malın muhafaza edilmesi için üçüncü kişinin herhangi bir suretle icazet vermesine lüzum yokken İİK m. 99 kapsamında haczedilirse ancak üçüncü kişi malın yediemin olarak kendisine bırakılmasını kabul etmezse muhafaza altına alınabilir aksi durumda istihkak iddia edilen malın muhafaza altına alınması mümkün değildir⁴³⁸. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere İİK m. 99 üçüncü kişinin menfaatine birtakım imkanlar içermektedir. Şayet icra müdürü İİK m. 99 uygulanması gereken bir durumda İİK m. 97'yi uygularsa bu durum da süresiz şikayete konu olacaktır⁴³⁹.

c. Satış Talep Etme Süresinin Kaçırılması Sebebiyle Düşen Hacze Devam Edilmesi

Haczedilen malların satışı kural olarak talep üzerine yapılır⁴⁴⁰. İİK m. 106 uyarınca mahcuz malların satışı hacizden itibaren şayet hacizli mal taşınır ise 6 ay, taşınmaz mal ise 1 yıl içerisinde talep edilmelidir. Bu süre geçmesine rağmen talep edilmezse bu durumda haciz düşecektir. Bunun yanı sıra süresi içerisinde satış talep edilir fakat geri alınır ve süresi içerisinde yeniden talep etmezse de haciz düşer. Buna ek olarak süresi içerisinde satış talep edilir ancak satış için gerekli giderler aynı süre içerisinde yatırılmazsa haciz yine düşer⁴⁴¹. Anlaşılacağı üzere süresi içerisinde satış talep edilmediği takdirde yalnızca haciz düşecektir, takip derdest kalmaya devam edecektir⁴⁴².

Satış isteme süresi hak düşürücü bir süredir, bu sürenin geçtiği icra dairesince re'sen dikkate alınmalıdır⁴⁴³. Süresinden sonra yapılan satış talebine rağmen icra dairesi satış işlemlerini yaparsa, başka bir deyişle satış hazırlıklarına başlarsa bu durum süresiz

---

⁴³⁸ Yılmaz, İcra Şerh, s. 577, Kuru, El Kitabı, s. 573.

⁴³⁹ Yargıtay 12 HD, 1982/8622 E, 1982/8763 K, 25.11.2982 T, Muşul, Şikayet, s. 433, dn.686, Üstündağ, İcra, s. 226, dn. 714a, Postacıoğlu/ Altay, s. 468, dn.14.

⁴⁴⁰ Kuru, El Kitabı, s. 607, Pekcanitez/ Atalay/Sungurtekin Özkan/ Özekes, İcra Ders Kitabı, s. 206, Postacıoğlu/ Altay, s. 527, Üstündağ, İcra, s. 239, Yılmaz, İcra Şerh, s. 610.

⁴⁴¹ Yılmaz, İcra Şerh, s. 612.

⁴⁴² Üstündağ, İcra, s. 241, Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra, s.311.

⁴⁴³ Yılmaz, İcra Şerh, s. 612.

şikayete konu olacaktır⁴⁴⁴. Yargıtay da böylesi bir durumun İİK m. 16/II kapsamında süresiz şikayete konu edileceği yönünde karar vermiştir⁴⁴⁵.

Bunun yanı sıra ayrıca belirtmek gerekir ki Yargıtay satış isteme süresi kaçırılmadığı, haciz düşmediği halde icra dairesinde haciz düşmüş gibi değerlendirme yapılarak alacaklının usulüne uygun satış talebinin reddedilmesini, satışın gerçekleştirilmemesinin de İİK m. 16/2 kapsamında süresiz şikayete konu teşkil edeceği yönünde karar vermiştir⁴⁴⁶.

---

⁴⁴⁴ Muşul, Şikayet, 434, Yılmaz, İcra Şerh, s. 612.

⁴⁴⁵ Yargıtay HGK, 2013/12-284 E, 2015/890 K, 4.3.2015 T, “Buna göre icra müdürünün, süresi (m. 106) geçtikten sonra yapılan satış talebini reddetmesi gerekir. Çünkü, süresi içinde satış istenmediği için haciz kalkmıştır (m. 110) ve m. 106'daki satış isteme süreleri hak düşürücü niteliktedir. Satış isteme süresinin geçmiş olmasına rağmen, icra müdürü satış talebini kabul edip satış hazırlıklarına başlarsa, icra müdürünün bu işlemine karşı süresiz şikâyet yoluna başvurulabilir. İcra müdürü, (süresinde satış istenmediği için üzerindeki haciz kalkmış olan) malı satarsa, bu ihalenin feshi (m. 134) istenebilir (Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, İstanbul 2004, s. 520; aynı yönde görüş için bkz. İlhan E. Postacıoğlu/Sümer Altay, İcra Hukuku Esasları, 5. Bası, İstanbul 2010, s. 528).Bu genel açıklamaların ışığında somut olaya gelince, satışa konu enkazın davalı alacaklı vekilinin talebi üzerine 10.05.2010 tarihinde haczedildiği ve alacaklı vekili tarafından İİK'nun 106. maddesinde belirtilen bir yıllık süreden sonra, 27.06.2011 tarihinde fîli haczi yapılan menkul hükmündeki enkazın satışına esas olmak üzere kıymet takdirinin yapılmasının istenildiği anlaşılmaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere, satış isteme süreleri hak düşürücü nitelikte olduklarından icra memuru tarafından re'sen gözönünde bulundurulması gerekir. Aksi takdirde icra memurunun bu işlemi süresiz şikayete tabidir. Bu durumda mahkemece, İİK'nun 110. maddesi gereğince ihale tarihinde anılan menkul üzerindeki haczin kalktığı gözetilerek, geçerli bir haciz olmaksızın yapılan ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile istemin reddi isabetsizdir...”,www.kazanci.com, ET, 10.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2017/2250 E, 2019/1541 K, 19.02.2019 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁴⁶ Yargıtay 23 HD, 2013/4536 E, 2013/5532 K, 19.09.2013 T, “...Öte yandan; İcra Müdürlüğü'nce satışın fîlen yapılamadığının tespiti ile yetinilmesi gerekirken, satış talebinin reddi kararı, alacaklının yasa ile doğan hakkın özünü ortadan kaldıran bir karar olması nedeniyle süresiz şikayete tabi olan bu karara yönelik şikayetin işbu şikayet sırasında savunma yolu ile yine şikayete bakmakla görevli İcra Mahkemesi'nin önüne getirildiğinin de kabulü gerekir. Bu durumda; anılan ret kararının takip hukuku bakımından kesinleştiği sonucuna varılmamalıdır. Şikayet konusu işlemin bir hakkın yerine getirilmesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı ve kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı yapılacak şikayetlerin süresiz bulunduğu hususunun somut olayımızda uygulama yeri olmasına göre icra müdürünün işleminin doğru olmadığı işbu şikayet sırasında şikayet olunan tarafından savunulmuş olup, ret kararının da bu şikayet sırasında ele alınıp değerlendirilmesi gerektiği gözetilmelidir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020,

d. Taşınmaz Hazine İlişkin Sebepler

(1) Üçüncü Kişiyeye Ait Taşınmazın Haczi

İİK m. 102 uyarınca taşınmaz haczi bulunduğu yerde (mahalinde) yapılır. Ancak 4949 sayılı İcra Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile İİK m. 79/II’de yapılan düzenleme uyarınca resmi sicile kayıtlı malların haczi, haczi koyan icra dairesince, taşınmazın kayıtlı olduğu tapu siciline yazı gönderilmek suretiyle yapılabilir. Bu noktada belirtmemiz gerekir ki bir taşınmazın bu suretle haczedilmesi için tapuda borçlu adına kayıtlı olması gerekmektedir⁴⁴⁷. Bir taşınmaz borçlu adına kayıtlı olmadığı halde haczedilirse, üçüncü kişinin bu hacze karşı istihkak iddia edebilmesi mümkün değildir⁴⁴⁸. Açıklamak gerekirse İİK m. 96-99 arasında düzenlenmiş olan istihkak prosedürü taşınır mallara ilişkindir.

Buna göre, bir taşınmazın haczedildiği anda borçlu adına kayıtlı olması gerekmektedir. Borçlunun ileride doğacak, doğması muhtemel hakkına dayanarak mevcudiyette üçüncü kişi adına kayıtlı bir taşınmazın haczedilmesi süresiz şikayet sebebidir⁴⁴⁹. Yargıtay henüz mevcut olmayan beklenen bir hakkın haczedilmesinin bazı kararlarında kamu düzenine aykırı olduğu yönünde de karar vermektedir⁴⁵⁰.

⁴⁴⁷ Muşul, Şikayet, s. 446.

⁴⁴⁸ Muşul, Şikayet, s. 446.

⁴⁴⁹ Yargıtay 12 HD, 2011/15590 E, 2012/1411 K, 24.01.2012 T, “...İcra takibinin sürdürülmesi sırasında taşınmazların haczedilmesi için, bunların haciz tarihinde takip borçlusunun adına tapuda kayıtlı olması zorunludur. İcra müdürü bu saptamayı yaptığı taktirde taşınmazı haczedebilir (HGK’nun 07.04.2004 tarih ve 2004/12-210 E.-2004/208 K.). İcra müdürünün anılan kurala aykırı işlemi, tapu kaydının niteliği gözetildiğinde, İİK’nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tabidir. Haciz tarihinde takip borçlusunu olmayan kişi adına tapuda kayıtlı taşınmaz üzerine konulan haczin kaldırılması istemi, şikayet niteliğinde olup, inceleme icra mahkemesinde yapılmalıdır (HGK’nun 13.06.2001 tarih, 2001/12-461 E.-2001/516 K.).Somut olayda haciz tarihinde taşınmazın şikayetçi üçüncü kişi adına kayıtlı olduğu tartışmasızdır. Borçlu ile şikayetçinin düzenlediği kat karşılığı inşaat sözleşmesine dayalı olarak, ileride koşullar tahakkuk ettiği taktirde, borçlu adına tescili yapılacak yer için haciz konulması usulsüzdür. Şikayetçinin tapu kaydı maliki olması nedeniyle şikayette hukuki yararı bulunmaktadır. O halde mahkemece, şikayetin kabulü ile ileride doğması muhtemel hakka dayalı şekilde, üçüncü kişinin malik olduğu taşınmazın tapu kaydına konulan haczin kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2009/11629 E, 2009/20480 K, 20.10.2009 T, Yargıtay 12 HD, 2012/7691 E, 2012/26214 K, 13.09.2012 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁵⁰ Yargıtay 12 HD, 2003/23543 E, 2004/546 K, 19.1.2004 T, “...Öncelikle belirtelim ki ileride gerçekleşeceği ihtimal olan bir hakkın haczi mümkün olmadığından ve bu aşamada borçlu adına kayıtlı bulunmayan gayrimenkullerle ilgili olarak da 89/1 haciz ihbarnamesi göndermesi mümkün bulunmadığından ve kamu düzenine ilişkin bu husus süresiz şikayete konu yapılabileceğinden mercice

Kanaatimizce de her ne kadar Yargıtay'ın pek çok kararında İİK m. 16/2 kapsamında süresiz şikayet hali olduğu yönünde karar verilmiş olsa da burada bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması halinden ziyade Kanunun ağır bir şekilde ihlali söz konusudur ve kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet hali mevcuttur.

Bunun yanında borçlunun beklenen bir hakkı da olmamasına rağmen üçüncü kişinin adına kayıtlı olan bir taşınmazın haczedilmesi hali de süresiz şikayete konu olur⁴⁵¹.

(2) Kişisel Hak Şerhine Karşın Taşınmaz Haczi

Şahsi haklar kural olarak ancak hukuki ilişkinin öteki tarafına karşı ileri sürülebilirler. Ancak TMK m. 1009'da tapuya şerh verilerek etkisi kuvvetlendirilebilecek şahsi haklara yer verilmiştir. Bir şahsi hak tapuya şerh verildiğinde dahi aynı hak niteliği kazanarak herkese karşı ileri sürülebilir bir hale gelmez. Yalnızca akdin karşı tarafının yanı sıra taşınmaz üzerine aynı hak sahibi olan kimselere karşı da ileri sürülebilecek duruma gelir⁴⁵².

TMK 1009'da yer alan tapuya şerh edilebilen şahsi haklardan biri taşınmaz satış vaadi sözleşmesinden kaynaklanan haktır. Taşınmaz satış vaadi sözleşmesinden kaynaklanan mülkiyeti talep hakkı şahsi bir haktır ancak bu hak tapuya şerh edilir ve bu şerhten sonra taşınmaz üzerine haciz konulursa, şahsi hak sahibi, Tapu Kanunu m. 26 uyarınca şerhten itibaren beş yıl süre içerisinde haciz koyduran alacaklıdan haczi kaldırmasını talep edebilecektir⁴⁵³. Böylesi bir şerhe rağmen taşınmaza icra dairesince

---

açıklanan nedenle alacaklı isteminin bu yöne ilişkin talebinin reddine karar vermek gerekirken, icra müdürü işleminin tümünden iptali isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁵¹ Yargıtay 12 HD, 2006/24598 E, 2007/2324 K, 15.02.2007 T, "...İcra takibinin sürdürülmesi sırasında taşınmazların haczedilmesi için bunların (haciz tarihinde) takip borçlusunun adına tapuda kayıtlı olması zorunludur. İcra müdürü bu saptamayı yaptığı takdirde taşınmazı haczedebilir (HGK'nun 07.04.2004 tarih ve 2004/12-210 E, 2004/208 K). İcra müdürünün anılan kurala aykırı işlemi tapu kaydının niteliği gözetildiğinde İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tabidir. Haciz tarihinde takip borçlusu olmayan kişi adına tapuda kayıtlı taşınmaz üzerine konan haczin kaldırılması istemi şikayet niteliğinde olup, inceleme icra mahkemesinde yapılmalıdır (HGK'nun 13.06.2001 tarih ve 2001/12-461 E. 2001/516 K.)...", <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁵² Muşul, Şikayet, s. 444.

⁴⁵³ Muşul, Şikayet, s. 445.

haciz konulması halinde ise bu durum İİK m. 16/II dahilinde süresiz şikayete konu teşkil edecektir⁴⁵⁴.

e. Haciz İhbarnamesine İlişkin Sebepler

(1) İİK 89 Aykırı Surette Haciz İhbarnamesi Düzenlenmesi

İİK m 89’da borçlunun üçüncü kişiler yedinde mevcut olan mal ve alacaklarının haczine ilişkin prosedür düzenlemiştir⁴⁵⁵. Haciz ihbarnamesi takibin yapıldığı icra dairesince gönderilir⁴⁵⁶. Gönderilecek olan haciz ihbarnamesinin muhtevası İİK m. 89’da düzenlenmiştir.

İİK m. 89’da yer alan haciz ihbarnamesine aykırı şekilde haciz ihbarnamesi gönderilemez. Bu surette haciz ihbarnamesi gönderilmesi halinde bu durum süresiz şikayete konu teşkil edecektir.⁴⁵⁷

İcra mahkemesi yapmış olduğu inceleme neticesinde haciz ihbarnamesinin İİK m. 89’a aykırı olduğuna kanaat getirirse, ihbarnamenin iptali yönünde hüküm kuracaktır⁴⁵⁸.

⁴⁵⁴ Yargıtay 12 HD, 2011/17400 E, 2012/3857 K, 16.02.2012 T, “...Şikayetçi üçüncü kişiler lehine verilen taşınmaz satış vaadi sözleşmesi tapu kütüğüne 28.01.2009 tarihinde şerh edildikten sonra, alacaklı tarafta taşınmazlar üzerine 06.11.2009 tarihinde haciz şerhi işlenmiştir. Şikayetçiler haciz şerhi bulunan taşınmazları adlarına tescil ettirdikleri iddiası ile taşınmaz hacizlerinin Tapu Kanununun 26 ve İİK.nun 16/2.maddeleri uyarınca iptalini talep etmişlerdir. İcra mahkemesine yapılan bu başvuru icra müdürünün haciz tarihi itibarıyla işlemde usulsüzlük olup olmadığının tespitine yönelik olup süresiz şikayete tabidir. Diğer taraftan bu şikayeti incelemeye icra mahkemesi yetkili ve görevlidir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2009/18651 E, 2010/338 K, 12.1.2010 T, “...Haciz tarihinde taşınmazın borçlu adına kayıtlı olduğu tartışmasıdır. Anılan taşınmaz borçlu ile şikayetçinin düzenlediği satış vaadi sözleşmesine dayalı olarak, koşullar tahakkuk ettiği takdirde, ileride 3. şahıs adına tescili yapılacak yer olup, haczin yapılmasında bir usulsüzlük bulunmamaktadır. Zira satış vaadi sözleşmesi tapuya tescil edilmedikçe şahsi hak doğurur. Bu durumda hakkın 3.kişilere karşı ileri sürülmesi mümkün değildir.3.kişinin icra memurunun haciz işlemine karşı şikayet hakkı, bir hakkın yerine getirilip getirilemeyeceğine ilişkin olup, İİK.nun 16/2 maddesi gereğince şikayet süreye tabi değildir. Mahkemece şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken süre yönünden reddi isabetsizdir...” <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2007/3346 E, 2007/5646 K, 26.3.2007 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁵⁵ Kuru, El Kitabı, s.458.

⁴⁵⁶ Pekcanitez/ Atalay/Sungurtekin Özkan/ Özekes, İcra Ders Kitabı, s. 173.

⁴⁵⁷ Muşul, Şikayet, s. 454.

⁴⁵⁸ Yargıtay 12 HD, 2015/34525 E, 2016/18816 K, 20.04.2016 T, “...Somut olayda şikayetçiye gönderilen 2. haciz ihbarnamesinde itiraz süresinin yasaya uygun şekilde 7 gün olarak belirtildiği, dolayısıyla anılan haciz ihbarnamesinin usul ve yasaya uygun olduğu anlaşılmaktadır. O halde,

Yargıtay, bazı kararlarında bu durumun kanunun emredici hükmüne aykırı olması sebebiyle kamu düzenine aykırılık teşkil ettiğini belirtmişken⁴⁵⁹ bazı kararlarında ise, bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacağını belirtmiştir⁴⁶⁰.

Kanaatimizce burada bir hakkın yerine getirilmemesinden ziyade kamu düzenine aykırılık söz konusudur. Açıklamak gerekirse, ödeme emrinin usulüne uygun düzenlenmemesinde olduğu gibi icra dairesi burada Kanunen şekil ve içerik olarak sınırları çizilmiş olan ihbarnameyi Kanuna aykırı surette tanzim etmektedir. Bu durumda borçlunun veya alacaklının Kanundan kaynaklanan bir hakkının yerine getirilmemesi değil açık Kanun hükmünün ihlali söz konusudur ki bu da kamu düzenine aykırılık teşkil edecektir.

(2) Haciz İhbarnamesi Gönderilemeyecek Bir Kişiyeye Haciz İhbarnamesi Gönderilmesi

İİK m. 89 kapsamında icra dairesince hazırlanan haciz ihbarnameleri borçlunun üçüncü kişilerdeki hak ve alacaklarına ilişkindir⁴⁶¹. Buna göre borçlunun hak ve alacağını elinde bulundurmayan yani İİK m. 89'a göre üçüncü kişi sayılamayacak kimselere haciz ihbarnamesi gönderilemez. Örneğin; İİK m. 89'a göre üçüncü kişi

---

mahkemece sadece 3. haciz ihbarnamesinin iptali ile yetinilmesi gerekirken, 2. haciz ihbarnamesinin de iptali yönünde hüküm tesisi isabetsizdir..., <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁵⁹ Yargıtay 12 HD, 2008/5646 E, 2008/16134 K, 20.1.2003 T, "...Somut olayda İİK'in 89/1. maddesi uyarınca düzenlenen 1. haciz ihbarnamesinin şikayetçi üçüncü kişiye tebliğ edildiği, yasal sürede itiraz etmemesi üzerine düzenlenen 27.3.2007 tarihli 2. haciz ihbarının adı geçene 3.4.2007 tarihinde tebliğ edildiği görülmüştür. Şikayetçiye tebliğ edilen 2. haciz ihbarının incelenmesinde "üçüncü şahsın ihbarnamenin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde ikinci fıkrada belirtilen sebeplerle itirazda bulunması, itirazda bulunmadığı takdirde zimmetinde sayılacağı..." ihtarını taşımadığı ve bu hali ile 4949 sayılı yasa ile değişik İİK'in 89/3. maddesine uygun olmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda anılan haciz ihbarı yasal şartları taşımadığından ve İİK'in 89/3. maddesinin emredici hükmüne uygun düzenlenmediğinden geçersizdir. Yasanın emredici kuralına aykırı bir husus kamu düzeniyle ilgili olduğundan İİK'in 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir. O halde mahkemece "şikayetin kabulü" yerine, "istemin süre aşımı nedeniyle reddi" isabetsizdir..."

⁴⁶⁰ Yargıtay 12 HD, 2015/34525 E, 2016/18816 K, 20.04.2016 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁶¹ Yılmaz, İcra Şerh, s. 508.

olarak nitelendirilen bir kimsenin alacaklı olduğu kişiye haciz ihbarnamesi gönderilemez⁴⁶².

Bu kurala aykırı bir şekilde borçlunun mal veya alacağı ile bağlantısı bulunmayan bir kişiye haciz ihbarnamesi gönderilmesi halinde bu durum bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu teşkil edecektir ve gönderilen haciz ihbarnamesinin bu yolla iptaline karar verilecektir⁴⁶³.

Bunun yanı sıra Yargıtay ayrıca borçlu dışında takibin tarafı olmayan kimselerin mal ve alacakları için haciz ihbarnamesi gönderilmesinin de bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu olacağı yönünde karar vermiştir⁴⁶⁴.

(3) İtiraza Rağmen Haciz İhbarnamesi Gönderilmeye Devam Edilmesi

İİK m. 89 kapsamında borçlunun üçüncü kişilerden olan mal ve alacaklarının haczi için gönderilen haciz ihbarnamesinin üçüncü kişiyi belirli süreler dahilinde itiraz etme hakkı vardır⁴⁶⁵.

Usulüne uygun hazırlanmış 1. haciz ihbarnamesini alan üçüncü kişinin buna tebliğden itibaren yedi gün içerisinde itiraz etme hakkı vardır. Üçüncü kişi süresinde birinci haciz ihbarnamesine itiraz ederse bu durumda 2. haciz ihbarnamesi gönderilemez⁴⁶⁶.

---

⁴⁶² Muşul, Şikayet, s. 454.

⁴⁶³ Yargıtay 12 HD, 2003/27550 E, 2003/389 K, 20.01.2003 T, "...3. kişiye, 89 haciz ihbarları çıkarılması üzerine, bu kişinin zimmetinde sayılan borç için, bu üçüncü kişinin, bir başka 3. kişiden olan alacağı için 89 haciz ihbarı çıkarılamaz. «Bir hakkın yerine getirilmesi» ile ilgili hususlardan olması nedeniyle, bu konudaki şikayet İİK. 'nun 16/2. maddesi gereğince süreye tâbi değildir. Şikayetin esası incelenerek bir karar vermek gerekirken, süreden red kararı verilmesi isabetsizdir...", <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁶⁴ Yargıtay 12 HD, 2003/12321 E, 2003/15477 K, 30.6.2003 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020.

⁴⁶⁵ Kuru, El Kitabı, s. 467.

⁴⁶⁶ Pekcanitez/ Atalay/Sungurtekin Özkan/ Özkes, İcra Ders Kitabı, s. 175, Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası, İcra , s. 261, Kuru, El Kitabı, s. 467, Deren- Yıldırım/ Yıldırım, s. 168.

Üçüncü kişi birinci haciz ihbarnamesine süresinde itiraz etmediği takdirde ikinci haciz ihbarnamesi gönderilir. Üçüncü kişinin ikinci haciz ihbarnamesine de tebliğden itibaren 7 gün içerisinde itiraz hakkı vardır. Bu hakkı kullanıp itiraz ederse üçüncü haciz ihbarnamesi gönderilemez⁴⁶⁷.

Birinci veya ikinci haciz ihbarnamesine itiraz edilmiş olmasına rağmen haciz ihbarnamesi gönderilmeye devam edilmesi bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet⁴⁶⁸ sebebidir. İcra mahkemesinin bu kapsamda yaptığı inceleme neticesinde itirazdan sonra gönderilen haciz ihbarnamesinin iptaline karar vermesi gerekmektedir.⁴⁶⁹

3. Satış- Paraların Paylaştırılması Safhası

a. Sıra Cetveline İlişkin Süresiz Şikayet Halleri

İİK m. 140- 142 uyarınca borcunun haczedilip satılan mallarının satış tutarlarının tüm alacaklıların alacağını karşılamaya yetmeyeceğinin anlaşılması halinde, borçlunun haczedilebilecek malları varsa re'sen tamamlama haczi (İİK m. 139) yapılır. Bunun neticesinde de alacaklıların tamamının tatmin edilebilecek bir miktar mevcut olmazsa sıra cetveli tanzim edilmesi gerekmektedir. Sıra cetveli icra dairesince düzenlenir⁴⁷⁰.

⁴⁶⁷ **Deren- Yıldırım/ Yıldırım**, s. 168, **Pekcanitez/ Atalay/Sungurtekin Özkan/ Özkes**, İcra Ders Kitabı, s. 176, **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra , s. 261, **Kuru**, El Kitabı, s. 470.

⁴⁶⁸ **Kuru**, El Kitabı, s. 468, **Muşul**, Şikayet, s. 455.

⁴⁶⁹ Yargıtay 12 HD, 2017/7087 E, 2018/12062 K, 22.11.2018 T, “...Şikayetçi üçüncü kişinin icra mahkemesine başvurusunda; kendisine gönderilen iki adet birinci haciz ihbarnamesi ile ikinci ve üçüncü haciz ihbarnamelerine süresinde itiraz etmelerine rağmen hakkında haciz işlemi uygulandığını ileri sürerek ikinci ve üçüncü haciz ihbarnamelerinin iptalini talep ettiği; ilk derece mahkemesince, birinci haciz ihbarnamesine süresinde itiraz edildiği gerekçesi ile şikayetin kabulüne dair verilen karara karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesince HMK'nın 353/1-b-2 maddesi uyarınca ilk derece mahkemesi kararı düzeltilerek şikayetin süresinde olmadığı gerekçesi ile reddine karar verildiği görülmektedir. Somut olayda, üçüncü kişi .... A.Ş.'nin şikayeti, birinci haciz ihbarnamesine süresinde itiraz etmesine rağmen ikinci ve üçüncü haciz ihbarnamelerinin gönderilemeyeceğidir. Başvuru bu hali ile İİK'nın 16/2. maddesine göre, bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili olduğundan süresiz şikayete tabidir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay 12 HD, 2009/5610 E, 2010/4019 K, 23.2.2010 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2010/31513 E, 2011/12785 K, 21.6.2011 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 14.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2009/5610 E, 2009/13803 K, 23.6.2009.

⁴⁷⁰ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s.311, **Üstündağ**, İcra, s. 296.

Borçlunun satılan malı üzerine farklı icra takipleri kapsamında, farklı icra dairelerince haciz konulmuşsa ilk haczi koyan icra dairesince sıra cetveli tanzim edilir⁴⁷¹.

Borçlunun hacedilip satılan mallarının bedeli tüm alacaklarının alacağını karşılayacak tutarda olmamasına rağmen icra dairesi sıra cetveli düzenlenmez ve alacaklı tarafından yapılması talep edildiği halde de sıra cetveli tanzim etmeyi reddederse bu durum bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete⁴⁷² konu teşkil edecektir. Bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet kapsamında yapılan başvuru neticesinde, icra mahkemesi şayet başvuruyu haklı görürse İİK m. 17/2 uyarınca icra dairesine sıra cetveli tanzim etmesini emreder.⁴⁷³

Bunun yanı sıra Yargıtay ayrıca kesinleşen sıra cetveli dahilinde alacaklıya ödenen paranın, icra dairesince haklı bir neden olmaksızın iadesinin talep edilmesinin de bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayete konu edileceği yönünde karar vermiştir⁴⁷⁴.

---

⁴⁷¹ Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özkes, İcra Ders Kitabı, s. 234.

⁴⁷² Yargıtay 12 HD, 2018/5130 E, 2019/696 K, 22.01.2019 T, "...İİK'nun 140. maddesi gereğince; "Satış tutarı bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemeye yetmezse icra dairesi alacaklıların bir sıra cetvelini yapar." Sıra cetvelini düzenleme yetkisi ilk haczi koyan icra dairesine aittir. Sıra cetveli yapılmaması bir hakkın yerine getirilmemesine ilişkin olup, İİK'nun 16 maddesine göre süresiz şikayete tabidir..."", <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2016/17901 E, 2016/23324 K, 10.11.2016 T, "...İİK'nun 140. maddesi gereğince; "Satış tutarı bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemeye yetmezse icra dairesi alacaklıların bir sıra cetvelini yapar." Sıra cetvelini düzenleme yetkisi, ilk haczi koyan icra dairesine aittir. Haczin talimatla uygulanması halinde, sıra cetvelinin, esas icra dairesince düzenlenmesi gerekir.İİK'nun 100. maddesi gereğince, borçluya ait paranın veya satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar, birden fazla alacaklı tarafından haciz konulması halinde, yukarıda anılan yasa hükmü gereği icra müdürlüğünce derece kararı yapılması gerekir. Derece kararının yapılması için mutlaka satış sonucu para elde edilmesi zorunlu değildir. İcra müdürlüğünün sıra ve derece kararı yapılmasına yer olmadığına yönelik kararı, bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili olduğundan İİK'nun 16/2.maddesi uyarınca süresiz şikayete tâbidir..."",<https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020., aynı yönde bkz, Yargıtay 12 HD, 2000/17145 E, 2000/18147 K, 23.11.2000 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2013/2571 E, 2013/11044 K, 25.3.2013 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁷³ Muşul, Şikayet,s. 428,.

⁴⁷⁴ Yargıtay 12 HD, 2011/14218 E, 2012/714 K, 19.01.2012 T, "...Kesinleşen sıra cetveline istinaden kendilerine ödenen paranın Kocaali İcra Mahkemesi'nin 2009/12-2010/9 sayılı kararının icra müdürlüğünce yanlış yorumlanması sonucu tekrar icra dosyasına ödenmesine yönelik işlemi şikayete konu edilmiştir. Bu husus bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili bulunduğundan İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tabidir..."", <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

Sıra cetveline ilişkin süresiz şikayetin karşımıza çıkabileceği bir diğer hal ise, sıra cetvelinin iptali kararı henüz kesinleşmemişken yeni bir sıra cetveli düzenlenmesidir. Açıklamak gerekirse, ilgililer sıra cetvelinin kendilerine tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde sıra cetveline karşı şikayet yoluna başvurabilirler. İcra mahkemesi bu kapsamda yapmış olduğu inceleme neticesinde şikayeti haklı görürse sıra cetvelinin düzeltilmesine veyahut iptaline karar verir.⁴⁷⁵

Buna göre, sıra cetvelinin iptali talebiyle icra mahkemesine şikayet yoluyla başvurulur ve icra mahkeme de yapacağı inceleme neticesinde iptal yönünde tesis ederse bu karar İİK m.363/I gereğince kanun yoluna götürülebilecek bir karardır⁴⁷⁶. Kararın kanun yoluna taşınması halinde bu süreç neticelenmeden yani karar kesinleşmeden yeni bir sıra cetveli tanzim edilemez. İcra dairesi kararın kesinleşmesini beklemeksizin sıra cetveli düzenlerse bu durum da İİK m. 16/2 kapsamında süresiz şikayete konu teşkil eder⁴⁷⁷.

b. İhalenin Süresiz Şikayet Yoluyla Feshi

İcra dairesi ihaleyi, ihaleye hazırlık döneminden itibaren Kanuna uygun bir şekilde yapmak mecburiyetindedir⁴⁷⁸. Şayet ihale Kanuna aykırı bir surette gerçekleştirilirse İİK m. 134 uyarınca ihale tarihinden itibaren 7 gün içerisinde icra mahkemesinden şikayet yoluyla ihalenin feshi talep edilebilir.

---

⁴⁷⁵ **Kuru**, El Kitabı, s.735,736.

⁴⁷⁶ **Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 236, **Kuru**, El Kitabı, s.736.

⁴⁷⁷ Yargıtay 19 HD, 2006/132 E, 2006/2044 K, 2.3.3006 T, "...Davacı vekili «dava dışı borçlu ..... Tic. Ltd. Şti.ne ait taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinin iptali için açılan davanın temyiz aşamasında olduğunu, buna rağmen icra müdürlüğüne yeniden sıra cetveli düzenlendiğini ve usulsüz olarak vergi dairesine tebliğ edildiğini» ileri sürerek «sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini» talep ve dava etmiştir.İcra mahkemesince «tüzel kişiliği bulunmayan vergi dairesine yapılan sıra cetveli tebliğinin usulsüz olduğu, mahkeme kararı kesinleşmeden sıra cetveli yapılamayacağı» gerekçesiyle «sıra cetvelinin iptaline» karar verilmiş; hüküm davalı .... vekili tarafından temyiz edilmiştir.Takip ve tahsil yetkisi bulunan vergi dairelerine tebligat yapılmasında kural olarak bir usulsüzlük bulunmamaktadır. Ancak, «sıra cetvelinin iptaline» ilişkin olarak verilen mahkeme kararı kesinleşmeden, icra müdürlüğüne yeniden sıra cetveli düzenlenmesi, kural olarak İcra ve İflas Kanunu'nun 16/II nci maddesi kapsamında süresiz şikayete tâbidir... ", <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁷⁸ **Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes**, İcra Ders Kitabı, s. 226.

İhalenin feshini talep etme süresi kural olarak ihale tarihinden itibaren yedi gündür. Ancak İİK m. 134/VII’de bu duruma üç istisna hal düzenlenmiştir. Şayet satış ilanı ilgiliye tebliğ edilmemişse, ihale yoluyla satılan malın esaslı vasıflarında bir kusur varsa ve bu daha sonra anlaşılmışsa, ihaleye fesat karıştırıldığı sonradan öğrenilmişse, bu üç halde durumun öğrenilmesinden itibaren yedi gün içerisinde ihalenin feshi şikayet yoluyla talep edilebilir⁴⁷⁹. Ancak bu üç hal dahi ihale tarihinden bir yıl sonra şikayet yoluyla ihalenin feshi konusu yapılamaz.

Görüldüğü üzere ihalenin feshine ilişkin şikayet Kanunda İİK m. 16’dan ayrı bir şekilde İİK m. 134’de düzenlenmiş. Ayrıca istisnai üç duruma ilişkin şikayet yoluna başvurulması noktasında da bir yıl gibi bir süre üst sınır olarak tayin edilmiştir.

İİK m. 134’de yer alan düzenleme kapsamında olan hallerin yanı sıra şayet ihaleye hazırlık aşmasından itibaren herhangi bir safhada İİK m. 16/II kapsamında değerlendirilebilecek bir işlem yapılmışsa bu durum ihalenin feshine konu teşkil edecektir⁴⁸⁰.

Yargıtay’da ihalenin feshini gerektiren sebebin İİK m. 16/II ‘de düzenlenmiş olan bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması ya da doktrin ve yargı içtihatlarınca kabul edilmiş bir süresiz şikayet hali olan kamu düzenine aykırılık teşkil etmesi halinde ihalenin feshinin süresiz şikayete konu olacağı kanaatindedir. Bunun yanında Yargıtay buradaki süresiz şikayetin İİK m. 134/VII’de mevcut olan düzenleme kapsamında ihale tarihinden itibaren bir yıllık süreye tabi olduğunu kabul etmektedir.⁴⁸¹

---

⁴⁷⁹ **Kuru**, El Kitabı, s. 710, **Muşul**, Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi, 1.Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2016, s.364.

⁴⁸⁰ **Muşul**, Şikayet,s. 441.

⁴⁸¹Yargıtay 12 HD, 2015/12171 E, 2015/15225 K, 02.06.2015 T, “...Yukarıda özetlenen İİK.nun 149. maddede hükmüne göre, icra takibinin asıl kredi borçlusunu (lehine ipotek verilen) aleyhine açılması asıldır. Ancak takip sonunda üçüncü kişinin taşınmazının paraya çevrilmesi söz konusu olduğundan, o kişi hakkında da takip yapılması gerekir. Şu hale göre ipotek veren üçüncü kişi ile asıl borçlu arasında zorunlu takip arkadaşlığı vardır. Bu husus mahkemeye re'sen gözönünde bulundurulmalıdır. İpotek veren üçüncü kişiye satış ilanı tebliğ edilmesi usulsüz olan icra takibini usulüne uygun hale getirmez. Bu durumda, ipotekli taşınmaz maliki olan şikayetçi hakkında yapılmış bir takip bulunmadığına göre takibe devam edilmesi ve hakkında takip olmayan 3. kişiye ait taşınmazın satışı mümkün olmadığından, yapılan ihale de yok hükmündedir. Bu konudaki başvuru İİK.nın 134/7. maddesi gereğince ihale tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü sürede ileri sürülmesi kaydıyla süresiz şikayete

Bu hususa örnek teşkil edebilecek pek çok durum olmakla beraber birkaç örnek vermemiz gerekirse; ödeme emrine geçerli bir şekilde itiraz edildiği halde icra müdürünün bu durumu gözetmeksizin icra işlemleri yapmaya devam etmesi ve haczedilen malları ihale ederek satması halinde ihalenin feshi süresiz şikayet yolu ile talep edilecektir⁴⁸².

Bir diğer örnek, borçlunun haczedilmiş olan mallarından alacaklının alacağını karşılamaya yetecek kadarı satılmalıdır. Açıklamak gerekirse, borçlunun haczedilen mallarının bir kısmı satıldıktan sonra alacaklının alacağının tamamını karşılayacak meblağ elde edilmişse haczedilmiş diğer mallar satılmamalıdır⁴⁸³. Yargıtay buna aykırı yapılan işlemlerin kamu düzenine aykırılık teşkil edeceği ve bu sebeple de süresiz şikayete konu olacağı kanaatindedir⁴⁸⁴.

---

tabidir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, aynı yönde, Yargıtay 12 HD, 2018/11991 E, 2018/13035 K, 06.12.2018 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020,

Yargıtay 12 HD, 1995/12241 E,1995/12650 K, 02.10.1995 T, “...Şikayetçiler vekili merciye verdiği 7.9.1994 tarihli dilekçede müvekkillerinin borçluya ait 06 LEC 11 plaka sayılı otomobil üzerine Mersin 5. İcra Müdürlüğünün 1993/2683 ve 1993/3702 sayılı dosyalarından haciz koydurduklarını, otomobil üzerine başka hacizler de bulunduğunu, Mersin 4. İcra Müdürlüğünün 1994/1427 sayılı dosyasından otomobilin ihaleye çıkarılıp, takip alacaklısına alacağına mahsuben satıldığını, alacaklının kendi haczinden önce hacizler bulunduğundan, alacağına mahsuben ihalenin yapılmasının doğru olmadığını» ileri sürerek «ihalenin feshini» talep etmiştir. Şikayetin yasal dayanağı İİK.nun 133. maddesidir ve satılan mal üzerine haciz koyan alacaklıların da, bu maddeye göre süresiz şikayet hakları vardır. Şikayetçilere ait takip dosyaları ve trafik kaydında numaraları yazılı takip dosyalarının getirtilerek incelenmesi ve alacaklının alacağına mahsuben otomobili alıp alamayacağının saptanması ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, «şikayetçilerin İİK.nun 134. maddesinde yazılı kişilerden bulunmadığından bahisle, talebin reddi isabetsizdir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, İhalenin feshinin süresiz şikayet kapsamında istenebileceği diğer haller için ayrıca bkz., Yargıtay 12 HD, 2013/8721 E, 2013/16025 K, 26.04.2013 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁸² Yargıtay 12 HD, 2014/26597 E, 2014/26719 K, 11.11.2014 T, “...Alacaklı tarafından İİK'nun 149/b maddesi uyarınca başlatılan ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız icra takibinde, borçlu takibe itiraz ettiğini, itirazın iptali davasının derdest olduğunu, takibin kesinleşmediğini ileri sürerek ihalenin feshini talep etmiş, mahkemece istemin reddine karar verilmiştir. İİK'nun 150/a-1. maddesi “Ödeme emrine itiraz hakkında 62 den 72 nci maddeye kadar olan hükümler uygulanır” hükmünü içermektedir. İİK nun 66. maddesine göre müddeti içinde yapılan itiraz takibi durduracağından; alacaklı, borçlunun yapmış olduğu itirazı hükümden düşürmedikçe hiç bir takip işlemi yapılamaz, yapılan işlemlerde yok hükmündedir. Bu husus kamu düzenine aykırılık oluşturacağından, süresiz şikayete tabidir...”, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020

⁴⁸³ Kuru, El Kitabı, s. 664.

⁴⁸⁴ Yargıtay 12 HD, 2007/17061 E, 2007/18336 K, 10.10.2007 T, “İİK.nun 85. maddesinde belirtildiği gibi alacaklının anapara, faiz, masraflar da dahil olmak üzere bütün alacaklara yetecek miktarı haczolunur. Memurluk, kıymet taktirine göre borca yeter miktarda borçlunun dokuz gayrimenkulü haczedilmiştir. Satışta ilk dört sıradaki gayrimenkuller 85. maddeye uygun olarak alacağı karşılamasına göre bundan sonraki beş gayrimenkulün bu gerekçe ile satışının yapılmaması gerekirken

Yine satış isteme süresi geçmiş olmasına karşın bu durum gözetilmeksizin ihale yapılmış olması durumunda da ihalenin feshi süresiz şikayet yoluyla talep edilebilir⁴⁸⁵.

c. İhale Bedeline İlişkin Süresiz Şikayet Halleri

(1) İhale Bedelinin Kanunun Aradığı Şartları İhtiva Etmemesine Rağmen İhalenin Yapılması

Kural olarak icra marifetiyle satılacak bir taşınmazın arttırma bedelinin, taşınmazın muhammen bedelinin yüzde ellisini karşılamaşının yanı sıra varsa satış isteyen alacaklının alacağına nazaran rüçhanlı muaccel alacakları, satış ve paylaşırma giderlerini karşılamaşısı gerekmektedir (İİK m. 129). Başka bir deyişle taşınmazın bu suretle satışında ihale en yüksek pey ileri sürene yapılır ancak bu peyin yukarıdaki şartları ihtiva ediyor olması gerekmektedir. Bu noktada satış ve paraya çevirme masraflarının kapsamı üzerinde hususiyetle durmak gerekirse, esasen burada ihale bedelinin bütün icra masraflarını karşılayacak şekilde olması aranmamaktadır. Açıklamak gerekirse, satış masrafları ile kastedilen satış talebinden ihale tarihine kadar geçen dönemde satışın gerçekleştirilmesi için yapılan masraflarken, arttırma ilanı ve bunun tebliğ giderleri, kıymet takdiri için gerçekleştirilen keşif veya bilirkişi masrafları ise paraya çevirmeye ilişkin masraf kalemleridir⁴⁸⁶.

---

icra müdürlüğünce ihaleye devam olunarak borçlunun tüm taşınmazların satılması doğru olmadığından mahkemece bu husus kamu düzenine ilişkin olduğundan ve süresiz de şikayet konusu yapılacağından şikayetin kabulü ile borcu karşılayanlar dışındaki taşınmazlara ilişkin ihalenin feshine karar vermek gerekirken şikayetin reddi isabetsizdir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020

⁴⁸⁵ Yargıtay 12 HD, 2013/12447 E, 2013/20115 K, 30.05.2013 T, “...İcra müdürü, satış talebinin, yukarıdaki maddede öngörülen süreler içinde olup olmadığını re’sen gözetmeli, satış talebi, bu sürelerden sonra ise, talebi reddetmelidir. Satış isteme sürelerinin geçmesine rağmen, icra müdürünün satış talebini kabul etmesi, bu hususun kamu düzeninden oluşu nedeniyle süresiz şikayete tabidir. Satış isteme süresinin geçmesi nedeniyle haczin kalkmış olmasına rağmen yapılan ihalenin feshi gerekir (Baki Kuru, İcra El Kitabı,s.520).Somut olayda, satışa konu gayrimenkullerin 08.05.2009 tarihli haciz yazısı ile haczedildikleri ve 03.08.2012 tarihli ihale ile satıldıkları görülmektedir. Haciz tarihi itibari ile yürürlükte bulunan İİK'nun değişiklik öncesi 106. maddesine göre gayrimenkullerde satış isteme süresi 2 yıldır. Alacaklının satış talebi, buna ilişkin avansın yatırıldığı 18.05.2011 tarihinde yapılmış sayılacağından; 08.05.2009 tarihinde konulan haciz, İİK'nun 110. maddesi gereğince kalkmış olduğundan mahkemece, geçerli bir haciz olmaksızın yapılan ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken, istemin reddi isabetsiz olup kararın bu sebeple bozulması gerekirken onandığı anlaşılacakla borçlunun karar düzeltme talebinin kabulü gerekmiştir...”,<https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁸⁶ Yılmaz, İcra Şerh, s. 693.

Gerçekleştirilen ihalede, ihale bedelinin İİK m. 129'da yer alan şartları ihtiva edip etmediğini icra müdürü gözetmek mükellefiyeti altındadır. Buna rağmen taşınmaz, söz konusu kalemleri ihtiva etmeyen bir bedelle ihale edilirse bu durum konu teşkil edecektir⁴⁸⁷.

(2) İhale Bedelinin Süresinde Ödenmemesi ve İlgililerin İhalenin Feshedilmesini Talep Etmelerine Karşın İhalenin Feshedilememesi

İİK m. 130 uyarınca kural olarak ihale bedeli peşin olarak ödenir. Alıcı, ihalenin feshi talep edilse de ihale bedelini ödemekle mükelleftir. Bunun yanı sıra icra müdürü İİK m. 130 uyarınca alıcıya ihale bedelini ödemesi için on günü aşmayacak surette süre verebilir.

Alıcı taşınmaz kendisine ihale edildikten sonra derhal veya bedeli ödemesi için verilmiş olan bir süre varsa bunun sonunda ihale bedelini ödemezse, icra müdürü İİK m. 133 uyarınca ihaleyi kendiliğinden kaldırır. Ancak icra müdürü ihale bedeli ödenmemesine rağmen ihalenin kaldırılmasına ilişkin herhangi bir işlem tesis etmezse ilgililer de ihalenin kaldırılmasını talep edebilir⁴⁸⁸.

İlgililerin bu mahiyetteki bir talebine rağmen icra müdürünün ihaleyi kaldırılmaması bir hakkın yerine getirilmemesi niteliğinde olup ihalenin feshi talebiyle süresiz şikayete⁴⁸⁹ konu teşkil edecektir⁴⁹⁰.

⁴⁸⁷ Yargıtay 12 HD, 2008/25426 E, 2009/5378 K, 16.03.2009 T, "...İİK'nun 129/2. maddesi gereğince usulüne uygun bir ihalenin varlığından söz edebilmek için (taşınmazların 1.arttırmada ihale olduğu nazara alınarak), arttırma bedelinin, malın tahmin edilen bedelinin %60ını bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanlı olan alacakların toplamından fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi lazımdır. Bu nedenledir ki, sürülen peyin yukarıda açıklanan miktarları geçmemesi halinde anılan madde hükmü gereğince satış düşer. Dairemizin içtihatlarında da belirtildiği üzere, bu husus kamu düzenine ilişkin olup, süresiz şikayet yolu ile ileri sürülebileceğinden, mahkemece için esasının incelenmesi yerine şikayetin süreden reddine karar verilmesi isabetsizdir...".<https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2010/24433 E, 2011/5298 K, 01.04.2011 T, Yargıtay 12 HD, 2002/4505 E, 2002/5412 K, 18.3.2002 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020

⁴⁸⁸ Muşul, Şikayet, s. 442.

⁴⁸⁹ Muşul, Şikayet, s. 443.

⁴⁹⁰ Yargıtay 12 HD, 2003/17054 E, 2003/21011 K, 28.10.2003 T, "...Borçlu, Gelibolu İcra Tetkik Mercii Hakimliği'nin bu dosya ile birleştirilen 2002/101 esas sayılı dosyasında «İİK'nun 133. maddesine göre yapılan ihalenin feshini» istemiştir. Sözü edilen yasa maddesine göre mercii nezdindeki

(3) Alacağına Mahsuben İhaleyi Kazanan Kişiyi İhale Bedelini Ödemesi İçin Süre Verilmesi

Taşınmazı ihale yolu ile satışa konu edilen borçlunun alacaklısı, alacağına mahsuben taşınmazı satın alabilir⁴⁹¹. Alacaklının alacağı taşınmazın bedelinden fazla ise bu durumda alacaklıya ödeme yapması için İİK m. 130 uyarınca bir süre verilemez (İİK m. 134/5)⁴⁹². Açıklamak gerekirse şayet alıcı alacaklının, alacağına rüçhanlı herhangi bir alacak yoksa bu durumda alacağına mahsuben ihaleye giren alacaklıya alacağı zaten taşınmazın bedelinden fazla olduğu halde ödeme yapması için süre verilemez⁴⁹³.

Bu kuralın aksine yapılan işlemler İİK m. 16/II uyarınca süresiz şikayete konu olacaktır⁴⁹⁴.

şikayet, İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tâbidir. Bu nedenle, mercice «borçlunun İİK'nun 133. maddesine göre icra müdürlüğünce makul sürede ihalenin yapılmadığı» konusundaki şikayetin esasının incelenmesi gerekirken, anılan husustaki şikayetin de reddine karar verilmesi isabetsizdir...», <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, Yargıtay İDD, 1969/11204 E, 1969/10424 K, 6.11.1969 T, "...Gayrimenkul kendisine ihale edilen kişi derhal veya verilen mühlet içerisinde ihale bedelini ödememezse ihale kararı icra memuru tarafından fesh edilir. Müddetin hitamına rağmen memur herhangi bir sebeple dosyayı re'sen inceleyip ihaleyi bozmamış bu husustaki şikâyeti olumlu karşılamamış ise, ilgililer memurun bu muamelesi hakkında icra tetkik merciine şikâyetle bulunabilirler. Bir hakkın yerine getirilmemesine taallük eden böyle bir şikâyet süreye tâbi değildir... ", <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, aynı yönde bkz., Yargıtay HGK, 1970/İDD-690 E, 1971/757 K, 18.12.1971 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁹¹ **Budak**, Ali Cem, "Cebri Açık Arttırmalarda Alacağa Mahsuben Satış Yapılması", Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C I, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s.489, **Postacıoğlu/Altay**, s.596.

⁴⁹² **Muşul**, Şikayet, s. 443.

⁴⁹³ **Postacıoğlu/Altay**, s.596.

⁴⁹⁴ Yargıtay HGK, 2017/12-732 E, 2019/14 K, 17.01.2019 T "Alacağa mahsuben satışa konu taşınmazları ihalede satın almış olan alacaklıya, icra müdürlüğünce "ihale bedelini nakit olarak yatırması" için süre verilmesi hâlinde, alacaklı bu hatalı işleme karşı süresiz şikayet yoluna başvurabilir. (12.HD. 17.03.2011, 23110 E., 3731 K.).İİK'nın 134/5 maddesi 30.07.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4949 sayılı kanunla getirilen bir düzenlemedir. Anılan fıkranın birinci cümlesi aynen; "Taşınmazı satın alanlar, ihaleye alacağına mahsuben iştirak etmemiş olmak kaydı ile ihalenin feshi ile talep edilmiş olsa bile, satış bedelini derhal veya 130 uncu maddeye göre verilen süreler içinde nakden ödemek zorundadırlar" şeklinde düzenlenmiştir. Bu hüküm ihaleye alacağa mahsuben iştirak etmek suretiyle taşınmaz satın alanların satış bedeline derhal veya 130. maddeye göre verilen süre içinde nakden ödemek zorunda olmadıklarını açık bir şekilde vurgulamaktadır. Alacağa mahsuben ihaleyi almasına karar verilen alıcıya ihale tutanağında ihale bedelini yatırması için süre verilmesi açık kanun hükmüne aykırılık oluşturur. Yine alacağa mahsuben ihalenin alıcıya yapılmasına karar verilmesi halinde, ihale tutanağında süre verilmemesi nedeniyle İİK 130. maddesine göre ihale bedelinin veya ihale bedeli ile dosya alacak miktarı arası farkın peşin nakden yatırılması gerektiği şeklinde yorumlanması İİK'nın 134/5 fıkrasının açık hükmü karşısında mümkün değildir. Bu hâlde ihale günü veya ihaleden itibaren 10 gün içinde icra müdürlüğünce nakden ödenmesi gereken miktar

B. Kambiyo Senetlerine Mahsus Takipte

1. Takibe Giriş

a. Takibin Dayanağı Olan Belgenin/Senedin Kambiyo Senedi Vasfını Haiz Olmamasına Rağmen Kambiyo Takibi Başlatılmış Olması

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte takip talebini alan icra müdürünün ödeme emri göndermeden önce incelemesi ve takdir etmesi gereken hususlar vardır. Örneğin senedin kambiyo senedi vasfını haiz olup olmadığını, poliçenin veya bononun vadesinin gelip gelmediği icra müdürü re'sen gözetmek durumundadır⁴⁹⁵. Şayet gözetmese ödeme emrinin tebliğinden itibaren beş gün içinde şikayet yoluna başvurulabilecektir⁴⁹⁶.

Buna karşın takip talebine eklenen belgelerin fatura, irsaliye gibi belgeler olmasına rağmen icra müdürün kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibe ilişkin ödeme emri tanzim etmesi İİK m. 168'e aykırılık teşkil edecektir⁴⁹⁷. Bu surette başlatılmış bir takibe karşı İİK m. 16/II uyarınca süresiz şikayet yoluna başvurulur ve icra mahkemesince takibin iptaline karar verilir⁴⁹⁸.

---

belirlenemediğinden İİK 133. maddesine göre ihalenin kaldırılmasına da karar verilmez...", <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020, Yargıtay 12 HD, 2001/9157 E, 2001/9712 K, 31.05.2001 T, <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

⁴⁹⁵ **Kuru**, El Kitabı, s.775.

⁴⁹⁶ **Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası**, İcra, s.332.

⁴⁹⁷ **Muşul**, Şikayet, s. 440.

⁴⁹⁸ Yargıtay 12 HD, 2002/117 E, 2002/1926 K, 31.01.2002 T, "...Alacaklı 22 adet faturaya dayanarak başlattığı takipte, borçluya İİK'nun 163. madde hükmüne aykırı şekilde, borçluya kambiyo senetlerine mahsus takiplere ilişkin örnek 163 ödeme emri tebliğ ettirmiştir. Anılan maddeye ve takip taleplerine aykırı olarak gönderilen ödeme emri hukuki sonuç doğurmayacağından, bu hataya ilişkin şikayet İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süreye tâbi değildir. Mercii şikayetin kabulü ile «ödeme emrinin iptaline» karar verilmesi gerekirken, aksine düşüncelerle olayda uygulama yeri bulunmayan İİK'nun 168/5. maddesinde belirtilen yasal 5 günlük süreden sonra itiraz ettiğinden bahisle istemin süreden reddi isabetsiz olup, merci kararının bu nedenle bozulması gerekirken, onandığı görülmekle, borçlu vekilinin kar-ar düzeltme isteminin kabulü gerekmiştir..."", <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

b. Takibin Dayanağı Olan Kambiyo Senedinin Sahteliğinin İddia Edilmesi

İİK m. 168/IV kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte borçlunun takibe kambiyo senedinin altındaki imzanın kendisine ait olmadığını ileri sürerek ödeme emrinin tebliğinden itibaren beş gün içerisinde icra mahkemesinde muhalefet edebileceği düzenlenmiştir⁴⁹⁹.

Ancak kambiyo senedine ilişkin sahtelik iddiası imzadan başka bir sebebe dayanıyorsa bu hususun nasıl ileri sürüleceğine ilişkin icra takibi dahilinde herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Yargıtay imza dışında bir sebeple kambiyo senedinin sahte olduğunun ileri sürülmesi halinde HMK'ya göre özel bir kanun olan İİK'da herhangi bir düzenleme yapılmadığı için bu duruma HMK m. 209 hükmünün uygulanması gerektiği kanaatindedir. Bu durumda sahtelik iddiası HMK m. 209 uyarınca genel mahkemelerde görülecektir. Buna göre HMK m.209/I uyarınca genel mahkemelerde görülen bu surette bir dava sürerken icra takibine devam edilemez⁵⁰⁰. Bunun aksine işlem yapılması ve takibe devam edilmesi halinde bu durum süresiz şikayete konu olacaktır⁵⁰¹.

---

⁴⁹⁹ Postacıoğlu/Altay, s. 847.

⁵⁰⁰ Muşul, Şikayet, s. 441.

⁵⁰¹ Yargıtay 12 HD, 2014/8911 E, 2014/10755 K, 14.04.2014 T, "...İcra ve İflas Kanunu icra takip hukuku açısından Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na göre özel kanun olup, takip hukukuna ilişkin uyumsuzluklarda öncelikle İcra ve İflas Kanunu hükümlerinin, bu kanunda hüküm bulunmayan durumlarda ise anılan kanuna aykırılık teşkil etmemek koşuluyla genel nitelikte olan Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanması gerekir. Sahtelik iddiasının imza inkarı dışında bir nedene dayanması durumunda İcra ve İflas Kanunu'nda özel bir düzenleme bulunmadığından sorunun çözümü için 6100 sayılı HMK. nun 209. maddesinin uygulanması gerekeceğinden bu maddenin amir hükmü gereğince icra takibi olduğu yerde durur. Bunun için sahtelik iddiasının ileri sürüldüğü mahkemeye ayrıca tedbir kararı verilmesi gerekmez. Borçlu tarafından icra dairesine başvurulması halinde icra müdürlüğüne anılan madde uyarınca sahtelik davası sonuna kadar icra takibinin durdurulması gerekir. İcra müdürünün kararının taraflarca İİK. nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikayet konusu yapılabileceği tabidir. Öte yandan borçlu tarafından doğrudan icra mahkemesine başvurulmasına da yasal engel olmadığından hakim, 6100 sayılı HMK.nun 209/1. maddesini re'sen nazara almalıdır..." , <https://app.e-uyar.com>, ET 15.06.2020.

III. BİR HAKKIN SEBESİZ SÜRÜNCEMEDE BIRAKILMASI SEBEBİYLE SÜRESİZ ŞİKAYET

A. İlamsız İcra

1. Takibe Giriş Aşaması

a. Ödeme Emrinin Süresinde Hazırlanıp Gönderilmemesi

İİK m. 61 uyarınca usulüne uygun düzenlenmiş takip talebini alan icra müdürü, takip talebini almasından itibaren üç gün içerisinde ödeme emri düzenleyerek borçluya tebliğe çıkarması gerekmektedir⁵⁰².

İİK m. 61’de düzenlenmiş olan üç günlük süre geçmesine rağmen ödeme emrinin düzenlenmemiş olması bir İİK m 16/II uyarınca süresiz şikayet sebebidir. Üç günlük süre geçmesine rağmen ödeme emri gönderilmemesi durumda bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle mi yoksa sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle mi süresiz şikayet yoluna başvurulması gerektiğinin tespiti zordur. Uygulamada böylesi bir durumda icra müdürünün bu işlemine karşı bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle süresiz şikayet yoluna başvurulmaktadır⁵⁰³.

Ancak kanaatimizce burada şöyle bir ayrıma gitmek daha yerinde olacaktır. Şayet icra müdürü üç gün geçmesine rağmen ödeme emri göndermeyeceğine dair herhangi bir beyanda bulunmamışsa yani alacaklının talebini açıkça reddetmemişse bu durumda bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikayet yoluna başvurulabilir. Ancak icra müdürü yapmış olduğu birtakım işlemlerle veya beyanıyla ödeme emri göndermeyeceğini belirtmişse bu durumda bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikayet yoluna başvurulabilir.

---

⁵⁰² Arslan/Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/Hanağası, İcra, s. 152.

⁵⁰³ Pekcanitez/Simil, Şikayet, s. 109.

b. İcra Müdürünün Takibin İptaline Karar Vermesi

İcra müdürünün hatalı bir işlemi kendiliğinden geri alıp alamayacağı veya iptal edemeyeceği tartışmalıdır, yukarıda şikayetin süresi başlığı altında bu husus detaylı olarak incelendiği için burada ayrıca yeniden değinmiyoruz⁵⁰⁴.

İİK'da icra müdürünün yapmış olduğu işlemleri geri alabileceğine veya iptal edeceğine ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Buna bağlı olarak Yargıtay her ne sebeple olsun şikayet yoluna başvurulup icra mahkemesince verilmiş herhangi bir karar yokken icra dairesinin kendiliğinden takibin iptaline karar vermesini bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması mahiyetinde olduğu bu sebeple süresiz şikayete konu olacağı yönünde karar vermiştir⁵⁰⁵.

c. Geçerli Bir Sebep Yokken Takibin Durması Yönünde Karar Vermesi

İcra müdürü başlatılmış olan bir takibin durması yönünde işlemi ancak takibe süresi içerisinde itiraz edilmiş olması veya menfî tespit davası neticesinde yahut icra mahkemesince yapılan inceleme dahilinde takibin durması yönünde karar verilmesi halinde yapabilir.

Böyle bir durum ve geçerli bir sebep yokken icra müdürünün takibin durması yönünde işlem tesis etmesi takibin ilerlemesini ve alacaklının alacağına kavuşmasını sekteye

---

⁵⁰⁴ Yuk. bkz. s. 34.

⁵⁰⁵ Yargıtay 12 HD, 1986/1750 E, 1986/12046 K, 11.11.1986 T, "Usule uygun biçimde merci nezdinde bir «şikâyet» olmadıkça icra memuru vevki taraflardan biri başvurmuş olsa dahi, «ödeme emrinin yasaya aykırı çıkarıldığından» bahisle, takibin iptaline ya da itirazın reddine karar veremez. Ödeme emri biçimi, takibin şekline ve dayanağı belgeye uygun düşmediği takdirde, borçlunun yasal süre içinde merci nezdinde şikâyet hakkını kullanmasında zaruret vardır. İcra memuru bu konuda takdir ve karar sahibi değildir. Olayda, borçlunun usule uygun ve süresinde ödeme emrine yönelik merci nezdinde bir şikâyeti yoktur. Borçlu hakkındaki takip kesinleşmiştir. Buna rağmen 8.5.1985 tarihli iptal kararı verilmiştir. Memurun bu kararı alacaklıya tebliğ edilmediği için alacaklının şikâyet süresini geçirdiğinden bahsedilemez. Kaldı ki, bu konudaki şikâyet, bir hakkın sürüncemede bırakılması nedeni ile İİK.'nun 16/son maddesi hükmü uyarınca süreye tâbi tutulamaz...", <https://app.e-uyar.com>, ET 18.06.2020.

uğratacağı için bir hakkın sebepsiz sürünceme bırakılması niteliğindedir ve süresiz şikayete konu teşkil edecektir⁵⁰⁶.

d. Borçlunun İcra Dosyasına Yatırdığı Paranın Alacaklıya Ödenmemesi

Bir icra takibinde alacaklının alacağı için başlatılan takibin türü ne olursa olsun borçluya bir ödeme/icra emri gönderilir. Ödeme/icra emrinin sonuçları ise ancak borçluya usulüne uygun bir surette tebliğ edilmesi ile ortaya çıkar⁵⁰⁷.

Borçlu ödeme emri tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde itiraz etmeksizin borcu öderse veya itiraz eder ve fakat itirazı alacaklı tarafından bertaraf edilir ve bundan sonra borcu herhangi bir aşamada öderse icra dairesi kendi hesabına yatırılan bu parayı alacaklının talebi üzerine, bildireceği banka hesabına göndermek zorundadır⁵⁰⁸.

Uygulamada reddiyat adı verilen bu işlemi haklı bir sebep yokken icra dairesi yapmaktan kaçınmaz. İcra dairesinin bunun aksine yapmış olduğu işlemler bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikayete konu teşkil etmektedirler⁵⁰⁹.

---

⁵⁰⁶ Yargıtay 12 HD, 1988/14027 E, 1989/8557 K, 8.6.1989 T, "... Menfi tesbit davası açılması ilke olarak takibi etkilemez. Borçlunun şikâyetine konu yaptığı 12.8.1988 tarihli tedbir kararının ne tarzda uygulanacağına dair bir açıklığı muhtevi olmadığı gibi, dava ve tedbirde alacaklı taraf değildir. Bir hakkın sürüncemede bırakılması yönünden şikâyet süreye tâbi tutulamaz...", <https://app.e-uyar.com>, ET 18.06.2020.

⁵⁰⁷ Arslan/Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/Hanağası, İcra, s. 152.

⁵⁰⁸ Kuru, El Kitabı, s. 90.

⁵⁰⁹ Adana BAM 10 HD, 2018/1030 E, 2018/1205 K, 3.10.2018 T, "...Takip hukukunda şikayet nedenlerinden biriside "Bir hakkın sebepsiz olarak sürüncemede bırakılması .İcra Müdürünün talep üzerine ya da kendiliğinden yapması gerekli işlemi kanunda öngörülen yahut işin mahiyeti gereği yapılması gereken sürede geçerli bir mazereti olmadan yapmamasıdır. Örneğin...Ödenmesi gereken parayı ödememek gibi."(Yargıtay Üyesi Mahmut Coşkun Açıklamalı İçtihatlı İİK. C:1 syf; 135.)İİK.nun şikayet üzerine yapılacak muameleler başlıklı 17. maddesine göre;" Şikayet İcra Mahkemesi'nce, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur."Anılan yasa hükmü ve yukarıda açıklanan takip hukuku esaslarına göre; mahkemece şikayetin esası incelenerek karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile şikayetin reddi isabetsizdir. Şikayetin esası bakımından yapılan incelemede ise; alacaklı vekili tarafından 02.11.2017 tarihinde dosyaya gelen paranın kendilerine ödenmesi için 08.11.2017 tarihinde talepte bulunduğu, bu talep üzerine icra müdürlüğünce hiçbir işlem yapılmadığı, takip dosyası içerisinde İİK.nun 169/a-2, 170/2. maddelerine göre verilmiş takibin geçici olarak durdurulmasına dair bir kararın bulunmadığı, yine İİK.nun 72/2. maddesine göre verilmiş takibin durdurulmasına ve İİK.nun 72/3. maddesine göre verilmiş icra veznesindeki paranın alacaklıya verilmemesine dair bir kararın bulunmadığı görülmüştür.Yargıtay 12. HD.nin 2016/4239 E. 2016/7060 K. sayılı emsal içtihadında da

2. Haciz Aşaması

a. Haciz Talebin Süresinde Yerine Getirilmemesi

İİK m. 79 uyarınca takip kesinleştikten sonra alacaklının talebi üzerine haciz yapılır. İcra dairesi alacaklının usulüne uygun bir şekilde haciz talep etmesi üzerine talepten itibaren üç gün içerisinde haciz yapmakla mükelleftir⁵¹⁰.

İcra dairesinin bu süre geçmesine rağmen haczi gerçekleştirmemesi bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğindedir ve süresiz şikayete konu teşkil eder⁵¹¹.

İcra müdürü yukarıda da belirttiğimiz gibi alacaklının talebi üzerine haczi gerçekleştirmekle mükelleftir. İcra müdürü haciz mahalinde borçlunun bulunmaması, üçüncü bir kişinin olması vs. sebeple haczi yapmaktan kaçınmaz⁵¹². Buna aykırı surette yapılan işlemleri bir hakkın sebepsiz sürünceme bırakılması niteliğindedir ve bu sebeple süresiz şikayete konu teşkil edeler⁵¹³.

özetle belirtildiği üzere; İİK'nun 169/a maddesine göre, itiraz satıştan başka bir icra takip muamelesini durdurmayacağından, dolayısıyla icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmesini engellemez. Bu nedenlerle; mahkemece şikayetin kısmen kabulü ile alacaklı vekilinin 08.11.2017 tarihli talebi doğrultusunda dosyadaki paranın ;dosya üzerindeki hacizler nedeniyle haciz alacaklılarına ödeme yapıldıktan sonra artan para olması halinde alacak miktarı kadar kısmının alacaklı vekiline ödenmesi hususunda icra müdürlüğüne talimat verilmesine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile şikayetin reddine karar verilmesi isabetsizdir... ”, <https://www.lexpera.com.tr/>, ET 18.06.2020.

⁵¹⁰ **Kuru**, El Kitabı, s. 419.

⁵¹¹ **Uyar/Uyar/ Uyar**, Şikayet, s. 295, **Muşul**, Şikayet, s.461.

⁵¹² **Uyar/Uyar/ Uyar**, Şikayet, s. 295.

⁵¹³ Yargıtay HGK, 2017/12-324 E, 2019/837 K, 2.7.2019 T, “ ... *Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyumsuzluk; somut olay bakımından 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 79. maddesinin 1. fıkrası ve 85. maddesinin 1. fıkrası gereğince icra memurunun haciz mahallinin borçluyla ilgisinin olmadığı gerekçesiyle, alacaklının haciz talebini yerine getirip getirmeme konusunda takdir yetkisinin olup olmadığı, burada varılacak sonuca göre alacaklının şikâyetinin kabulünün gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır Haciz yapılmasına ilişkin alacaklı vekilinin isteminin yerine getirilmesi konusunda icra memurunun bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. İcra memurunun takdir yetkisi İİK'nun 82. maddesi kapsamında malın haczi kabil olup olmadığı ile sınırlı olup, icra memurunun bunun dışında, haczi istenen menkullerin üçüncü kişiye ait olduğu gerekçesiyle haciz talebini reddetme yetkisi yoktur. İcra memurunun yetkisini aşarak haciz işlemi yapmaması bir hakkın sebepsiz yere sürüncemede bırakılması niteliğinde olup süresiz şikâyete tabidir... ”, www.kazanci.com, ET 18.06.2020.*

3. Satış ve Paraların Paylaştırılması Aşaması

a. Talebe Rağmen Süresinde Satış Yapılmaması

Alacaklı tarafından süresi içerisinde usulüne uygun yapılan satış talebini istinaden taşınır mallar talepten itibaren iki ay (İİK m. 112), taşınmaz mallar ise üç ay (İİK m. 123) içerisinde icra dairesince satılır⁵¹⁴.

Alacaklının usulüne uygun talebine rağmen süresi içerisinde hacizli taşınır veya taşınmaz malın icra dairesince satılmaması bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğindedir ve süresiz şikayete tabidir⁵¹⁵.

b. İhale Kesinleştiği Halde Taşınmazın Alıcı Adına Tescil Edilmemesi

İhalenin feshinin şikayet yoluyla talep edilmemesi veya talep edilip de icra mahkemesinin bu talebi reddetmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde ihale de kesinleşmiş olur.

İhale alıcısı malın mülkiyetini esasen ihale anında kazanır. Ancak İİK m. 130 uyarınca icra müdürü tarafından kendisine ödeme yapılması için süre verilmişse veya ihalenin feshi talep edilmişse, ihale bedeli ödenmeden ya da ihalenin feshi talebi icra mahkemesince reddedilmede taşınmaz alıcı adına tescil edilmez⁵¹⁶.

Buna karşın alıcı tarafından bedeli ödenen ihale kesinleştiği takdirde icra dairesinin taşınmazı alıcı adına tescili için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir. Bunun aksine yapılan işlemler bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikayete konu edilirler⁵¹⁷.

---

⁵¹⁴ **Kuru**, El Kitabı, s. 615, 643.

⁵¹⁵ Ödeme emrinin süresinde gönderilmemesi ve haczin süresi içerisinde yapılmaması hallerinde belirttiğimiz gibi bu durumun bir hakkın yerine getirilmemesinden ayrılması güçtür.

⁵¹⁶ **Arslan/Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/Hanağası**, İcra, s. 337.

⁵¹⁷ Yargıtay 12 HD, 2012/32029 E, 2013/6916 K, 4.3.2013 T, “...Somut olayda şikayetçi K.M ihale-i suuyu sonucu yapılan satışta taşınmazın tamamını satın alan hissedarlardandır. Şikayetinde ihalenin yapılmasından sonra ihale bedelinin tarafından ödendiğini, süresi içinde ihalenin feshi davası açılmamakla ihalenin kesinleştiğini, taşınmazın adlarına İİK'nun 144. maddesi gereği üzerindeki

SONUÇ

İİK m. 16/II dahilinde düzenlenmiş olan süresiz şikayet hallerine ek yargı içtihatları ve doktrinde kabul edilmiş olan kamu düzeni kavramı icra hukukunda takip türlerinin tamamında ve takibin her aşamasında karşımıza çıkabilmektedir.

Süresiz şikayet ivedilikle işlenmesi umulan icra sistematığında bir can damarı niteliğini haiz olmakla beraber kendi içerisinde tartışmaya açık pek çok problemi barındırmaktadır. Kanaatimizce süresiz şikayet halleri icra takibi dahilinde sağlanmaya çalışan menfaatler dengesine en çok hizmet eden kurumlardan birisidir.

Her ne kadar Kanunda icra dairesinin bir hakkın yerine getirilememesi veya sebepsiz sürünceme bırakılması niteliğindeki işlemlerine karşı süresiz şikayet yoluna başvurulabileceği belirtilmiş olsa da hangi hallerin bir hakkın yerine getirilmemesi hangi hallerin bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğinde olduğunun önceden tespiti mümkün değildir. Kaldı ki bir diğer süresiz şikayet hali olan kamu düzenine aykırılık halinin kendi içerisinde tespiti dahi zor iken diğer süresiz şikayet halleriyle kesin ve net ayırımına gidilmesi de bir hayli güçtür.

Açıklamak gerekirse bir hakkın yerine getirilmemesi ve bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması birbirlerine son derece yakın kavramlardır. Pek çok olayda süresiz şikayete başvurmaya neden olan işlemin bir hakkın yerine getirilmemesi mi yoksa sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğinde mi olduğunu ayırt etmek zordur. Her iki süresiz şikayeti hali de icra dairesinin yapması gereken bir işlemi tesis etmemesine yani icra dairesinin eylemsizliğine dayanmaktadır. Somutlaştırmak gerekirse usulüne uygun tanzim edilmiş takip talebini alan icra dairesinin üç gün içerisinde ödeme emri tanzim ederek borçluya tebliğe çıkarması gerekmektedir. Bu yükümlülüğüne rağmen icra dairesi üç gün içerisinde ödeme emri tanzim etmez ancak açık bir şekilde takip talebini de reddetmezse burada bir hakkın yerine getirilmemesi

---

şerhlerden ari olarak tescili için tapu sicil müdürlüğüne yazı yazılması taleplerine cevap verilmeyerek dosyanın sulh hukuk mahkemesine gönderildiğini, belirtip, bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebi ile tapu sicil müdürlüğüne ilgili yazının yazılmasını istemiştir. Mahkemece açıklanan ilkeler doğrultusunda değerlendirme yapıp taşınmazların hacizlerden ari olarak tescili gerektiği yönünde şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile talebin reddine dair hüküm tesisi isabetsizdir...”, www.kazanci.com, ET 18.06.2020

mi yoksa sebepsiz sürünceme de bırakılması mı halinin mevcut olduğunun tespiti zordur. Bu sebeple önceden olayları bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması olarak tasnif etmek de mümkün değildir. Her olayın özelinde değerlendirme yaparak karar verilmesi gerekmektedir.

Bunun yanı sıra bir diğer süresiz şikayet hali olan kamu düzenine aykırılığında önceden kesin olarak belirlenmesi mümkün değildir. Kamu düzeni kavramı kesin ve net tanımının vermesi oldukça güç olan ve zamana, mekana, topluma ve uygulayıcıya göre değişiklik arz eden bir kavramdır. Örneğin, bir işlem veya olay Almanya’da kamu düzenine aykırı olarak nitelendirilirken Türkiye’de bu surette kabul edilmeyebilir. Başka bir açıdan önceden kamu düzenine aykırı olduğu kabul edilen bir durum zaman ve şartların değişmesiyle kamu düzeni olarak kabul edilmeyebilir. Kendi içerisinde tespiti zor olan kamu düzeni kavramı buna bağlı olarak diğer süresiz şikayet halleriyle de kesin ve net bir şekilde ayrılamamaktadır. Kimi zaman doktrinde kamu düzenine aykırı olarak nitelendirilen bir durum Yargıtay’ca bir hakkın yerine getirilmemesi olarak kabul edilebilir. Örneğin, taraf ehliyeti olmayan bir kimseye karşı takip başlatılması doktrinde pek çok yazar tarafında kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet olarak kabul edilirken Yargıtay pek çok kararında bir hakkın yerine getirilmemesi kapsamında süresiz şikayet hali olduğunu kabul etmektedir.

Görüldüğü üzere süresiz şikayet hallerinin sınırlandırılması, önceden tespit edilmesi, çok katı bir şekilde tasnif edilmesi mümkün değildir. Bunun yanı sıra süresiz şikayet hallerinin kesin ve net bir şekilde belirlenmesi ve belirlenenler dışında herhangi bir süresiz şikayet halinin bulunmadığının söylenmesi mümkün değildir. Özellikle kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikayet halleri özelinde değerlendirdiğimizde bugün süresiz şikayete tabi kıldığımız bir olayı yarın hal ve şartlar değiştiğinde bu şekilde değerlendirmeye biliriz. Bunun tam tersi yönden baktığımızda bugün süresiz şikayet hali olarak kabul etmediğimiz bir durumu bir müddet sonra hal ve şartlar değiştiğinde süresiz şikayet hali olarak kabul edebiliriz.

KAYNAKÇA

- Akın, İbrahim, Akın, Tansu, İcra Müdürlüğü İşlemlerinin Şikayet Yolu İle Denetimi,** 1. Baskı, Ankara, 1997.
- Akil, Cenk, İstinaf Kavramı,** 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010.
- Akkaya, Tolga, Medeni Usul Hukukunda İstinaf,** 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- Aktepe Artık, Sezin, “İstinaf Kanun Yolunda Kamu Düzeni Kavramı”,** Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C 30, S 134, Ocak, 2018, s. 257-292.
- Akyazan, Sıtkı, İhtiyati Hacizler ve Hacze İştirak Dereceleri,** Kurtuluş Matbaası, İstanbul, 1958.
- Aslan, Kudret/Akyol Aslan, Leyla, “İlama Bağlı Para Alacağı İçin İlamsız İcra Takibi Yapılması, Dürüstlük Kuralına ve Hayatın Olağan Akışına Aykırı mıdır”.** Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C.I, Ankara 2015, s.194-251.
- Arıkan, Sabih, “Teminat Mektubu Verene Bankanın Hukuki Durumu”,** Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C 16, S 4, Aralık, 1992, s. 59-84.
- Arslan, Aziz Serkan, İcra Takip İşlemleri,** Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder/Taşpınar- Ayaz, Sema/ Hanağası, Emel,İcra ve İflas Hukuku, “İcra”,** Yetkin Yayınları, 5. Baskı, Ankara, 2019.
- Arslan, Ramazan / Yılmaz, Ejder/ Taşpınar Ayvaz, Sema/ Hanağası, Emel, Medeni Usul Hukuku, “Usul”,** 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Atakan, Arda, “Kamu Düzeni Kavramı”,** Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 13, S 1-2, s. 59-136, ET, 19.04.2020.
- Atalı, Murat/ Ermenek, İbrahim/ Erdoğan, Ersin, İcra ve İflas Hukuku, “İcra”,** 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Atalı, Murat/ Ermenek, İbrahim/ Erdoğan, Ersin, Medeni Usul Hukuku “Usul”,** 2.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Başoğlu, Gizem, “İcra ve İflas Hukukunda Tatil ve Talik Halleri”,** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013, <https://tez.yok.gov.tr/> , ET 08.05.2020.
- Bayra, Adem Ersin, Güvenlik Devleti,** 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2019.

Belgesay, Mustafa Reşit, İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Şaka Matbaası, İstanbul, 1949.

Berkin, Necmeddin Berkin, İcra Hukuku Dersleri, “İcra”,2. Baskı, Hamle Matbaası, İstanbul, 1969.

Berkin, Necmettin, “İcra Memurlarının İş Görmekten Memnuiyeti “, “İş Görmekten Memnuiyet”, İÜHFM, s. 1-4, İstanbul, 1970, s. 289-300.

Berkin, Necmettin, “Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk”, “Sorumluluk”, İÜHFM, C 37, S 1-4, s. 219, İstanbul, 1972, 217-241.

Berti, Stephen V, Swiss Debt Enforcement and Bankruptcy Law English Translation of Amended Federal Statute on Debt Enforcement and Bankruptcy (SchKG) with an Introduction to Swiss Debt Enforcement and Bankruptcy Law, Zürich, 1997.

Boran Güneysu, Nilüfer, “İcra Takip İşlemleri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C 25, S, 101, Temmuz, 2012, s. 31-60.

Budak, Ali Cem, İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip “İpotek”, 3. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2010.

Budak, Ali Cem, “Cebri Açık Arttırmalarda Alacağa Mahsuben Satış Yapılması”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C I, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s.489-498.

Budak, Ali Cem/**Karaaslan**, Varol, Medeni Usul Hukuku “Usul”, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.

Çelikoğlu, Cengiz Topel, “Rehinli Gayrimenkul Eklentisinin Münferiden Haczi Yasağı (İİK m. 83-C)”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C 1, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s.539-576.

Çiftçi, Pınar, İcra Hukukunda Menfaat Dengesi, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.

Dayınlarlı, Kemal, Milli-Milletlerarası Kamu Düzeni Tahkime Etkileri ve Sonuçları, 2. Baskı, Dayınlarlı Hukuk Yayınları, Ankara, 2011.

Demirkol, Selami, “İptal Davasında İdari İşlemin Beş Unsuru”, Sayıştay Dergisi, C 9, S 29, Nisan,1998, s.65-89.

Deren- Yıldırım, Nevhis, **Yıldırım**, Kamil, İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016.

Ermenek, İbrahim, “İlam ve İlam Mahiyetini Haiz Belgelere İlişkin Düzenleme Uygulamalara Eleştirel Bir Bakış”, Türk Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçular Birliği 14. Toplantı (15-16 Nisan/ABANT) İlamlı İcra, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Daire Başkanlığı, Ankara, 2018, s. 15-49.

Gaul, Hans Friedhelm/ **Deren- Yıldırım**, Nevhis, İcra Hukuku Analizleri, 4. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2014.

Gören Ülkü, Nazlı, İcra Hukukunda Ödeme Emri,1. Baskı, Arıkan Yayınları, İstanbul, 2008.

Görgün, Şanal/ **Börü**, Levent/ **Toraman**, Barış/ **Kodakoğlu**, Mehmet, Medeni Usul Hukuku, 8. Baskı, Ankara, 2019.

Göze, Ayferi, Siyasal Düşünceler ve Yönetimler,15. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2015.

Gözler, Kemal, “Hukuk Kelimesi Kaç Yaşında? Etimoloji Bize Ne Söyler?”<http://www.anayasa.gen.tr/>, ET, 20.04.2020.

Gözübüyük, A. Şeref/ **Tan**, Turgut, İdare Hukuku, 13. Baskı, Turhan Kitabevi, C I, Ankara, 2019.

Gümüş, Mustafa Alper, “Alacağın Temlik Sözleşmesinin Şekli”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 10, S 2, Temmuz, 2011, s. 9-34.

Hanağası, Emel/ **Öztürk**, Burak,” İdari İşlem ve Eylemlerden Doğan Zararın Giderilmesinde İlamsız İcra Yolu”, BATİDER, C 29, S 1, Mart, 2013, s. 81-113.

Pekcanitez, Hakan, İcra-İflas Hukukunda Şikayet “Pekcanitez Şikayet”, 1. Baskı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1986.

Pekcanitez, Hakan, “İpoteğin Paraya Çevrilmesi İle İlgili Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar” “İpotek”, Bankacılar Dergisi, S 33, 2000, s. 40-58.

Pekcanitez, Hakan, **Simil**, Cemil, İcra-İflas Hukukunda Şikayet “Şikayet”, 2. Baskı, Vedat Yayınları, İstanbul, 2017.

Pekcanitez, Hakan, Pekcanitez Medeni Usul Hukuku “Pekcanitez Usul”, 15. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2017.

Pekcanitez, Hakan, Atalay, Oğuz, Sungurtekin Özkan, Meral, Özekes, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı “İcra Ders Kitabı”, 6. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul,2019.

Pekcanitez, Hakan/ Taş Korkmaz, Hülya/ Meriç, Nedim, Gerekçeli Hukuk Muhakemeleri Kanunu, “ Kanun”, 10. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2019.

Peksöz, Vildan, Medeni Usul Hukuku Açısından Adi Ortaklık İlişkileri, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2020.

Postacıoğlu, İlhan,” Ödeme Emrine İtirazın Mahiyeti Üzerine Bir Deneme” İÜHFİM, 1948, S 1-2, s.272-295.

Postacıoğlu, İlhan E., Altay, Sümer, İcra Hukuku Esasları, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.

Kale, Serdar, Medeni Yargılamada Taraf Ehliyeti, “Taraf Ehliyeti”, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2010.

Kale, Serdar, Sorularla Konkordato, “Konkordato”, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2017.

Kale, Serdar, Marka Davalarında Yargılama Usulü, “Marka”, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.

Karaaslan, Varol, Medeni Usul Hukukunda Hakim Davayı Aydınlatma Ödevi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.

Karlı, Abdurrahim, Medeni Muhakeme Hukuku, 3. Baskı, Alternatif Düşünce Yayınevi, İstanbul, 2012.

Korkmaz, Fırat,”İstinaf”ın Diğer Kanun Yolları İle Karşılaştırılması” KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.I, S.I, Ocak, 2016, s. 199-211.

Kuru, Baki, “Teminat Alacakları İçin İlamsız İcra Takibi Yapılması” “Teminat Alacağı”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C 8, S 3, Haziran, 1976, s. 33-40, <https://www.jurix.com.tr/>, ET 8.05.2020.

Kuru, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü “Altı Cilt”, 6. Baskı, C. VI, Demir Demir Yayınları, İstanbul, 2001.

Kuru, Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı “El Kitabı”, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

Kuru, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.

Kutlu, Mustafa, “Yargıç Kamu Düzeni ve Konformizm”, Bursa Barosu Dergisi, C 29, S 78, Temmuz, 2005, s.99-124.

Meriç, Nedim, “Takibe Konu Alacağın Temlikinin İcra Etkisi ve Yol Açtığı Taraf Sorunu”, Prof. Dr. Ejder YILMAZ’a Armağan, C 2, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014 s.1393-1417.

Muşul, Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi “İhale”, 1.Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2016.

Muşul, Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi “Rehin”, 1. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2017.

Muşul, Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda; Şikayet, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

Oğuzman, M. Kemal/ **Öz**, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C 2, 10. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.

Özboyacı, Alper, “Banka Teminat Mektuplarında Ödeme Talebi ve Buna Bağlı Sonuçlar”, Terazi Hukuk Dergisi, C 4, S 31, Mart, 2009, s. 47-60.

Özdemir, Fatih, “Alacağın Temliki Halinde Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılması” İBD, C 92, S 2, Mart, 2018, s.106-115.

Özekes, Muhammed, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler “İlkeler”, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.

Öztek, Selçuk/ **Budak**, Ali Cem/ **Tunç Yücel**, Müjgan/ **Kale**, Serdar/ **Yeşilova**, Bilgehan, Yeni Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2019.

Songur, Damla G/ **Ceylan**, Çiğdem, “Banka Teminat Mektubu- Hukuki Niteliği ve Çeşitleri”, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 2, S 4, Aralık, 2014, s. 149-177.

Şanlı, Cemal/**Esen**, Emre/ **Ataman-Figanmeşe**, İnci, Milletlerarası Özel Hukuk, 4. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.

Şeşen Çelik, Hülya, Kamu Düzeni Kavramının Dirlik ve Esenlik Unsuru, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.

Taşpınar Ayvaz, Sema, “İcra ve İflas Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C II, Ankara, 2015, s. 1537-1550.

Tikveş, Özkan, İcra ve İflas Kanunu (Şerh), 1. Baskı, Acar Matbaacılık Tesisleri, İstanbul,1990.

Tunç Yücel, Müjgan, Banka Alacaklarının İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibi, “İpotek”, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2010.

Tunç Yücel, Müjgan, “ Banka Teminat Mektuplarının İhtiyati Tedbiri Konu Olması Üzerine Medeni Usul Hukuku Bakış Açısından Bir İnceleme” “Teminat Mektubu”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 8, S 107, Temmuz, 2013, s.7-24.

Tunç Yücel, Müjgan, Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, “Konkordato Mühleti”, 1. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2020.

Umar, Bilge, Hukuk Muhakemeleri Kanununun Şerhi “Şerh”, Yetkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2014.

Uzun, Fatih Burak, “Gerçek Kişilerin Hak Ehliyeti ve Hak Ehliyetine Uygulanacak Hukukun Tespiti”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C 6, S 2, Aralık, 2016, s.11-47.

Uyar, Talih,” Genel Haciz Yolu İle Takiplerde İtiraz Süresi” “İtiraz Süresi”, TBBD, C 2, S 2, Nisan, 1990, s.229-238.

Uyar, Talih, “İcra Hukukunda Süreler” TBBD, C 17, S 55, Kasım, 2004, s. 239- 260.

Uyar, Talih, **Uyar**, Alper, **Uyar**, Cüneyt, İcra Hukukunda Şikayet “Şikayet”, 2. Baskı, Bilge Yayınları, Ankara, 2019.

Üstündağ, Saim, Medeni Usul Hukuku, “Usul”, 7. Baskı, Nesil Matbaacılık, C I-II, İstanbul, 2000.

Üstündağ, Saim, İcra Hukukunun Esasları, “İcra”, 8. Baskı, İstanbul, 2004.

Yazıcı Tıktık, Çiğdem, “Bir İşin Yapılmasına veya Yapılmamasına İlişkin İlamların İcrası, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, C III, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 16, Özel Sayı, İzmir, 2015, s. 2735-2775.

Yıldırım, Turan/ **Yasin**, Melikşah/ **Kaman**, Nur/ **Özdemir**, Halit Eyüp/ **Üstün**, Gül/ **Okay Tekinsoy**, Özge, İdare Hukuku, 7. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2018.

Özbek, Mustafa Serdar, “Kesinleşmeden İcra Edilemeyecek İlamların Kesinleşmeden İcraya Konulması”, Başken Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 2, S 1, Ocak, 2016, s. 37-79.

Yılmaz, Ejder, “Kredi Kuruluşlarının İİK m. 68/b ve İİK m. 150/I Hükümlerinden Yararlanması” “Kredi”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C II, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 1866-1886.

Yılmaz, Ejder, İcra ve İflas Kanunu Şerhi, “İcra Şerh”, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.

Yılmaz, Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, “Usul Şerh”, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, C 3, Ankara, 2017.

Yılmaz, Mehmet, Mahkemelerin Kamu Düzenine İlişkin Yetkisi, 1. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2007.

<https://app.e-uyar.com>

<http://www.anayasa.gen.tr/>

<https://www.citizensadvice.org.uk/>

<http://www.diabgm.adalet.gov.tr>

<http://dosya.marmara.edu.tr/>

<https://www.etimolojiturkce.com/>

<https://www.gov.uk/your-rights-bailiffs>

<https://www.hceo.org.uk/>

<https://www.jurix.com.tr/>

www.kazanci.com

<https://www.lexpera.com.tr/>

<http://www.sozluk.adalet.gov.tr/>

<https://tez.yok.gov.tr/>